

Seirearuanne

Aruande liik	☐ vahearuanne ☒ lõpparuanne
1. TAT nimetus	Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused
2. TAT tunnusnumber	2014-2020.2.02.001.01.15-0002
3. Toetuse saaja nimi	Sotsiaalministeerium
4. Partnerite nimi/nimed	Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus, Sotsiaalkindlustusamet, Tervise Arengu Instituut, SA Järvamaa Arenduskeskus, SA Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, SA Ida-Viru Ettevõtluskeskus, SA Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus, SA Läänemaa Arenduskeskus, SA Lääne-Viru Arenduskeskus, SA Põlvamaa Arenduskeskus, SA Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, SA Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus, SA Saaremaa Arenduskeskus, SA Tuuru, SA Tartu Ärinõuandla, SA Valgamaa Arenguagentuur, SA Viljandimaa Arenduskeskus, SA Võrumaa Arenguagentuur, Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus, Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon (ESTA) .
5. TAT abikõlblikkuse periood	01.01.2015 - 31.12.2023
6. Aruandeperiood (kumulatiivselt)	01.01.2015 - 31.12.2023

7. Ülevaade TAT tegevuste elluviimisest (kumulatiivselt)			
Tegevused, elluviimise periood, lühiülevaade ja hinnang tegevuste elluviimise kohta			
Tegevuse nr ja nimetus	1. Erivajadusega inimestele ning nende pereliikmetele tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste arendamine ja osutamine		
Alamtegevuse nr ja nimetus ¹	1.1 Innovaatiliste sh info- ja kommunikatsioonitehnoloogial (IKT) põhinevate hoolekandeteenuste arendamine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2015 – 28.02..2018	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	06.04.2015-31.12.2018
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.			

¹ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

2015. aasta esimeses pooles toimusid kohtumised antud valdkonnas tegutsevate asutustega Eestis. 15. aprillil toimus kohtumine Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiu Amet peaspetsialistiga, kus saime ülevaate Tallinna linna kogemustest sotsiaalvalveteenuste (sh telehooldus) korraldamisel ja osutamisel ning parimatest praktikatest ja tulevikunägemusest telehooldusteenuse osas.

6. mail toimus kohtumine Telegrupp AS-iga, kus saime ülevaate sotsiaalvalveteenuse (sh telehooldus) osutamise hetkeseisust Eestis ja mujal Euroopas, tulevikuplaanidest ning koostööhuvist KOV-dega.

11. mail toimus kohtumine Ida Tallinna Keskhaigla ja Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiu Ameti esindajatega teemal, kus saime ülevaate eakate kodujälgimisprojekti SmartCare ja selle hetkeseisust ning tulevikuplaanidest.

2015. aasta teises pooles toimusid järgmised kohtumised:

10. juunil kohtumine Digitaalvõimekuse arendamise osakonna e-teenuste nõunikuga, teemaks e-tervise strateegia ja telehooldusteenuse võimalik sidumine tervishoiuteenustega;

10. juulil ja 24. septembril kohtumine Elioniga Virtu jätkuprojekti teemal (ELVI- Saaremaa elderly care video solution pilot);

16. juulil kohtumine häirenuputeenuse osutajaga Meditech Estonia;

3. septembril kohtumine Telegrupp AS esindajatega. Arutelu puudutas häirenuputeenuse arendamist ja ühtse kõnekeskuse loomist eesmärgiga arendada telehooldust;

2. detsembril kohtumine Sentab LTD esindajaga, kus arutati teenuse arendamise võimalusi Eestis.

2015. aasta IV kvartalis moodustati telehooldusteenuse osutamise soovitusliku juhise koostamise ja täiendamise töörühm, kes vajadusel osalevad juhise koostamisel/täiendamisel.

28. detsembri seisuga on valmis telehooldusteenuse osutamise soovituslik juhise, mida täiendatakse vajadusel vastavalt avatud taotlusvoorst tulevate praktilisele kogemustele.

2016. aasta esimeses pooles toimusid kohtumised erinevate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia teenuse pakkujatega, et ette valmistada arendusüritust, mille raames antakse võimalus ettevõtetele välja töötada erinevaid innovaatilisi ideid hoolekandeteenuste osutamiseks. Välja töötatud ideedele on võimalus rahastust taotleda avatud taotlusvooru innovatsiooni vóorus. Arendusüritus lisatakse TAT teksti TAT järgmise muudatusega. Seoses sellega on muudetud ka tegevuse lõppkuupäeva.

2016. aasta teises pooles valmistati ette hankedokumenti IKT-I põhinevate hoolekandeteenuste sh toodete arendamise ideekonkurssi korraldamiseks 2017. aasta suvel.

2017. aasta esimeses pooles korraldati hange innovatsioonitalgute korraldamiseks, mis on innovaatiliste lahenduste konkurss sotsiaalvaldkonnaga seotud võtmeprobleemide kaardistamiseks, teadlikkuse tõstmiseks innovaatiliste lahenduste kasutamise võimalustest ning innovaatiliste lahenduste (teenused ja tooted) prototüüpide välja töötamiseks. Hanke võitis Civitta Eesti AS ja Garage48 ühispakkumus ja 8. mai allkirjastati pakkujaga leping. Korraldatakse sotsiaalvaldkonna võtmeprobleemide kaardistamiseks kolm töötuba (hoolekandetalgud): 13. juuni Jõhvis, 15. juuni Tallinnas ja 22. juuni Tartus. Septembris toimub innovaatiliste lahenduste konkurss, mis on fokuseeritud uute lahenduste (sh infotehnoloogiliste lahenduste ja mobiilitehnoloogia rakenduste) väljatöötamisele sotsiaalvaldkonnas.

2017. aasta teises pooles korraldati sotsiaalvaldkonna võtmeprobleemide kaardistamiseks kolm töötuba (13. juuni Narvas, 15. juunil Tallinnas, 20. juunil Tartus) ning 8. ja 9. septembril toimus ideekonkurss ehk heaolutalgud Tallinnas, SEB Innovatsioonikeskuses. Kahepäevasel üritusel otsiti uuenduslikke lahendusi hoolekandeteenuste arendamiseks. Kokku osales 68 inimest ja esitleti 10 ideed, millest moodustus 7 meeskonda. Teise päeva lõpus tutvustas iga meeskond oma lahendusi ja tulemusi. Žürii tunnistas parimateks projektideks CareMate, HopeHolders ja Disability Hotel. Ürituse kokkuvõttega saab tutvuda siin <http://garage48.org/blog/the-world-was-made-better-at-idea-garage-estonian-wellbeing-2017>

Tegevuse lõppkuupäeva muudetakse hetkel kooskõlastamisel oleva TAT muudatusega (muudatus jõustub tagasiulatuvalt alates 1.10.2017) ja uueks lõppkuupäevaks on 31.02.2018.

2018. aasta esimeses pooles korraldati uus innovaatiliste lahenduste konkurss ehk innovatsioonitalgud, mille viis läbi väikehanke võitnud Civitta Eesti AS koostöös Garage48-ga. Konkurssi eesmärgiks oli sotsiaalvaldkonnaga seotud probleemidele innovaatiliste lahenduste prototüüpide väljatöötamine. Heaolutalgud toimusid Tallinnas, SEB Innovatsioonikeskuses 4. ja 5. mail 2018. Kokku oli kogunenud 64 osalejat, 8 mentorit ja kõnelejad. Kokku esitleti 12 ideed, millest moodustus 7 tiimi. Lühikese ülevaate kõikidest esitatud ideedest, samuti kokkuvõtte üritusest ja info

võitjate kohta leiab siit: <http://garage48.ee/blog/heaolulalgud-vol-2-toovoime-toi-kokku-ule-80-aktiivse-ja-hooliva-kodaniku>.

Tegevus lõppes esialgselt planeeritud lõppajast mõned kuud hiljem kuna 2018. aastaks planeeritud innovatsioonikonkurssi korraldamise kaks esimest (kuulutati välja 19.dets 2017.a , 19. jaan 2018.a) hanget ebaõnnestusid. Kolmas hange, mille tulemusel sõlmiti leping Civitta Eesti AS-ga kuulutati välja 27. veebruar 2018.a.

Tegevused lõppesid 31.12.2018.

Alamtegevuse nr ja nimetus ²	1.2 Keskkonna kohandamise ja abivahendialane nõustamine³		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2016 - 31.12.2020	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2016 – 31.12.2020

Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.

Tegevustega alustati 2016 aasta jaanuaris.

Paljud kliendid on kodukohanduse projekti ootel ning ei soovi hetkel seetõttu teenust saada hoolekande TAT raames. Oodatakse ERF kodude kohandamise TAT tegevuse algust, kust rahastatakse lisaks nõustamisele ka vajalik kohandus. Kodukohanduse projekti tõttu võib ESF indikaatori täitmine olla raskendatud. Samuti abivahendite nõustamise osas pööratakse keskuse poole pärast abivahendisüsteemi reformi vähem, kuna vajalik info saadakse kätte perearstidelt ja abivahendi ettevõtelt. Indikaatori taseme saavutamiseks jätkatakse aktiivselt nõustamistegevuste tutvustamist.

Tegeletud on hindamise instrumendi klassifikaatorite valikuga ning igale valitud klassifikaatorile vastavate abivahendite loetelu koostamisega. Valminud on Keskkonna Kohanduste ja Abivahendite Teabekeskuse RFK lahenduse visioon, mida täiendatakse partneritega.

Alustatud on abivahendispetsialistide taseme 5 koolituskava koostamisega – kohtutud on võimalike partneritega (koolid) ning kaardistatud Eestis hetkel tehtavad sama suunitlusega koolitused.

Teenust on osutatud kokku aruandlusperioodil 97 inimesele (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed).

2016. aasta teises pooles jätkus abivahendite hindamiseks infotehnoloogilise piloteerimiskeskonda sisendi andmine. Infosüsteemi arendamine toimub koostöös Rehabilitatsioonialase kompetentsikeskusega. Hindamise instrumendi klassifikaatorite ühildamine ISO-ga on lõpetatud.

Keskkonna kohandamise konsultantide koolitusega ei ole veel alustatud kuna põhiprojekti (kus koolitatud konsultandid tööle hakkaksid) ajaraam ning ülesehitus ei ole täpselt teada. Põhiprojekti osas toimub hetkel piloteerimine, mis saab läbi 2017. aasta suvel ning piloottulemustest lähtuvalt pannakse paika põhiprojekti tegevused ja ajakava.

Abivahendispetsialistide koolituse osas tehti otsus, et koolitusi viiakse läbi kutsestandardi tasemele 4. Otsus tehti põhjusel, et abivahendiettevõtted on tasemele 5 vastavate spetsialistide koolitamist alustanud juba iseseisvalt, tellides koolitused sisse haridusasutustest. Kuna tasemele 5 vastavaid spetsialiste on ettevõtetes vaja tunduvalt vähem kui tasemele 4 vastavaid spetsialiste ning ettevõtted ise tasemele 5 vastavaid spetsialiste juba koolitavad, oli mõistlik suunata ESF ressursid tasemele 4 vastavate spetsialistide koolitamisele. Aruandlusperioodil tegeleti abivahendispetsialisti kutsestandard 4 koostamisega ning alustati vastava koolituskava väljatöötamist.

Teenuse disaineritelt hangiti abivahendialase nõustamisteenus analüüs, mille eesmärk oli vaadata riiklikult ja Astangu poolt osutatavat teenust inimese ja teenuse protsessi vaatest. Analüüsiga jõuti 2016.a lõpule.

Teenuse osutamise 2016.a sihttasemeks oli 300, aga täitmine kokku on 201 (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed). Alatäitmise põhjuseks on see, et paljud kliendid on kodukohanduse projekti ootel ning ei soovi hetkel seetõttu teenust saada

² Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

³ TAT 15.03.2017 aasta muudatusega muudeti alamtegevuse nimetust: oli „Elukeskkonna kohandamise ja abivahendialane nõustamine“ ja uueks nimetuseks „Keskkonna kohandamise ja abivahendialane nõustamine“

hoolekande TAT raames. Samuti see, et vajaliku abivahendialase nõustamise saavad mitmed kliendid pärast 2016.a toimunud abivahendisüsteemi muutmist Sotsiaalkindlustusametist.

2017. aasta esimeses pooles toimunud TAT muudatusega hakkas antud alamtegevust ellu viima ka Sotsiaalkindlustusamet. Antud muudatuse vajadus tulenes Sotsiaalministeeriumi allasutuste (Sotsiaalkindlustusamet ja Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus) ülesannete ümberkujundamisest. Töösuundade jagamine Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskuse ja SKA vahel toimus järgmiselt: Astangu jätkas keskkonna kohanduste nõustamistegevusega ja abivahendialase nõustamisteenuse arendamise ja osutamisega hakkas alates 1. veebruar 2017 tegelema Sotsiaalkindlustusamet. Kuna abivahendialase nõustamise tegevussuund läks SKA-le üle koos vajaliku personaliga ehk tegevust hakkasid ellu viima samad inimesed, kes töötasid abivahendialase nõustamistegevusega ka Astangul, siis toimus tegevuse jätkumine sujuvalt ja tõrkeid ei tekkinud.

Tulenevalt tehtud muudatusest hakati TAT raames eraldi arvestustust pidama SKA (abivahendialane nõustamine) ja Astangu (keskkonnakohanduste alane nõustamine) näitajate täitmise osas.

Astangu osutas teenust kokku 20 inimesele ja SKA osutas abivahendialast nõustamisteenust 79 inimesele.

SKA korraldas hanke abivahendispetsialistide koolituse korraldamiseks. Koolituspartneriks sai Tallinna Tervishoiu Kõrgkool ja esimesed koolitused algavad augusti lõpus. Lepingupartner on koolitatavatele osalemisinfo edastanud ja registreerib inimesi koolitusele. Koolituskava välja töötamisega alustati Astangul novembris 2016 ning see kinnitati SKA poolt mais 2017. Selle põhjal on Tallinna Tervishoiu Kõrgkool esitanud õppekava. Jooksvalt on kontrollitud ettevõtete poolt meditsiiniseadmete ja abivahendite andmekogusse (MSA) sisestatud infot ja nõustatud on ettevõtte andmete sisestamisel. Kaardistatud on teenuse disainerite poolt koostatud analüüsist tulenevaid probleemkohti ja tegutsetakse selles suunas, et leida nendele lahendus. Näiteks abivahenditeenuse osas oli analüüsis peamiseks väljatoodud probleemiks menetlusprotsessi pikkus, milleks on abivahendi taotleja jaoks 30 kalendripäeva. Protsessi pikkus tuleneb Sotsiaalhoolekandeseaduse § 52 Lõige 1, mille kohaselt Sotsiaalkindlustusamet otsustab tasu maksmise kohustuse ülevõtmise 30 kalendripäeva jooksul taotluse ja nõutava dokumentatsiooni esitamisest arvates. Sotsiaalkindlustusamet on kaardistamas ja kujundamas oma tööprotsesse, et spetsialistidest olenev tööaeg oleks võimalikult optimaalne ning abivahendi taotleja saaks otsuse kiiremini kui 30 kalendripäeva jooksul. **Keskkonnakohanduste alase nõustamisteenuse 2018. a sihttasemeks on 186 inimest (praegune TAT spetsiifiline näitaja 86 teenuse saajat) ja abivahendialase nõustamisteenuse sihttasemeks 373 inimest (praegune TAT spetsiifiline näitaja 242 teenuse saajat).**

2017. aasta teises pooles, alates 1. oktoobrist, hakkas ka keskkonnakohanduse alaseid tegevusi ellu viima SKA (vastav TAT muudatus kooskõlastamisel, hakkab kehtima tagasiulatuvalt 1.10.2017). Kuna keskkonnakohanduse nõustamise tegevussuund läks SKA-le üle koos nõustamisi läbi viiva personaliga, siis toimus nõustamistegevuse jätkumine sujuvalt ja tõrkeid ei tekkinud. Aruandlusperioodil osutati kohandusalast nõustamisteenust 41 inimesele. Lisaks nõustamistegevusele alustati ka keskkonnakohanduse alase juhendmaterjali koostamisega, mis on suunatud KOV spetsialistidele, kes tegelevad kodude kohanduse alase tegevusega.

Abivahendialase nõustamistegevusega on jätkatud plaanipäraselt ja teenust osutati aruandlusperioodil 106 inimesele. Abivahendispetsialisti koolituse, mida viib lepingu alusel ellu Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, on praeguseks lõpetanud kuus koolitusgruppi (kokku osales 92 inimest). Koolitused jätkuvad 2018.aastal.

Keskkonnakohanduste alase nõustamisteenuse 2018. a sihttasemeks on 186 inimest (praegune TAT spetsiifiline näitaja täitmine 127 teenuse saajat) ja abivahendialase nõustamisteenuse sihttasemeks 373 inimest (praegune TAT spetsiifiline näitaja täitmine 348 teenuse saajat). Koolitustel osalejate 2018. a sihttasemeks on 210 ja TAT spetsiifiliseks näitajaks käesoleva perioodi lõpuga on 92.

2018. aasta esimeses pooles koolitas Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli veel kaks gruppi abivahendi spetsialiste ja kokku on koolitatud 116 inimest. Koolitusi ei saanud algselt planeeritud mahus (210 inimest) läbi viia, kuna registreerimise aktiivsus oli madal hoolimata korduvatest ettevõtete teavitustest. Madal koolitusele registreerimise üks põhjustest oli Sotsiaalhoolekandeseaduse muudatus, kus lükati abivahendi spetsialisti kvalifikatsiooni nõue edasi 2020 aasta algusesse (algselt pidi nõue kehtima hakkama 01.01.2018). Antud hetkel on Sotsiaalkindlustusameti abivahendeid müüvatele lepingupartneritele saadetud päring, et täpsustada täiendavate koolitusgruppide

korraldamise vajadus.

Jooksvalt on toimunud abivahenditega tegelevate ettevõtete nõustamine abivahendite sisestamisel MSA-sse ja ettevõtete poolt sisestatud info on SKA poolt kontrollitud. 2016. aasta algusest kuni 2018. aasta juuni alguseni oli registreeritud MSA-sse 1155 abivahendit (hinnanguline maht kokku 5300). Abivahendite registreerimine toimub iganädalaselt ning jätkuvalt on vajadus ettevõtteid regulaarselt nõustada.

Kohalikele omavalitsuste töötajatele, kes tegelevad erivajadustega inimeste elukeskkonna kohandamise teemaga, toimus üle Eesti 9 koolitust ning valmistati KOV-le vastav juhendmaterjal. Keskkonna kohandamise ja abivahendialane nõustamine kulges plaanipäraselt. Personali eelarve täitmine ja planeerimine on olnud ootuspärased. Kui vaadata antud aruandega esitatud eelarve täitmise kokkuvõtet, siis on sisutegevuse eelarve täitmine 17, 45%, aga kui välja maksmisele lähevad MT 32 ja MT36, siis täitmise protsent antud tegevusel on 39,63%. SKA hinnangul on eelarve väljamaksed (arvestades ka MT32 ja MT36) plaanipärased.

Keskkonnakohanduste alase nõustamisteenuse 2018. a sihttasemeks on 186 inimest ja praegune TAT spetsiifiline näitaja täitmine 176 teenuse saajat ning abivahendialase nõustamisteenuse sihttasemeks 473 inimest ja praegune TAT spetsiifiline näitaja täitmine 412 teenuse saajat. Koolitustel osalejate 2018. a sihttasemeks on 370 ja TAT spetsiifiliseks näitajaks käesoleva perioodi lõpuga on 206 (varasemalt oli kirjas 322, parandus tehtud 2018.a teises pooles) inimest .

2018.a teises pooles jätkus abivahendialase ja keskkonnakohanduse alase nõustamisteenuse osutamine. Keskkonnakohanduste alase nõustamise raames toimus ka KOV spetsialistide (sh need KOVid, kes said toetust meetme 2.5 tegevuse 2.5.1 raames eluruumide füüsiliseks kohandamiseks) nõustamine telefoni ja meili teel. Samuti kaasati KOV sotsiaaltöötajaid nõustamisvisiitidele.

Kuna esimese abivahendispetsialistide koolitusega ei koolitataud planeeritud hulgal abivahendeid müüvaid spetsialiste, siis korraldati abivahendid müüvate ettevõtete seas küsitlus, millega täpsustati koolitusvajadus ning korraldati hange täiendava koolituse läbi viimiseks. Koolituse korraldajaks oli Tallinna Tervishoiu Kõrgkool. Koolitusmahuks oli planeeritud vastavalt läbi viidud koolitusvajaduse küsitlusele 40 inimese koolitamine, kuid koolituse läbis kokku kahes grupis (Tallinn, Tartu) 25 spetsialisti.

Jätkuvalt toimub ettevõtete nõustamine ja MSA-sse registreeritavate abivahendite kontrollimine.

Keskkonnakohanduste alase nõustamisteenuse 2018. a sihttasemeks on 216 inimest ja praegune TAT spetsiifiline näitaja täitmine 237 teenuse saajat ning abivahendialase nõustamisteenuse sihttasemeks 546 inimest ja praegune TAT spetsiifiline näitaja täitmine 563 teenuse saajat. Koolitustel osalejate 2018. a sihttasemeks on 270 ja TAT spetsiifiliseks näitajaks käesoleva perioodi lõpuga on 255 inimest .

2019.a esimese poolaasta jooksul on toimunud mitmeid erinevaid infopäevi abivahendi kasutajatele läbi erinevate organisatsioonide (nt Eesti Vaegkuuljate Liit, Eesti Puuetega Inimeste Koda) ja abivahendeid pakkuvatele ettevõtetele (spetsialistidele suunatud infopäev 14.05 ja ka ettevõtete enda läbiviidud infopäevad, kuhu SKA-d on kaasatud). Toimunud on tavapärane abivajajate nõustamine abivahendite ja keskkonnakohanduste osas. Lisaks klientidele, kes otse SKA poole pöörduvad, jõuavad kliendid nõustamisteenusele läbi Eesti Töötukassa ja ka KOV spetsialistide. Keskkonna kohandamise teemadel nõustati lisaks erivajadustega inimestele ka KOV sotsiaaltöötajad, kes soovivad osaleda eluruumi kohanduse avatud taotlusvoorus.

Mais käisid kaks abivahendite alase nõustamisega tegelevat spetsialisti Saksamaal kuulmisabivahendite konverentsil, et ennast täiendada ning sellega tagada parem nõustamise kvaliteet. Konverentsil käsitletud teemad aitavad parandada kuulmisabivahendite alast nõustamist. Lisaks on toimunud regulaarsed kokkusaamised Eesti Audiloogia Seltsiga, et paika panna kuulmisabivahendite sobitajate baaskoolituse õppekava, mille eesmärgiks on toetada abivahendite süsteemi kvaliteetset toimimist. Koolituse eesmärk on analoogne 2017. ja 2018. aastatel läbi viidud abivahendi spetsialisti baaskoolitusega, mille käigus koolitati abivahendeid müüvate ettevõtete spetsialiste, et ühtlustada ja tõsta nõustamise kvaliteeti.

TEHIK on läbi viinud MSA arenduse hanke ja arenduse läbiviimine toimub 2019 a. teise poolaasta jooksul. Vastavalt vajadusele on toimunud ka ettevõtete nõustamine MSA kasutamise osas.

Keskkonnakohanduste alase nõustamisteenuse 2023. a sihttasemeks on 336 inimest ja kumulatiivne TAT spetsiifiline näitaja täitmine 273 teenuse saajat ning abivahendialase

nõustamisteenuse sihttasemeks 846 inimest ja kumulatiivne TAT spetsiifiline näitaja täitmine 623 inimest. Koolitustel osalejate 2023. a sihttasemeks on 270 ja TAT spetsiifiliseks näitajaks käesoleva perioodi lõpuga on 255 inimest .

2019.a teisel poolaastal viidi ellu meditsiiniseadmete ja abivahendite andmekogu (MSA) arendus, koostöös TEHIKu ja Pikseliga. Andmekogu arendus lihtsustab andmekogusse abivahendite andmete sisestamist ning muuta see nii abivahendeid väljastavatele ettevõtetele kui ka abivahendi vajajatele kasutajasõbralikumaks ja funktsionaalsemaks. Klientide ja KOV spetsialistide vajadus kodukohanduse-alase nõustamise osas on langenud (pöördumiste arv vähenenud). Abivahenditealase nõustamise vajadus ei ole kahanenud. Kui eelnevalt on olnud laual palju lühemaid ehk lihtsamaid juhtumeid siis aina enam tuleb keerukaid juhtumeid, kus on vajadus erapooletu nõustamise järele.

Abivahendite süsteemi tutvustavaid ettekandeid on olnud regulaarselt, sh Töötukassa ja Eesti Puuetega Inimeste Koja infopäevadel.

Kuulmisabivahendi sobitaja baaskoolituse hanke väljakuulutamise on planeeritud jaanuari algusesse. Käimasoleva TAT muudatusega tõstetakse eelarves koolitamiseks planeeritud summa 2020.aastasse.

Keskkonnakohanduste alase nõustamisteenuse 2023. a sihttasemeks on 336 inimest ja kumulatiivne TAT spetsiifiline näitaja täitmine 284 teenuse saajat ning abivahendialase nõustamisteenuse sihttasemeks 846 inimest ja kumulatiivne TAT spetsiifiline näitaja täitmine 727 inimest. Koolitustel osalejate 2023. a sihttasemeks on 270 ja TAT spetsiifiliseks näitajaks käesoleva perioodi lõpuga on 255 inimest . 2019.a teises pooles koolitusi ei toimunud.

2020.a esimeses pool jätkus abivahendialase ja keskkonnakohanduse alase nõustamisteenuse osutamine. Osaleti erinevatel infopäevadel, kus tutvustati abivahendite süsteemi:

- 04.02 toimus rehabilitatsioonispetsialistide baaskoolitus, mille raames tehti ettekanne;
- 17.02 toimus juhtkoorte teenuseosutajatega ümarlaud, kus mh selgitati ka juhtkoorte teenust abivahendite määruks.
- 20.02 toimus kuulmisabivahendite ettevõtete ümarlaud (kuulmisabivahendite teenus täna – mured/rõõmud/küsimused).

Peale eriolukorra kehtestamist (Covid-19) kõik planeeritud ettekanded tühistati. Nt jäi ära ettekande tegemine abivahenditeemalisel konverentsil Ida-Tallinna Keskhaiglas ning infot uue konverentsi aja osas hetkel ei ole. Samuti lükkus edasi ettekande tegemine rehabilitatsioonispetsialistide baaskoolitusel, mis on edasi lükatud augustisse.

Nõustamiste vajaduse arvu eriolukord oluliselt ei mõjutanud. Ainukese erinevusena ei toimunud eriolukorra ajal ühtegi kliendikülastust ning kõik nõustamised viidi läbi telefoni teel. Lisaks klientidele, kes otse SKA poole pöörduvad, jõuavad kliendid abivahendialasele nõustamisele läbi Eesti Töötukassa ja ka KOV spetsialistide. Jätakuvalt toimus ettevõtete nõustamine ja MSA-sse registreeritavate abivahendite kontrollimine. Abivahendite registreerimine toimub igakuiselt ning jätakuvalt on vajadus ettevõtteid regulaarselt nõustada ja toetada.

Keskkonnakohandamise osas on pigem suurem huvi telefoni teel konsulteerimisele, sest nii KOV sotsiaaltöötajad kui ka inimesed vajavad abi erinevates küsimustes, mis ei eelda kohale minemist.

Näiteks on peamiseks probleemiks, millega pöörduakse, pesuruumi ja WC kohandamine. Soovitatakse tavaliselt vanni eemaldamist ning selleks ei ole vaja kohale minna vaid saab soovitusel anda telefoni teel. Teatud juhtudel (nt tõstuki soetamine ja paigaldamine) tuleb soovitada kliendil pöörduda konkreetse spetsialisti poole, kes saab inimest aidata. KOV spetsialistid on jätakuvalt olnud aina iseseisvamad nõustamisel erinevates kohandust puudutavates küsimustes. Sellega seoses on klientide otsene pöördumiste arv suurel määral vähenenud ning näitaja täitmine ei ole plaanipärane.

Keskkonnakohanduste alase nõustamisteenuse 2023. a sihttasemeks on 336 inimest ja kumulatiivne TAT spetsiifiline näitaja täitmine 286 teenuse saajat ning abivahendialase nõustamisteenuse sihttasemeks 846 inimest ja kumulatiivne TAT spetsiifiline näitaja täitmine 788 inimest. Koolitustel osalejate 2023. a sihttasemeks on 270 ja TAT spetsiifiliseks näitajaks käesoleva perioodi lõpuga on 255 inimest . 2020.a esimeses pooles koolitusi ei toimunud.

2020.a teises pooles jätkus SKA poolt abivahendialase ja keskkonnakohanduse alase nõustamisteenuse osutamine. Osaleti erinevatel infopäevadel, kus tutvustati abivahendite süsteemi:

- 19.08 ja 11.11 osaleti ettekandega rehabilitatsioonispetsialistide baaskoolitusel;
- 24.09 tehti ettekanne Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis õppivatele tegevusjuhendajatele;

- 30.09 oli ettekanne abivahendite süsteemist Eesti Proviisorapteekide Liidule;
 - 09.12 ettekanne koduõdedele (AS Ida-Tallinna Keskhaigla korraldatud infopäeva raames).
 Keskonnakohandamise osas on pigem suurem huvi telefoni teel konsulteerimisele. KOV spetsialistid on saanud aina iseseisvamaks nõustamaks abivajajaid erinevates kohandust puudutavates küsimustes.

Ka abivahendialane nõustamine on rohkem toimunud telefoni, e-maili, skais2 vahendusel. On toimunud ka vahetud kliendikohtumised, kuid tulenevalt Corona-19 levikust ei ole perioodil oktoober kuni detsember 2020 klientidega vahetuid kohtumisi toimunud.

Keskonnakohanduste alase nõustamisteenuse 2023. a sihttasemeks on 336 inimest ja kumulatiivne TAT spetsiifiline näitaja täitmine on 291 teenuse saajat ning abivahendialase nõustamisteenuse sihttasemeks 846 inimest ja kumulatiivne TAT spetsiifiline näitaja täitmine on 905 inimest. Koolitustel osalejate 2023. a sihttasemeks on 270 ja TAT spetsiifiliseks näitajaks käesoleva perioodi lõpuga on 255 (114 keskkonna kohandamise konsultanti ja 141 (osales 156 ja lõpetas 141) abivahendispetsialist) inimest. 2020.aastal koolitusi ei toimunud.

Antud tegevuse rahastamine lõppeb plaanipäraselt käesolevas TAT-s 2020. a lõpuga. Sama tegevuse ellu viimisega jätkatakse TAT-st „Abivahendite kasutamise võimaldamine“. Käesolevasse TATi planeeritud eesmärgid täideti suures osas. Abivahendialast nõustamist osutati planeeritust suuremas mahu ja keskkonnakohanduse alast nõustamist planeeritust natuke vähem (kuna kohalikud omavalitused olid võimelised tänu SKA poolt loodud abimaterjalile ja koolitustele ise inimesi kodude kohandamise teemal nõustama). Koolitatute saavutustase jäi natuke madalamaks kui planeeritud seetõttu, et koolitusvajadus „kuulmisabivahendi sobitaja baaskoolitus“ lükkus edasi seoses koolituse ajakava muutumisega ning seetõttu ei jõutud seda koolitust käesolevast TAT-st läbi viia.

Alamtegevuse nr ja nimetus ⁴	1.2¹Sotsiaalteenuste ligipääsetavavuse koordineerimine		
---	--	--	--

Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2021 - 31.12.2022	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2021-31.12.2022
--	-------------------------	--	-----------------------

Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.

2021.a alustati uue tegevuse elluviimisega, mille raames hakkas SKA keskselt koordineerima füüsilist ligipääsu sotsiaalteenustele. Eesmärk on luua kõikidele sihtrühmadele ligipääs riigieelarvelistest vahenditest rahastatavatele SKA osutatavatele teenustele ning SKA lepinguliste partnerite osutatavatele teenustele.

2021.a esimeses pooles loodi koostöövõrgustik, kuhu on kaasatud inimesed Ligipääsetavuse Foorumist, Eesti Puuetega Inimeste Kojast, Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidust, Eesti Pimedate Ühingust, Eesti Kurtide Ühingust, Eesti Vaegkuuljate Liidust, Õiguskantsleri Kantseleist, MTÜ Vaimupuust.

SKA on koostöös sotsiaalvaldkonna teenuseosutajatega alustanud teenuse saamise asukohale füüsilise ligipääsu hetkeolukorra analüüsi (st kas kõik inimesed pääsevad teenuseosutaja juures teenustele iseseisvalt ligi alates parkimisest, sissepääsust, majas liikumisest, tualetist jne). Analüüsi läbi viimisesse kaasatakse erinevate puudeliikide esindajaid ning selgitatakse välja ligipääsuvajadused. Tänapäevase olukorras on suurim takistus see, et paikvaatlusi teenuseosutajate juures ei ole võimalik läbi viia.

Alustatud on ka enesehindamisvahendi koostamisega teenuseosutajatele füüsilise ligipääsetavuse hindamiseks. Kuna inimese iseseisvaks toimetulekuks vajalikud lahendused on olenemata asukohast üldjuhul ühesugused, siis on enesehindamisvahendi loomisel võetud eesmärgiks luua ka selline küsimustik, mida saab kasutada väga erinevate avalikkude ja erateenust pakkuvate asukohtade ligipääsetavuse hindamiseks. Tegevuste järgmise etapina soovitakse leida tehniline lahendus küsimustiku jaoks, mis tagaks, et enesehindamisvahend oleks kasutatav nii arvutis, telefonis sh

⁴ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

erinevate mobiilsete lahenduste abil. Hiljemalt septembriks on planeeritud enesehindamisvahendi katsetamine SKA esindustes ning mõningate teenuseosutajate juures.

2021.a teises pooles jätkas koostööd loodud koostöövõrgustik, mille tulemina kirjeldati ligipääsetavate lahenduste nõuded ja võimalused, mis on juba leidnud rakendust SKA Tartu esinduse ehitamisel ning leidmas rakendust Jõgeva, Pärnu, Rapla ja teiste riigimajade projekteerimisel ja ehitamisel. Ehk riigimajade projekteerimisel ja ehitamisel on ligipääsetavuse temaatika väga olulisel kohal ning selle praktika rakendamise jätkumisel saab laiendada mõju kõikidele riigiteenistuste, ametkondadele ehitatavatele majadele, milles on kokkupuude klienditeenindusega ning sealt edasi arvestada ligipääsetavusega kõikides ühiskasutatavate pindadega hoonete projekteerimisel ja ehitamisel. Riik soovib olla eeskuju ja suunanäitaja ligipääsetavuse osas kõikidele oma teenuseosutajatele, et universaalsed ja kõikide sihtgruppide jaoks ligipääsetavad keskkonnad saaksid ajapikku normiks. See on ka sotsiaalteenuste osutajatele selge sõnum, et olla riigile partner teenuste pakkumisel, tuleb teenused teha ligipääsetavaks kõikidele sihtgruppidele.

Käesoleval perioodil ilmus ligipääsetavate lahenduste artikkel, toimusid paikvaatlused Saaremaa, Jõgeva ja Tartu piirkondade teenuseosutajate juures ning kohtuti erivajadustega inimestega kaardistamiseks võimalike kitsaskohti juba loodud lahenduste rakendamisel.

Ligipääsetavuse enesehindamisvahendi küsimustik sai SKA ja SOM ekspertide ning võrgustikukoostöö liikmete abil koostatud ning valmis septembris 2021. Küsimustiku testimine toimus oktoobris, lisaks SKA ja SOM testgrupile testiti seda üldhooldusteenuse osutaja peal. Valimi ja testgrupi moodustamise eesmärk oli tagada küsimustiku arusaadavust ka kõikidele neile inimestele (asutustele, ettevõtetele), kelle tegevuse fookus ei ole suunatud peamiselt erivajadustega inimestele. Testimise tulemusel sõnastati mõned küsimused ümber, millega vähendati küsimuste väärsti mõistmist ning tõlgendamist.

Tulevikus on eesmärk jõulisemalt tuua lauale sotsiaalteenuste osutajate ligipääsetavuse vajalikkus, et inimene võimalikult iseseisvalt tuleks toime sotsiaalteenuste tarbimisel. Eesmärk on kaasata kommunikatsioonipartner, kes aitab sõnastada lihtsalt ja arusaadavalt küsitluse tulemused ja siduda nende parendamise vajalikkuse.

2022.a esimeses pooles on põhirõhk koondunud SKA teenuseosutajate ligipääsetavuse enesehindamise tulemuste koondamisele ja analüüsimisele ning lõpp-aruande kirjutamisele. Aruande valmib 2022.a teises pooles. Ligipääsetavuse enesehindamise tulemuste hulka arvestatud SKA teenuseosutajaid oli kokku 291, neid kolmes teenuse kategoorias: abivahenditeenus (121), erihoolekandeteenus (92), sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus (78).

Lisaks on olnud esimesel poolaastal tugevalt fookuses kommunikatsiooniplaani ja teavitustegevuste planeerimine, et tagasisidestada enesehindamise tulemused kõikidele SKA teenuseosutajatele. Ka nendele, kes enesehindamise jätsid mingil põhjusel tegemata. Eesmärgiks on jõuda võimalikult paljude teenuseosutajateni, et tõsta asutuste ja inimeste teadlikkust ligipääsetavust suurendavatest lahendustest ja ligipääsetavuse nõuetest ehitistele.

Kommunikatsiooniplaani kohaselt on planeeritud järgmised tegevused:

- igas maakonnalehes vähemalt 2 temaatilist artiklit 2022. aasta jooksul
- min kaks artiklit üleriigilistes väljaannetes
- temaatiline tele- ja raadiointervjuu
- neljas regioonis piirkonnaspetsiifilised infotunnid/seminarid teenuseosutajaile tagasisidestamiseks enesehindamisküsimustike kokkuvõtet ja lahti rääkida võimalused, kuidas ligipääsetavust oma asutustes parandada
- paar-kolm 60-sekundilist videot ligipääsetavuse teemadel - mis on puudujäägid ja kuidas neid parandada ja igale videole 15-sekundiline "teaser" Facebook'i story'de jaoks)

Artiklite kirjutamiseks kaasatakse SKA spetsialiste.

2022.a teises pooles projekti tegevused lõppesid. Alates 23.05.22 viidi ligipääsetavuse projektijuht üle Sotsiaalkindlustusameti kriisireguleerimise osakonna operatsioonide tiimi ametikohale ning otsustati, et esialgu projekti planeeritud teavitustegevused, sh infopäevad jäävad TAT raames lõpuni viimata ning eelarvesse planeeritud vahendid jäävad kasutamata. Projekti raames loodi teenusosutajatele vastamiseks enesehindamise küsimustik Limesurvey keskkonda, mille vastustest saadud andmeanalüüsi tulemusena valmis 2022. aasta juunis „Ligipääsetavuse enesehindamise tulemuste lõpparuanne“, mis on kättesaadav Sotsiaalkindlustusameti kodulehel <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/et/asutus-kontaktid/asutusest/projektid#sotsiaalteenustele%20ligip%C3%A4%C3%A4s>.

Projekti üldine eesmärk sai täidetud ehk viidi läbi sotsiaalteenuse osutajate paikvaatlusi ning loodi ligipääsetavuse

enesehindamisvahend teenuseosutajatele. Teavitustegevustegevused toimusid väikses ulatuses (asutusepõhiselt) ning ulatuslikum teavitustegevus toimub hiljem.

Tegevus lõppes 2022.a lõpu seisuga.

Alamtegevuse nr ja nimetus ⁵	1.3 Rehabilitatsioonialaste hindamis- ja sekkumismetoodikate arendamine ning koolituste pakkumine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2015 - 31.12.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2015-31.12.2023

Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.

2015. aasta esimeses pooles toimusid erinevad koostöökohtumised sotsiaalministeeriumi, sotsiaalkindlustusameti, tööandjate, nägemispuudega inimeste esindusorganisatsioonidega jt partneritega. Valmistati ette ja viidi läbi kaks hankemenetlust (toetatud töölerakendamine ja kogemusnõustamine). Mõlemad hanked ebaõnnestusid, kuna pakkumised ületasid eeldatavat maksumust. Hanke tingimusi täpsustati ning valmistati ette kordushanked. Esimese hanke puhul ei hangita enam väliskoolitajat Eestisse vaid kulude vähendamise huvides lähevad koolitatavad ise Soome koolitusele (tegevus tõsteti 3. detsembri ministri käskkirja nr 181 kinnitatud TAT muudatusega vanasse perioodi). Teise hanke puhul võib tekkida vajadus eelarve suurendamiseks. Hetkel veel toimuvad arutelud partnerorganisatsioonidega võimaluste osas, minna edasi samas eelarvemahus. Samuti on ettevalmistamisel Hamet ja nägemispuudega inimeste hindamisvahendi koostamise hanked. Hamet metoodika jätkuarendamise osas toimub hetkel partnerite leidmiseks hanke ettevalmistamine. Ettevalmistused venekeelse metoodika tõlkimiseks - materjalide komplekteerimine, pakkumuste võtmine ja partneri valik (tegevus tõsteti 3. detsembri ministri käskkirja nr 181 kinnitatud TAT muudatusega vanasse perioodi). Hindamiste läbiviimiseks ja töövõime arendamiseks vajalike materjalide ja vahendite muretsemine töötubadesse. Uutele partneritele vajalike testimismaterjalide komplekteerimine (tegevus tõsteti 3. detsembri ministri käskkirja nr 181 kinnitatud TAT muudatusega vanasse perioodi). Hetkel on jooksev töö töötubades ja hindamiste läbiviimine nii Astangule kui ka Töötukassa tellimisel.

Viidi läbi rehabilitatsiooniasutuste koolitusvajaduse analüüs ning kaardistati kitsaskohad rehabilitatsiooniprogrammide osutamisel. Rehabilitatsiooni asutustele toimuvad jooksvalt konsultatsioonid. Samuti tegeletakse teavitustegevusega ja tutvustatakse RAKK (Rehabilitatsioonialane Kompetentsikeskus) tegevusi erinevatele partneritele - puuetega inimeste organisatsioonidele, rehabilitatsiooniteenuse osutajatele, Sotsiaalministeeriumile, Töötukassale, Sotsiaalkindlustusametile.

Töökohapõhiste rehabilitatsiooniprogrammide välja töötamiseks toimuvad koostöökohtumised tööandjatega (Rimi, Prisma, Selver, ETK), programmi koostamiseks on läbi töötatud sobivad ametikohad kaubandusettevõtetes, toimub sihtgrupi täpsustamine, programmi eesmärgi täitmiseks vajalike sisutegevuste planeerimine koostöös tööhõive ja rehabilitatsioonimeeskonnaga.

Teenust sai kokku 31 inimest (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed).

2015. aasta teises pooles olid olulisteks töödeks rehabilitatsiooniteenuse osutajate konsulteerimine rehabilitatsiooniprogrammide väljatöötamise teemal (korduvad kohtumised, asutuste poolt koostatud dokumentide läbitöötamine) ning programmide teemalised koolitused. Toimus hange Hamet töövõimekuse hindamise laiendamiseks (2 uut partnerit). Alustati töökohapõhise rehabilitatsiooniprogrammi läbiviimist, kus rehabilitatsioonispetsialistid pakuvad klientidele individuaalseid- ja grupitegevusi. Süsteemse toetamise kaudu sobitati kaubandusettevõtetesse Rimi ja Selver tööle 3 programmi klienti. Rehabilitatsiooniprogrammide hange erivajadustega lastele ja eakatele toimub 2016. aasta alguses. 2015. aasta lõpus toimus hankedokumentide ettevalmistamine, et kuulutada hange välja 2016. a alguses peale uute rehabilitatsioonialaste õigusaktide jõustumist.

⁵ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

Alustatud on haridusliku erivajadusega (edaspidi) HEV kutseõppe programmi ellu viimisega. Kogemusnõustamise koolituse hange on läbi viidud ja leitud partnerid 3 kogemusnõustamise koolitusgrupi koolitajate osas (Liikumispuue - Tallinn; psüühiline erivajadus - Tallinn; kroonilised terviseprobleemid - Tartu). Koolitused algava 2016. aastal.

Jätkus koolitusmaterjalide ja TTR metoodikat puudutavate lisamaterjalide tõlkimine ja edasisteks koolitusteks ettevalmistamine.

Toetatud töölerakendamise osas tegeleti koolitusmaterjalide tõlkimise ja koolituste ettevalmistamisega.

Nägemispuudega inimestele sobiliku töö-, tegevus- ja osalusvõime hindamise metoodika väljaarendamiseks on sõlmitud leping Eesti Pimekurtide Tugiliiduga. Esimese tööetapi üleandmine toimub 2016.a jaanuaris.

Viidud läbi 8 Hamet uue partneri koolitust erinevates Eesti piirkondades (kokku osalenud 62 inimest), koolitused jätkuvad 2016.a I kvartal. Koolitatud 60 rehabilitatsioonispetsialisti rehabilitatsiooniprogrammide teemal (koolitused jätkuvad 2016. a) ning 8 tööandjat töökohapõhise rehabilitatsiooniprogrammi teemal. Kogemusnõustajate koolitusgrupid (kokku 45 isikut) on komplekteeritud, koolitusega alustatakse 2016. a I kvartal.

Teenust sai kokku perioodil 1. jaanuar – 31. detsember 2015 123 inimest (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed). Koolitust on kokku saanud 130 inimest (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed).

2016. aasta esimeses pooles toimusid hankemenetlused erivajadusega lastele, tööealistele (HEV-hariduslike erivajadusega õppijate programmid ja töökohapõhised programmid) ja eakatele rehabilitatsiooniprogrammide osutamiseks. HEV programmi puhul vajalik arv kliente tegevustesse kaasatud, töökohapõhise programmi puhul kordushange lisanduvate programmide leidmiseks 2016.a sügisel.

Erivajadusega laste ja eakate hangetes osalenud pakkumused osutasid nõuetele mittevastavateks. Erivajadusega laste programmi esitajatele anti võimalus täiendada programme ning juunis selgub, kas sellest hankest programmid lähevad töösse. Eakate programmide puhul kuulutati välja kordushange. Seetõttu on laste ja eakate programmide osutamine hilineunud ja sisutegevustega alustamine jääb 2016. a septembris. Nii laste kui eakate programmide väljatöötamiseks kuulutatakse välja veel üks hange 2016. aasta sügisel.

Tegeletakse jooksvalt rehabilitatsiooniteenuse osutajate konsulteerimisega rehabilitatsiooni-programmide väljatöötamise teemal. Toimuvad korduvad kohtumised, asutuste poolt koostatud dokumentide läbitöötamine.

Töövõime arendamise puhul on probleemiks klientide vähesus. Kui siiani, et töötubades osalemise võimalust kajastatud ainult Astangu kodulehel, siis nüüdsest pööratakse rohkem rõhku ka välistele infoallikatele (nt artiklid ajakirjanduses).

Hamet hindamise puhul on märgata suurt huvi Töötukassa poolt. Nägemispuudega inimeste töö- ja tegevusvõimehindamisvahendi arendamine kulgeb plaanipäraselt. Märgatav huvi tõus on toimunud seoses kogemusnõustamise alaste koolitustega. RFK-ga seotud arendustegevused on viibinud. Toimunud on mitmeid arutelusid Sotsiaalministeeriumi ja Töötukassaga, et arendustegevusi seostada rehabilitatsioonisüsteemi üldiste arendustega, mis tagaks planeeritava RFK-alase arendustegevuse ja koolituse haakuvuse praktilise teenusosutamisega.

Teenust sai kokku aruandlusperioodil 251 inimest. Koolitustel on osalenud aruandlusperioodil kokku 287 inimest (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed).

2016. aasta teises pooles lõppesid hankemenetlused erivajadusega lastele ja eakatele rehabilitatsiooniprogrammide osutamiseks (laste sihtrühmale 2 partnerit, eakate sihtrühmale 3 partnerit) ning toimusid programmide piloteerimised nii erivajadusega lastele, HEV noortele, tööealistele kui eakatele (sh piloteerimispartnerite töö koordineerimine, aruandlus, kogemuskohatumised jm). Toimused rehabilitatsiooniteenuse osutajate konsultatsioonid programmide koostamise teemal (aasta jooksul kokku 28 asutust), RAKK hinnangute koostamine SKA rehabilitatsiooniprogrammide kinnitamise komisjonis osalevatele programmidele ning komisjoni töös osalemine. Samuti toimus aktiivne koolitustegevus: viidi läbi nii rehabilitatsiooniprogrammide väljatöötamise koolitus (Tallinnas - 3 koolituspäeva), toetatud töölerakendamise metoodika koolitus (Tallinn, Tartu, Jõhvi - 5+5+5 koolituspäeva) ning rehabilitatsioonispetsialistide baaskoolitust (Tallinnas ja Tartus - 10 + 10 koolituspäeva). Kõikide koolituste puhul oli tegemist mahuka ettevalmistus- ja

järeltööga (osalejate iseseisvate tööde tagasisidestamine). Lõppes piloteerimine programmis "Kiirelt tööle!" Tartus ja Tallinnas. Jooksva tegevusena on plaanipäraselt toimunud vähenenud töövõimega inimeste töövõime arendamine töötubades (probleemiks klientide vähesus) ja Hamet hindamine. Läbi on viidud ka uute Hamet moodulite läbiproovimine enne koolitustega alustamist 2017. aastal. Nägemispuudega inimeste töö- ja tegevusvõime hindamisvahend on valminud, vahendit on tutvustatud koostööpartneritele (SoM, SKA, Töötukassa) ning teavitustegevusega jätkatakse 2017. aastal, et hindamisvahend leiaks kasutamist nii rehabilitatsiooniprogrammides kui tellitava teenusena. Kogemusnõustamise koolituste korraldamiseks on läbi viidud hange ning koolitustega jätkatakse 2017. aastal. Aktiivselt on käivitunud RFK alaprojekti tegevused: värvatud on projektijuht, IT spetsialist, väljatöötatud RFK-l põhinev hindamiskeskond (elektrooniline prototüüp), mis võimaldab dokumenteerida kliendi üldinfo, läbiviidud hindamised ja sekkumised nii, et info on kasutatav erinevate osapoolte poolt (meditsiiniline rehabilitatsioon, SKA, sots/tööalane rehab). Viidud läbi hange RFK teemal väliskoolitaja leidmiseks.

Teenust on seisuga 31.12.2016 kumulatiivselt kokku saanud 535 inimest sh Hamet hindamised 382, nägemispuudega inimeste hindamised 26, eakate programmides osalenud 23, laste programmides osalenud 27, tööealiste programmides osalenud 39, töövõime arendamisel osalenud 38. **Koolitustel on seisuga 31.12.2016 kokku osalenud 466 inimest** sh rehabilitatsiooniprogrammide koolitused 104 (sh katkestanud 16), RFK koolitused 0, vajaduspõhised koolitused 81, uute asutuste koolitus 12, Hamet hindajate koolitused 97, Hamet koolitajate koolitused 5, tööandjate koolitused (töökohapõhine programm) 17, töökohapõhise programmi osutajate koolitused 7, HEV programmi koolitused 18, TTR metoodika koolitused kasutajatele 30, kogemusnõustajad 95.

Teenuse saajate 2016.a sihttase oli 555, tegelik saavutustase 535. Teenuse saajate osas on tegu väikese alatäitmisega kuna mitmed hanked rehabilitatsiooniprogrammide osutamiseks ebaõnnestusid. Hangete ebaõnnestumise põhjuseks oli peamiselt see, et esitatud pakkumused (rehabilitatsiooni programmid) olid teenuse osutamiseks nõrgad ning neid ei saanud teenuse osutamiseks kasutada. 2017. aastal korraldatakse uued hanked.

Koolituste sihttase 2016.a oli 416, tegelik saavutustase 466. (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed).

2017. aasta esimeses pooles jätkus erivajadusega lastele suunatud rehabilitatsiooniprogrammide piloteerimine kahe partneri poolt. Viidi läbi laste programmide vajaduste kaardistamise analüüs ning selle alusel hankemenetlus uute programmide väljatöötamiseks (hankesse esitatud 6 programmi, lõplik partnerite valik toimub juulis 2017). Eakatele mõeldud programmide osas jätkus töö 2016 sügisel alustatud programmide piloteerimisega. Viidi läbi analüüs tööealistele rehabilitatsiooniprogrammide vajaduste kaardistamiseks. 30.03.17 sai SKAs kinnitatud HEV kutseõppest väljumist toetav programm ja osalise töövõimega inimestele suunatud töölesaamist toetav programm, läbi on viidud ka koolitus teenuseosutajatele, kes neid programme hakkavad osutama. Toimus tööealistele mõeldud HAMET programmi piloteerimine ja kokku lõpetasid selle programmi tegevused 11 inimest (1 katkestas) ja HEV klientidele suunatud HAMET programmi piloteerimine (rehabilitatsiooniasutus koostöös piirkonna erivajadustega laste koolidega. Piloteeritud rehabilitatsiooniprogramm HEV noorte erialavaliku toetamiseks kutseõppes esitatakse Sotsiaalkindlustusameti komisjonile kinnitamiseks IV kvartalis. Peale programmi kinnitamist toimub rehabilitatsiooniteenuse osutajate teavitamine ja nende asutuste koolitamine, kellel on valmisolek edaspidi programmi osutama hakata riikliku rehabilitatsiooniteenuse raames (Töötukassa või Sotsiaalkindlustusameti finantseerimisel) ehk piloteeritud ja riigi poolt kinnitatud programm on edaspidi osutatav erinevate teenuseosutajate poolt. Sarnaselt teiste antud punkti alt väljatöötatud rehabilitatsiooniprogrammidega on tegemist avaliku programmiga. Tööealistele suunatud Hamet programmi piloteerimine uute klientidega jätkub IV kvartalis.

On toimunud RFK piloteerimisprotsessi ettevalmistamine ja prototüübi turvaanalüüs. Töövõime arendamisel lõpetatakse aktiivne klientide otsimine ja keskendutakse olemasolevate klientide tööle aitamisele. Eesti Pimekurtide Tugiliidu poolt on koostatud esimene versioon nägemispuudega inimeste töö- ja tegevusvõime hindamis- ja nõustamisteenuse kirjeldusest ning teabeartiklist, et teavitada partnereid hindamisvahendi kasutamisest rehabilitatsiooniteenuse kontekstis.

Koolituste osas on toimunud rehabilitatsiooniprogrammide väljatöötamise koolitus ning avalike rehabilitatsiooniprogrammide osutamise koolitused (HEV programmi osutamiseks on nüüdsest 9 asutust, kellel on õigus programmi osutada; Töölesaamist toetava rehabilitatsiooniprogrammi osutamiseks on nüüdsest olemas 8 asutust, kellel on õigus seda programmi osutada). Ettevalmistamisel on rehabilitatsioonimeeskondade baaskoolitus, mille toimumisaeg on 2017.a august

– detsember. Viidud läbi hankemenetlus koolitajate leidmiseks: meeskonna töö rehabilitatsioonis (baaskoolituse III moodul) ja eesmärgiseadmine rehabilitatsioonis (planeeritav koolitus SKA juhtumikorraldajatele toimumisajaga september – oktoober 2017).

Vajaduspõhistest koolitustest on toimunud järgnevad koolitused: SKA uute juhtumikorraldajate koolitus (01.-02. aprill, osales 8 spetsialisti), mis oli vajalik uutele juhtumikorraldajatele hindamismetoodika ja hindamisprotsessi tutvustamiseks ja nende igapäevase töö toetamiseks; andragoogika koolitus RAKK koolitajatele (toimus 22.-23. mai ning toimub 19.-20. juuni), koolitajaks MTÜ Tõru, osales 20 spetsialisti. Koolitusel osalevad kõik ESF vahenditest koolitusi läbi viivad Astangu spetsialistid. Andragoogika III sessioon toimub augustis ja toetab olulisel määral spetsialistide oskuseid edasiste koolituste ettevalmistamisel, läbiviimisel ja osalejate kaasamisel läbi erinevate koolitusmetoodikate kasutamise. Grupitöömeetodite I koolitussessioon toimub juunis (Pärnus 01.-02. juuni, Tallinnas 05.-06. juuni ja Tartus 15.-16. juuni; koolitajaks MTÜ Avitus), osalejateks 48 spetsialisti.

Koolitatud on 17 Hamet hindajat (neist 6 uut ja 11 korduvat). Alustatud on ka TTR uute gruppide koolitamisega Tallinnas ja Tartus, et rakendada tõenduspõhist metoodikat rehabilitatsiooniteenuse jt sotsiaalteenuste raames erivajadusega inimeste töölesaamise toetamiseks. Kogemusnõustajate koolitus toimus sellel perioodil Lääne- Eestis (16.03; 17.03, 31.03, 01.04; 29.04, 30.04, 26.05, viimane koolituspäev toimub 15.06, osales 13 inimest). Koolitused tööandjatele toimusid 2017.a. esimese pooles 2 korda- 19.01 Baltic Sol AS-le 6 osalejaga ning 15.05, kus osales 9 inimest viiest asutusest. Tööandjate koolituste eesmärgiks on teavitada erivajaduste olemusest ning töökohapõhiste toetusmeetmete, sh programmide vajalikkusest. Mitmed koolitused jätkuvad III ja IV kvartalis; kõikide läbiviidud koolituste kohta on kogutud osalejate tagasiside, mille koonanalüüs valmib 2017. a lõpuks.

I poolaasta kordaminekud:

- Viidi lõpule rehabilitatsioonispetsialistide baaskoolitus (toimumisaeg september 2016 – jaanuar 2017), mis oli mahukas ja oluline koolitus (nimetatud täienduskoolitusel osalemine on sätestatud Sotsiaalhoolekande seaduses kui eeltingimus SKA-ga lepingu sõlmimiseks). Koolitus oli esmakordne kogemus nii ettevalmistuse kui läbiviimise osas.
- Kinnitatud said kaks RAKK poolt väljatöötatud rehabilitatsiooniprogrammi (Sotsiaalse rehabilitatsiooni programm sclerosis multiplex'i diagnoosiga klientidele, Töölesaamist toetav rehabilitatsiooniprogramm osalise töövõimega inimestele), mille osas viisime läbi ka edasised koolitused teenuseosutajatele (kokku on 15 teenuseosutajat, kellel on õigus nende programmide osutamisega jätkata).
- Viidi läbi erivajadusega laste programmide vajaduse kaardistamine ja selle alusel hange, et kaasata uued partnerid laste rehabilitatsiooniprogrammide väljatöötamiseks ja piloteerimiseks.
- Olulisel kohal oli koostööpartnerite ja teenuseosutajate teavitamine rehabilitatsiooniteenuse alastest arendustegevustest RAKKis (koolitused, programmid, piloteerimisvõimalused jm) – esimesel poolaastal toimus 3 regionaalseminari (2 Tartus ja 1 Tallinnas).

Teenuse saajate 2018. a sihttasemeks on 1050 ja seisuga 31.05.2017 on hoolekandeteenuseid saanud inimeste arv kumulatiivselt kokku 654, Koolitustel osalejate 2018. a sihttasemeks on 1116 inimest ja seisuga 31.05.2017 on kokku osalenud koolitustel 689 inimest

Näitajate täitmine on toimunud plaanipäraselt. Jätkatakse teenuste osutamisega (Hamet hindamine, töövõime arendamine, programmide piloteerimine) koostöös erinevate partneritega ning koolituste pakkumisega (rehabilitatsioonispetsialistide koolitused, rehabilitatsiooniprogrammide koolitused, TTR ja RFK koolitused) vastavalt planeeritud tegevuskavale.

2017. aasta teises pooles töötati koostöös ekspertidega välja rehabilitatsiooniprogramm koolipikenduse soovitusel saanud puudega lastele ning hankega leiti piloteerimispartnerid. Uus hange viidi läbi ka lastele rehabilitatsiooniprogrammide väljatöötamiseks ja piloteerimiseks ning sõlmiti lepingud 5 partneriga 6 programmi piloteerimiseks. SKA komisjonile hindamiseks esitati 2016. a piloteeritud laste rehabilitatsiooniprogrammid „Astmaga koos kasvades“ ja „Kõnepuudega lapsed“. Eakate rehabilitatsiooniprogrammide esitati SKA-sse kinnitamiseks 3 piloteeritud programmi.

Valmis tööealistele vajalike rehabilitatsiooniprogrammide vajaduste kaardistamise analüüs, mis on aluseks järgmise hankemenetluse ettevalmistamisel. Kinnitatud on kolm tööealistele mõeldud rehabilitatsiooniprogrammi (HEV programm, „Kiirelt tööle“, Hamet HEV) ja kahele esimesele programmile on läbi viidud ka koolitused. Viimase programmi koolituse õppekava on ettevalmistatud ja kinnitatud ja koolitused toimuvad järgmisel aastal. RFK-põhise rehabilitatsiooniprotsessi ja prototüübi piloteerimise raames on läbi viidud välja töötatud elektroonse hindamisinstrumendi prototüübi turva-

analüüsi, mille tulemusel selgus, et on vajalik teha prototüübis parandusi. Paranduste tegemisega tegeleb Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus (allkirjastamisel oleva TAT muudatusega on TEHIK TAT uus partner). Hankemenetlus RFK- põhise rehabilitatsiooniprotsessi (sh elektroonse hindamisinstrumenti) piloteerimiseks on välja kuulutatud ja eesmärk on leida piloteerimispartnerid taastusravi, sotsiaalse- ja tööalase rehabilitatsiooniteenuse osutajate hulgast erinevatest Eesti piirkondadest.

Nägemispuudega inimeste töövõime hindamise kulumudeli alusel on välja töötatud teenuse hind, kokku pandud teabematerjal ning teenuse kirjeldus on saadetud koostööpartneritele.

Koolitustest toimus üks rehabilitatsiooniprogrammide väljatöötamise ja osutamise koolitus, kus alustas neli ja lõpetas kolm meeskonda. Rehabilitatsioonimeeskondade baaskoolitus viidi läbi Tallinnas ja Tartus. Tallinna grupp lõpetas detsembris 2017, Tartu grupp lõpetab jaanuaris 2018. Vajaduspõhistest koolitustest toimusid: 1) SKA uute juhtumikorraldajate koolitus; 2) Andragoogika koolitus; 3) Grupitöö meetodite koolitus; 4) SKA juhtumikorraldajate eesmärgiseadmise koolitus.

Hamet hindajatest koolitati moodul 2 ja 3 osas juba varem Hamet moodul 1 koolituse saanud inimesi. Seatud eesmärk, koolitada 100 hindajat on saavutatud (koolitati 103 hindajat) ja Hamet hindajate koolitused lõppenud. Hamet koolitajatele on viimane supervisioon läbi viidud ja kõik 5 koolitajat said loa koolitada Hamet testijaid moodul 2 ja 3 osas. Hamet metoodika arendamisega seotud tegevused lõppesid 2017. aastaga.

Toimusid toetatud töölerakendamise (TTR) koolitused Tallinnas, Tartus ja Jõhvis. Komplekteeritakse uusi koolitusgruppe 2018. aastasse. Kogemusnõustajate koolitusi aruandlusperioodil ei toimunud. 2017 perioodil Astangu KRK poolt korraldatud TAT-i raames läbi viidud koolituste kokkuvõte on järgmine (tagasiside andjate arv 279):

55% - Osalejate arv, kes leidsid, et iga koolitus auditoorses päevast oli midagi, millest oli kasu.

78% - Osalejate arv, kes hindasid koolituspäevi sisukaks.

88 % - Hinnang, et just nii paljud kõikidest koolitajatest valdasid väga hästi oma teemat.

84% - Osalejate arv, kelle hinnangul ei jäänud ükski teema käsitlemata.

92% - Osalejate arv, kes leidsid, et koolitusel arvestati nende vajadustega täiel määral

86% - Osalejad, kes nimetasid koolituse korralduslikku poolt heaks.

59% - Osalejad, kes soovitsid meie koolitust teistelegi ning hindavad seda 10 punktiga.

Teenuse saajate 2018. a TAT spetsiifiliseks sihttasemeks on 1050 ja seisuga 31.12.2017 on hoolekandeteenuseid (TAT spetsiifiline näitaja) saanud inimeste arv kumulatiivselt kokku 980. Koolitustel osalejate 2018. a TAT spetsiifiliseks sihttasemeks on 1117 inimest ja seisuga 31.12.2017 on kokku osalenud koolitustel 755 inimest

2018. aasta esimeses pooles tegeleti peamiselt 2017 aastal alustatud rehabilitatsiooniprogrammide piloteerimise jätkamisega. Jätkati järgmiste programmide ellu viimisega:

- Tähetargad, (partner Põlva haigla);
- Alustame koos (partner Papaver);
- Tule kaasa (partner Papaver);
- Sõltuvus ja käitumishäirega laste rehabilitatsiooniprogramm (partner Jõhvi haigla);
- 7-12 aastaste puuetega ülekaaluliste laste sotsiaalne rehabilitatsiooniprogramm (partner M.R. Therapy);
- Juveniilse idiopaatilise artriidiga teismelise kliendi kompleksne rehabilitatsioon (partner TÜ kliinikum);
- Keele- ja kõnehäirete ja/või psüühikahäirete tõttu koolikohustuse edasilükkamise soovitusel saanud 6–8 aastastele lastele suunatud rehabilitatsiooniprogramm (partnerid Virumaa Tugiteenused, Hiie kool, Põlva haigla).

Tegeleti uute programmide ettevalmistamisega (tööalane rehabilitatsiooniprogramm osalise töövõimega töötavatele inimestele, multiprobleemidega eakate igapäeva toimetulekut toetav rehabilitatsiooniprogramm) ning seetõttu teenuse saajaid sellel perioodil olulisel määral näitajasse ei lisandunud. Tööalase rehabilitatsiooniprogrammi osalise töövõimega töötavatele inimestele ettevalmistamisse kaasati eksperdid. Kuulutati välja hange ja leiti piloteerimispartnerid. Piloteerimispartneritena on kaasatud Tartu Vaimse tervise Hooldekeskus, OÜ Activitas, Virumaa Tugiteenuste ja Astangu KRK rehabilitatsioonimeeskonnad. Toimunud on avaseminar ja

piloteerimisprotsess on käivitunud. Toimused, avalike rehabilitatsiooniprogrammide osutamise koolitused, RFK koolitused, tööandjate koolitused ja toetatud töölerakendamise koolitus. Välja kuulutati rehabilitatsioonimeeskondade baaskoolituse hange ja augustis alustatakse kahe grupi koolitamisega

Valminud on TEHIKu poolt hangitud rahvusvahelisel funktsioneerimisvõime, vaeguste ja tervise klassifikatsioonil (RFK) tuginev elektroonne hindamiskeskond, mis võimaldab dokumenteerida rehabilitatsiooniprotsessi osapoolte kogutavat informatsiooni isiku kohta meditsiinilises, sotsiaalses ja tööalases rehabilitatsioonis, hinnata inimese funktsioneerimisvõimet ja abivahendi vajadust ning alustatud on RFK koolituste korraldamisega ja teenuse piloteerimisega kasutades uut prototüüpi.

Seoses töötajate lahkumisega aruandlusperioodil (koolitusspetsialist, 2 arendusspetsialisti) ei ole kõik tegevused kulgenud plaanipäraselt. Samuti lahkus 2017.a lõpus RAKK juht, mis samuti mõjutas 2018.a esimese poolaasta tegevuste ellu viimise viibimist. Eelarve vahendite kasutamine on eelpool toodud põhjustel esialgselt planeeritust vähesem, aga esimesel poolaastal ära jäänud tegevustega ja nendega seotud hangetega (kogemusnõustajate koolitused, kogemusnõustajate jätkukoolitused, rehabilitatsiooniprogrammide arendamine erivajadusega eakatele) on planeeritud alustada II poolaastal ning eelarve täitmine seejärel plaanipärane.

Teenuse saajate 2018. a TAT spetsiifiliseks sihttasemeks on 1050 ja seisuga 31.05.2018 on hoolekandeteenuseid (TAT spetsiifiline näitaja) saanud inimeste arv kumulatiivselt kokku 983. Koolitustel osalejate 2018. a TAT spetsiifiliseks sihttasemeks on 1117 inimest ja seisuga 31.05.2018 on kokku osalenud koolitustel 846 inimest

2018.a teises pooles jätkati laste rehabilitatsiooniprogrammide („Alustame koos“, „Tule kaasa“, Juveniilse idiopaatilise artriidiga teismelise kliendi kompleksne rehabilitatsioon, 7-12 aastaste puuetega ülekaaluliste laste sotsiaalne rehabilitatsiooniprogramm, sõltuvus ja käitumishäirega laste rehabilitatsiooniprogramm) piloteerimisega ja kokkuvõtete tegemisega. Programmid planeeritakse saata kinnitamisele 2019.a alguses. Laste rehabilitatsiooniprogramm „Tähetargad“ suunati programmide kinnitamise komisjoni kuid ei saanud kinnitatud vaid esitati ettepanek pakkuda seda programmi läbi haridussüsteemi. Kinnitatud on eelmisel aruandlusperioodil piloteeritud keele- ja kõnehäirete ja/või psüühikahäirete tõttu koolikohustuse edasilükkamise soovitusel saanud 6–8 aastastele lastele suunatud rehabilitatsiooniprogramm sh läbi on viidud koolitused programmi edasiseks rakendamiseks.

Jätkus tööalase rehabilitatsiooniprogrammi piloteerimine osalise töövõimega töötavatele inimestele. Alustati multiprobleemidega eakate igapäeva toimetulekut toetava rehabilitatsiooniprogrammi tegevustega, mille raames moodustati ekspertgrupp ja toimusid erinevad koostöökohtumised. Jätkus rahvusvahelisel funktsioneerimisvõime, vaeguste ja tervise klassifikatsioonil (RFK) tugineva elektroonse hindamiskeskonna katsetamine (sh rehabilitatsiooniprogrammide osutamine) erinevate partneritega.

Seoses Astangu RAKK üksuse ja TAT antud tegevuste ellu viimise üleminekuga SKA-sse (alates 1.01.2019) ei olnud võimalik (tegevused ei oleks jõudnud lõppeda 2018. aastaga) nii töökohapõhiste rehabilitatsiooniprogrammide kui ka RFK programmide piloteerimisse kaasata osalema Astangu KRK-l kõiki algselt planeeritud kliente ja seetõttu kaasatakse nendesse rehabilitatsiooniprogrammide piloteerimisse uusi asutusi.

Aruandlusperioodil viidi läbi järgmisi koolitusi:

- Avalike programmide osutamise koolitus
- Rehabilitatsioonimeeskondade baaskoolitus
- Kogemusnõustajate koolitus
- Vajaduspõhiseid koolitused (motiveeriva intervjuerimise koolitus, CARE metoodika rakendaja väljaõpe rehabilitatsioonispetsialistidele)

Kogemusnõustajate koolitused viibisid seoses mahukama koolituse õppekava kinnitamise tõttu. 2018.a sõlmiti kogemusnõustajate koolitamise hankelepingud viiele hanke osale kuuest ning toimus kordushange, millega leiti koolitaja ka kuuendale hanke osale (leping sõlmitakse 2019.a alguses).

Teenuse saajate 2018. a TAT spetsiifiliseks sihttasemeks on 1050 ja seisuga 31.12.2018 on hoolekandeteenuseid (TAT spetsiifiline näitaja) saanud inimeste arv kumulatiivselt kokku 1033. Koolitustel osalejate 2018. a TAT spetsiifiliseks sihttasemeks on 1117 inimest ja seisuga 31.12.2018 on kokku osalenud koolitustel 900 inimest.

2019.a esimeses pooles alustati laste sihtgrupile mõeldud integreeritud teenusemudeli piloteerimisega. Läbi viidud konkurssiga kaasati seitse partnerit (Saaremaa Vald, Haapsalu linn, Kuusalu vald, Rakvere linn, Väike-Maarja vald, Tartu linn, Võru vald koos Kambjaga). Mudeli piloteerimisse kaasatakse need 0-15-aastased lapsed, kes vajavad mitme valdkonna tuge (haridus-, tervishoiu- ja/või sotsiaalvaldkonnad). Koos integreeritud teenuste mudeliga piloteeritakse ka lapse abivajaduse tuvastamise töövahendit, mis võimaldaks kiiresti ja lihtsalt kaardistada, kas ja millistest valdkondades on lapsel tuge vaja.

Koostöös ekspertidega on valminud multiprobleemsete eakate rehabilitatsiooniprogramm, mis on suunatud mitme tervisemurega eakatele elukvaliteedi, osalemis- ja tegutsemisvõime, sotsiaalse aktiivsuse ning iseseisva toimetuleku parandamiseks. Multiprobleemsete eakate rehabilitatsiooniprogrammi esimesse hankesse laekus kaks pakkumust, millest ainult üks kvalifitseerus. Uus pakkumuskutse avaldatakse juuni alguses.

Tööealiste rehabilitatsiooniprogrammide osas on toimunud kohtumised Töötukassa esindajatega, läbi on räägitud sihtgruppide ja eesmärkide osas. Tegevused jätkuvad hanke ettevalmistamise ja partnerite hankimisega. Töötukassaga on olnud mitmeid kohtumisi, et välja selgitada, millised on nende ootused planeeritavate rehabilitatsiooniprogrammide väljatöötamise ja sinna kaasatavate sihtgruppide osas. Viimastel kohtumistel on olnud arutus osalise töövõimega psüühikahäiretega tööealiste klientide sihtgrupp, kuna nende osas vajab Töötukassa teenuste arendamisel tuge. Sellest tulenevalt on planeeritud rehabilitatsiooniprogrammi välja töötamine osalise töövõimega psüühikahäirega tööealistele klientidele.

RFK projekt kulgeb plaanipäraselt. Teenust saanud kliente on 36, kellest taastusravi kliente 18 ja Sotsiaalkindlustusameti või Töötukassa kliente 18. Seitse klienti on liikunud taastusravist edasi Töötukassa või SKA juhtumikorraldajate juurde rehabilitatsioonivajaduse hindamiseks. Kokku on juhtumikorraldaja juures eelhindamise läbinud 22 klienti. Projekti analüüsi koostamiseks kaasati kolm eksperti, kelle ülesandeks on eksperthinnangute koostamine piloteerimise käigus koostatud klientide alg- ja lõpphinnangute põhjal, sisulise analüüsi koostamisse panustamine, valdkondade vaheliseks klientide liikumiseks kriteeriumite välja töötamine.

Aruandlusperioodil viidi läbi järgmiseid koolitusi:

- Rehabilitatsioonispetsialistide baaskoolitus
- Uute rehabilitatsioonimeeskondade koolitus
- Kogemusnõustajate baaskoolitus
- Kogemusnõustajate täiendkoolitus

Tegevused kulgesid plaanipäraselt ja antud TAT tegevuse liikumine Astangult SKAsse oli sujuv.

TAT teenuse saajate 2023.a sihttasemeks on 1215 inimest ja koolitatute 2023.a sihttasemeks 1483 inimest. Teenust saanud inimeste arvuks kumulatiivselt on 1049 ja koolitustel osalejate arvuks kokku on 1183 inimest.

2019.a teisel poolaastal on jätkatud laste sihtgrupile mõeldud integreeritud teenusemudeli piloteerimisega (kaasatud 54 last). Toimus Tartu linnaga sõlmitud lepingu muudatus seoses laste arvu vähendamisega. Lepingut muudeti, kuna Tartu linna leping puudutas lapsi vanuses 0-3 ja partner ei suutnud leida esialgselt kokku lepitud 10 last, keda pilooti kaasata.

Multiprobleemsete eakate rehabilitatsiooniprogrammi piloteerimiseks on läbi viidud uus hange, mille raames leiti 6 partnerit, kellega sõlmiti lepingud. Lepingud sõlmiti järgmiste asutustega: Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus MTÜ, SA Jõhvi Haigla, Sotsiaalne Kaasatus MTÜ, MTÜ Tugi- ja Koolituskeskus Usaldus, MTÜ Virumaa Tugiteenused ja Kristiine Rehabilitatsioonikeskus. Kristiine Rehabilitatsioonikeskuse leping lõpetati, kuna partner ei suutnud täita lepingust tulenevaid kohustusi (ei leitud sobivaid kliente programmi kaasamiseks). Seisuga 31.12.2019 on programmi kaasatud 30 klienti sh. üks katkestaja, kokku osaleb piloodis 29 klienti.

Rehabilitatsiooniprogramm psüühikahäiretega tööealistele inimestele on välja töötatud ning programmi katsetamiseks on koostamisel hankedokumendid.

RFK pilootprojekt lõppes 30.11.2019. Pilootprojekti raames sai teenust 36 klienti (kokku oli plaanis kaasata kuni 40 klienti). Osad kliendid, kellele tehti sihtrühma sobivusest lähtuvalt ettepanek piloodis osaleda loobusid terviseseisundi tõttu või muudel isiklikel põhjustel.

Projekti üldine eesmärk oli saada praktiline kogemus RFK rakendamisel Eestis sotsiaalses, tööalases ja meditsiinilises rehabilitatsioonis ja see eesmärk täideti. Alaeesmärkide osas saavutati tulemused, kas täielikult või osaliselt. Kõikide alaeesmärkide osas saadi projekti raames teha küll esmased järeldused ja ettepanekud, kuid kuna klientide arv oli väike, siis ei saanud projekti pinnalt teha

lõplikuid järeldusi. Näiteks abivahendi vajadus tuvastati 6 kliendil, kelle peal oli võimalik testida abivahendi määramist kujul, kus abivahendi on seotud RFK koodiga. Saadi küll esmane positiivne kogemus, kuid selles osas oleks vaja edaspidisel rakendamisel kaaluda suuremas mahus koodide seostamist ja samuti rohkemate klientide kaasamist. Samuti oleks vajalik esmaste tulemuste pinnalt ja välja töötatud kriteeriumite alusel jälgida edaspidi suurema arvu klientide liikumist erinevate rehabilitatsiooni süsteemide vahel. Taastusravist rehabilitatsiooni liikus projekti raames ainult 6 klienti, kelle puhul tuvastati rehabilitatsiooni vajadus peale taastusravi ja ka klient avaldas soovi rehabilitatsiooniteenusel osaleda.

Piloot projekti tulemused on koondatud kahte vahearuandesse ja lõppraportisse. Pilootprojekti raame toimusid mitmed teenuseosutajate kogemukohtumised, kus osalesid ka erinevate osapoolte esindajad (n. SoM, haigekassa ja töötukassa). Korraldati töökoosolekuid, kuhu kaasati erinevaid huvigruppe n. taastusarstid, teenuseosutaja jne. Moodustati ekspertmeeskond, kes töötas välja kriteeriumid, protsessi ja kliendiprofiili taastusravis rehabilitatsiooni liikumiseks, osales kohtumistel ja andis omapoolse panuse lõppraporti koostamisse. Projekti põhjal on tehtud Sotsiaalministeeriumile vastavad ettepanekud RFK edasise rakendamise osas.

Ette on valmistatud riigihange "Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse tulemuslikkuse hindamise meetodika väljatöötamine ja tulemuslikkuse hindamine Sotsiaalkindlustusametile" ning saadetud RTK-le hange läbiviimiseks. 2016–2019.a on toimunud mitmeid muudatusi sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse korralduses, kuid puudub ülevaade teenuse mõjust. Tellitava analüüsiga otsitakse vastuseid järgmistele küsimustele:

- kas teenust osutatakse neile inimestele, kes seda vajavad ja osutatakse neid teenuseid, mis toetavad kliendi eesmärkide saavutamist;
- milline on teenuse kvaliteet ja tulemused riigi, teenuseosutaja ja kliendi vaates ning kui pikk on tulemuste kestus;
- milline on rahaline tulemus riigi jaoks, st kui palju paneb riik sotsiaalse rehabilitatsiooni teenusesse ja kui palju tagasi saab.

Analüüsi koostaja leidmiseks kuulutatakse hange välja jaanuaris 2020.a.

Aruandlusperioodil viidi läbi järgmised koolitusi:

- Rehabilitatsioonispetsialistide baaskoolitus (1 gruppi Tallinnas ja 1 gruppi Tartus)
- Uute rehabilitatsioonimeeskondade koolitus (1 gruppi Tallinnas)
- Kogemusnõustajate baaskoolitus, algus 2019 sügis Tallinnas, lõppeb 2020

Eespool kirjeldatud koolitused toimusid plaanipäraselt.

TAT teenuse saajate 2023.a sihttasemeks on 1215 inimest ja koolitatute 2023.a sihttasemeks 1483 inimest. Teenust saanud inimeste arvuks kumulatiivselt on 1132 ja koolitustel osalejate arvuks kokku on 1256 inimest.

2020.a esimeses pooles kehtestatud eriolukorra tõttu (Covid-19) on teenuseosutamise lepingute osas tehtud mitmeid lepingute pikendamise muudatusi. Laste sihtgrupile mõeldud integreeritud teenusemudeli piloteerimisse on kaasatud 66 last ja lepingud on eriolukorraga seoses muutmisel, et pikendada toetuse kasutamise aega kahe kuu võrra. Multiprobleemsete eakate rehabilitatsiooniprogrammi I piloodi perioodi pikendati eriolukorra tõttu kuni 31.08.2020 ning viidi läbi täiendav hange, mille raames leiti 2 partnerit, kes alustavad septembris 2020. Täiendava hanke vajadus tulenes sellest, et üks lepingupartner katkestas ning selle programmi näitajate täitmine ei olnud plaanipärane. Rehabilitatsiooniprogramm psüühikahäiretega tööealistele inimestele on välja töötatud ning toimub arutelu programmi katsetamisvõimaluste osas.

RFK pilootprojekti lõppraport on avaldatud SKA kodulehel

(<https://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/organisatsioon-kontaktid/projektid#RFK%20kasutamine>) aprillis 2020.

Riigihange "Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse tulemuslikkuse hindamise meetodika väljatöötamine ja tulemuslikkuse hindamine Sotsiaalkindlustusametile" on läbi viidud, aga võitja pole veel välja kuulutatud. Aruandlusperioodil viidi läbi järgmised koolitused:

- Rehabilitatsioonispetsialistide baaskoolituse esimesed 2 moodulit toimusid plaanipäraselt;
- Kogemusnõustajate baaskoolitus (algas 2019 sügisel ja lõppes 31.03.2020). Koolitus oli edukas, 15 alustanud õppurist katkestas 1;
- Kogemusnõustajate täienduskoolitus nägemislangusega inimestele (algas dets 2019 ja lõppes 31.03.2020). Koolitus oli edukas, kõik osalenud 14 nägemislangusega inimest lõpetas täienduskoolituse ja enamus neist töötab kogemusnõustajana;

TAT teenuse saajate 2023.a sihttasemeks on 1215 inimest ja koolitatute 2023.a sihttasemeks 1483 inimest. Teenust saanud inimeste arvuks kumulatiivselt on 1149 ja koolitustel osalejate arvuks kokku on 1311 inimest.

2020.a teises pooles õnnestus kõik koolitused, vaatamata keerulisele Covid- 19 viirusest tingitud olukorrale SKA-l läbi viia auditoorselt.

2020.a teises pooles toimusid järgmised koolitused:

- Rehabilitatsioonispetsialistide baaskoolitus (1 koolitus) toimus vahemikus 4.02. – 15.09.2020 Tallinnas Park Inn by Radisson Meriton ruumides;
- Uute rehabilitatsioonimeeskondade koolitused (2 koolitus) toimusid 18.-19.08.2020 Tallinnas Park Inn by Radisson Central Hotel ja 10.-11.11.2020 Tartus Hotell London ruumides;
- CARE meetodika koolitused rehabilitatsioonispetsialistidele (2 koolitus) toimusid 18.08.-26.11.2020 Tallinnas Toompuiestee 10 ja 30.09.-17.12. Tartus hotell Tartus;
- Kogemusnõustajate baaskoolitus (1 koolitus), 30.07.-29.12.2020, koolitus toimus Loov Ruum Koolitused OÜ koolitusruumides;
- Kogemusnõustajate täienduskoolitused (2 koolitust), 31.10.-13.12.2020 Tallinnas Pirni 7 koolitusruumides ja 24.10.-29.11.2020 Tartus aadressil Lille 10;

Koolituste läbiviimise aega pikendati eriolukorra tõttu ja osa koolitusi viidi läbi planeeritust hiljem. Koolitusgruppid täitisid ootuspäraselt. Riigihanke "Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse tulemuslikkuse hindamise meetodika väljatöötamine ja tulemuslikkuse hindamine Sotsiaalkindlustusametile" võitjaks osutus Tartu Ülikool. Tööde teostamiseks on aega 10 kuud ja 2020. aasta lõpu seisuga on hanke partner töödega graafikus. Erivajadustega laste integreeritud teenuste katseprojekti tegevused on läbi ja toimub analüüsitegevuste läbiviimine lõppraporti jaoks. Eakate rehabilitatsiooniprogrammi piloodi esimese laine lepinguid pikendati eriolukorra tõttu ja viis partnerit lõpetas juuni asemel augustis 2020. Teise laine (konkurss uute partnerite leidmiseks) algus lükkus märtsist septembrisse. Kõik kolm eakate gruppi on nüüdseks edukalt käivitatud ja teenuseid osutatakse. Kuna eakate rehabilitatsiooniprogrammi piloodi esimeses laines osalejate arv langes (üks rehabilitatsioonimeeskond loobus, üks eakas suri ja mitu katkestas ning eriolukorrast tulenevalt ei suudetud planeeritud tegevusi täies mahus läbi viia, siis valmib lõppraport koos programmi piloodi teise laine lõpuga (piloodi lõpp 15.06.2021) 30.06.2021. RFK (Rahvusvaheline funktsioneerimisvõime, vaeguste ja tervise Klassifikatsioon) eeltööde ja ettevalmistustega on alustatud, et 2021. saaksid reaalsed tegevused toimuda:

- RFK eestikeelse tõlke kaasajastamine ja korrigeerimine. 03.2021-07.2021
- Koolitajate koolitus 04.2021-05.2021
- Spetsialistide täienduskoolitused 09.2021-12.2022
- Ärianalüüsi hanke läbiviimine alates 06.2021, hankelepingu sõlmimise aeg 12.2021.

TAT teenuse saajate 2023.a sihttasemeks on 1215 inimest ja koolitatute 2023.a sihttasemeks 1483 inimest. Teenust saanud inimeste arvuks kumulatiivselt on 1165 ja koolitustel osalejate arvuks kokku on 1404 inimest.

2021.a esimeses pooles toimus kahe rehabilitatsiooniprogrammi koolitus: HEV kutseõppest programm ja töölesaamist toetav programm (kumbagi koolitust toimus üks, tegu oli kombineeritud koolitusega, st kõik osalejad osalesid mõlemal koolitusel). Mõlemad tööalased reha. programmid kinnitati SKA poolt ja nende osutamist koordineerib edaspidi Töötukassa.

Riigihanke "Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse tulemuslikkuse hindamise meetodika väljatöötamine ja tulemuslikkuse hindamine Sotsiaalkindlustusametile" tööde teostamiseks oli ette nähtud 10 kuud, kuid COVID-19 piirangute tõttu (puudus võimalus läbi viia intervjuusid eakate ja psüühikahäirega inimestega, planeeritud on läbi viia 90 intervjuud) pikendati lepingu tähtaega ja uus tähtaeg 17.09.2021.

Erivajadustega laste integreeritud teenuste piloodi tegevused on lõppenud ja lõppraport avaldati SKA kodulehel. Projektis osales 8 omavalitsust ja kokku sai projekti läbi teenuseid 66 last. Projekti eesmärk oli analüüsida sellise teenusmodeli rakendatavust. Projekt viidi edukalt ellu ja enamik partnereid pidasid projektis katsetatud mudelit rakendatavaks ja vajalikuks. Mitmed partnerid jäävad katsetatud mudelit rakendama, kuid mudeli üle-eestiline rakendamine eeldaks mitmeid riigitasandi muudatusi.

Eakate rehabilitatsiooniprogrammi piloodi teise laine edenemist takistas COVID-19, kuid piloot õnnestus läbi viia. Eakate rehabilitatsiooniprogramm osutus edukaks - enamuse programmis lõpuni

osalenud klientide osalus- ja funktsionaalsed võimed paranesid. Kokku alustas eakate rehabilitatsiooniprogrammi piloodi kahes laines 48 klienti, kellest katkestas tervislikel põhjustel 5 ja üks eakas suri. Piloodi kohta esitatakse lõppraport 30.06.2021.

RFK rakendamiseks viidi läbi ekspertteenuse hange "RFK eestikeelse tõlke ja juhendmaterjalide kaasaajastamine", hanke raames leiti 5 eksperti ja 1 sisutoimetaja, kelle tõlketevõtted toimuvad 03.2021 - 07.2021. Koolituspartneri hange "Täienduskoolituste korraldamine taastusravi- ja rehabilitatsioonispetsialistidele RFK kasutamiseks", mis koosnes kahest osast – koolitajate koolituse läbiviimisest ja spetsialistidele täienduskoolituste läbiviimisest. Lisaks korraldas SKA konkursi 14 koolitaja leidmiseks tegevuse "Täienduskoolituste läbiviimine taastusravi- ja rehabilitatsioonispetsialistidele RFK kasutamiseks", mille tegevused toimuvad 06.2021 – 12.2022. Koostöös koolituspartneriga viiakse läbi RFK koolitajate koolitus konkursil edukaks osutunud 14 koolitajatele perioodil 06.2021- 09.2021. 14 koolitatud koolitajat alustavad edasiste täienduskoolitustega, mis toimuvad 10.2021 – 12.2022.

TAT teenuse saajate 2023.a sihttasemeks on 1294 inimest ja koolitatute 2023.a sihttasemeks 1827 inimest. Teenust saanud inimeste arvuks kumulatiivselt on 1165 (aruandlusperioodil uusi ei lisandunud) ja koolitustel osalejate arvuks kokku on 1436 inimest.

2021.a teises pooles tegeleti rehabilitatsiooniteenuse kvaliteedi ühtlustamiseks välishindamiste tarbeks hindamisvahendi loomisega. Hindamisvahend luuakse tuginedes 2020. aasta lõpuks valminud rehabilitatsiooni kvaliteedijuhisele. Lisaks kasutatakse alusena Euroopa sotsiaalteenuste kvaliteedijuhtimise süsteemi, Euroopa sotsiaalteenuste kvaliteediraamistiku, WHO poolt välja töötatud kvaliteedimudelit jt asjakohaseid rahvusvahelisi näiteid. Toimus hindamisvahendi kokkupanek ja piloteerimine detsembris Astangu Kutserehabilitatsiooni. 2022a. esimese poolaasta jooksul piloteeritakse rehabilitatsiooni kvaliteedi hindamisvahendit kuues asutuses ja viiakse sisse vajalikud parendused ja täiendused.

Hange leidmaks esimest koostööpartnerit skisofreenia, skisoafektiivsete ja luululiste häiretega tööealise rehabilitatsioonijuhise (varasemalt oli kasutusel sõna „juhised“ asemel sõna „standard“) loomiseks oli edukas. Koostööpartneriks sai Praxis, kes kaasas Rehaabi OÜ ning hetkel on loomas rehabilitatsioonijuhist. (üks teadaolev koostööpartner on Tallinna Vaimse Tervise Keskus). Eeldatav valmimisaeg on märts 2022.

2022 a esimeses pooles luuakse kaks ülejäänud rehabilitatsioonijuhist (meeleoluhäiretega tööealise juhised ja põletikuliste polüartropaatiatega tööealise juhised) koostöös partnerasutustega. Hanked tulevaste partnerite leidmiseks on koostamisel.

Valmis riigihanke "Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse tulemuslikkuse hindamise meetodika väljatöötamine ja tulemuslikkuse hindamine Sotsiaalkindlustusametile" lõppraport, mille tulemuste esitus SKA-le ja SoMile toimus 19.10.2021 ja teenuseosutajatele 21.10.2021.

Rehabilitatsiooniprogrammi „Taastumine tööellu“ psühhikahäiretega tööealistele inimestele katsetamiseks sõlmitud kaks lepingut peatati seoses koroonaviiruse tõttu 2021.a lõpp ja katsetamine lükkus edasi. Seoses sellega, et asutused ei pidanud kinni tähtaegadest, lõpetati mõlema asutusega lepingud. 2022.a alguses toimub uus hange partnerasutuste leidmiseks, kes psühhikahäiretega tööealistele antud programmi piloteeriks. Lisaks toimub ka infotund kõikidele huvilistele, et saada suurem huviliste ring kokku, mis omakorda peaks suurendama piloteerimise õnnestumist.

RFK kasutuselevõtmiseks on tõlgitud ja uuendatud verisoon WHO veebilehel, mis on kättesaadav kõigile kasutajatele SKA kodulehel. 05.10.2021 toimus RFK rahvusvaheline kohtumine - Soome RFK kasutamise kogemuse jagamine. SKA viis läbi 2 hanget leidmaks koolituspartnerit koolituse "Koolitusprotsessi kavandamine ja õppimise toetamine ning RFK koolitajate koolituse ning spetsialistide täienduskoolituste korraldamiseks perioodil november 2021 kuni detsember 2022.

RFK koolitajate koolitamiseks toimusid koolitused kahes etapis, 27.05-09.06.2021, kus osales 19 inimest ning 15.06-30.09.2021, kus osales 19 inimest. RFK koolitajate koolitused on läbi viidud ja lõpetatud. RFK koolitajate koolituseks kinnitati Tartu Tervisehoiu Kõrgkoolis vastav õppekava (Kinnitatud õppekava: Avatud Kõrgkooli käskkirj 8.06.2021 nr. 1.2-9/64-2021).

RFK koolitused spetsialistidele algasid novembris (kokku toimub 3 õppepäeva 2 esimest päeva antakse teoreetiline raamistik, millele järgneb praktika ja 3.õppepäev. Kinnitatud õppekava: Avatud Kõrgkooli käskkirj 19.10.2021 1.2-9/130-2021). Koolitust on alustanud 60 inimest (osalejate aruandesse lisanduvad järgmisel kvartalil), nad hetkel on õppeprotsessis ja õpe alles käib.

Valminud on RFK ärianalüüsi hanke tehniline kirjeldus ja hanke lähteülesanne. Hange on plaanis välja kuulutada 2022.a I kvartalis.

TAT teenuse saajate 2023.a sihttasemeks on 1294 inimest ja koolitatute 2023.a sihttasemeks 1827 inimest. Teenust saanud inimeste arvuks kumulatiivselt on 1165 (aruandlusperioodil uusi ei lisandunud) ja koolitustel osalejate arvuks kokku on 1556.

2022.a esimese poolaasta jooksul piloteeriti sotsiaalse rehabilitatsiooni kvaliteedi hindamisvahendit neljas asutuses (Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskuses, MTÜ Lullabedis, MTÜ Lapsele Oma Kodu, MTÜ Söömishäirete Liidus), sisse viidi vajalikud parendused ja täiendused. Loodi esimene rehabilitatsioonijuhis skisofreenia, skisotüüpsete ja luululiste häiretega täiskasvanu sihtgrupile koostöös partnerasutusega Praxis, kes kaasas Rehaabi OÜ. Juhis ootab piloteerimist. Tegevusi on ka alustatud teise juhise (meeleoluhäirete juhise) loomiseks koostöös Praxisega. Juhiste loomisesse on kaasatud ka huviala organisatsioone. Sihtgrupiga töötavatest asutustest on kaasatud MTÜ Tallinna Vaimse Tervise Keskus. Põletikuliste polüartropaatiatega täiskasvanu juhise koostamiseks on hange läbi viidud, toimub pakkumuse vastavuse kontroll.

Toimub rehabilitatsiooniprogrammi piloteerimine "Taastumine tööellu", mille raames on eesmärk kaasata kuni 30 psüühikahäirega klienti. Piloteerimise hankes osutusid pakkumuste järgi võitjateks kaks asutust - Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus ning Heaolu ja Taastumise kool. Programmi piloteerimise lepingud sõlmitud ja tegevused on töös. Heaolu ja Taastumise kool programmi klientide kaasamine toimub edukalt. Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskuses esineb raskusi klientide leidmisel ja spetsialistide kaasamine on olnud raskendatud haigestumiste tõttu. Tulemused selguvad juulis, 2022.a.

RFK kasutuselevõtmiseks on tõlgitud ja uuendatud verisoon WHO veebilehel jõudnud toimetamise faasi, et online verisoon saaks kättesaadavaks kõigile kasutajatele. Toimus üks RFK rahvusvaheline kohtumine - 05.10.2021 toimunud Soome RFK kasutamise kogemuse jagamine. RFK infopäev toimus Ida-Tallinna Keskhaiglas 16.mai.2022. (osales 9 inimest). RFK koolitused on käimas ja planeerimisel on lisa koolitused 2022 sügis-talvisesse perioodi. Koolituse on maikuu seisuga läbinud 131 spetsialisti. RFK ärianalüüsi hankeleping on sõlmitud ja tegevused käimas (hankeleping sõlmitud Trinidad Wiseman OÜga).

TAT teenuse saajate 2023.a sihttasemeks on 1294 inimest ja koolitatute 2023.a sihttasemeks 1827 inimest. Teenust saanud inimeste arvuks kumulatiivselt on 1165 (aruandlusperioodil uusi ei lisandunud) ja koolitustel osalejate arvuks kokku on 1605.

2022.a teise poolaasta jooksul piloteeriti sotsiaalse rehabilitatsiooni kvaliteedi hindamisvahendit kahes asutuses (Fööniks Konsultatsioon OÜ ja ProVida Kliinik OÜ), sisse viidi vajalikud täiendused ja parandused. Hindamisvahend valmis detsember 2022. Loodi teine rehabilitatsiooni juhise meeleoluhäiretega inimestele koostöös Praxisega. Kolmas rehabilitatsioonijuhis põletikuliste polüartropaatiatega täiskasvanutele on loomisel, hankeleping sõlmitud 19. septembril 2022 nr 2-9/41022-1 Tallinna Ülikooliga, juhise peaks valmima jaanuaris 2023.

Rehabilitatsiooni programmi "Taastumine Tööellu" piloteerimine on lõppenud, selles osales 27 inimest. Programmi piloteerisid SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus ja Heaolu ja taastumise Kool MTÜ. Mõlemad asutused on andnud omapoolsed põhjalikud tagasisideid programmile, st ülevaate aspektide kohta, mis said kinnitust programmi läbiviimisel ja jäeti sisse esialgsesse loodud programmi, lisaks programmis tehti ka täiendusi tulenevalt esitatud ettepanekutest.

SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus:

Ettepanekud programmi täiendamiseks ja muutmiseks:

- Programmi läbiviivad spetsialistid peavad olema läbinud eelneva teoreetilise ja praktilise õppe programmi läbiviimiseks.
- Programmi läbiviivad spetsialistid peavad valdama grupitöö tehnikaid, RFK-d, programmis kasutatavaid hindamismetoodikaid.
- Programmis osalejate töövihik võiks olla töövihiku vormis või digi lahendusena osalejale.
- Majutusega programmi registreerija peab ise tegema broneeringu majutuseks (omaosalus).
- Majutusega programmi aeg on soovitatav teada vähemalt pool aastat ette, et teha vajalikke muudatusi elukorralduses(isiklike tegevustega, lähedastega, elukohaga, rahadega, jm-ga seonduv).
- Võiks kaaluda programmi käivitamist teatud osalejate baasilt, näiteks mitte alla 6-8 osalejat.
- Programmi tulemuslikkuse hindamiseks võiks kasutada RFK vastavate koodide hindamist koos osalejaga enne ja pärast.
- Programmis õpitud oskuste kinnitamiseks ja kodutööde kasutamiseks täiendava kinnitajana võiks kaaluda 5-päevase programmi jaotamist 3 kahe päevase ja ühe ühe päevase rehabilitatsiooni päevale, kusjuures kogu programmi tegevus jääks 3 kuu sisse. See oleks vähem stressirohke taastujale ja vähendaks majutus päevade hulka. Võiks kaaluda ka teisi

võimalusi antud programmi läbiviimiseks. Programmis osalejad viitasid väsimusele oma tagasisides programmile.

- Osalejad soovivad teist nimetust, kuna "Taastumine tööturule" on liiga pretensioonikas. "...sellega peaks siiski rohkem tegelema, et tööturule saada, "väitis üks osaleja oma tagasisidelehel.

Heaolu ja taastumise Kool MTÜ

Programmi läbi viinud meeskonna ja ekspertide hinnangul saab efektiivsuse tagamise elementidena esile tuua:

- Asjakohased ja tõenduspõhised personaalse taastumise mõtteviisist lähtuvad õppematerjalid (käsiraamatud ja osaleja töövihik, Moodle õppekeskkond).
- Turvaline, aktiivõpet ja keskkonnavahetust võimaldav õpikeskkond (grupiruum ja vajadusel hübriidkoolituse võimalus). Efektiivne on kasutada kursuse metoodilisi nurgakive (loengud, arutelud, liikumine, loovharjutused) tasakaalustatult, see omakorda eeldab võimalust liikuda ka grupiruumist looduskeskkonda ja vaba aja keskkondadesse.
- Tallinna Taastumise Kooli varasemale (üksikteenustest) kogemusele tuginedes ja väljaõppele Soomes (MTKL) saab väita, et efektiivsed on ka majutusega programmid, mis võimaldavad kogeda intensiivõpet ja saavutada programmi eesmärgi. Majutusega kursuse eeliseks on peale kursust püsivamad sotsiaalsed suhted. Teenuste kasutaja saab ainult endale keskenduda, ei pea mõtlema söögi, koristamise, laste jne peale.
- Meie hinnangul on majutusega programmi (hoolikalt valitud turvaline, looduskeskkonnas) lisaväärtus:
  - Keskkond aitab kaasa sügavamate ja püsivamate toetvate suhete tekkele ja püsimisele.
  - On võimalik tekitada hea ja toetav/ väsimust ennetav päeva- ja nädalarütm (sh saabumise ja lahkumise rituaalid).
  - On kergem leida jõustavaid keskkondasid tegelus ja liikumisharjutuste läbiviimiseks.
- Meeskonna hoiakud ja väärtused, CARE metoodika valdamine, koolitus, juhendamine, oskus teha koostööd kogemusnõustajatega.
- Iga mooduli ettevalmistus ja järeltöö sh osalejate põhiste märkmete ja andmestike tegemine kliendihaldus infosüsteemis PUGU.

Lõppesid RFK koolitused. Tagasiside oli üldiselt positiivne ning spetsialistid pidasid vajalikuks RFK koolituse nn ABC-d ja ka selle praktilist lähenemist. Soovituste osas olid ettepanekud, et koolitused võiksid olla erialaspetsiifilised, rohkem praktilised, meeskondadele, erinevates kohtades, järjepidevalt kättesaadavad, mitte nii keerulised, laiendatud sihtrühmale. Positiivse tagasisidena toodi kõige rohkem välja seda, et keskkond oli toetav ja koolitajad olid abivalmid ning abivalmis selgitama terve protsessi käigus. Heaks peeti võimalust lahendada ülesandeid grupitööna (sh grupiarutelusid) ning meeskonnatöö harjutamise võimalust. Kriitikana oli ka seda, et materjali oli palju, sisutihe, liiga vähene kestvus, liiga pikk kestvus, enesekriitika toodi välja ka seda, et RFK teadmised olid vähesed ja eesmärkide kirjeldamine ning kodeerimine liialt raske ülesanne. Tagasiside koosolek RFK koolitajatega toimus 06.12.22, mille põhjal sai kohendatud RFK õppekava. Läbi viidud RFK infopäev 18.10.22 Tallinnas. Infopäeva sihtrühmaks olid teenuseosutajate asutuste juhid, dokumendi haldurid, teenusejuhid/koordinaatorid, KOV sotsiaaltöö spetsialistid, tervishoiuasutused ja RFK võimalikud rakendajad kui ka infosüsteemide arendajad. Infopäeval osales 103 inimest. Teema: RFK kasutusvõimalused valdkondade üleselt. Infopäeva eesmärgiks oli tutvustada RFK kasutusvõimalusi valdkondade üleselt. Eesti Töötukassa võttis RFK töövõime hindamises täies ulatuses kasutusele 2022. aasta suvel. Sotsiaalkindlustusamet on ette valmistamas RFK kasutamist puude raskusastme tuvastamisel, sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuses ja abivajaduse hindamises. Infopäeval püüti leida vastuseid küsimustele: Mis on RFK? Miks võeti RFK kasutusele? Millist lisandväärtust RFK kasutusele võtmine toob? Millised on tuleviku visiooni vaated ja võimalikud arengud?

Ärianalüüs RFK kasutusele võtmiseks on teostatud ja leping lõpetatud 30.11.22 seisuga. Katsetused uute sihtrühmadega ehk laste teenuste teekonnal RFK mudeldamiseks on jätkutegevusena töös.

TAT teenuse saajate 2023.a sihttasemeks on 1294 inimest ja koolitatute 2023.a sihttasemeks 1827 inimest. Teenust saanud inimeste arvuks kumulatiivselt on 1210 (käesoleval perioodil näitajasse lisandus: 18 rehabilitatsiooniprogrammid eakatele ja 27 rehabilitatsiooniprogrammid tööealistele) ja koolitustel osalejate arvuks kokku on 1973.

2021-2022.a lisandusid järgmised koolituse näitajad (kokku 569 koolitatut):

12 HEV kutseõppe REH programmide osutamise koolituse läbinut;

20 toetatud tööerakendamise koolituse läbinut;

513 RFK koolituse läbinut;
24 WHO kvaliteedi hindamisvahendi koolituse läbinut.

2023.a esimeses pooles lõppesid RFK koolitused. Kokku osales Tartu Tervishoiu Kõrgkooli korraldatud RFK koolitustel 2023. a märtsist kuni maini 137 teenuseosutajat. SKA töötajatele toimusid koolitused märtsist kuni maini, kus osales kokku 60 inimest. RFK infopäev toimus Tartus 20.04.2023. Koostööseminarid ülikoolide esindajatega RFK koolituste laiendamiseks ja õppekavadesse integreerimiseks toimusid Tallinnas 18.05.2023 ja Tartus 29.05.2023.

Jätkub RFK mudeldus laste sihtrühmas ja rehabilitatsiooni protsesside kirjeldus ning ettevalmistavad tegevused RFK rakendamiseks.

Rakendati jätkutegevustena kvaliteedi hindamisvahendit, viies läbi kvaliteedi hindamisi kaheksas rehabilitatsiooniteenust osutavas asutuses (I etapp). Hindamisvahendi rakendamist alustati 2023. jaanuaris ning neid kaheksat asutust ei ole varem hinnatud WHO QualityRights kvaliteedihindamise põhimõttel.

2023 jätkati järeltegevustega juba eelnevalt viies 2022 piloteeritud rehabilitatsiooniteenust osutavas asutuses, eesmärgiga viia läbi asutustes arengupäevi (II etapp). Arengupäevade aluseks on WHO QualityRights töövahendid. Lisaks tehakse asutustega koostöökohtumisi, kus arutatakse kuidas ja kas on jõutud rakendada kvaliteedihindamise kokkuvõttes kvaliteedi parendamise soovitusi.

Kvaliteedihindamised on toimunud 2023.a juba järgmistes asutustes-Rehabikeskus OÜ-s (07.02), Aaleni rehabilitatsioonikeskuses (02.03), MTÜ Arengulugu (23.03), SA Jõhvi Haigla (30.05). Kokku on planeeritud 2023.a viia läbi WHO QualityRights I (kaheksas) ja II etappi (viies) rehabilitatsiooniteenust osutavas asutuses.

Valmis kolmas rehabilitatsioonijuhis (põletikuliste polüartropaatiatega täiskasvanu rehabilitatsioonijuhis), mis võeti vastu vastavalt lepingus sätestatud tähtajale jaanuaris 2023 (eelnevalt on valminud rehabilitatsioonijuhised: meeleoluhäiretega täiskasvanute rehabilitatsioonijuhis ning skisofreenia, skisotüüpsete ja luululiste häiretega täiskasvanute rehabilitatsioonijuhis). Kolme rehabilitatsioonijuhise infopäev toimus 29.03.2023 Tallinnas. Juhiste materjalid on leitavad siit: <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/spetsialistile-ja-koostoopartnerile/teenuseosutajale/rehabilitatsiooniteenuse-osutajale> (Rehabilitatsioonijuhised teema all).

Toimus tööealiste ja vanaduspensioniealiste sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse teekonna analüüs ja vajalike muudatuste kaardistamine. Jaanuaris osaleti rehabilitatsiooni vajaduse hindamisel ja veebruaris viidi konsultantide hulgas läbi rehabilitatsiooni vajaduse hindamisvahendi küsitlus. Saadud sisendit kasutati rehabilitatsiooni vajaduse hindamisvahendi koostamiseks. Märtsis valmis tööealiste ja vanaduspensioniealiste rehabilitatsiooni vajaduse hindamisvahend (RFK koodidega), mis alates aprillist läks konsultantidele piloteerimiseks.

Osaleti Töötukassa poolt korraldatud teenuseosutajatele ja juhtumikorraldajatele tehtud koolitustel, kus tutvustati alates 01.05.2023 kasutusele võetavat RFK-d sisaldavat tööalase rehabilitatsiooni teenust.

Viidi sisse muudatused rehabilitatsiooni hindamisvahendis ja anti uuesti piloteerimisse konsultantidele. Piloteerimine jätkub ka juunis. Alustati tööd teenuseosutaja poolt täidetava RFK koode sisaldava teenuse saaja tegevusvõime hinnangu koostamisega. Tegevusvõime hinnang on aluseks teenuseosutaja poolt koostatavale tegevuskavale. Kui tegevusvõime hinnang ja tegevuskava sisaldavad RFK koode, siis see võimaldab hinnata rehabilitatsiooni eesmärgipärasust ja tulemuslikkust. Loomisel on ka lepingu täitmise kontrolli tööprotsess, mis soodustab rehabilitatsiooni eesmärgipärasemat ja sihipärasemat kasutamist.

TAT teenuse saajate 2023.a sihttasemeks on 1213 inimest ja koolitatute 2023.a sihttasemeks 2049 inimest. Teenust saanud inimeste arvuks kumulatiivselt on 1210 (käesoleval perioodil teenuse saajaid ei lisandunud) ja koolitustel osalejate arvuks kokku on 2170 (käesoleval perioodil lisandus 197 RFK koolituse läbinut).

2023.a teises pooles jätkus RFK-põhise andmevahetuse mudeldamine laste sihtrühmas. 09.11 toimus Tartus praktiline töötuba "RFK-põhise andmevahetuse rakendamine laste sihtrühmas", kus osales 24 sotsiaal-, tervise- ja haridusvaldkonna esindajat. Töötoas kaardistati andmete liikumine, sh kes andmeid liigutavad ja töötlevad ning millistes sekkumispunktides RFK koodid tekivad. Perioodil 07.09-31.10.2023 toimusid kümme töötoale eelnevat planeerimiskohtumist iga valdkonna esindajatega eraldi, kellele tutvustati töötoa eesmärki, et saada sisendit esindajate ootuste kohta, esimene

ülevaade, milline on persoona kokkupuude nende valdkonna spetsialistidega ning millised andmed kokkupuutepunktis tekivad ja kellelt andmeid soovitakse saada ja kellele edastatakse. Töötoas läbiviidud katsetamise tulemusel tekkis lapse teenuste andmevahetuse teekond MIRO keskkonnas, mis on edasisteks arendustegevusteks ning reformide jaoks vajalik alusmaterjal.

SKA teenuse konsultantidele mõeldud RFK-põhise rehabilitatsioonivajaduse tuvastamise hindamisvahendi piloteerimist pikendati kuni 30.08.2023 ning hindamisvahend sai lõplikult valmis novembris. Juurde tehti ka hindamisvahendi täitmist abistav juhend. Hindamisvahendi tutvustamiseks ja alates 01.01.2024 kasutuselevõtuks toimusid SKA konsultantidele 23. ja 29.11.2023 praktilised töötod, kus värskendati ka RFK teadmisi. Rehabilitatsiooniprotsessi paremaks kirjeldamiseks teenuseosutajatele töötati välja ka "Andmestiku täitmist abistav materjal", mis on alates 01.01.2024 teenuseosutajatele kohustuslikuks kasutamiseks.

Valmis raport "Sotsiaalse rehabilitatsiooni protsessi analüüs", mis on kättesaadav SKA dokumendihaldussüsteemis. Analüüsi käigus loodi ja uuendati rehabilitatsiooniteenuse juhendeid, infolehti ja vorme.

Viidi läbi kaks (20.09.2023, 18.10.2023) kvaliteedi hindamist tutvustavat infopäeva, sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutajatele, KOV sotsiaalvaldkonna esindajatele ning huvigruppidele, kes soovisid tõsta teadlikkust sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kvaliteedi hindamisest. Piloteerimise jätkutegevusena viidi läbi rehabilitatsiooniteenuse kvaliteedi hindamine kuues sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutaja juures. Teise etapi tegevusi viidi läbi kolmes sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust osutavas asutuses (üks asutus loobus arenduspäevast). Hindamisvahendit täiendati jooksvalt peale igat kvaliteedi hindamist asutuses. Hindamisvahend avaldatakse ja on kättesaadav SKA kodulehel;

TAT teenuse saajate 2023.a sihttasemeks on 1213 inimest ja koolitatute 2023.a sihttasemeks 2049 inimest. Teenust saanud inimeste arvuks kumulatiivselt on 1210 (käesoleval perioodil teenuse saajaid ei lisandunud) ja koolitustel osalejate arvuks kokku on 2170 (käesoleval perioodil koolitatavaid ei lisandunud).

Alamtegevuse nr ja nimetus ⁶	1.4 Erihoolekandesüsteemi arendamine teenuse disaini kaudu		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.10.2015 - 31.12.2018	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	30.11.2015 - 30.11.2018
Tegevuse või alamtegevuse lühülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.			
<p>2015. aasta teises pooles on toimunud kohtumised teenuse osutajatega ja huvigruppide esindajatega ning deinstitutionaliseerimise (edaspidi DI) põhimõtteid toetavate heade praktikatega tutvumine: Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liit 22.okt, AS Hoolekandeteenused 26.okt, Eesti Psühhosotsiaalse Rehabilitatsiooni Ühing 04.nov, Eesti Puuetega Inimeste Koda 09.nov SA Autistika 10.nov, Eesti Hooldajate Liit 01.dets, Eesti Vaimupuudega Inimeste Tugiliit Tugiliisu 16.nov, Käo Keskus 24.nov, DUO Koolituse kogemusnõustajad 22.dets. Teenuse osutajate ja huvigruppide esindajatega kohtumistel koguti sisendmaterjali kliendigruppide ja nende vajaduste kirjeldamiseks ning infot olemasoleva teenuste süsteemi poolt katmata kliendigruppide ja nende vajaduste kohta. Kogutud infot kasutatakse erihoolekandeteenuste ja –süsteemi hetkeolukorra kirjelduse loomisel, mis on vajalik alus teenusedisaini tööprotsessis.</p> <p>Deinstitutionaliseerimise põhimõtteid toetavate heade praktikatega tutvumise tulemusena on kirjeldatud olemasolevate ressursside ja seadusandlike raamide piires inimese võimetest lähtuva ja vajadustele vastava toetusvõrgustiku loomise praktikaid ning kaardistatud tekkivad probleemid. See on vajalik sisend erihoolekandeteenuste ümberkujundamise protsessis. Kohtumistel tutvustati 2016 a planeeritavaid tegevusi erihoolekandeteenuste disainimisega seonduvalt ning saadi nõusolekud sihtgrupi esindajatelt ning pikaajaliste kogemustega teenuse osutajatelt teenusedisaini meeskonna tööprotsessides osalemiseks.</p> <p>Tutvutud on erihoolekandeteenuste rakendamist ja järelvalvet teostava asutuse (SKA) tööga:</p>			

⁶ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

Osalemine kogukonnas osutatavate toetavate teenuste järelevalve läbiviimisel Häädemeeste ja Audru vallavalitsuses 19.nov, kohtumine SKA -s erihoolekandeteenuste valdkonna arengute teemadel 23.nov, kohtumine SKA-s erihoolekandeteenuse klientide ümberhindamise ja teenuse disaini teemadel 15.dets, erihoolekandeteenuste osutajate teabepäeval ettekanne 18.dets.

Sotsiaalkindlustusameti töös ja järelevalve läbiviimisel osalemisel tutvuti erihoolekandeteenuste rakendaja ja järelevalve teostaja poolse vaatega teenuste osutamisele ning selles protsessis arendamist ning ümberkorraldamist vajavate probleemidega. Toetavate teenuste osutamise järelevalve Häädemeeste ja Tahkuranna vallavalitsuses võimaldas tutvuda seaduses sätestatud erihoolekandeteenuste põhimõtete ja kriteeriumide rakendamisega teenuse osutajate poolt igapäevaselt klienditöö praktikas. Saadud informatsioon on vajalik praktikas erihoolekandeteenuste ja –süsteemi rakendamisel tekkivatest probleemidest aru saamiseks, et seda arvestada uute lahenduste väljatöötamisel ja teenuste arendamisel. Lepiti kokku edaspidises regulaarses koostöös ning teenusedisaini meeskonna tööprotsessides osalemine.

Katrin Tsuiman osales lektorina TAI poolt korraldataval koolitusel „Töö psüühikahäiretega kliendiga“ – Tutvustas DI põhimõtete ja arenguid Tartu, Pärnu, Tallinna ja Harju maakonna sotsiaaltöötajatele TAI poolt korraldatud KOV-ide sotsiaaltöötajatele suunatud koolitusel osalemine andis võimaluse tutvustada sotsiaaltöötajatele DI põhimõtteid, mis toetuvad inimesele kogukonnas ja kogukonna poolt vajaliku toe ja abivajaduse pakkumisele. Euroopa juhtgrupi poolt välja töötatud juhiste kohaselt on DI eduka rakendamise saavutamiseks vajalik kohalike kogukondade valmisolek ning arusaamine DI põhimõtetest ning kohalike strateegiate olemasolu DI rakendamiseks. Koolitusel tutvustati juhtgrupi poolt koostatud suuniseid ning soovituslike tegevussamme DI rakendamiseks. Selle tulemusena on paranenud KOV-i sotsiaaltöötajate teadmised DI olemusest ning valmisolek pakkuda teenuseid ja tuge erihoolekandeteenuste sihtgrupile kogukonnapõhiselt.

2016. aasta esimeses pooles on jätkunud kohtumised erinevate erihoolekandeteenuse sihtgruppidele teenuse osutajatega:

Tallinna Vaimse Tervise Keskus 04.jaanuar, AS Hoolekandeteenused Tapa Kodu ja Imastu Kool-kodu 15.jaanuar, MTÜ Tartu Maarja Tugikodu 25.veebruar. Teenuse osutajatega kohtumistel koguti sisendmaterjali kliendigruppide ja nende vajaduste kirjeldamiseks ning infot olemasoleva teenuste süsteemi poolt katmata kliendigruppide ja nende vajaduste kohta.

Analüüsi ja süstematiseeriti 2015 a IV kvartalis ja 2016 a I kvartalis saadud sisendmaterjale. Sisendmaterjalidele tuginedes on koostatud erihoolekandeteenuste ja teenuste süsteemi hetkeolukorra ülevaade, mis on vajalik koondmaterjal teenusedisaini protsessis teenuse disaineritele valdkonnast ülevaade saamiseks. Sisendmaterjalidele tuginedes on alustatud erihoolekandeteenuste kasutajate sihtgruppide kirjelduste koostamisega. Koostatud on teenusekasutajate kahe kliendigrupi kirjeldused. Kogutud ja süstematiseeritud sisendmaterjal on vajalik alus teenusedisaini tööprotsessis. Analüüsitud on SKA poolt 2015 a IV kvartalis läbi viidud ööpäevaringsetel erihoolekandeteenusel viibijate ümberhindamiste tulemusi. Valminud on ümberhindamiste tulemustele tuginedes kokkuvõtte ööpäevaringsetel teenusel viibivate inimeste juhendamise ja kõrvalabi vajadustest. Kokkuvõttes sisalduv info on vajalik sisendmaterjal teenuse disaini protsessis erinevate teenusekasutajate vajaduste kirjeldamisel.

Erihoolekandeteenuste ümberkujundamiseks ja arendamiseks kasutatava teenuse disaini hange on läbi viidud ja edukaks pakkujaks Trinidad Consulting OÜ. Edukat pakkujat on teavitatud ning 13.mai 2016 lõpeb vaidlustamise esitamise tähtaeg.

Teenusedisaini tööprotsessis kaasatavate partnerite teavitamine sisutegevuste planeeritavast ajakavast. Tegevuse tulemusena on koostööpartnerid informeeritud ning saavad planeerida oma ajaressurssi tegevustes osalemiseks ning teenuse disaini eduka tulemuse saavutamiseks vajalikud osapooltel on võimalik tööprotsessis osaleda.

Sotsiaalministeeriumi esindajana osalemine Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustiku poolt läbiviidava koosloome arenguprogrammi (ajavahemik märts-mai), mille raames kujundati koostöös teenuse disaini tudengite ning MTÜ Inimeselt Inimesele ja Päevakeskuse KÄO personaliga teenuse disaini meetodikaid kasutades mõõduka, raske või sügava vaimse alaarengu ja/või liitpuudega suure hooldusvajadusega täisealistele nädalahoiuteenust. Arenguprogrammi töö käigus töötati välja vajaduspõhine teenus hoolduskoormusega isikule, kelle hooldada on erihoolekandeteenuse sihtgruppi kuuluvad isikud. Programmis osalemise käigus koguti ühe erihoolekandeteenuse sihtgrupi teenuse edasise arendamise kohta sisendinfot ning kaardistati teenuse kasutajate ning nende lähedaste vajadusi teenuse disaini meetodikal. Koostati uue teenuse hinnastamise protsessiga. Programmi

käigus koostatud ja loodud materjale kasutatakse erihooletandeteenuste ümberkujundamisel.

2016. aasta teises pooles algasid koostöös hankepartneri Trinidad Consulting OÜ-ga pakkumuse aja- ja tegevuskava kohaselt disaini tööprotsessi tegevused. Iganädalaselt on toimunud tööprotsessi koosolekud, kus on kokkulepitud osapoolte järgmised tegevused ning läbi arutatud disainerite ja ministeeriumi jooksvate tegevustega seonduvaid küsimusi ja tulemusi disaini tegevuskava täitmisel. Disaini tööprotsessi I etapi, informatsiooni kogumine, tegevuste raames toimusid augustis sihtgrupiga seotud osapoolte esindajatega kokku 7 grüpiintervjuud, mille eesmärgiks oli täpsustada erinevate valdkonnaga seotud osapoolte ootusi erihooletandeteenuste arendamisele ja kaardistada osapoolte jaoks olulisi takistusi isikukesksete teenuste osutamisel. 01.08.2016 toimus grüpiintervjuu erihooletandeteenuste korraldajate ja rahastajatega. Osalesid Sotsiaalministeeriumi, Sotsiaalkindlustusameti ja kohaliku omavalitsuse esindajad Tallinna Linnavalitsuse tervise ja sotsiaalametist ning Keila Linnavalitsusest.

10.08. toimus 2 grüpiintervjuud: 1. intervjuu psüühikahäirega isikutele teenuseosutajatega, kus osalesid Tallinna Vaimse Tervisekeskuse, Eesti Psühhosotsiaalse Rehabilitatsiooni Ühingu, AS Hooletandeteenuste, Jõhvi Puuetega Inimeste Koja, Põlva Puuetega Inimeste Koja ja MTÜ Iseseisev Elu esindajad; 2. intervjuu teenuse kasutajate ja nende esindusorganisatsioonide esindajatega, kus osalesid MTÜ Omastehoolajate Ühenduse, MTÜ Hoolajate Liidu, MTÜ Psüühikahäiretega Inimeste Toetajate Ühenduse, Eesti Puuetega Inimeste Koja, MTÜ Avituse ja MTÜ Pärnumaa Erivajadustega Laste ja Noorukite Vanemate Ühenduse esindajad.

12.08. toimus intervjuu intellektipuudega inimestele teenuseosutajatega, kus osalesid AS Hooletandeteenuste, MTÜ Maarja Tugikodu, Päevakeskuse Käo, Hooletande ja Ekspertiisi Nõustamiskeskuse ja MTÜ Tugiliisu esindajad.

15.08. toimus grüpiintervjuu tööhõive valdkonna esindajatega, kus osalesid Töötukassast juhtumikorraldajad ja töökeskuse valdkonna peaspetsialistid, tööandjad, Sotsiaalministeeriumi töövõime poliitika juht. 16.08. toimus grüpiintervjuu kogukonna esindajatega, kus osalesid Anija vallas asuva Kehra linna kogukonnast sotsiaaltöötajad, Anija Valla Kultuurikeskuse juhtaja, keskraamatukogu juhataja, apteegi juhataja, Kehra koguduse esindaja.

18.08. toimus grüpiintervjuu tervishoiuvaldkonna esindajatega - osalesid Viljandi piirkonna erineva tervishoiusüsteemi tasandi esindajad - SA Viljandi Haigla psühhiaater, SA Viljandi Haigla õendushoolduskeskuse hooldusjuht ja sotsiaaltöötajad, vaimse tervise õde, Viljandi linna perearst. Grüpiintervjuudega kogutud informatsioon süstematiseeriti ja analüüsiti ning see andis sisendi I etapi järgmistele tegevustele, individuaalsete vaatlusintervjuudele. Septembris viidi läbi 38 individuaalset vaatlusintervjuud erinevate teenusekasutajate, nende esindajate, teenuseosutajate ja ekspertidega Eesti erinevatest piirkondadest - Tallinnast, Harjumaalt, Jõhvest, Tartust, Võisikult, Viljandist, Pärnust, Haapsalust. Intervjuude käigus kaardistati olemasolevate ja potentsiaalsete teenuse kasutajate ja nende lähedaste vajadusi, kogemusi ja probleeme erihooletandeteenuste kasutamisel. Eelnevalt toimus disaineritega koostöös intervjuueeritavate valik ja Sotsiaalministeeriumi poolt inimestelt nõusolekute saamine, kokkulepete sõlmimine. Individuaalsete intervjuude tulemusena koostati erihooletandeteenuste kasutajate vajaduste täiendatud loetelu.

5.oktoobril toimus varasemalt intervjuude käigus tuvastatud probleemide juurpõhjuste leidmise töötuba. Töötoas osalesid erihooletandeteenuste töörühma liikmed.

Oktoobri jooksul tegeleti disainerite juhtimisel septembris läbiviidud intervjuude transkribeerimise ja tuvastatud vajaduste süstematiseerimisega. Vajaduste süstematiseerimisel võeti aluseks läbitöötatud materjalidele tuginedes WHO elukvaliteedi domeenid, millele toetudes võrreldi olemasolevate teenuste sisutegevuste kattuvust inimese elukvaliteedi jaoks oluliste eluvaldkondade vajadustega. Oktoobris algas ettevalmistus novembris toimuvate uute lahenduste leidmise töötubadesse osalejate leidmiseks ja kokkulepete sõlmiseks ning töötubade korraldusliku osa ettevalmistamine.

Novembris teisel nädalal valmis disaini tööprotsessi I etapi töötulemi projekt- inimeste vajaduste ja süsteemi vastavuste tabel, millele esitati Sotsiaalministeeriumi hooletandeosakonna poolt täiendusettepanekud. 8. detsembril võeti Sotsiaalministeeriumi poolt vastu teenuse disaini tööprotsessi I etapi töötulem - teenuse kasutajate vajaduste ja süsteemi vastavuste tabel ning sisutegevuste aruanne. Vajaduste ja vastavuse tabelis on esitatud probleemid ja takistused tänaste teenuse osutamisel teenuste kasutajate vajaduste vaates.

Novembris viidi läbi 8 teenuse disaini lahenduste leidmise töötuba, mille raames kirjeldati koos teenuste kasutajate, nende esindajate ning valdkonna ekspertidega võimalikku uut teenuste osutamise korraldust ja abimeetmete sisulist osutamist. Töötubade lähtuti neljast sihtgrupist - suure ja väikse toetusvajadusega intellektipuude ning psüühikahäirega inimeste vajadustest (4 sihtgruppi,

kokku 12 persoonat ehk teenusele õigustatud isikut). Töötubades kirjeldati lahti sihtgrupi vajadused ja võrreldi tänaseid olemasolevaid võimalusi ning kuidas sihtgrupi vajadusi tuleviku teenusel katta saaks. Grupitööna pandi kirja, millistest osadest tuleviku teenus konkreetse isiku jaoks koosneks. Töötubades loodud ideede ja läbi töötatud materjalidele tuginedes on detsembris tegeletud töötubades loodud teekondade digitaliseerimisega ning loodud lahendustes teenuskomponentide ja abimeetmete osutamise protsessides mustrite ja ühisosade tuvastamisega.

2017. aasta esimeses pooles jätkusid 2016. a hanke käigus edukaks tunnistatud pakkuja Trinidad Consulting OÜ-ga sõlmitud töövõtulepingu alusel kokkulepitud tegevused erihoolekandeteenuste ja teenusesüsteemi arendamisel psüühilise erivajadusega inimeste ja nende lähedaste vajaduste lähtepunktist ning teenusesüsteemi efektiivsemaks ja paindlikumaks korraldamiseks.

Jaauarist toimusid disainerite poolt hanke tegevus- ja ajakava kohased III etapi tegevused:

1. Läbiviidud töötubades kirjeldatud teenuse teekondade digitaliseerimine.
2. Teenuskomponentide ja protsessi mustrite/ühisosade tuvastamine, detailide täpsustamine.
3. Teenuskomponentide kirjeldamine. Komponendipõhise teenuse üldpõhimõtete kirjeldamine, komponentide valimine ja kombineerimine.
4. Uute üldistatud teekondade kirjeldused
5. Ettepanekute formuleerimine süsteemi ümberkorralduseks
6. Tulemuste visualiseerimine.

Kuna tööde teostamise aja- ja tegevuskava kohaselt ettenähtud uute lahenduste piloteerimine (toimub TATis „Töövõimereformi sihtrühma töövõimelisuse suurendamine ja töötamise soodustamine“) nihkub algselt planeeritud tähtajast edasi kolme kuu võrra, siis tehti Trinidad Consulting OÜ töövõtulepingu muudatus ja lepingu tähtaega pikendati kolme kuu võrra. Uueks tööde teostamise tähtajaks on 17.09.2017. Edasi lükkuvad lepingu IV etapi tegevused.

3 kuuline nihe ei pidurda hoolekande TAT tegevuste planeeritavat kulgemist. Sellevõrra nihkub edasi vaid disainerite abil loodud süsteemi arendamise ja ümberkujundamise lõppraporti valmimine. Lõppraporti ettepanekutele ja piloteerimisel saadud kogemuste ja tulemuste analüüsile toetudes on planeeritud läbi viia süsteemi reformimist. Kuna disainerite poolne töö nihkus edasi vaid kolm kuud, kuid kogu uue mudeli ühe alternatiivi piloteerimise kestus (töövõimereformi TATis) on ca 1 aasta ning see jätkub veel 2018 a lõpuni, siis ei ole 3kuuline disainerite töö edasinihkumine määrava tähtsusega kogu selle TAT tegevuste ajaraamis.

Teenuse disaini projektis teostatakse disainerite poolt IV etapi tegevusi - toetavad piloteerimist ning koguvad tagasisidet (intervjuude, vaatluste, küsimustike ja KOV-ide poolt tööprotsessis loodud dokumentide analüüsi vormis), analüüsivad ning koostavad teenusesüsteemi kasutajakogemusele põhineva mõjuanalüüsi.

Projekti I poole tulemused kulgesid plaanipäraselt, tegevusi ära ei jäänud ja kõik vajalikud osapooled said kaasatud. Eriti kordaläinuks võib pidada uute lahenduste ja ettepanekute loomise töötubasid. Nendes osalesid sihtgrupi esindajad ja nende lähedased, sihtgrupi huvikaitse organisatsioonid ning uuenduslike ja tõenduspõhiseid praktikaid ning meetodikaid rakendavad teenuseosutajad. Huvi ja valmisolek panustada oli teenusekasutajate poolt väga suur. Uue mudeli ettepanekute loomisel sai rakendatud parimat kaasamise praktikat. Nõrgem osa on uue mudeli finantsanalüüsi koostamisega seotud tegevused, mis ei ole otseselt disaini meetodika rakendamise tulemusel loodav ning ei ole ka TAT tegevustest rahastatav, kuid on oluline tegevus, et saada tervik hinnangut uue mudeli rakendatavuse kohta.

2017. aasta teises pooles esitati Trinidad Consulting OÜ poolt lepingu IV etapi aruanne. Viimases etapis toimus uute lahenduste piloteerimise toetamine, piloteerijatelt tagasiside kogumine, kasutaja kogemusele tuginev mõjuanalüüs ning sellele tuginedes uutes lahendustes muudatuste sisseviimine ning lõpparuande esitamine. 17.10.2017 toimus teenuse disaini töötulemi tutvustav lõpuseminar, kus osalesid erinevad huvigrupid.

Ajavahemikul 21.juuni-31. oktoober koordineeris K. Tsuiman Trinidad Consulting OÜ-ga seotud tegevusi käsunduslepingu alusel ja alates 1. novembrist selle punkti alt Sotsiaalministeerium tegevusi ellu ei viinud.

Käimas oleva TAT muudatusega (jõustub tagasiulatuvalt alates 1.10.2017) on tegevuse lõppkuupäeva pikendatud aasta võrra ja tegevuse elluvijaks on SKA. Põhjuseks on teenusedisaini tulemuste katsetamise (viiakse ellu TAT-st „Töövõimereformi sihtrühma töövõimelisuse suurendamine ja töötamise soodustamine“) alguse edasi lükkumine. Kuna Sotsiaalministeeriumi eesmärk on viia järkjärgult erihoolekande arendusettepanekute tegemine üle SKA-sse, siis tegevuste elluvijana lisandub

TAT muudatusega SKA, kus võetakse selle alategevuse raames 2018. aasta alguses tööle poole kohaga spetsialist, kelle ülesandeks jääb kasutades katsetamisest tulenevat infot erihooletandeesüsteemi puudutavate (sh õigusaktidesse tehtavate) arendusettepanekute tegemine Sotsiaalministeeriumile, teavitussürituste ja koolitusseminaride korraldamine.

2018. aasta esimeses pooles (12.02.2018) alustas SKA-s antud projekti raames koormusega 0,25 tööd projektijuht Kristo Tõnisso. Viidi läbi küsitlus piloodis osalevate klientide seas (piloodis osales kokku 40 inimest). Tagasiside ankeete laekus igast projektis osalevast omavalitsusest, klientidelt saadud tagasiside kokkuvõtte koostamisel. Koostamisel on mõjuanalüüsi lähteülesanne ja tehniline kirjeldus. Mõjuanalüüsi hange on planeeritud välja kuulutada juunis.

Seoses teenusedisaini piloteerimise (viiakse ellu TATist „Töövõimereformi sihtrühma töövõimelisuse suurendamine ja töötamise soodustamine“) jätkuga kuni 2020 aasta lõpuni, ei ole võimalik hooletande TATi planeeritud tegevusi täielikult ellu viia. TATist viiakse läbi esmase pilootprojekti kasutajakogemuse mõjuanalüüs ning olemasoleva erihooletandeesüsteemi muudatustega sellel aastal ei tegeleta. Seoses sellega muudetakse alustatud TAT muudatusega tegevuse lõppkuupäeva (uueks lõppkuupäevaks 31.10.2018).

Tegevuse ellu viimiseks tööle võetud projektijuht ei alustanud tööd TATis planeeritud ajal ning planeeritud mahus (0,5 koormusega). Seoses projektijuhi koha osalise täitmisega jääb selle punkti alt u 7000 eurot personalikulude jääki, mis käimas oleva TAT muudatusega tõstetakse selle punkti eelarvest välja.

2018.a teises pooles tegeleti hangitud kasutajakogemuse mõjuanalüüsiga. Toimused kohtumised hanke võitjaga (Trinidad Consulting OÜ-ga), kes andis sisendi uue pilootprojekti (viiakse ellu TATist „Töövõimereformi sihtrühma töövõimelisuse suurendamine ja töötamise soodustamine“) eesmärkideks ja kujundas ümber teenusmodeli. Sotsiaalkindlustusamet analüüsis mõjuanalüüsi ettepanekuid ja esitas täpsustavaid küsimusi. Kasutajauuringu põhjal tuvastati pilootprojekti raames tekkinud head praktikad ja probleemkohad ning tehti sellest lähtuvalt muudatusettepanekuid teenusmodeli parendamiseks. Enamikku ettepanekutest kasutatakse uue pilootprojekti ellu viimisel.

Tegevused lõppesid 30.11.2018.

Alamtegevuse nr ja nimetus ⁷	1.5 Teadlikkuse suurendamine innovaatilistest hooletandeesüsteemidest		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.05.2019-31.12.2020	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.05.2019 – 31.12.2020

Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.

2019 esimesel poolaastal viidi 6. ja 7. mail Sotsiaalministeeriumi hooletande osakonna korraldusel läbi kaks sotsiaalse innovatsiooni teemalist seminari. Esimesel kutsuti kokku Balti riikide kõrgema taseme riigiametnike delegatsioonid, „Active Assisted Living“-programmi eksperdid ning Eesti sise- ja välispartnerid ja arutati uudseid praktikaid aktiivsena vananemise toetamiseks. Teisel seminaril kohtusid „Active Assisted Living“-programmi eksperdid Eesti tervisetehnoloogia ettevõtetega Põhja-Eesti Regionaalhaiglas. Kohalikud ettevõtjad tegid ülevaate projektidest ja lahendustest, mis on seotud aktiivsena vananemise temaatikatega. Kogunenud sisendit kasutatakse rohelise raamatuse loomeprotsessis, mis käsitleb tehnoloogiakasutuse suurendamist hooletandesektoris ja on plaanitud ilmuma 2020. a. jaanuaris.

2019.a teisel poolaastal tegevusi ei tehtud. Käimasoleva TAT muudatusega pikendatakse tegevuse perioodi ja uueks lõppkuupäevaks on planeeritud 31.12.2020.

⁷ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

2020.a esimesse poolde tegevusi planeeritud ei olnud.			
<p>2020.a teises pooles tegevusi ei tehtud ning tegevus loetakse plaanipäraselt 2020.a lõpu seisuga lõppenuks. 2019.a esimeses pooles läbi viidud tegevustele lisaks antud punkti alt tegevusi läbi ei viidud. 2020. aastasse planeeritud uudsete teenuste või toodete arendamiseks ja testimiseks toetust saanud projektide kasutusulatus suurendamiseks toimusid pigem personaalsed konsultatsioonid ja nõustamised ning laiemale üldsusele tutvustamisi läbi ei viidud. Sõgisesse planeeritud teavitussüritus jäi ära seoses koroonaviirusest tingitud piirangute tõttu. Kulused 2020.aastal ei tehtud.</p>			
Alamtegevuse nr ja nimetus ⁸	1.6 Sotsiaalvaldkonna infotehnoloogiakonverents		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2020-30.11.2021	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2020 – 31.12.2020
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.			
<p>2020.a esimeses pooles toimus ürituse korraldaja leidmiseks riigihange, mille võitis Orangetime Event OÜ. Koostöös Sotsiaalministeeriumi, Töötukassa, Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskusega ja Haigekassaga on toimunud kohtumised konverentsil käsitletavate teemade osas ja arutelu teemade osas jätkub ka aasta teises pooles. Tegevuste läbi viimine on kulgenud vastavalt planeeritule.</p> <p>2020.a teises pooles otsustati, et kuna ürituse fookus muutus, siis seda tegevust ei ole võimalik sellest TAT-st ellu viia ning tegevus lõpetati. Kulused antud tegevuse raames TATist tehtud ei ole.</p>			
Alamtegevuse nr ja nimetus ⁹	1.7 Omasteholdajate tugivõrgustiku väljatöötamine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.07.2020-31.12.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.07.2020 – 31.05.2023
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.			
<p>2020.a teises pooles toimunud Sotsiaalministeeriumil mitmed kohtumised erinevate osapooltega omasteholdajatele memorandumil välja töötamiseks, mis annab sisendi ka TATist planeeritava hanke läbi viimiseks. Toimunud on hanke sisuline ettevalmistamine.</p> <p>2021.a esimeses pooles (4. aprillil) värvati inimene, kes hakkab sisuliselt käesoleva TAT tegevuse ellu viimisega tegelema. Töötaja palgati ka tegevuse 4.3 „Vabaühenduste, kohalike omavalitsuste ja sotsiaalteenuse osutajate koostöö arendamine“ ellu viimiseks. Koormus kahe tegevuse vahel jaotub 50% ja 50%. Käesoleval perioodil on tegeletud antud tegevuse alt planeeritud hangete (hoolduskoormuse hindamismetoodika, hindamisvahendi ja juhendmaterjali välja töötamise hange ja omasteholdajate toetamiseks veebiplatvormi arendamise hange) sisu koostamisega. Kuna antud tegevuse sisuga tegelev inimene värvati tööle alles kevadel, siis oleme planeeritud ajakavast maas ning lepingute sõlmimine ja tegevuste ellu viimine (vähemalt suures osas) jääb aastatesse 2022 ja 2023. 2022.a aastal valmib veebiplatvormi ning tegeletakse selle sisustamise ja katsetamisega. 2022.a valmib ka analüüs, mille käigus selgitatakse välja kõige sobivam hoolduskoormuse hindamismetoodika ning võimalusel arendatakse/kohandatakse Eestile sobivaim. 2023.aastal jätkatakse veebiplatvormi kaudu omasteholdajate toetamist ning toimuvad koolitused spetsialistidele hoolduskoormuse hindamisvõimaluste kasutamiseks.</p> <p>2021.a teises pooles toimusid TEHIKuga arutelud omasteholdajate veebiplatvormi osas, mis hõlmasid nii lähteülesande ettevalmistamist kui hanke korraldamist. Hanke korraldamise takistuseks</p>			

⁸ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

⁹ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

sai see, et puudus sobiv organisatsioon, millest saaks tulevikus veebilehe haldaja sh uuendaja. Kuna riigil hetkel sellist esindusorganisatsiooni ei olnud võimalik leida, siis veebilehe loomise teema lükati edasi ja see teema võetakse arutellu hiljem.

Hoolduskoormuse hindamismetoodika uuring telliti riigieelarvelistest vahenditest.

Sotsiaalministeeriumil oli planeeritud tellida „Abi- ja toetusvajaduse hindamisinstrumendi analüüs“ millega sobitus väga hästi kokku TATist planeeritud hoolduskoormuse hindamise metoodika ja hindamisvahendi väljatöötamise hange ning seetõttu telliti need kaks teemat ühe hankega ning rahastati riigieelarvelistest vahenditest. Käimasoleva TAT muudatusega vähendatakse selle TAT punkti eelarvet ning vähendatud summa läheb läbi avatud vooru KOVidele, kes saavad küsida toetust omasteholdajate toimetulekut toetavate teenuste ja koolituste välja arendamiseks ja osutamiseks.

2022.a esimeses pooles koostati veebiplatvormi esmane näidis/prototüüp, selleks kasutati uuringute tulemusi, projektide tulemuste kokkuvõtet ja KOV-de tagasisidet. Toimused läbirääkimised võimalike organisatsioonidega, kellest võiksid saada veebilehe sisuloojad ja haldajad. Kindlat partnerit kahjuks aga veel ei ole leitud.

2022.a teises pooles otsustati, et kuna omasteholdajatele langeb ebaproportsionaalselt suur hoolduskoormus (2019. aastal abistas ja/või hooldas oma lähedast 20 või enam tundi nädalas veidi rohkem kui 22 800 inimest), on vajadus pakkuda hoolduskoormusega inimestele senisest suuremat ja jätkusuutlikku tuge. Samuti võimaldamaks hoolduskoormusega inimestel koonduda ja luua puuduolev huvikaitse võrgustik, kaasab Sotsiaalministeerium TAT partnerina Eesti Puuetega Inimeste Koja, kelle roll on välja arendada hoolduskoormusega inimestele üle-eestiline veebiplatvorm. Kuna veebiplatvormi loomist ja katsetamist ei jõua ära teha 2023. aastaga (partneri leidmise ja kaasamise protsess on võtnud oodatust kauem aega), siis antud tegevus käesolevast TATist ei alustata ning viiakse ellu uue perioodi TATist. Käesoleval perioodil muid tegevusi peale veebiplatvormi partneri leidmise ja läbirääkimiste pidamise ei tehtud antud punktist.

2023.a esimeses pooles otsustati, et TAT planeeritud analüüsi käesoleval perioodil ellu ei viida. Tööd on vaja tellida suuremas mahus, tõenäoliselt etappide kaupa ning hanke sisustamiseks vajatakse täiendavat ajalist ressursi. TAT planeeritava muudatusega võetakse vastav tegevus TATist välja ja vähendatakse TAT eelarvet.

2023.a teises pooles tegevusi antud punkti alt ei tehtud. Tegevused on märgitud lõppenuks eelmise aruandlusperioodi lõpu kuupäevaga. Sisutegevuse eelarvelisi vahendeid antud punkti tegevusteks ei kasutatud.

Alamtegevuse nr ja nimetus ¹⁰	1.8 Kuulmispuudega inimestele suunatud kaugtölketeenuse pakkumine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2021-31.12.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2021 – 30.11.2023

Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.

2021.aastal alustas SKA käesoleva tegevuse alt vanaduspensioniealistele kuulmispuudega inimestele kaugtölketeenuse osutamist. Aasta alguses tegeleti ettevalmistavate tegevustega (lepingu sihtrühma laiendamine, teavitustöö) ja teenuse osutamisega alustati alles 1. veebruar.

Erivajadusega vähenenud töövõimega tööealistele inimestele (16-aastane kuni vanaduspensioniealine) pakutakse kaugtölketeenust TAT-st „Töövõimereformi sihtrühma töövõimelisuse tõstmine ja nende töötamise soodustamine“ ning alla 16-aastastele pakutakse teenust TAT-st „Puudega laste tugiteenuste arendamine ja pakkumine ning töö- ja pereelu ühildamise soodustamine“.

Info teenuse sihtrühma laiendamise kohta on levitatud (nii video formaadis kui ka kirjalikult), kuid senini teenuse kasutus eakate poolt on väga tagasihoidlik. Veebruaris kasutas kaugtölkget kolmel korral kaks eakat inimest. Märtsis ja mais ei kasutanud eakad kordagi teenust ning kogu teenuse kulu moodustab ainult valvetunnid. Aprillis kasutas teenust üks eakas inimene.

Valmisid eakatele ja lastele teenust tutvustav videod (eesti keeles ja vene keeles. Need videod on

¹⁰ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

leitavad	siit: https://www.youtube.com/watch?v=VqPzKv5aUJg&t=2s	ja https://www.youtube.com/watch?v=owHaiBo-oo&t=3 .
Juunis läheb üles hange, leidmaks koolitajat, kes viib läbi koolituse eesti viipekeele tõlkidele vene viipekeele algtaseme tagamiseks. On tehtud eeltöö ja pandud kokku sisend, mis edastatud TEHIK-ule, et liikuda edasi teenuse osutamiseks vajaliku uue platvormi hankega.		
2021. a teises pooles jätkus kaugtõlke teenus järjepidevalt. Eakad kasutavad teenust endiselt tagasihoidlikult, aga need, kes on teenust proovinud on jäänud ka teenust tarbima.		
Koolitus „Vene viipekeele algkursus eesti viipekeele tõlkidele“ esimene koolituse päev oli 13.11.2021. Koolitusel osaleb 12 viipekeele tõlki. Koolituse viimane päev ja selle lõpetamine toimub 2022.a juuni kuus Narvas.		
Perioodil september – november 2021 toimus viis tõlketeenuseid tutvustavat infotundi (Tallinn, Pärnu, Viljandi, Tartu). Kokku osales infotundides 75 inimest, neist vanaduspensioniealisi 32. Kõigist eakatest infotunnis osalenutest vaid kaks oli varem kasutanud SKA poolt pakutavat kaugtõlke teenust. Seoses toimunud infotundidega ja toimunud kogemuskohatumisega (Eesti Vagekuuljate Liit, Viipekeele tõlkide OÜ ja Eesti Kirjutustõlkide Ühing), on selgunud, et eakad vajaksid väga ka SKA pakutavat kirjutustõlketeenust. TAT muudatusega uuest aastast see võimalus on olemas. Kaugtõlke äpi arenduse rahvusvaheline hanke ettevalmistamine TEHIK poolt on võtnud oodatust rohkem aega. Veendumaks, et hankesse minnes on võimalik leida sobiv lahendus, viis TEHIK oktoober-november läbi turu-uuringu. See andis kinnitust, et SKA tingimustele valmis toodet on võimalik leida. Valmis hanke dokumendid jõuavad SKAsse loodetavasti 2022 jaanuari kuu jooksul kooskõlastamiseks.		
Koolitusel on osalenud kokku 13 inimest (TAT 2023.a sihttasemeks on 20).		
2022.a esimeses pooles jätkus teenuse osutamine. Alustatud on järgneva aasta teenuse toimimiseks hanke koostamisega. Kirjutustõlke laiendus pensioniealistele on tagasihoidlikult vastu võetud. Kuna seda enamasti kasutatakse suuremate koosviibimiste (koolitused, konverentsid) tõlkimise eesmärgil, siis ühtki tellimust pole eakad veel esitanud. Kindlasti tegeletakse järgneval poolaastal teenuse eakatele tutvustamisega ja rõhutatakse, et seda saab ka üks ühele suhtluses kasutada. Kaugtõlketeenuse keskmine kasutus eakate poolt on pisut kasvanud seoses seni järjepidevalt teenust kasutanud tööealiste jõudmisega vanaduspensioniealiste hulka.		
Viipekeele tõlkide koolitus toimib ja ettevalmistamisel on hange jätkukursuse korraldamiseks. Tõlketeenuste arendamise eesmärgil tegeletakse teenuse disaini protsessiga, et saada teenustele selgem visioon ja sisend tõlketeenuste eelnõu väljatöötamiskavatsuse koostamiseks.		
Kaugtõlke äpi hanke välja kuulutamine on ajakava mõttes korduvalt edasi nihkunud. Selle peamiseks põhjuseks on infoturbe küsimustega tegelemine, mis tegelikult on üldse teenuse osutamise ja toimimise aluseks ning annab väga olulise sisendi ka hanke tehnilisse kirjeldusesse.		
Koolitusel on osalenud kokku 11 (eelneva perioodi kohta oli kirjas 13, aga vahepeal 2 inimest loobus) inimest (TAT 2023.a sihttasemeks on 20).		
2022.a teises pooles teenused toimisid ning eakad tellisid nii kaug- kui kirjutustõlketeenuseid. Viipekeele tõlkide jätkukursus on käimas (osaleb 12 inimest), kuid kirjutustõlkide koolitusest loobuti, kuna sihtrühma enda sõnul, ei ole uusi kirjutustõlke turule tarvis. Tegeleti jätkuvalt kaugtõlke äpi hanke küsimustega ning hange avaldatakse 2023.a jaanuari jooksul.		
Koolitusel on osalenud kokku 23 inimest (TAT 2023.a sihttasemeks on 20).		
2023.a esimeses pooles teenused toimisid ning eakad tellisid nii kaug- kui kirjutustõlketeenuseid. Jaanuari lõpus said kaugtõlke äpi hanke alusdokumendid SKA sisese kooskõlastuse. Veebruaris valmisid ingliskeelsed tõlked ning hange läks avalikuks 20.02.2023. Hankele esitati üks pakkumus. Vastavustingimusi kontrollides selgusid aga SKA poolsed vead hankedokumentides, mistõttu otsustati antud hange ebaõnnestunuks tunnistada ning kordushange teha. Kordushanke jaoks sai täpsustatud maksetingimusi, lisatud juurde lisaarenduste ja konsultatsioonitundide võimalused ning täpsustati tehnilist kirjeldust. Hetkel on kordushange avalikustamisel. Käimas on Vene viipekeele II osa koolitus.		
Koolitusel on osalenud kokku 23 inimest (TAT 2023.a sihttasemeks on 20). Käesoleval perioodil koolitatavaid ei lisandunud.		
2023.a teises pooles jätkus teenuse osutamine kuni novembri lõpuni. Alates detsembrist alustati teenuse rahastamist 2021+ perioodi TAT-st „Pikaajalise hoolduse kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine“.		
Kaugtõlketeenuse kasutajaid liitus viimase viie kuu jooksul 6, keskmiselt kasutas ühes kuus teenust 97 inimest. Kokku kasutatakse teenust ühes kuus keskmiselt 3638 minutit. Nii kõnede kestuse kui kõnede arvu poolest kasutatakse teenust kõige enam igapäevateenuste kasutamisel (33% kõnede arvust) ning tervishoiuteenuste kasutamisel (25,4% kõnede arvust). Kirjutustõlketeenuse kasutamine on olnud		

langustrendis. Kui 2022 tehti 11 kuuga kokku 176 tellimust, siis 2023 oli 150 tellimust. Aasta algusest kehtima hakanud hange sisaldas endas muudatusena vähem kui 48h enne tellimust tühistatud töö teatud määral hüvitamist – siiani seda aga kasutatud ei ole. Teenus on tugevalt vajaduspõhine, kus teenuse mahud võivad iga kuu olla väga erinevad.

Äpi hankes osutus võitjaks Tšehhi firma DeafCom ja esimene koosolek toimus nendega 13.09.2023, kus lepiti kokku järgnevad tegevused. 23.11 toimus TEHIK kontoris äpi testimise päev. Äpi töösse minemist takistab hetkel veel GDPR ja Kasutajatingimuste puudumine, mis on SKA erinevate osapoolte vahel väljatöötamise faasis. Seejärel alustatakse järk-järguliselt äpile üleminekuga, mis tähendab, et esmalt (u 1kuu) osutatakse kaugtölketeenust äpi vahendusel vaid paralleelliini ajal. See võimaldab õppida keskkonda kasutama nii tõlkidel kui kurtidel, lisaks peab projektijuht ükshaaval kõik äpiga liitujad kontrollima ja kinnitama ning see lahendus tagab sujuvama protsessi.

Koolitusel on osalenud kokku 23 inimest (TAT 2023.a sihttasemeks on 20). Käesoleval perioodil koolitatavaid ei lisandunud.

TATi planeeritud tegevused viidi ellu plaanipäraselt.

Tegevuse nr ja nimetus	2. Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele		
Alamtegevuse nr ja nimetus ¹¹	Alamtegevus puudub		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2016-31.01.2019	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2016 – 31.01.2019

Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.

Tegevustega alustati 2016. aasta jaanuaris.

Jaanuaris-veebruaries toimus riigihange teenusepakkujate leidmiseks, klienditöö ja toimetulekuraskustes inimestele teenuste osutamine algas märtsist.

Koordinaatorid on kohtunud 331 toimetulekuraskustes inimesega, kellest projekti sisenes 281. Mai lõpu seisuga on projektis kliente 72 erinevast KOVist (34% kõigist Eesti KOVidest). Osad kliendid (50 inimest) ei vasta projektis kehtestatud kliendi kriteeriumitele ning nemad teenuseid projekti raames ei saa. Kriteeriumitele vastavaust hinnatakse esimesel kohtumisel koordinaatoriga.

Teavitamisel ja suhtlemisel keskenduti rohkem KOVidele, kust toimetulekuraskustes elanikud soovivad projekti teenuseid saada, aga KOVi valmisolek on vähene. Sellisteks KOVideks on enamasti väiksemad KOVid, kellel ei ole jõudlust toimetulekuraskustes klientidega tegeleda.

Teatud piirkondades on teenusepakkujad avaldanud rahulolematust seoses kliendikriteeriumite rangemaks muutumisega ning nõudega, et enne teenuse saamist projekti raames, peab KOV STARis vormistama kliendi juhtumiplaani. Teenusepakkujatelt küsitakse kirjalikku tagasisidet ja ettepanekuid ning korraldatakse nendega arutelu, et koostööd latusamaks muuta.

Teenust on kokku osutatud 281 inimesele (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed).

2016. aasta teises pooles kohtusid koordinaatorid 369 toimetulekuraskustes inimesega, kellest projekti sisenes ja sai teenuseid 358 klienti. Osad kliendid (11 inimest) ei vasta projektis kehtestatud kliendi kriteeriumitele ning nemad teenuseid projekti raames ei saa. Kriteeriumitele vastavaust hinnatakse esimesel kohtumisel koordinaatoriga. Novembri lõpu seisuga on projektis kliente 110-st erinevast KOV-st (51,64 % kõigist eesti KOV-dest). Nõustamisteenuste osutamine toimus aruandlusperioodil plaanipäraselt.

Projektimeeskonnale toimus supervisioon 3.06 ning kovisioon 30.08. ja 04.10.

Lisaks klientide nõustamisele toimusid erinevad kohtumised võrgustikutöö arendamiseks ja informatsiooni jagamiseks.

Teenuse saajate 2016. aasta sihttasemeks oli 600, saavutustase 639.

2017. aasta esimeses pooles osutati teenust 442 uuele inimesele. Mai lõpu seisuga on projektis kliente 139 erinevast KOVist (65,3% kõigist Eesti KOVidest) ja teenuse saajaid kokku 1081.

¹¹ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

Välja on töötatud piirkondade juhtumikorraldusliku analüüsi küsimustik, mis edastatakse KOV-ide sotsiaaltöötajatele täitmiseks juunis. Küsimustik kannab pealkirja "Juhtumikorraldus nõustamisteenuste kaasabil" ning aitab saada tagasisidet KOV juhtumikorralduse võimalustest osutades/kasutades erinevaid nõustamisteenuseid. Toimunud on üle Eesti koostöökohtumised ja teavitusüritused KOV sotsiaaltöötajatele ja teenusepakkujatele Töötukassa jt partnerite osavõtul. Korraldatud on mitmeid infopäevi KOVidele. Tagasiside projektile koostööd tegevate KOV-ide poolt on positiivne.

Koordinaatorid on osalenud erinevatel koolitustel ja supervisioonidel ning kovisioonidel.

Teenuse saajate 2018. a sihttasemeks on 1800 inimest (praegune TAT spetsiifiline näitaja 1081).

2017. aasta teises pooles osutati teenust 362 uuele inimesele. Novembri lõpu seisuga on projektis kliente 157 KOVist (73,70 % kõigist Eesti KOVidest) ja teenuse saajaid kokku 1443. Koostöö KOV-ga aruandlusperioodil oli hea.

Seoses haldusreformiga, on paljud koordinaatoritega koostööd tegevad KOV sotsiaaltöötajad saanud koondamisteed ning lõpetavad oma töö 2017 aasta lõpus. Probleemiks võib kujuneda uute sotsiaaltöötajatega kontakti saamine ja koostöö saavutamine. Kuna uuel ametikohal on tööd palju, siis võib tunduda koostöö projektiga koormav ja teisejärguline. Selline situatsioon võib tekitada olukorra, kus 2018. aasta esimestel kuudel indikaatori täitmine võib osutuda raskeks. Antud situatsioonis tuleb jätkata järjekindlalt KOV-des teavitustöö ja uute kontaktide loomisega, koostöö saavutamise eesmärgil.

Käesoleval tegevusperioodil toimus piirkondade juhtumikorraldusliku võimekuse analüüsi küsimustikule vastamine KOV-ide sotsiaaltöötajate poolt. Küsimustikule „juhtumikorraldus nõustamisteenuste kaasabil“ vastas kokku 213 KOVist 144 KOV-i (67,6%). Analüüs valmib 2018. a alguses.

Koordinaatorid ja projektijuht osalesid erinevatel koolitustel ja supervisioonidel ning kovisioonidel:

06.06.2017 Seminar „Samal poolel – lapse poolel“ - osales Kaire Kopli

16.06.2017 RÜ andmekorje infopäev osales Pirge Toms

15-16.08.2017 Koolitus "Töösoorituse arendamine ja kovisioon" - osales Pirge Toms

29.08.2017 Projektimeeskonna kovisioon - osalesid Kaire Kopli, Enely Kullamäe, Daisi Tatar, Annika Luts, Eve Sartakov, Pirge Toms

15.09.2017 Infoturbe videokoolitus ja infoturbe test - osales Eve Sartakov

18.09 - 30.10.2017 Veebikoolitus "Muutustega kohanemine" - osalesid Eve Sartakov, Enely Kullamäe, Raina Kurg, Daisi Tatar

29.09.2017 Projektimeeskonna supervisioon - osalesid Pirge Toms, Eve Sartakov, Raina Kurg, Daisi Tatar, Enely Kullamäe, Kaire Kopli

21-22.09.2017 SKA sotsiaalteenuste osakonna arengupäevad - osalesid Pirge Toms, Kaire Kopli, Eve Sartakov

30-31.10.2017 Koolitus " Motiveeriv intervjuerimine" (I; II moodul) – osalesid Kaire Kopli, Eve Sartakov, Daisi Tatar, Raina Kurg, Pirge Toms

24-25.10.2017 Infopäev/seminar "Kes suudab ja oskab aidata probleemset last/noort?" - osales Enely Kullamäe

07.11.2017 Projektimeeskonna kovisioon - osalesid Kaire Kopli, Enely Kullamäe, Daisi Tatar, Raina Kurg

04.11.2017 SKA juhtimiskompetentside infotund - osales Pirge Toms

17.11.2017 Koolitus "Praktiline coachingu koolitus juhtidele" – osales Pirge Toms

23.11.2017 Koolitus " Motiveeriv intervjuerimine" (III moodul) - osalesid Kaire Kopli, Eve Sartakov, Daisi Tatar, Raina Kurg, Pirge Toms

8.12 toimus KOV-de sotsiaaltöötajatele, teenuseosutajatele ja koostööpartneritele teavitusseminar Rakveres. Kirjalikku tagasisidet seminari kohta ei kogutud, suuliselt avaldasid osalejad piirkondade koordinaatoritele tagasisidet, kus enim tõsteti esile ja hinnati väga positiivselt Sergei Drõgini emotsionaalselt esitatud ettekannet enesetunnetamisest ja –toimetulekust.

Teenuse saajate 2018. a sihttasemeks on 1800 inimest (praegune TAT spetsiifiline näitaja 1443).

2018. aasta esimeses pooles sisenes projekti 426 uut inimest. Mai lõpu seisuga on projektis kliente 75 KOVist (94,9% kõigist Eesti KOVidest) ja teenuse saajaid kokku 1869.

Klientide projekti kaasamisel toimusid kolmepoolsed kohtumised SKA koordinaatori, kliendi ja KOV sotsiaaltöötaja osavõtul.

Jaauanaris kohtusid koordinaatorid 216 toimetulekuraskuses inimesega, kellest sisenes projekti 94, sh vahehindamisi tehti 97 kliendile.

Veebruaris toimus kohtumisi 209, projekti sisenes 70 toimetulekuraskuses inimest sh vahehindamisi tehti 131 kliendile.

Märtsis kohtusid koordinaatorid 218 toimetulekuraskuses inimesega, kellest projekti sisenes 67, sh vahehindamisi tehti 128 kliendile.

Aprillis kohtusid koordinaatorid 208 toimetulekuraskuses inimesega, kellest sisenes projekti 83, sh vahehindamisi tehti 92 kliendile.

Mais toimus kohtumisi 202, projekti sisenes 69 toimetulekuraskuses inimest sh vahehindamisi tehti 86 kliendile.

Korraldati ka mitmeid ümarlaudu ja seminare KOV sotsiaaltöötajate, teenusepakkujatega ja teiste koostööpartneritega (sh Töötukassa).

Koordinaatorid ja projektijuht osalesid erinevatel koolitustel ja supervisioonidel ning kovisioonidel:

01.02 kovisioon koordinaatoritele Tartus – osalesid Kaire Kopli, Enely Kullamäe, Raina Kurg, Eva Kikas, Eve Sartakov;

21.02 Exceli alg- ja kesktaseme koolitus Tallinnas – osales Kaire Kopli;

6.03 kovisioon koordinaatoritele – osalesid Kaire Kopli, Enely Kullamäe, Raina Kurg, Eva Kikas, Eve Sartakov;

11.04 projektimeeskonna grupisupervisioon – osalesid Kaire Kopli, Enely Kullamäe, Raina Kurg, Eva Kikas, Eve Sartakov, Pirge Toms;

24.04 Exceli alg- ja kesktaseme koolitus Tallinnas - osalesid Eve Sartakov, Pirge Toms; 26.04 Jõhvis, osalesid Enely Kullamäe, Raina Kurg, Eva Kikas;

8.05 meeskonna kovisioon – osalesid Kaire Kopli, Enely Kullamäe, Raina Kurg, Eva Kikas, Eve Sartakov;

17.05 Exceli koolitus edasijõudnutele Tallinnas - osalesid Eve, Pirge Toms

Perioodiks planeeritud tegevused ja sealhulgas ka eelarve kasutamine toimusid plaanipäraselt.

Teenuse saajate 2018. a sihttasemeks on 1800 inimest (praegune TAT spetsiifiline näitaja 1869).

2018.a teises pooles sisenes teenusele 153 uut klienti. Projektis on kliente 75 KOV-ist (94,9%) ehk kaasatud said peaaegu kõik KOVid (kokku Eestis 79 KOVi). Kokku osutati kogu projekti vältel teenust 2022 inimesele, mis on 222 võrra rohkem kui TATis oli planeeritud.

Kuna antud tegevus lõppeb 31.01.2019.aastal, siis uute klientide projekti kaasamine lõppes juba 15.september ning keskenduti teenusel olevate klientide nn juhtumite lõpetamisele ja arutati võimalusi, kas ja kuidas klient saaks jätkata vajalike teenustega ning anti soovitusi edaspidiseks. Põhiprobleemid olid klientide kohale tulemisega - kliendid ei olnud motiveeritud lõpphindamisele tulema. Paljud kohalikud omavalitsused on leidnud võimaluse teenuste osutamise jätkamiseks oma eelarvest, et tehtud töö jätkuks ja inimesed saaksid vajaliku abi. Tegevuse sujuvamaks lõpetamiseks saadeti suvel KOV-dele infokiri teabega projekti lõppemisest ning uute klientide teenusele suunamise lõppemisest 15. septembrist sh saadeti teave teenust saanud isikute arvu, teenusemahu ja summa kohta.

Kuna novembris jõustunud TAT muudatusega pikendati antud tegevust 2019.a jaanuari lõpuni ning kohtumised KOV-dega ja erinevate koostööpartneritega jätkusid ka detsembris, siis korraldati novembris hange koordinaatoritele sõidukite rentimiseks üheks kuuks. Varasemalt kasutatud autode rendileping lõppes 30.11.2018.

Koordinaatorid ja projektijuht osalesid järgmistel koolitustel ja kovisioonidel:

28.08 projektimeeskonna grupisupervisioon Võrumaal

23.10 projektimeeskonna kovisioon Tartus

Toimusid järgmised kohtumised projekti info ja teavitustegevuse jagamise eesmärgil:

14.06 Kohtumine teenuseosutajaga, MTÜ Pesapuu Saaremaal (Eve Sartakov, Pärnu koordinaator)

13.06 Infopäev: Teenusepakkuja MTÜ Habitus (Raina Kurg, Võru koordinaator)

14.06 Infopäev: Teenusepakkuja MTÜ Lõuna - Eesti Erihooldusteenuste Keskus (Raina Kurg, Võru koordinaator)

15.06 Infopäev: Teenusepakkuja Teraapiagrupp OÜ (Raina Kurg, Võru koordinaator)

14.06 Kohtumine Töötukaasa Kiviõli töötute grupiga (Enely Kullamäe, Jõhvi koordinaator)

04.07 Koostöökohtumine MTÜ Põlvamaa Nõustamiskeskus (Raina Kurg, Võru koordinaator)

14.08 Koostöökohtumine Kanepi vald (Raina Kurg, Võru koordinaator)

29.08 Meeskonnatöö-võrgustikutöö Valga vald, Puka (Raina Kurg, Võru koordinaator)

12.09 koostöö, teavitust SKA järelvalvega (Raina Kurg, Võru koordinaator)
 30.10 koostöö, teavitust Valgas (Raina Kurg, Võru koordinaator)
 19.10 Infopäev Ida-Virumaa valdadele Jõhvi vallavalitsuses (Enely Kullamäe, projektijuht Pirge Toms)
 02.10 teenusepakkujaga kohtumine Pärnus (Pesapuu) (Kaire Kopli, Tallinna koordinaator)
 09.11 infopäev Järvamaal ja 14.11 infopäev Harjumaal (Kaire Kopli, Tallinna koordinaator ja projektijuht Pirge Toms)
 15.11 infopäev Saaremaal ja 23.11 infopäev Pärnumaal (Eve Sartakov, Pärnu koordinaator ja projektijuht Pirge Toms)
 06.12 Infopäev Võrus (Võru-, Põlva-, Valgamaa partneritele)
 13.12 Infopäev Tartus (Tartu, Viljandi-, ja Põlvamaa partneritele)
 18.12 Infopäev Rakveres (Lääne-Virumaa piirkonna partneritele)
 Detsembris toimunud kohtumiste eesmärgiks oli projekti tegevuste lõpetamine (sh kohtumised piirkondade KOVide ja teenuse osutajatega, arutamaks teenuste osutamise ja KOV toetamise jätku peale projekti lõppu; klientide lõpphindamiste läbi viimine; KOV-dega koostöös nn pooleli olevate juhtumite üle vaatamine; klienditoimikute korrastamine).

Perioodiks planeeritud tegevused ja sealhulgas ka eelarve kasutamine toimusid plaanipäraselt.

Teenuse saajate 2018. a sihttasemeks on 1800 inimest näitaja täitmine 2018.a lõpuga 2022 ehk sihttase ületati 222 inimesega.

2019.a jaanuaris viidi läbi tegevusi, mis olid vajalikud tegevuse lõpetamiseks. Toimus klientide lõpphindamiste läbi viimine ja KOV-dega koostöös nn pooleli olevate juhtumite üle vaatamine; klienditoimikute korrastamine ja projekti kokkuvõtte koostamine.

Projektis on teenust osutatud 2022 kliendile 75 KOV-ist ehk kaasatud on 94,9% kohalikest omavalitsustest. Projektis ei osalenud ainult neli KOVi. Kokku osutati kogu projektist teenust 222 inimesele rohkem kui TATis oli planeeritud. Kokkuvõttes saab öelda, et projekt õnnestus ning täitis oma eesmärgi.

Tegevused lõppenud seisuba 31.01.2019.

Tegevuse nr ja nimetus	3.Sotsiaalvaldkonna hoolekandeteenuste osutamiseks	spetsialistide pädevuse toetamine
Alamtegevuse nr ja nimetus ¹²	3.1. Sotsiaalvaldkonna töötajate ja teenusepakkujate supervisioon ja täiendkoolitus	
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2015 - 31.12.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)
		01.01.2015-31.12.2023

Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.

2015. aasta esimesel poolaastal Tervise Arengu Instituut kaardistas koolituse „Töö psüühikahäiretega kliendiga“ sihtrühma vajadusi ning tehti ettevalmistusi koolitaja leidmiseks.

2015. aasta teisel poolaastal on toimunud 3 kolmepäevast koolitust, millest esimene oli pilootkoolitus Tallinnas. Pilootkoolituse tagasiside põhjal tehti ühiselt koolitusmeeskonnaga muudatusi koolituskavas. Koolituse sisu vaadatakse uuel aastal taas üle, et seadusemuudatustega seonduvalt vastaks see enim KOVi spetsialistide igapäevatööle. Koolitused toimusid Tallinnas, Pärnus ja Tartus.

Koolitatusel osales kokku 55 inimest (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed).

2016 aasta esimeses pooles toimus uus hange 12 koolitusgrupi koolitamiseks. 2016. aastal on toimunud 3 koolitust (Võru, Haapsalu, Rakvere). Koostöös koolitajatega on täiendatud 2015 aasta välja töötatud koolituse kava ja koolituse sisu. Koolituste tagasiside on olnud positiivne, gruppide täituvus üldjuhul hea. Endiselt on osalejaid, kes ei osale täies mahus, kuigi nii eelnevalt kui ka kohapeal rõhutatakse koolitajatega selle olulisust, et kurust ei tohiks pooleli jätta.

¹² Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

Valmimas on Sotsiaalministeeriumi poolt koostatavad supervisiooni hankedokumendid.

Koolitustel on aruandlusperioodil kokku osalenud 108 inimest (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed).

2016 aasta teises pooles toimus Sotsiaalministeeriumis supervisiooniteenuse hankedokumendi koostamine ning hanke läbi viimine supervisiooniteenuse osutamiseks neljas piirkonnas (1. piirkond: Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa, Pärnumaa; 2. piirkond: Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa; 3. piirkond: Jõgevamaa, Viljandimaa, Tartumaa, Valgamaa, Põlvamaa, Võrumaa; 4. piirkond: Läänemaa, Saaremaa, Hiiumaa). Pakkumused esitasid Projektiexpert OÜ ja MTÜ International Supervision and Coaching Institute (ISCI). Hanke võitis ISCI.

Alates 2016. aasta detsembrist osaleb 12 kuu jooksul grupisupervisioonides kokku vähemalt 100 KOV üksuste sotsiaaltöötajat. Teenuse pakkumiseks moodustatakse igasse piirkonda maakondade vahelised supervisioonigrupid (kõikide piirkondade peale kokku 10).

Tervise Arengu Instituudi poolt ellu viidava tegevuse raames (koolitus - töö psüühikahäirega kliendiga) toimus üheksa koolitust (5 koolitust Tallinnas, 1 Pärnus, 1 Jõeal, 1 Kuressaares, 1 Jõhvis). Jõhvis toimunud koolitus oli venekeelne. Koolituse tagasiside on olnud järjest positiivsem, eriti kõrgelt hinnatakse psühhiaatri loengut ja kogemusnõustaja kogemusloo kuulamise võimalust. Koolituse käigus toimub ka võrgustiku tugevdamine, nii mõnigi spetsialist on üles näidanud soovi üheskoos koolitusmeeskonnaga hiljem oma piirkonnas kogukonnapõhiseid teenuseid arendada.

Koolitusel osalejate 2016.a sihttasemeks oli 310, tegelik saavutustase 271 (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed). Sihttase on veidi alatäidetud, mis tuleneb eelkõige viimase hetke osaluse tühistamistest, mitteilmunudest ja katkestanutest.

2017. aasta esimeses pooles toimusid supervisioonid 4 erinevas piirkonnas (1. piirkond: Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa, Pärnumaa; 2. piirkond: Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa; 3. piirkond: Jõgevamaa, Viljandimaa, Tartumaa, Valgamaa, Põlvamaa, Võrumaa; 4. piirkond: Läänemaa, Saaremaa, Hiiumaa). Kokku on moodustatud 10 gruppi ja kõigile gruppidele on planeeritud viiest supervisioonipäevast toimunud kaks supervisioonipäeva. Ülejäänud kolm supervisioonipäeva igale grupile toimuvad teises poolaastas. Kokku alustas supervisioonides osalemist 118 inimest, kellest 9 on katkestanud.

TAI korraldas uue hanke koolitaja leidmiseks ja leping sõlmiti Heaolu ja Taastumise Kool MTÜga ning toimus 2 koolitust "Kliendist kodanikuks vaimse tervise valdkonnas", kus osales kokku 34 psüühilise erivajadusega tegelevat spetsialisti, kellest üks katkestas. TAI poolt läbi viidud koolitused on olnud sotsiaaltöötajatele väga vajalikud kuna töö psüühikahäiretega kliendiga on väga keeruline ja teadmised kuidas antud sihtgrupiga paremini töötada on olnud kohati spetsialistidel vähesed. Koolitusi läbi viies selgus vajadus erilist tähelepanu pöörata dementsuse diagnoosiga töötavate spetsialistide teadmiste arendamisele ning järgnevatel aastatel on planeeritud koolitused just nendele spetsialistidele, kes töötavad antud sihtgrupiga. 2015.-2016.a on keskendutud peamiselt sotsiaaltöötajate koolitamisele, edaspidi arendatakse peamiselt vahetult teenust osutavate töötajate teadmisi.

Koolitusel osalejate 2018.a sihttasemeks on 675 inimest. Kokku on osalenud TAI poolt psüühiliste erivajadustega töötavatele spetsialistidele korraldatud koolitustel 304 inimest. 2018. aastaks planeeritud näitajate arvu täitmise tähtaega on planeeritud pikendada 2020. aastani. Tegevuste tähtsaja pikendamise põhjuseks on eesmärk 2017. a välja töötada detailsem arenguprogramm psüühiliste erivajadustega (sh dementsuse diagnoosiga) inimestega tegelevate spetsialistide koolitamiseks.

Supervisioonides osalejate 2018.a sihttasemeks on 420 inimest. Esimese hankega oli planeeritud teenust osutada 100-le inimesele ja 2018. aastal 320 inimesele. Praeguse seisuga osaleb supervisioonides 109 inimest.

2017. aasta teises pooles toimus 10-le supervisioonigrupile kolm supervisioonipäeva. Kokku registreeris ennast supervisiooniteenusele 118 inimest, kellest 13 inimest katkestasid. Osalejate seas läbi viidud küsitluse põhjal saab öelda, et osalejad jäid supervisioonidega rahule ning peavad oluliseks supervisiooni järjepidevat jätkumist. Osalejate järelküsitluses antud tagasiside tõi välja, et supervisiooni suurima kasutegurina nähakse võimalust kohtuda kolleegidega, saada toetust ja olla pingevabas õhkkonnas, mis on äärmiselt oluline tööalase võimekuse taastamiseks/ säilitamiseks ning läbipõlemise ennetamiseks. Kooskõlastamisel oleva TAT muudatusega (jõustub tagasiulatuvalt alates 1.10.2027) on pikendatud supervisiooniteenuse osutamise tähtaega ning 2018.a sihttasemeks on 320 inimest ehk 2018. aastal on planeeritud pakkuda supervisiooniteenust 220 inimesele ja 2019. aastal 100-le inimesele.

TAI teisel poolaastal koolitusi ei korraldanud. Lapsehoolduspuhkusele läinud TAT töötaja (K. Olli) asendajana (M. Roosimaa) augustis tööle asunud asendaja lahkus töölt ja oktoobri lõpust on tööl uus inimene (S. Arro). Projektijuhtide vahetumine olulist mahajäämust tegevuste ajalisest plaanist käesoleval aruandlusperioodil kaasa ei toonud. Käesoleval perioodil toimus uute koolituste planeerimine dementsuse diagnoosiga tegelevatele spetsialistidele, mis oleks osaks suuremast dementsete arenguprogrammist hooldekodudele. Dementsuse diagnoosiga inimestega töötavate spetsialistide koolitused viiakse ellu koostöös 2018. aastal Sotsiaalministeeriumi poolt loodava dementsuse kompetentsikeskusega, mis hakkab eest vedama arenguprogrammi koostamist ning koondama dementsuse valdkonnas tõenduspõhiseid metoodikaid ja pakkuma sellealast nõustamist ja vajadusel koolitust.

TAI poolt käesoleval perioodil koolitatavaid ei lisandunud. 2018.a sihttasemeks on 675 inimest. Kokku on osalenud TAI poolt korraldatud koolitustel 304 inimest. Supervisioonides osalejate lõplikuks arvuks kujunes 105.

2018. aasta esimeses pooles kuulutati välja uus hange supervisiooniteenuse osutamiseks 320 sotsiaalvaldkonna töötajale. Kõikidel esitatud pakkumustel esinesid tagasilükkamise tingimused (pakkumuses ei sisaldunud tehnilises kirjelduses nõutud informatsiooni) ning pakkumused jäeti hindamata ja lükati tagasi. Hankedokumenti täiendati ning mais kuulutati välja uus hange.

Sotsiaalministeeriumi poolt saadeti mais välja koolitushange kohalike omavalitsuste töötajate koolitamiseks kolmes valdkonnas: sotsiaalteenuste planeerimine ja arendamine; deinstitutionaliseerimise põhimõtete rakendamine; õigusalse teadlikkuse tõstmine. Pakkumiskutsele vastas üks pakkuja. Sisuliste puuduste tõttu esitatud pakkumuses ja ebapiisava konkurentsi tõttu tunnistasime hankemenetluse kehtetuks ja kuulutame välja juunis uue hanke.

TAI esimesel poolaastal koolitusi ei korraldanud. Toimus arenguprogrammi koostamise lõpetamine ja algasid dementsuse teemalise koolitusprogrammi arendustegevused. Märtsis vahetus järjekordselt projektijuht ning uueks projektijuhiks on Terje Bachmann. Tegeleti dementsuse arenguprogrammi raames planeeritud koolituse ette valmistamisega ja koolitushanke välja kuulutamisega. Koolituse ettevalmistamise käigus on toimunud koostöös tööühmaga võimalike õppevideote analüüs, valminud 10 päevase koolituskava teemad ja nende täpsem sisu. Samuti koostati konkurssi tingimusi arenguprogrammi katsetajate leidmiseks (asutused, kes tegelevad dementsetega). Konkurssi kandideerimistähtaeg on 13.07.2018

Eelarve täitmine on planeeritust madalam kuna nii supervisiooniteenuse osutamine kui ka kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajate koolitamine on ebaõnnestunud hangete tõttu edasi lükkunud ning tegevustega saab alustada augustis.

Käesoleval perioodil koolitatavaid ei lisandunud. 2018.a sihttasemeks on 675 inimest. Kokku on osalenud TAI poolt korraldatud koolitustel 304 inimest. Supervisioonides osalejate lõplikuks arvuks kujunes 105.

2018.a teises pooles Sotsiaalministeeriumi poolt läbi viidud KOV sotsiaaltöötajate koolitushankega leiti pakkuja ainult ühele koolitusmoodulile (KOV õigusalse teadlikkuse tõstmine) ja koolituse läbiviijaks oli hankes ainukesena lõpliku pakkumuse esitanud OÜ Addenda. Kuna õigusalse koolitusmooduli vajadus osutus suuremaks kui hankes planeeritud maht (160 inimest), siis suurendati lepingu muudatusega koolitatavate arvu 80 inimese võrra. Kokku registreerus koolitusele 246 inimest ja koolitusel osales 229 inimest. Teiste kahe koolitusmooduli osas (deinstitutionaliseerimise põhimõtete rakendamine ja sotsiaalteenuste planeerimine, arendamine ja korraldamine) uut hanget ei korraldatud. 2019.a analüüsitakse KOV sotsiaaltöötajate koolitusvajadust (sh kahe ära jäänud mooduli osas) uuesti ning seejärel tehakse otsus, kuidas nende koolitusmoodulite pakkumisega edasi minnakse.

Sotsiaalministeeriumi poolt läbi viidud supervisiooniteenuse hankele esitati kaks pakkumust:

1. MTÜ International Supervision and Coaching Institute;
2. MTÜ Supervisiooni ja Teraapia Keskus.

Võitjaks osutus MTÜ Supervisiooni ja Teraapia Keskus, kellega sõlmiti leping kahes Eesti piirkonnas supervisiooniteenuse osutamiseks. Piirkond nr 1 koosneb järgmistest maakondadest: Harjumaa, Läänemaa, Hiiumaa, Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa) – max 16 gruppi, 170 osalejat. Piirkond nr 2 koosneb järgmistest maakondadest: Raplamaa, Järvamaa, Jõgevamaa, Pärnumaa, Viljandimaa, Saaremaa, Tartumaa, Valgamaa, Põlvamaa, Võrumaa) – max 14 gruppi, 150 osalejat.

Igale grupile pakutakse 3-4 supervisioonikohtumist, Teenuse sihtrühmaks on sotsiaalteenust vahetult osutavad spetsialistid (nt erihoolekande teenuse osutajad, rehabilitatsiooniteenuse osutajad, kohalike

omavalitsuste sotsiaaltöötajad) sh 50% koolitatavatest peavad olema erihoolekandeteenuseid vahetult osutavad tegevusjuhendajad.

Kokku on läbi viidud 58 supervisioonipäeva (neist esimeses piirkonnas 30 ja teises piirkonnas 28). Alustanud on kokku 25 gruppi, neist esimeses piirkonnas 15 (sh 6 tegevusjuhendajate gruppi) ning teises piirkonnas 10 (sh 4 tegevusjuhendajate gruppi). Alustamas on veel esimeses piirkonnas 1 grupp ning teises piirkonnas 4 gruppi. Supervisioonipäevadel on kokku osalenud 272 sotsiaaltööd vahetult osutavat spetsialisti, sh 10 neist on katkestanud teenusel osalemise. Teenusega on esimeses piirkonnas kaetud 29 kohalikku omavalitsust. Katmata on Rae vald. Teises piirkonnas on kaetud 36 kohalikku omavalitsust. Katmata on 6 kohalikku omavalitsust (Kastre, Kihnu, Saarde, Kehtna, Ruhnu, Setomaa).

TAI korraldas hoolekandetasutuste sisekoolitajate dementsuseteemalise koolituse pilootprojekti. Koolitajate leidmiseks korraldatud hankes osutus valituks kaks pakkujat (SA Diakooniahaigla, OÜ Ilus Võõras), kellega sõlmiti leping koolituse läbi viimiseks. Koolitus koosnes viiest 2-päevasest moodulist ning koolitus toimus kahe/ kolme nädala tagant Tallinnas.

Iga koolitusmooduli järgselt, kuid mitte hiljem kui järgmise mooduli alguseks pidid sisekoolitajad praktilise ülesandena oma asutuses läbi viima sisekoolituse pikkusega 1,5 tundi. Läbi kolme etapilise õppe toimus teadmiste kinnistamine, meeskonnatöö ja eneseanalüüsi õppimine.

Koolituse osalejate välja selgitamiseks kuulutati välja konkurss hoolekandetasutustele. Kuulutused saadeti välja 163-le asutusele ning kandideerimiseks esitasid 23 asutust oma avaldused. Hindamisel osutusid valituks järgmised asutused:

1. Rannapere Pansionaat
2. Muhu Hooldekeskuse SA
3. SA Koeru Hooldekeskus
4. Käru Südamekodu
5. Viiratsi Hoolekandekeskus
6. Benita Kodu AS

Hoolekandetasutustega sõlmiti koostööleping.

Ühest hoolekandetasutusest osales koolitusel hoolekandetasutuse juht ning hoolekandetasutuse juhi poolt volitatud isik kelle ülesandeks oli läbi viia sisekoolitusi oma asutuses. Koolituse eesmärgiks oli, et koolituse läbinud sisekoolitajad on pädevad andma edasi dementsuseteemalisi koolitusi oma asutuse töötajatele ning hiljem vastavalt oma asutuse vajadustele õpetama uusi töötajaid dementsuse teemadel.

2018.a sihttasemeks on 720 koolitatud inimest. Kokku on koolitustel osalenud 917 inimest sh TAI poolt korraldatud koolitustel 316, supervisioonides 372 ja KOV õigusalasel koolitusel osalejate arvuks 229 inimest.

2019.a esimese pooles viidi läbi 63 supervisioonipäeva. Alustas neli uut supervisioonigruppi. Seisuga 31.05.19 on kõik grupid (kokku 30 gruppi, sh esimeses hanke piirkonnas 16 ja teises hanke piirkonnas 14 gruppi) lõpetanud ehk kõikidele gruppidele on läbi viidud 4 supervisioonipäeva. Kokku on supervisioonis osalenud 329 sotsiaaltööd vahetult osutavat spetsialisti, sh esimeses hanke piirkonnas 177 ja teises 152.

Supervisiooni osutamisega on esimeses piirkonnas kaasatud 29 kohalikku omavalitsust. Supervisioonis ei osalenud Rae valla spetsialiste. Viiest kohalikust omavalitsusest (Kiili, Kadrina, Vinni, Lüganuse ja Vormsi) on esindatud üks osaleja, teistest omavalitsustest vähemalt kaks osalejat. Teises piirkonnas on kaasatud 36 kohalikku omavalitsust. Supervisioonis ei osalenud kuue kohaliku omavalitse spetsialiste (Kastre, Kihnu, Saarde, Kehtna, Ruhnu, Setomaa). Kanepi vallast osales üks osaleja ja teistest omavalitsustest vähemalt kaks inimest.

TAI kuulutas 28.03 välja dementsuseteemalise koolituse koolitajate hanke. Tähtjaks laekus kaks pakkumust. OÜ Ilus Võõras esitas pakkumise kahele mooduli (1. ja 10. moodul) läbi viimiseks ja SA Diakooniahaigla kaheksa mooduli (2.-9. moodul) läbi viimiseks. Mõlemad pakkumused tunnistati vastavaks ja sõlmitakse leping koolituse läbi viimiseks. 22.03 saadeti välja teade hoolekandetasutustele kandideerimiseks koolitusprogrammi. Kandideerimistingimusteks oli dementsusega inimeste olemasolu asutuses, võimekus koolitada välja minimaalselt 16 oma asutuse töötajat ning motivatsioon osaleda koolitusel (tuli esitada motivatsioonikiri). Koolitusel osalevad: Viru Haigla AS, Zunt OÜ, Lõuna-Eesti hooldekodu, Väätsa eakate kodu, SA PJV Hooldusravi, SA Läänemaa Haigla, Pärnu-Jaagupi Hoolduskodu SA, Narva Sotsiaaltöökeskus. Igast asutusest osaleb

2 inimest- asutuse juht ja juhi poolt valitud isik. Kokku osaleb koolitusel 16 inimest. Esimene 2-päevane koolitusmoodul toimub 11-12.06.2019.

TAT 2023.a koolitatute sihttasemeks on 1095. Kokku on koolitustel osalenud 979 inimest sh TAI poolt korraldatud koolitustel 316, supervisioonides 434 ja KOV õigusalasel koolitusel osalejate arvuks on 229 inimest.

2019.a teises pooles Sotsiaalministeeriumi poolt tegevusi ei tehtud. 2019.a oli planeeritud korraldada SoM poolt KOV spetsialistidele koolitusi, aga kuna 2019.a algusest alustas tegevust SKAs KOV nõustamisüksus, siis SoM 2019.a koolitusi ei korraldanud. SKA kaardistas 2019.a KOV koolitusvajadusi ning 2020.a tehakse otsus, kelle poolt ning milliseid koolitusi hakatakse korraldama. TAI jätkas dementsuseteemalise koolituse läbi viimisega (koolitusprogrammi läbi viimine ja analüüsikohtumised). Kümme koolitusmoodulit toimusid järgnevalt:

11-12.06

1. Sissejuhatav motivatsiooni ja andragoogika koolitus
2. Dementsussündroom, diagnoosimine ja ravi

27-28.08

3. Kliendi tausta tundmine, vastuvõtuprotsess, hooldusplaani koostamine
4. Tööetika ja lähedaste kaasamine

17-18.09

5. Kliendiga kontakti loomine ja lähedus
6. Aktiviseerimine ja toimetuleku toetamine

15-16.10

7. Töömeetodid ja ohjeldamine läbi tegevuse
8. Ergonoomika, abivahendid- ja abitehnoloogiad

5-6.11

9. Väärikas elukaare lõpp ja leinatöö
10. Hooldaja eneseabi

Koolituse tarbeks toodeti õppematerjalina 21 minutiline õppefilm kus käsitletak dementsussündroomi üldiselt, ergonoomikat, abivahendeid ja abitehnoloogiaid. Õppefilmi tootja (Megapixel OÜ) selgus hankemenetluse käigus. Õppefilmi kasutasid ning tulevikus kasutavad koolitusel osalejad sisekoolituste tegemiseks oma asutustes. Samuti on videomaterjalist huvitatud kõrgkoolid. Kokku osales ja lõpetas koolituse 16 inimest. Koolitatavate poolt korraldatud asutuste sisekoolitustel osales kokku 128 hooldusasutuse töötajat. TAI poolt läbi viidud koolitused on olnud teenuseosutajate poolt väga nõutud ning järgmisel aastal planeeritakse läbi viia kahe grupi koolitus.

TAT 2023.a koolitatute sihttasemeks on 1095. Kokku on koolitustel osalenud 995 inimest sh TAI poolt korraldatud koolitustel 332, supervisioonides 434 ja KOV õigusalasel koolitusel osalejate arvuks on 229 inimest.

2020.a esimeses pooles Sotsiaalministeeriumi poolt tegevusi ei planeeritud ei olnud.

TAI on läbi viinud uued hanked dementsuseteemalise koolitusprogrammi läbi viimiseks Tallinnas ja Tartus. Edukad pakkujad on: Kasekuurort OÜ sissejuhatav motivatsiooni ja andragoogika moodul Tallinna ja Tartu koolitusgrupile. SA EELK Tallinna Diakooniahaigla hooldusplaani moodul Tallinna ja Tartu koolitusgrupile. Tööetika ja lähedaste kaasamine moodul Tallinna koolitusgrupile. Aktiviseerimise ja toimetuleku toetamise moodul Tallinna ja Tartu koolitusgrupile. Töömeetodid ja ohjeldamine läbi tegevuse moodul Tallinna ja Tartu. Väärikas elukaare lõpp ja leinatöö moodul Tallinna ja Tartu koolitusgrupile.

Bactar OÜ dementsussündroom, diagnoosimine ja ravi moodul pakkumuse kogumaksumusega Tallinna ja Tartu koolitusgrupile. KPHL OÜ ergonoomika, abivahendid ja abitehnoloogiad moodul Tallinna ja Tartu koolitusgrupile. Luwi OÜ kliendiga kontakti loomise moodul Tallinna ja Tartu koolitusgrupile. Merle Varik tööetika ja lähedaste kaasamise mooduli Tartu koolitusgrupile.

Seoses kehtinud eriolukorraga (Covid-19, on koolituste algus viibinud. Algselt oli planeeritud koolituse alguseks aprill. Koolitusprogrammi kaks esimest koolitusmoodulit (sissejuhatav motivatsiooni ja andragoogika koolituse moodul ja dementsussündroom, diagnoosimine ja ravi) toimuvad Tallinna grupile 16-17.06 veebikeskkonnas, järgnevad moodulid on planeeritud auditoorse õppena. Tartu koolitusgrupp alustab augustis. Lepingu pikkust seoses eriolukorraga hetkel muudetud ei ole.

TAT 2023.a koolitatute sihttasemeks on 1095. Kokku on koolitustel osalenud 995 inimest sh TAI poolt korraldatud koolitustel 332, supervisioonides 434 ja KOV õigusalasel koolitusel osalejate arvuks on 229 inimest. Antud perioodil uusi koolitatuid ei lisandunud.

2020.a teises pooles said läbi TAI dementsuseteemaline koolitusprogrammi 2 õpperühma. Kokku osales ja lõpetas auditoorse koolituse 29 inimest. Komplekteeriti 2 õpperühma - Tartu ning Tallinna õpperühm, milles Tallinnas osales 8 asutust ning Tartus 7 asutust. 14 asutusest osales 2 inimest ning ühest asutusest 1 inimene. Viidi läbi järgmised koolitusmoodulid: 1. Sissejuhatus: motivatsioon ja andragoogika (Tartu grupile, sest Tallinna moodulid toimusid I poolaastal); 2. Dementsussündroom, diagnoosimine ja ravi; 3. Kliendi tausta tundmine; 4. Tööeetika ja lähedaste kaasamine; 5. Kliendiga kontakti loomine ja lähedus; 6. Aktiviseerimine ja toimetuleku toetamine; 7. Töömeetodid ja ohjeldamine läbi tegevuse; 8. Ergonoomika, abivahendid- ja abitehnoloogiad; 9. Väärikas elukaare lõpp ja leinatöö; 10. Hooldaja eneseabi.

Sisekoolitustel osales ühest asutusest 14-16 inimest. 2020 aasta arengprogrammi koolitus on edukalt lõpuni viidud, asutuste sisekoolituste osa on lõpusirgel (dokumentatsiooni esitamine jne). 2020 aasta märksõnadeks oli kohanemine covidist tingitud uute olukordadega ning koolituste viimine veebipõhiseks ning põimõppesse.

Sotsiaalministeerium käesoleval perioodil tegevusi siit ei teinud.

TAT 2023.a koolitatute sihttasemeks on 1095. Kokku on koolitustel osalenud 1 031 inimest sh TAI poolt korraldatud koolitustel 368, supervisioonides 434 ja KOV õigusalasel koolitusel osalejate arvuks on 229 inimest.

2021.a esimeses pooles viis TAI läbi hankemenetluse (5.04-4.06), et leida koolitaja 2021.a dementsuseteemalise koolitusprogrammi korraldamiseks. Käesoleva punkti alt alustas tegevust 2021.aastal TAT partnerina Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon (ESTA). Alustati sotsiaalala töötajate konkursi korraldamisega, mille raames on hea võimalus tõsta esile oma piirkonna, valla või asutuse kõige tublimaid sotsiaalvaldkonna töötajaid ja valdkonda panustajaid, kes on oma pühendunud tegutsemisega muutnud inimeste ja kogukonna elu paremaks. Sotsiaalala töötajate konkurss kuulutati välja veebruari kuus ja kandidaate esitamine oli avatud 15. märtsini. Konkursile esitati 149 kandidaati erinevate isikute ja asutuste poolt, kolm kandidaati esitati mitu korda. Hindamisel osalesid lisaks ESTA-le järgmised koostööpartnerid: Sotsiaalministeerium, Eesti Tegevusjuhendajate Liit, Eesti Asenduskodu Töötajate Liit, Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liit, Eesti Sotsiaaltöö Üliõpilaste Selts ja Eesti Võlanõustajate Liit. Paralleelselt konkursi korraldamisega ettevalmistati sotsiaalala töötajate tunnustusüritust, mis toimub 15. juunil Tartu Vanemuise Kontserdimajas. Esialgselt oli planeeritud ürituse toimumiseks 16. märts kuid see lükkus edasi seoses koroonaviiruse leviku piiramisega.

Käesoleval perioodil tegeleti ka ESTA aastakonverentsi ettevalmistamisega (toimub 21.-22.septembril 2021.aastal Tallinnas) ning toimusid järgmised tegevused:

- Arutelud konverentsi korraldustoimkonnaga (ESTA, Eesti Töötukassa, Eesti Psühhosotsiaalse Rehabilitatsiooni Ühing ja Tartu Ülikool) konverentsi programmi ja töötubade sisustamiseks.
- Konverentsi väliskülaliste, ettekannete tegijate, töötubade juhtide ja esinejatega kokkulepete sõlmimine.
- Konverentsi kodulehe (www.taastumine.ee) materjalide koostamine esinejate ja konverentsi sisu tutvustamiseks.
- Konverentsi toimumiskohaga (Sokos Hotel Viru) hinnapakumiste täpsustamine, sh konverentsi salvestamise ja tõlkega seotud küsimustes.
- Konverentsil osalejate teavitamise ja registreerimisega seotud tegevused.
- Teavitustegevuse planeerimine, sh konverentsi eelinfo avaldamine ajakirjas "Sotsiaaltöö".

Tegeleti ka sotsiaaltöötajate professiooni teemapäevade ettevalmistamisega. Teemapäevade eesmärgiks on kaasata sihtrühmade esindajaid professiooni edendamise aruteludesse, kaardistada sihtrühmade vajadused ning testida mudelit „Universaalne erialapõhine haridus-koolituse ja professiooni hoidmise ja edendamine“, sh saada sihtrühma esindajatelet sisendit, mis vajaks mudelis täiendamist.

ESTA viib läbi fookusgrupi arutelusid erinevate sotsiaalala töötajatega (sotsiaaltöötajad, lastekaitse töötajad, tervishoiu sotsiaaltöötajad, tegevusjuhendajad, tugiisikud, võlanõustajad ja hooldajad), et saada tagasisidet professionide lõikes ootustest professiooni arengule. Arutatakse teemadel nt millistest teadmistest/oskustest tuntakse erialases praktilises töös puudust, millised on täiendkoolituse vajadused, millised on alustava töötaja vajadused, millised on ootused igapäeva töö toetamiseks (sh mentorlus, supervisioon jne) jm.

Tegevusjuhendajate fookusgrupp toimus veebi vahendusel 25.04, kus osalesid järgmised asutused (igast asutusest üks esindaja): Meriland, MTÜ Masaan, TÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus 2 tk (Pärnu kodu ja Viljandi kodu), Hoolekandeteenused, Kuressaare Hoolekanne, SA Maarjaküla,

Tallinna Tugikeskus Juks. Arutelu tulemusel koostatakse kokkuvõtte, mida kasutatakse nii ESTA edasiste tegevuste planeerimiseks kui ka valdkonna tööjõu vajaduste analüüsi sisendina. Teised fookusgrupid (tervishoiu sotsiaaltöötajad, võlanõustajad, KOV sotsiaaltöötajad, lastekaitse töötajad, hooldajad, tugiisikud) on plaanis läbi viia perioodil augusti-oktoober

TAT 2023.a koolitatute sihttasemeks on 1095. Kokku on koolitustel osalenud 1 031 inimest sh TAI poolt korraldatud koolitustel 368, supervisioonides 434 ja KOV õigusalasel koolitusel osalejate arvuks on 229 inimest.

Aruandlusperioodil näitajaid ei lisandunud.

2021.a teises pooles korraldas ESTA 15. juunil sotsiaalala töötajate tunnustusürituse Tartu Vanemuise Kontserdimajas. Tunnustusüritusel kuulutati välja 2020. aasta parimad sotsiaalvaldkonna töötajaid 15 kategoorias, sh tunnustati sotsiaalvaldkonda panustajaid. Tunnustusüritust oli võimalik tasuta otseülekandena vaadata järgmise kanali kaudu https://www.youtube.com/watch?v=nQgjBvjhfzQ&ab_channel=MinuRadaTV.

Pikalt ettevalmistatud ja mitmel korral edasi lükkunud rahvusvaheline aastakonverents toimus 21.-22. septembril 2021.a Viru Konverentsikeskuses sotsiaalvaldkonna praktikutele teemal „Taastumise toetamise võimalused“. Konverentsile loodi oma koduleht <https://www.taastumine.ee/>.

Konverentsile olid oodatud nii vaimse tervise raskustest taastujad (taastujate lähedased, organisatsioonide ja kogukondade liikmed) kui praktikud (sh sotsiaaltöötajad, vaimse tervise valdkonna spetsialistid, rehabilitatsiooni- ja erihooletajate teenuste osutajad, juhtumikorraldajad). Konverentsi peamine teema oli personaalse ja sotsiaalse taastumise toetamine ühiskonnas Care meetodika rakendamine ja tutvustamine.

ESTA koostöös Häli Tarumiga valmistas ette teemapäevade läbiviimise. Teemapäevade eesmärgiks on kaasata sihtrühmade esindajaid professiooni edendamise aruteludesse, kaardistada sihtrühmade vajadused ning testida mudelit „Universaalne erialapõhine haridus-koolituse ja professiooni hoidmise ja edendamine“, sh saada sihtrühma esindajatelet sisendit, mis vajaks mudelis täiendamist.

ESTA viis läbi fookusgrupi arutelusid erinevate sotsiaalala töötajatega (tegevusjuhendajad, tugiisikud, võlanõustajad), et saada tagasisidet professionide lõikes ootustest professiooni arengule. Võlanõustajate fookusgrupp toimus 14.09. 2021, kus osalesid Tallinna Sotsiaaltöö Keskuse, MTÜ Nõutuba ja MTÜ Majandusnõustamise esindajad, tugiisikute fookusgrupp toimus 24.09.2021, kus osalesid järgmiste asutuste esindajad:

- Kuusalu vallast, psüühilise erivajadusega inimeste tugiisik
- Tartu linnavalitsus, erivajadustega inimeste tugiisik
- Tartu linnavalitsus, erivajadustega inimeste tugiisik
- Kärddla Põhikool, toimetulekuklassi õpetaja ja tugiisik
- Balti Kriminaalpreventsiooni ja sotsiaalse rehabilitatsiooni instituut, vanglast vabanenute tugiisik
- Eesti Tegevusjuhendajate Liit, psüühilise erivajadusega inimeste tugiisik
- Johannes Mihkelsoni Keskus, noorte töötute tugiisik
- Johannes Mihkelsoni Keskus, vanglast vabanenute ja NEET-noorte tugiisik
- Johannes Mihkelsoni Keskus, vanglast vabanenute ja NEET-noorte tugiisik
- Johannes Mihkelsoni Keskus, tugiisiku teenuse koordinaator

Fookusgruppide arutelu tulemusel koostati iga fookusgrupi kohta kokkuvõtted, mida kasutatakse ESTA edasiste tegevuste planeerimiseks ja ettepanekute esitamiseks valdkonna puudutavatesse dokumentidesse.

Lisaks eelnevatele fookusgruppidele korraldas ESTA üle eestilistes piirkondades järgmised teemapäevad:

- Ida piirkonna teemapäev toimus 19. novembril 2021 Toila SPA konverentsikeskuses. Teemapäeva sisuks oli „Sotsiaalala töötajate kutse olulisus ja taotlemise vajalikkus“. Üritusel osalesid Ida-Virumaa piirkonna sotsiaalala töötajad, kelle igapäeva töös on oluline kutse vajalikkus, kes on kahelnud, kas alustada kutse taotlemise protsessiga või mitte.
- Lääne piirkonna teemapäev toimus 2. detsembril 2021 veebivahendusel teemal „Isikukeskne teenusmudel omavalitsuste praktikas – terviklik abi kodu lähedalt“. Veebikanalis oli teemapäeva kuulamas üle 70 teema vastu huvi tundvat sotsiaalala esindajat.
- Saare piirkonna teemapäev toimus 30. detsembril 2021 Arensburgi Hotelli konverentsikeskuses. Teemapäevale oodati kõiki Saaremaa piirkonna ESTA liikmeid ja teisi valdkonnas aktiivselt kaasamõtlevaid inimesi, kus arutati ühiselt, mida soovime ja suudame muuta, mis vajab arendamist ja kuidas pidada sotsiaalset dialoogi.

Eetikakomitee valmistas ette eetikakoodeksi uuendamise tegevuskava 2022. aastaks.

TAI poolt korraldatud koolitusprogrammi on 2021.a läbinud SA Rõngu Hooldusravikeskus, OÜ Pariisi Erihoolduskeskus, Valga Vallavalitsuse sotsiaaltöö teenistus, Pärnu Sotsiaalkeskus, Häädemeeste Eakate Kodu, Piigaste Südamekodu. Tunnistuste saamiseks vajalikud sisekoolitused veel toimuvad. Tunnistusega lõpetanud on Pärnu Sotsiaalkeskus, Pariisi Erihoolduskeskus, Häädemeeste Eakate Kodu. 2022 aasta esimese kvartalis toimub 2021 aasta programmis osalevate Tallinna grupi õppijate viimane moodul. Koolitavate 2021.a näitaja täitmisest jäi puudu 3 inimest (oli planeeritu 28, aga koolitati 25), sest ühest asutusest oli võimalik osaleda ühel inimesel ja Tartu grupis osales 6 asutust seitsme asemel. Dementsuseteemalisi teadmiseid on saanud 13 asutust, suurendades nii klientide heaolu ja elukvaliteeti ja vähendades hoolduskoormust.

TAT 2023.a koolitatute sihttasemeks on 1095. Kokku on koolitustel osalenud 1 056 inimest sh TAI poolt korraldatud koolitustel 393, supervisioonides 434 ja KOV õigusalasel koolitusel osalejate arvuks on 229 inimest.

2022.a esimeses pooles kuulutas TAI välja uue koolitushanke 2022.a dementsuseteemaliste koolitusmoodulite läbi viimiseks. Pakkumusi esitati I-IX mooduli läbi viimiseks, X mooduli hankimiseks pakkumusi ei laekunud ning peeti koolitajaga otseläbirääkimisi. Edukaks osutusid pakkujad: Arengutoetajate ühing, Teekond OÜ, KPHL OÜ, Ülle Krikmann, Anu Aunapuu.

Välja kuulutati ka konkurss koolitavate kohtade täitmiseks. Edukaks osutusid Tallinna koolitusgruppi: Marta kodu OÜ, Narva Haigla, Harku Sotsiaalkeskus, SA Hooldekodu Saaremaa Valss, Nõmme Sotsiaalmaja, Keila Sotsiaalkeskus ja Viru Haigla AS. Tartu koolitusgruppi: Põlva Valla Hooldekodu, OÜ Avitar, Indsalu OÜ, Antsla Tervisekeskus, Tartu Hooldekodu SA Taheva Sanatoorium, Viljandi Hoolekandekeskus.

ESTA kuulutas 3. jaanuaril välja konkursi 2021. aasta parimate sotsiaalvaldkonna töötajate tunnustamiseks. Sotsiaalala töötajate tunnustusüritus toimus 15. märtsil 2022. aastal Jõhvi Kontserdimajas. Tunnustusüritusel kuulutati välja 2021. aasta parimad sotsiaalvaldkonna töötajaid 11 kategoorias:

- Elutöö tegija sotsiaalvaldkonnas
- Aasta sotsiaalvaldkonna asutus (sh hoolekandajuht)
- Aasta sotsiaaltöötaja
- Aasta lastekaitsetöötaja
- Aasta hooldustöötaja
- Aasta tegevusjuhendaja
- Aasta tugiisikud ja isiklikud abistajad
- Aasta noor sotsiaalvaldkonna uustulnuk
- Aasta vägivallaennetaja/vaimse tervise toetaja
- Aasta koostööpartner
- Aasta ESTA liige

ESTA korraldas meediakampaania „Märts on sotsiaalkuu“ raames artiklite kirjutamise ja avaldamise erinevatesse meedia väljaannetesse.

ESTA jätkas sotsiaalvaldkonna taskuhäälingu „Sotsiaalhääling“ episoodide väljaandmisega. Sotsiaalhäälingu eesmärk on populariseerida sotsiaalvaldkonnas tehtavat tööd ja luua tänapäevane platvorm info ning ideede ammutamiseks sotsiaalvaldkonna töötajate, kuid ka laiemalt kõigile, kes sotsiaalvaldkonna vastu huvi tunnevad. Taskuhääling annab väärtusliku võimaluse vabas keskkonnas diskussiooni arendamiseks kui selle kuulamiseks. Eelkõige on eesmärk tekitada lahendustele ja inspiratsioonile orienteeritud arutelusi. Saate külalisteks on olnud erineva taustaga põnevad ja inspireerivad inimesed, kellega koos arutleda sotsiaalvaldkonna arengute ja võimaluste üle.

Veebruaris 2022 alustati sotsiaalvaldkonna rahvusvahelise aasta konverentsi ettevalmistamisega. Kutsuti kokku konverentsi meeskond, arutati läbi konverentsi peateema ja koht. 2022. aasta konverentsi teemaks on „Abistamine ei ole kriis“ ja kokkulepitud kuupäevaks 2.-3. november Tallinn. Konverentsi ja töötubade ettekandjate, moderaatori ja kava kokku kirjutamine jätkub.

ESTA korraldas 26. mail sotsiaalala töötajate Tartu Tähtvere Päevakeskuses teemapäeva „Dementsus – kogemused ja võimalused sotsiaaltöös ja eraelus“.

On uuendatud ja kaasajastatud eetikakoodeks. Eetikakoodeksi uuendamisel tutvus eetikakomitee mitmete erialade eetikakoodeksitega Eestis ja välismaal. Eetikakoodeksi struktuuri koostamisel võeti aluseks rahvusvaheline sotsiaaltöö eetika dokument „Eetikapõhimõtted sotsiaaltöös“ (International Association of Schools of Social Work, IASSW 2018). Seoses eetikakoodeksi uuendamisega on 2022. a esimese poolaasta jooksul toimunud 9 eetikakomitee koosolekut ja 3 kohtumist ESTA juhatusega.

ESTA tegi oma liikmete seas üleskutse panustada sotsiaalvaldkonna mentorlussüsteemi väljatöötamisse. Kutsele reageeris 6 liiget, kellest moodustati töögrupp. Töögrupi eesmärgiks on anda sisendit sotsiaalala töötajate mentorluse käivitamiseks. Esmalt kaardistatakse mentori profiil, viiakse läbi küsitlus vajaduste kaardistamiseks, määratletakse valdkonnad ja seejärel luuakse ESTA kodulehele mentorluse andmebaas.

TAT 2023.a koolitatute sihttasemeks on 1095. Kokku on koolitustel osalenud 1 056 inimest sh TAI poolt korraldatud koolitustel 393, supervisioonides 434 ja KOV õigusalasel koolitusel osalejate arvuks on 229 inimest. Käesoleval perioodil osalejaid ei lisandunud.

2022.a teises pooles lõppes TAI poolt korraldatud dementsuseteemaline koolitus (toimus 4.8.2022-2.12.2022), kus kokku koolitati 28 inimest. Koostöös Dementsuse Kompetentsikeskusega (DKK) viidi ajavahemikus 1.08.-31.12.2022 läbi hoolekandeesutustele mentorluse pilootprogramm, mille jooksul toimusid kohtumised nii asutustes kohapeal kui ka veebis. DKK hindab mentorprogrammi elluviimist edukaks ning tagasiside nii koolitajatelt kui hoolekandeesutustelt on valdavalt positiivne. TAI-le on tehtud ettepanekud edaspidiseks tõhusamaks programmi läbiviimiseks ning koostati 14 aruannet iga asutuse enne ja pärast mentorlusprogrammi. 29.08.2022 toimus 2021 aastal sisekoolituse läbinud asutustele suvekool "Kuidas kanda kätel". Suvekooli eesmärk oli hoolekandeesutuste dementsuseteemaliste sisekoolitajate koolitusoskuste tugevdamine parimate praktikate jagamise kaudu ja enese ning kolleegide tunnustamisoskuste tugevdamine. Suvekoolist selgus, et osalejatel puudub omavaheline tugev võrgustikutöö ning siiski vajatakse abi sisekoolituste iseseisval korraldamisel. Seda võetakse arvesse järgmise aasta suvekooli korraldamisel. Planeeritud tegevused viidi TAI poolt aruandlusperioodil ellu ja tegemata tegevusi ei olnud.

ESTA jätkas teisel poolaastal sotsiaalvaldkonna taskuhäälingu "Sotsiaalhääling" episoodide väljaandmisega. Sotsiaalhäälingu eesmärk on populariseerida sotsiaalvaldkonnas tehtavat tööd ja luua tänapäevane platvorm info ning ideede ammutamiseks sotsiaalvaldkonna töötajate, kuid ka laiemalt kõigile, kes sotsiaalvaldkonna vastu huvi tunnevad. Taskuhääling annab väärtusliku võimaluse vabas keskkonnas diskussiooni arendamiseks kui selle kuulamiseks. Eelkõige on eesmärk tekitada lahendustele ja inspiratsioonile orienteeritud arutelusid. Kokku on 2022. aastal läbiviidud 7 podcasti.

2.-3. novembril kogunesid sotsiaalala praktikud Radisson Blu Olümpia konverentsikeskusesse konverentsile "KRIIS – UPUD VÕI ÕPID?", et mõtiskleda selle üle, millist mõju on viimaste aastate kriisid meile avaldanud. Konverentsil osales üle 120 inimese, esimesel ja teisel päeval toimusid suures saalis ettekanded ja erinevad töötoad. Kahepäevase konverentsi kava ja ettekannetega saab tutvuda ESTA kodulehel (eswa.ee).

2022.a teises pooles toimusid sotsiaalvaldkonna kvalifikatsioonide hoidmiseks ja arendamiseks järgmised sotsiaalala töötajate teemapäevad:

- 14. juulil toimus teemapäev "Viis kontinenti, viis sotsiaaltöö pilku";
- 17. augustil teemapäev "Ökosotsiaaltöö – sotsiaaltöö olevik ja tulevik" külastati ligi 200 kohaga Tabasalu Pihlakodu, kus hoolitsevad eakate eest nii hooldajad kui tervishoiutöötajad;
- 9. septembril keskenduti teemapäeva raames sõltuvuskäitumisele. Teamsi keskkonnas arutleti teemal „Narkootikumidest tingitud kahjude vähendamise valdkonna praktikad ja võimalused koostööks“;
- Ülemaailmsel vaimse tervise päeval 10.oktoobril, toimus Kuressaares vaimse tervise konverents „Vanemaegaline tänapäeva ühiskonnas“;
- 16. novembril toimusid veebis sotsiaal-Vikipeedia talgud;
- 13. septembril teemapäev „Tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonna koostöö-kohaliku tasandi praktikad“;
- 29. juunil ja 21.-22. septembril toimusid teemapäevad „Sotsiaalvaldkonna suunad eile täna homme“ toimus.

Jätkus eetikakoodeksi uuendamine. Uuendatud eetikakoodeks läbis 05.-06.2022 esimese kooskõlastusringi, kus seda parendati ESTA juhatuse ja ESTA eetikakomitee eelmiste koosseisude liikmetelt saadud ettepanekute põhjal. Teine kooskõlastusring viidi läbi 06.-07.2022 ja selle käigus oodati ettepanekuid kõikidelt ESTA liikmetelt, sh ESTA liikmesorganisatsioonidelt ja sotsiaalvaldkonna asutustelt. Eetikakoodeksit kooskõlastasid mh sotsiaalministeerium ja sotsiaalkindlustusamet. Sügisel viidi läbi ka kolmas kooskõlastusring, kus ettepanekuid esitasid ESTA koostööpartnerid. Uus eetikakoodeks valmis 2022. aasta novembrikuus ja trükiformaat detsembrikuus.

Uuendatud sotsiaalvaldkonna eetikakoodeksiga saab tutvuda siin sotsiaalvaldkonna-tootaja-koodeks.pdf (eswa.ee) Uuendatud eetikakoodeksit jagatakse kõikidele valdkonnas töötavatele inimestele ja koodeks tõlgitakse vene- ja inglise keelde, mis tehakse kätte saadavaks veebis.

Moodustati töögrupp, mille eesmärgiks on anda sisendit sotsiaalala töötajate mentorluse käivitamiseks. Esmalt koostati mentori profiil ja vastavustingimused ning viidi läbi küsitlus vajaduste kaardistamiseks, mille abil määratleti mentorluse valdkonnad ja teemad ning seejärel anti sisend ESTA kodulehele mentorluse andmebaasi loomiseks.

ESTA tegevused TAT raames lõppesid 2022.a lõpu seisuga. ESTA tegevused said plaanipäraselt ellu viidud ja tegevuste rahastamine jätkub ESTA poolt läbi strateegilise partnerluse lepingu, mis on Sotsiaalministeeriumi ja ESTA vahel sõlmitud.

TAT 2023.a koolitatute sihttasemeks on 1095. Kokku on koolitustel osalenud 1 084 inimest sh TAI poolt korraldatud koolitustel 421, supervisioonides 434 ja KOV õigusalasel koolitusel osalejate arvuks on 229 inimest.

2023.a esimeses pooles korraldas TAI uue koolitushanke 2023 koolitusmoodulite läbiviimiseks. Lepingud sõlmitakse Arengutoetajate ühing, Teekond OÜ, Jelena Leibur, Larissa Pivovarova, Nordic Pearl OÜ, Anu Aunapuu

Välja kuulutati ka konkurss koolitatavate kohtade täitmiseks. Toimub lepingute sõlmimine 2023.a koolitusprogrammis osalevate asutustega. Kokku on sõlmimisel 15 lepingut, mille raames koolitatakse 28 inimest. Koolitusprogrammis osalevad asutused: Muuga Hooldekodu, Maarjamaa Kodud OÜ, Rapla Hooldekeskus, Tammiste Hooldekodu, Samaaria Eesti Misjon MTÜ, Iira Hooldekodu OÜ, Viru Haigla Aktsiaselts, MTÜ Minasaan, Järve Südamekodu, MTÜ Avinurme Sotsiaal- ja Turvakeskus, Tõrva Tervisekeskus AS, SA Viljandi Haigla, Tartu Hooldekodu, Vastseliina Hooldekodu OÜ, Tartu Eluringikeskus OÜ. Esimene koolitusmoodul toimus 19.04, teine moodul 08.05 (Tallinna grupp) ja 10.05 (Tartu grupp), kolmas moodul 25.05 (Tartu grupp) ja 25.05 (Tallinna grupp). Viimane moodul toimub 7.11.2023.

TAI viis läbi hanke 2018-2023 aasta koolitusprogrammi tulemuslikkuse hindamiseks, toimub hanke hindamine.

28.-29.03 viis TAI läbi kevadkooli seni koolitusprogrammi läbinud asutustele, kus kokku osales 19 hoolekandenasutust ning Dementsuse Kompetentsikeskuse (DKK) ja TAI esindajad. TAI ja DKK toel alustatakse koostöövõrgustiku loomisega, mille sisend tuli Kevadkoolist. Võrgustik hakkab töötama ühtsete eesmärkide nimel: hoolekandenasutused jagavad ühtseid dementsussõbralikke väärtuseid ja arusaamu; hooldustöötajatel on ühiskonnas positiivne kuvand ja seda ametit väärtustatakse; hoolekandenasutuste töö kvaliteeti toetab parimate praktikate ja kogemuste jagamine.

Sotsiaalministeerium korraldas 18. jaanuaril seminari „Sotsiaalvaldkond – pane end valmis!“. Seminaril osalesid erinevad esinejad kriiside teemal, teemaks olid Sotsiaalministeeriumi juhtide kogemused seoses kriisidega ja anti ülevaade planeeritavatest tegevustest 2023. aastal.

TAT 2023.a koolitatute sihttasemeks on 1265. Kokku on koolitustel osalenud 1 112 inimest sh TAI poolt korraldatud koolitustel 449 (käeoleval perioodil lisandus 28 inimest), supervisioonides 434 ja KOV õigusalasel koolitusel osalejate arvuks on 229 inimest.

2023.a teises pooles lõppes TAI poolt hangitud 10-mooduligadementsuseteemaline koolitus hoolekandenasutustele. Koolitusprogrammi lõpetas 28 inimest 15-st hoolekandenasutusest. IV mooduli koolitus toimus 16.08 Tallinnas ja 22.08 Tartus, V mooduli koolitus 17.08 Tallinnas ja 23.08 Tartus, VI mooduli koolitus 5.09 Tallinnas ja 12.09 Tartus, VII mooduli koolitus 6.09 Tallinnas ja 13.09 Tartus, VIII mooduli koolitus 3.10 Tallinnas ja 10.10 Tartus, IX mooduli koolitus 4.10 Tallinnas ja 11.10 Tartus, X mooduli koolitus 6.11 Tallinnas ja 7.11 Tartus.

Läbi viidi 8 võrgustikukohtumist Tartus ja Tallinnas (osales kohtumistel 121 võrgustikuliiget) teemadel: "Kuidas suhelda meediaga", "Multikultuurse töökeskkonna eripärad", "Kuidas sisekoolitustel teabeallikatele viidata", "Võrgustiku kestlikkus ja koostööpartnerite kaasamine". Võrgustikukohtumistele juurde loodi toetuseks ja kontaktide ning parimate praktikate vahetamiseks FaceBookis "Ühiskodu" kinnine grupp, kus on 54 liiget. Grupis jagatakse sisekoolitusmaterjale ja dementsusevaldkonda puudutavat infot ning asutuste parimaid praktikaid. Võrgustikukohtumiste tulemusena sai selgeks, et multikultuurne töökeskkond ja teabeallikatele viitamine vajab laiemat käsitlemist. Seetõttu koostati 3 taskuhäälingut: "Multikultuurse töökeskkonna eripärad", "Tööriistakast erineva tausta ja hoiakutega klientide ja kolleegidega töötamiseks" ja "Plagiaadi tuvastamine ja korrektne viitamine koolitusmaterjalide koostamisel". Lisaks valmis taskuhäälingu lüheversioon koos toetavate mõtteharjutuste küsimustega, et taskuhäälingut saaks kasutada sisekoolitustel.

Koostöös Dementsuse Kompetentsikeskusega on läbi viidud menotrlusprogramm, kus osales kokku 8 hoolekandenasutust. Iga asutusega kohtus mentor neljal korral. Kõikide asutuste puhul lõpetati programm vastavalt plaanile ning mentorid koostasid kokkuvõtted asutuste edusammude kirjelduse ja edasiste tegevuste lühikokkuvõttega.

30.08 viidi läbi suvekool, kus osales 71 sisekoolitajat. Suvekooli teema oli "Kuidas viia läbi meeldejäädv ja mõjus sisekoolitus". Suvekooli kõrvaltegevusena valmisid avalikuks esinemiseks TAI You Tube kanalile 10 õppevideot ja konspekt mõjusa slaidiesinemise koostamise kohta.

Valmis "Hoolekandetasutuste sisekoolitajate dementsusteemalise koolitusprogrammi tulemuslikkuse hindamine 2018-2023" raport, mis avalikustatakse TAI veebilehel ja jagatakse ka "Ühiskodu" grupis. Uuringu eesmärk oli välja selgitada koolitusprogrammi tulemuslikkus ning võimalikud arendustegevused, sh kaardistada koolituse kitsaskohad ja jätkusuutlikkuse tagamise võimalused. Tulemustest saab välja tuua, et koolitusprogrammis osalenute rahuolu koolitustega ja õpimotivatsioon oli kõrge ning uuringus osalenud kinnitasid käesoleva koolituse vajalikkust, eriti olukorras, kus dementsuse temaatikale ei ole eelnevatel aastakümnetel tähelepanu pööratud.

Sotsiaalministeerium viis läbi hanke abi- ja toetusvajaduse ning hoolduskoormuse hindamisvahendite kasutamise koolituse korraldamiseks. Koolitusega tõsteti KOV sotsiaaltöötajate teadlikkust ja kompetentsi sotsiaalhoolekandelise abi korraldamisel ning toetada omaavalitsuse sotsiaaltöötajaid sotsiaalministeeriumi poolt tellitud ja 2023. aastal valideeritud abi- ja toetusvajaduse ning hoolduskoormuse esmaste hindamisvahendite kasutamisel. Toimus kahe rühmale veebikoolitus ning seejärel veebi teel järelkohtumine, kus osalesid eelnevalt koolituse läbinud inimesed, kes jagasid praktilisi hindamisvahendite kasutamise kogemusi ning analüüsisid hindamisvahendite tulemuslikumaks rakendamiseks vajalikke parendusvõimalusi. Kokku osales koolituspäeval 54 inimest.

TAT 2023.a koolitatute sihttasemeks on 1265. Kokku on koolitustel osalenud 1 266 inimest sh TAI poolt korraldatud koolitustel 449 (käeoleval perioodil koolitatavaid ei lisandunud), supervisioonides 434, KOV õigusalasel koolitusel osalejate arvuks on 229 inimest ja abi- ja toetusvajaduse ning hoolduskoormuse hindamisvahendite kasutamise koolitusel osales 54 inimest.

Alamtegevuse nr ja nimetus ¹³	3.2 Varem välja arendatud ja rakendatud teenuste levimuse, mõju ja arenguga seotud uuringud edasiseks teenuste korralduseks ja arendustegevus		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	<u>01.01.2015-31.12.2022</u>	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	<u>01.01.2015-31.12.2022</u>
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.			
<p>2015. aasta esimesel poolaastal viidi läbi hange uuringu „Vanemaealiste toimetuleku ning hoolekandeteenuste vajaduse ja nendega rahulolu uuring“ läbiviimiseks (tegevus tõsteti 3. detsembri ministri käskkirja nr 181 kinnitatud TAT muudatusega vanasse perioodi).</p> <p>2015 aasta esimeses pooles valmisid puuetega täiskasvanute ja nende hoolduskoormuse uuringu (edaspidi PIU) hankedokumendid.</p> <p>Sotsiaalkindlustusameti (SKA) poolt ellu viidava tegevuse raames on teadmiste ja kogemuste saamiseks osaletud 2015 aasta esimesel poolaastal 6 erihoolekandeteenuseid osutavate asutuste järelevalves (Narva Sotsiaaltöökeskuse, SA Narva-Jõesuu Hooldekodu, AS Hoolekandeteenused Sinimäe ja Sillamäe Kodu, SA Pärnu Haigla Psühhiaatriakliiniku Päevakeskuse, Pärnu Erivajadustega Inimeste Rehabilitatsioonikeskuse). SKA on saanud ülevaade järelevalvest kui protsessist erihoolekandeteenuseid osutavates asutustes. SKA on kohtunud Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse esindajatega ja sotsiaalhoolekande üksusega, et arutada Euroopa vabatahtliku sotsiaalteenuste kvaliteedi-raamistiku põhimõtteid.</p> <p>SKA on läbi viinud toetavaid erihoolekandeteenuseid osutavatele asutustele kogemustnõustamise 25.05.2015 Pärnu- ja Läänemaal. Tutvustati piirkonna asutustes läbiviidud järelevalve tulemuste kokkuvõtet, mille läbiva probleemkohana toodi välja tegevusplaanide ebarahuldav tase. Teenuse osutajaid nõustas tegevusplaanide osas Hoolekande Ekspertiisi- ja Nõustamiskeskus (HENK). Kohtumisele kaasati ka piirkondlikud juhtumikorraldajad.</p> <p>2015 aasta teisel poolaastal kuulutati välja uus PIU hange kuna esimene ebaõnnestus (kõik</p>			

¹³ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

pakkumused ületasid eeldatavat maksumust).

Ette valmistatud on uuringu „Puuetega laste ja nende perede uuring“ hankedokumendid ning hange kuulutatakse välja 2016 aasta veebruaris.

TAT muudatusega lisandunud uuringu „pikaajalise hoolduskoormuse uuring“ raames toimuvad ettevalmistused kokkuleppe sõlmimiseks Riigikantseleiga.

2015. aasta teises pooles kuulutati välja PIU hange kaks korda. Esimene hange luhtus kuna pakkumus ületas oluliselt hanke eeldatavat maksumust ning lisaks esines pakkumuse vastavuses (sisus) puudujääke. Võrreldes esimese hankega vähendati teises hankes küsitlusuuringu valimi suurust ca 400 vastaja võrra ning lisati kvalitatiivne osa (fookusgrupid ja süvaintervjuud). Selline lähenemine võimaldas saada andmeid veel kõigi puudeliikide lõikes, kuid enam mitte nende olulisemates alalõigetes (sugu, puude raskusaste).

Detailsemat infot iga puudeliigi, selle riskirühmade ning ettepanekute osas poliitikamuudatusteks lootsime koguda kvalitatiivse meetodikaga.

Pakkumuse maksumus mahtus hanke eeldatava maksumuse sisse, kuid pakkuja ei järginud täpselt osasid hankedokumente (meeskonnaliikmete kvalifitseerimise vormid ja nendel nõutud info) ning ka pärast info täpsustamist ei vastanud projektijuht ja uuringujuht hankija hinnangul kvalifitseerimisnõuetele ning ka teine hange luhtus.

Kaalumisel on PIU hanke väljakuulutamise kolmandat korda.

SKA osales 2015 aasta teisel poolel järgmistel järelevalvetel:

rehabilitatsiooniteenust osutavates asutustes - 06.10. MTÜ Nirk, MTÜ Meie Kool ja Tallinna Laste Turvakeskus;

erihoolekandeteenuseid osutavates asutustes - 13.10. Lääne-Virumaal AS Hoolekandeteenused Tapa Loode ja Põllu tn kodud ja 04.11. AS Hoolekandeteenused Rakvere Lille Kodu ning Rakvere Sotsiaalmaja päevakeskus, Rakvere Sotsiaalmaja.

Järelevalveprotsessi kirjeldamisega, lähtudes erinevate teenuste ühisosast, on jõutud lõpusirgele. On tegeletud järelevalve tulemusi kajastavale aktile uue vormi leidmisega. Uus järelevalveakti vorm erihoolekandeteenuste jaoks on olemas ja see on läbinud eduka katsetamise praktikas. Rehabilitatsiooniteenuse puhul on uus akti vorm koostatud ning katsetamisega alustatakse 2016.aastal. Juba väljatöötatud vorm on kergesti kohaldatav ka teistele teenustele.

2016. aasta esimeses pooles toimus puuetega laste ja nende perede uuringu (PLU) ettevalmistamine: taustaandmete koondamine, uuringu eesmärgi, küsimuste ja meetodika nõuete täpsustamine ning eelnevale vastava riigihankedokumendi koostamine.

Otsustati, et PIU hange kuulutatakse uuesti välja aastal 2018.

Sotsiaalministeerium on sõlminud koostöölepingu Riigikantseleiga uuringu „Pikaajaline hooldus Eestis“ läbiviimiseks. Riigikantselei on sõlminud uuringu läbi viimiseks lepingu Maailmapangaga.

2016 aasta esimeses pooles osales SKA järgmistel järelevalvetel:

Rehabilitatsiooniteenust osutavates asutustes - 06.05 MTÜ Nägemispuudega Inimeste Rehabilitatsioonikeskus ja MTÜ-s AVE.

Erihoolekandeteenuseid osutatavates asutustes :

04.02. erakorraline järelevalve AS HT Valkla Kodu, 10.02. SA Autistikas, 23.03. Saku Vallavalitsuses ja Vasalemma Vallavalitsuses, 7.04 AS HT Kehra Kodu, 7.04 Anija Vallavalitsus, 19.05 AS HTK Karula Kodu, 19.05 Lõuna - Eesti HK Karksi Kodu, 22.05 Viljandis järgmistes asutustes: Viljandi Päevakeskus Vinger, MTÜ Töötoad, Viljandi Haigla, MTÜ Singel Kodu, MTÜ Singel ja AS HKT Näituse Kodu .

Esmakordselt muudeti eksperdi kaasamise meetodit. Kui seni osales ekspert järelevalves kui üks liige meeskonnas, siis Viljandimaa erihoolekandeteenuse osutajate puhul külastas ekspert asutusi iseseisvalt. Esmalt käis asutustes järelevalve spetsialist, kes hindas eksperdi vajalikkust ning seejärel otsustati, kuhu asutusse ekspert suunata.

Projektis toimuvate järelevalvete eesmärgiks on järelevalve ja meetodika põhimõtete (sh ekspertide kaasamine) rakendamise piloteerimine praktikas, et saada kinnitust nende sobivuses.

SKA poolt korraldatava järelevalveprotsessi kirjeldamisel ollakse ikka veel ooteseisundis, et vaadata, kuidas sobituvad siia lisandunud teenused. Järelevalve akti lisavormid erihoolekande-teenuste puhul juba katsetatud ning sobivaks tunnistatud. Rehabilitatsiooniteenuse ja teiste teenuste akti lisavormid vajavad veel katsetamist - kogemus on veel otsustamiseks liiga väike.

Kui 2015.aasta lõpuks tundus, et erihoolekandeteenuste ja rehabilitatsiooniteenuse ühisosa on leitud, siis 2016.a. kehtima hakanud uus Sotsiaalhoolekande seadus tõi juurde uusi küsimusi.

2016. aasta teises pooles toimus puuetega laste ja nende perede uuringu (PLU)

riigihankedokumentide koostamine ja hange on planeeritud välja kuulutada 2017. aasta alguses. Maailmapank esitas uuringu vahearuanne Riigikantseleile 23. novembril 2016. Uuringu vahearuanne sisaldas Eesti olukorra ülevaadet, ettepanekuid pikaajalise hoolduse defineerimiseks, teenuste vajaduste ja eeldatavate kulude analüüsi ning ettepanekuid võimalikest poliitikastsenaariumitest pikaajalise hoolduse korraldamiseks ja rahastamiseks Eestis. Hoolduskoormuse vähendamise rakkerühm arutas vahearuanne 2016. aasta detsembri alguses. Rakkerühma tagasiside põhjal täiendab Maailmapank uuringu aruannet ning esitab uuringu lõppearuande koos 3-4 poliitikastsenaariumiga pikaajalise hoolduse korraldamiseks ja rahastamiseks Eestis 2017. aasta I kvartali jooksul.

SKA poolt ellu viidava tegevus raames on järelevalveprotsessi kirjeldamine lõpule viidud hetkel kehtivat seadusandlust arvestades ja sobitatud kõigi teenuste ja tegevustega, mille üle järelevalvet teostatakse.

2016 aasta teises pooles osales SKA järgmistel järelevalvetel: Rehabilitatsiooniteenust osutavates asutustes - 4.-15.07.2016 SA Lõuna-Eesti Haiglas, Lõuna-Eesti Erihoolduskeskuses, AS Lõuna-Eesti Hooldekeskuses, Otepää Tervisekeskuses, 02-03.08 Tartu Ülikooli Kliinikum SA, ProVida Nõustamis- ja rehabilitatsioonikeskus, Dorpat Tervis OÜ, Ambromed Grupp OÜ, EPRÜ, Tartu Maarja Tugikeskus MTÜ, Tartu Laste Tugikeskus, Babysport OÜ, 06.10. Helxu OÜ(erakorraline järelevalve) ja 17-18.10. Aarika OÜ(erakorraline järelevalve) täismahus ja kirjaliku menetluse osas Astangu KRK ja MTÜ Papaver.

Erihoolekandeteenuseid osutavates asutustes : 14.-15.07.2016 SA Lõuna-Eesti Haiglas, Lõuna-Eesti Erihoolduskeskuses, AS Lõuna-Eesti Hooldekeskuses, Otepää Tervisekeskuses.

Ekspert/konsultandina kaasati psühholoog - tegevusterapeuti Urve Tõnissoni erihoolekandeteenuseid osutavate asutuste järelevalves ja rehabilitatsiooniteenust osutavate teenuste järelevalves kaasati Eve Krüger, Urve Tõnisson, Kadri Englas, Hele Aluste ja Külli Roht.

2017. a vajab lahendamist järelevalve korraldamine ja metoodika rehabilitatsiooniteenust programmina osutavate asutuste puhul. Järelevalve akti lisavormid on katsetatud ning sobivaks tunnistatud kõikide teenuste puhul. Lootus, et vormide kasutusele võtmine hoiab kokku aega, ei leidnud kinnitust. Hea on, et asutused saavad tagasisidet ühesugusel kujul. On tegeletud uute vajaduste kogumisega ja analüüsiga - on korrastatud erakorralise järelevalve alustamise süsteemi, et tagada sotsiaalteenuste üksuse ja järelevalve osa tihedama koostöö. Lisaks on senisest enam tutvustatud järelevalve süsteemi uute lisandunud teenuste puhul. 2018 aastaks on vajalik analüüsida erinevaid teenuste kvaliteedile keskendunud järelevalve mudeleid, et olla valmis seadusega jõustuvate teenuste kvaliteedinõuete täitmise üle järelevalve teostamiseks. Alustatud on teostatud järelevalve kohta aruandluse süsteemi täiendamiseks.

2016.a. kehtima hakanud uuest SHS -st tulenevad muudatused viidi sisse järelevalve akti lisadesse. Koostatud on järelevalve teostajatele käsiraamat, kus teenuste ühisosa kõrval on teenuste kaupa kirjeldatud ka erisused. Valminud käsiraamat on sisestatud Confluence'i.

2017. aasta esimeses pooles korraldas Sotsiaalministeerium hanke puuetega laste ja nende perede uuringu läbi viimiseks ja hanke võitis AS Turu-Uuringud, kellega sõlmiti leping 12. mai 2017. Hetkel on toimunud hanke võitja ja Sotsiaalministeeriumi koostöös küsitlusankeedi täiendamine. Uuring valmib aasta lõpus. Maailmapanga poolt teostatav pikaajalise hoolduse teemalise uuringu esialgne versioon on esitatud ja hetkel toimub Sotsiaalministeeriumi ning Riigikantselei poolt tehtud kommentaaride ja ettepanekute põhjal viimase versiooni koostamine.

Antud alamtegevuses SKA poolt ellu viidavad tegevused (sotsiaalteenuste järelevalvesüsteemi arendamine) on TAT muudatusega (30.03.2017) tõstetud alamtegevuse 3.3 alla ja nende tegevuste ülevaade kajastatakse edaspidiselt p 3.3 all.

2017. aasta teises pooles esitati puuetega laste ja nende perede uuringu lõppraport. Esitati ka Maailmapanga poolt lõplik pikaajalise hoolduse teemalise uuringu raport.

2018. aasta esimeses pooles tegevusi selle punkti alt ei tehtud. Eelarvelisi vahendeid sellele tegevusele 2018.a planeeritud ei ole. Aasta teises pooles alustatakse puudega täiskasvanute ja nende pereliikmete uuringu ettevalmistamisega, aga maksed selle uuringu osas hakkavad toimuma 2019. aastal.

2018.a teises pooles alustati uuringu hanke sisulise ettevalmistamisega. Varasemalt planeeritud puudega täiskasvanute ja nende pereliikmete uuringu fookus on muudetud laiemaks ning uue hanke

teemaks on elanikkonna hoolduskoormuse ja sotsiaalteenuste vajaduse uuring. Uuringu täpne nimetus pannakse paika hanke dokumentides. Hange on planeeritud välja kuulutada 2019.a teises pooles. Muid tegevusi ei olnud antud perioodi planeeritud.

2019.a esimeses pooles on tegeletud uuringu küsitlusankeedi välja töötamisega ja kuna uuringu fookus on väga lai, siis on ankeedi välja töötamine võtnud planeeritust olulisemalt kauem aega. Ankeedi valmimine ja hanke välja kuulutamine on planeeritud 2019.a teises pooles.

2019.a teisel poolel tehti otsus, et planeeritud ühe suure uuring (elanikkonna hooldusvajaduse- ja koormuse uuring) jaotatakse valimite esinduslikkuse parimaks saavutamiseks kaheks eraldi uuringuks:

- elanikkonna tegevuspiirangute ja hooldusvajaduse uuring, mis keskendub vastavatele jaotustele elanikkonnas ning fookus on tegevuspiiranguga inimeste vajaduste väljaselgitamisel;
- elanikkonna hoolduskoormuse uuring, mis keskendub vastavale jaotusele elanikkonnas ning fookus on hoolduskoormusega inimeste vajaduste väljaselgitamisel.

2019. a teisel poolaastal jätkus töö elanikkonna tegevuspiirangute ja hooldusvajaduse uuringu ankeedi koostamisega, samaaegselt valmistati ette ja esitati RTK-le sisend hanke läbi viimiseks. Toimused hankedokumentide läbirääkimised ning viidi sisse muudatusi vastavalt RTK ettepanekutele. 2019. a detsembri lõpu seisuga on uuringu ankeet valmis ning RTK viimastele küsimustele on saadetud vastused ja lepingu sõlmimise uus kavandata tähtaeg on veebruar 2020.

Hoolduskoormuse uuring on kavas ette valmistada ja esitada RTK-le 2020. a esimese kvartali jooksul.

2020.a esimeses pooles viidi läbi koostöös RTK-ga elanikkonna hooldusvajaduse uuringu hange ning selgitati hanke hindamiskomisjoni poolt 1. aprillil edukas pakkuja, kelleks oli Turu-uuringute AS. (2019. aasta II pooles kavandatud hanke väljakuulutamise lükkus edasi RTK suure töökoormuse tõttu.) Eduka pakujaga sõlmis tellija aprilli lõpus töövõtulepingu ning töövõtja on alustanud uuringu nende ettevalmistustöödega, mis ei eelda Andmekaitse Inspeksiooni (AKI) luba. Kuna aasta esimeses pooles alustas AKI nõudel tööd eetikakomitee, siis vaatamata asjaolule, et seda nõuet ega eetikakomiteed ei eksisteerinud uuringu hanke (seega ka uuringu ajakava planeerimise) ettevalmistamise perioodil (2019. a lõpp-2020. a algus), tuli aprillis esitada uuringu AKI loa taotlus eelnevas läbivaatamiseks ka eetikakomiteele (vastavalt IKS §6 lõikele 4), kuna uuringuga seoses töödeldakse eriliiki isikuandmeid. Seetõttu lükkub tõenäoliselt esialgne lepingus määratud ajakava ca kuu võrra edasi. Praeguseks hetkeks oleme saanud eetikakomiteelt positiivse otsuse, mis võimaldab Sotsiaalministeeriumil kui uuringu tellijal esitada hankedokumentides ette nähtud teadusuuringu loa taotlus AKI-le lähiajal. AKI menetluseks oleme ajakavas planeerinud maksimaalselt 30 päeva.

Elanikkonna hoolduskoormuse uuring on samaaegselt olnud sisulise ettevalmistuse etapis – jätkunud on uuringu fookuse ja küsimuste täpsustamine. Samaaegselt on ette valmistatud hanke alusdokumendid RTK-le esitamiseks. Seoses märtsis alanud COVID-19 ja eriolukorraga on mitmed uuringusse sisendit andvad inimesed olnud väga hõivatud muude sellega seotud oluliste tööülesannetega. Samuti jäime uuringutega vahepeal äraootavale seisukohale, et vaadata, kuidas viirus võib mõjutada küsitlustööde ja seega ka neist sõltuvate uuringute läbiviimist ning kuidas tekkinud olukorras otsustavad tegutseda uuringufirmad ja Statistikaamet. Hetkel on ettevalmistustööd taas käimas.

2020.a teises pooles jätkus elanikkonna hooldusvajaduse uuringu läbi viimine. Kuna kevadel lisandus hanke läbi viimiseks SOM eetikakomitee kooskõlastamise nõue (mida pakkumiskutse ega selle ajakava ette ei näinud), on tööd lükkunud mõnevõrra edasi. Eetikakomiteele kulus 5-6 nädalat ning sellega seoses toimus lepingu muudatus lepingu lõpptähtaja muutmiseks (uueks tähtajaks jaanuar 2021.a.).

Elanikkonna hoolduskoormuse uuringu ankeedi ja esmaste hankedokumentide ettevalmistamine on kavas 2021. a esimeses kvartalis. Teise kvartali alguses esitatakse hankeks vajalik sisend RTK-le. Hankelepingusse on planeeritud jõuda juuni alguses.

Viidi läbi ka väikest, mille eesmärk on analüüsida hoolekande meetme raames toetust saanud uuenduslike sotsiaalvaldkonna projektide tulemuslikkust ja mõju. Analüüsi viib läbi Haap Consulting OÜ ning see valmib 2021.a märtsis.

2021.a esimese pooles (veebruaris) valmis Turu-Uuringute AS poolt koostatud elanikkonna hooldusvajaduse uuring. Elanikkonna hoolduskoormuse uuringu hankedokumentid valmistati ette 2021. a teises kvartalis. Hankedokumentid on RTK-le esitatud ja saadud esmane tagasiside. Ankeedi täpsustamise osas käivad veel ministeeriumisisesed ettevalmistused, kuid hiljemalt juuli esimeses pooles esitatakse ka need hankedokumendi lisana. Hankelepingusse on planeeritud jõuda augustis 2021.

Märtsis valmis Haap Consulting OÜ poolt ka avatud taotlusvoorudes toetust saanud uuenduslike sotsiaalvaldkonna projektide tulemuslikkuse ja mõju analüüs.

Kokku analüüsiti 30 väiketoetuste taotlusvooru taotlust ja kaheksat põhitoetusvooru taotlust. Hindamismeeskonnal olid kättesaadavad projektide taotlused ning lõpparuanded. Analüüsi käigus tehti 25 intervjuud väiketoetuste taotlejatega ning 6 intervjuud põhitoetusvoorust toetust saanutega. Ülejäänud toetuskeemis osalejad ei olnud nõus hindamises osalema või neid ei olnud võimalik hindamise jooksul kätte saada. Pärast hindamisintervjuude tegemist tehti kaks fookusgrupi intervjuud. Hindamisaruande esimeses osas tehti dokumendianalüüs hetkeolukorra kaardistamiseks (koguti kokku asjakohane info, mis aitaks taotlusvoorude ümber laiemat konteksti luua).

Eespool nimetatud uuringutest tulnud ettepanekuid ja järeldusi kasutab Sotsiaalministeerium edaspidiste tegevuste planeerimisel ja meetmete ellu viimisel.

2021.a teises pooles valmisid lõplikud elanikkonna hoolduskoormuse uuringu hankedokumendid ja RTK avalikustas pakkumiskutse 5. jaanuaril. Pakkumuste avamise tähtaeg on 27.01 kl 12.00.

2022.a esimeses pooles alustati hoolduskoormuse uuringu ellu viimisega. Hankes laekus üks pakkumus (Turu-uuringute AS) ning sõlmiti hankeleping. 22.02 toimus uuringu avakohtumine. Uuringu esimese etapi tähtaeg on juunis ja teise etapi tähtaeg oktoobris.

2022.a teises pooles lõpetati hoolduskoormuse uuringu ellu viimine ja 30. november toimus uuringu tutvustus. Planeeritud tegevused viidi ellu.

Tegevused lõppesid 2022.a lõpu seisuga.

Alamtegevuse nr ja nimetus ¹⁴	3.3 Eesti hoolekandeteenuste kvaliteedi edendamine kvaliteediteemaliste koolituste, konsultatsioonide ja kvaliteedijuhtimissüsteemide tutvustamise ning rakendamise kaudu		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2015-31.12.2020	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2015-31.12.2020
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.			
<p>2015. aasta esimesel poolel korraldati kvaliteedisüsteemi EQUASS rakendajate välja valimiseks kaks konkurssi (veebruaries ja märtsis). Hetkel valitud välja 17 uut asutust kvaliteedisüsteemi rakendama. Sissejuhatav koolitus mõlemale grupile eraldi läbi viidud: 26.märtsil ja 9.aprillil.</p> <p>Audiitorite leidmise konkurss läbi viidud ja 5 uut audiitorit koolitatud. Täiendkoolitatud ka 8 endist audiitorit, et nende tegutsemise nominatsiooni pikendada (kehtib 3 aastat, mille jooksul vaja läbi viia vähemasti 2 auditit ja osaleda 1-l koolituspäeval)</p> <p>Toimunud 3 koolitust- 26.märtsil ja 9.aprillil asutuste sissejuhatav koolitus, 30-31.märts ja 1.aprillil audiitorite koolitus. 4-6.mail EQUASS konsultantide koolitus. Kokku osalenud koolitusel 68 inimest (mõned inimesed osalenud nii audiitorite kui konsultantide koolitusel).</p> <p>Indikaatorite täitmisega ollakse graafikus.</p> <p>2015. aasta teisel poolel üks EQUASS rakendaja katkestas, kuna juht vahetus ja sellega seoses ei olnud asutuses hetkel võimalik tegeleda kvaliteedisüsteemi rakendamisega. Jaanuaris 2016 kuulutatakse välja uus hange 15 asutuse leidmiseks.</p> <p>12-13.oktoobril toimus EQUASS konsultantide koolituse II sessioon (jätk 4-6. mail toimunud koolitusele). Uusi koolitatavaid sellel perioodil juurde ei tulnud ehk kokku on koolitustel osalenud 68 inimest (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed).</p>			
<p>2016. aasta esimesel poolel valiti kvaliteedisüsteemi EQUASS rakendama 16 uut asutust (1 asutus katkestas juba rakendamise).</p> <p>Hetkel on 31 teenuseosutajat kvaliteedisüsteemi rakendamas. 2016 uued teenuse osutajad on koolitatud ja läbi viidud eneseanalüüsid. 2015 alustanud asutustes käimas jooksivad konsultatsioonid. Toimunud kummalegi grupile kogemuskohutamine mais-juunis.</p> <p>Toimunud 3 koolitust: 22.veebr EQUASS sissejuhatav koolitus, 29.veebr-1.märts teenuste mõju ja</p>			

¹⁴ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

tulemuslikkus II grupp, 14-15.märts jõustamise koolitus.

Ajagraafikust on maas üldise sotsiaalteenuste kvaliteedijuhise koostamine. Esmalt oli põhjuseks eksperdi lahkumine Astangult ja seejärel pakkumuskutse läbikukkumine. Praeguseks on kvaliteedijuhise väljatöötamise jaoks üle vaadatud juhise raamistik ja 9.juuniks kokku kutsutud erinevatest osapooltest koosnev aruteluseminar, et paika panna mõisted, kvaliteedi põhimõtted, kriteeriumid ning kokku leppida kriteeriumi täitmise näitajad.

Kvaliteedisüsteemi rakendamise mõju analüüs jääb 2016 aastal ära (TAT tulevas muudatuses kajastatud).

Alustatud on teenuste mõju ja tulemuslikkuse hindamise metoodika (EQUAL) koolitustega. Esimesed 6 asutust antud metoodika osas koolitati detsembris 2015 ja nendega toimus kohtumine tagasiside saamise osas märtsis, II grupp koolitati veebr-märts 2016.

Ajaraamist on maas seoses vastava spetsialisti lahkumisega Astangult ka Maavalitsuste ja SKA järelevalveametnike koolituskava väljatöötamine ja koolituste algus. Hetkel on kokkulepe sõlmitud 2 inimesega (sotsiaalvaldkonnast, teenuste kvaliteedi pädevusega), kes analüüsivad koolitusvajadust, koostavad esmase koolitusprogrammi ja viivad läbi kohtumise, et koolitusprogramm osapooltega läbi arutada ja kokku leppida. Koolituse tähtaega pikendatud ka TAT tulevas muudatuses.

Tähtajaks ei ole valminud kvaliteedikeskuse kodulehekülg. Kodulehe hankimiseks kuulutati hange välja kolm korda, millest esimene hange ebaõnnestus kuna pakkumus ületas eeldatavat maksumust, teise hanke korral ei laekunud ühtegi pakkumust ning kolmanda hanke korral valiti neljast pakkumusest kõige soodsam. Tööde läbi viimine on viibinud ning lisaks tekkisid erinevad tõrked Sotsiaalministeeriumi IT poolt lehe ümbertöstmisega ja oli vaja teha täiendavad parandusi lehele. Tänapäevaks on arendaja oma tööd teinud ja Sotsiaalministeerium IT tegeleb lehe seadistamisega.

Koolitustel on osalenud aruandlusperioodil 117 inimest (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed).

2016. aasta teisel poolel jätkati EQUASS kvaliteedisüsteemi rakendamist 29 teenuse osutajaga. 2015. a alustanud asutustest on lõppauditi läbinud 13 teenuse pakkujat, kellest 12 on saanud EQUASS Assurance sertifikaadi. Kokku on 2016.a läbi viidud 22 esmakordset EQUASS lõppauditiit-21 teenuse pakkujat saanud EQUASS Assurance sertifikaadi.

Üldise sotsiaalteenuste kvaliteedijuhis läbis augustis kooskõlastusringi erinevate huvipoolte seas, tagasiside ja kommentaarid on avalikustatud www.equass.ee lehel. Vastavad parendused ja muudatused on juhisesse sisse viidud ning juhise esialgne versioon SoMile edastatud. Töö juhisega jätkub.

10 teenusepõhisest kvaliteedijuhisest valmisid esialgsed versioonid järgmisele 6-le teenusele: 1)rehabilitatsiooniteenus, 2) koduteenus, 3) väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus, 4) asenduskoduteenus, 5) turvakoduteenus, 6) ööpäevaringne erihooldusteenus ning kogukonnas elamise teenus. Koostamata jäid 1) varjupaigateenus/ resotsialiseerumisteenus 2) toetavad teenused erihooletandeks 3) isikliku abistaja ja 4) tugiisikuteenus . Põhjusteks: 1) puhul - teostaja ja kaasatute jaoks oli üldine juhise juba piisav, et seda teenusel rakendada 2) teostaja mitte-leidmine 3-4) lepingu ülesõtlemine liialt hilises etapis, ei saanud tööd mujalt enam tellida.

Kvaliteedijuhtimissüsteemide võrdleva analüüsi I hange ebaõnnestus – pakkumusi ei laekunud. II hankega laekus 1 pakkumus, pakkujaga sõlmiti leping, kuid töö ei valminud tähtajaks ega ka pikendatud tähtajaks, mistõttu leping katkestati.

Teenuste mõju ja tulemuslikkuse hindamise metoodika osas on koolitatud kolmes grupis 20 teenuse pakkujat, kes kõik viisid oma teenustes läbi pilootprojekti ning mitmed neist võtsid pärast pilootprojekti antud metoodika või selle elemente kasutusele oma teenustes.

Kvaliteedialase teadlikkuse tõstmiseks toimus 2016.a. kokku 11 seminari, 5 kogemuskohut, lisaks publitseeritud 2 artiklit.

Maavalitsuste ja SKA järelevalveametnike koolituskava on koostatud ja 5-päevane koolitusprogramm läbi viidud.

SOKK koduleht on valminud ja asub aadressil: sokk.astangu.ee

Koolitustel osalenute 2016.a sihttasemeks oli 132, tegelik saavutustase 171 (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed).

2017. aasta esimeses pooles hakkas käesolevat alamtegevust 1. veebruarist ellu viima Astangu asemel Sotsiaalkindlustusamet (15.03.2017 TAT muudatus). Astangu Sotsiaalteenuste kvaliteedi üksusest läksid kõik töötajad (kaks inimest) SKA-sse tööle, aga juba 10.02.17 lahkusid töölt. Hakati otsima uut töötajat ja kuni vajaliku töötaja leidmiseni olid tegevused peatatud. SKAs alustas

kvaliteediosakonnas tööd TAT alamtegevuse projektijuht 3. aprillist ja juulis alustab tööd TAT raames ka teine spetsialist. Aprillis alustanud projektijuht aga esitas mais lahkumisavalduse ja lõpetab oma töösuhte SKAs juunis.

29.05 allkirjastas SKA koostöölepingu EQUASS Euroopa üksusega ja alustati koostööd 2016. aastal alustanud EQUASS kvaliteedisüsteemi rakendajatega. Koostöölepingu sõlmimine EQUASS Euroopa üksusega võttis planeeritust kauem aega ning sellest tulenevalt on viibinud ka EQUASSi rakendamisega seotud tegevused.

2017. aasta mais on alustatud 2016. aastal EQUASS rakendamist alustanud asutustega täpsemate plaanide (konsultatsioonide ja auditi osas) kokku leppimisega. Praegused asutustega sõlmitud lepingud kehtivad 2017. aasta lõpuni ning hetkel toimuvad SKAI läbirääkimised 15 asutusega (kas on vajadus lepingu pikendamiseks).

Alustatud on ka EQUASS 2018 materjalide eesti keelde tõlkimist, kvaliteedijuhtimissüsteemide võrdleva analüüsi lähteülesande koostamist ja üldise kvaliteedijuhi tutvustusseminaride planeerimist.

Seoses ametikohtade täitmise probleemiga ja EQUASS esindaja lepingu sõlmimise venimisega ei ole saanud osutada 2016. aastal alustanud EQUASS rakendajatele nõustamisteenust (sh läbi viia auditeid). Täpsem ajakava konsultatsioonide ja auditite läbi viimise osas selgub peale läbirääkimisi asutustega. Samuti ei ole saanud planeeritud ajakavas ellu viia ka järelevalvespetsialistide koolitusi. Viimase viivituse põhjuseks on ka haldusreform, mille raames maavalitsused kaovad ja järelevalvespetsialistid hakkavad 2018. aastast tööle hoopis SKAs. SKA ametnime koolitustega alustatakse 2018. a alguses.

2017. aastal ei valitud TAT raames ka uusi EQUASS rakendajaid. Eesmärk on esmalt läbi viia Sotsiaalvaldkonna kvaliteedijuhtimissüsteemide (sh EQUASS) võrdlev analüüs ja seejärel otsustatakse kuidas kvaliteedijuhtimissüsteemide rahastamisega on mõistlik edasi minna.

Järelevalvesüsteemi arendamise raames viidi läbi lihtsustatud korras hankemenetlus "Ekspertide kaasamine sotsiaalteenuste järelevalvesse", mille tulemusena sõlmiti hankelepingud MTÜ Eesti Logopeedide Ühinguga ja MTÜ Eesti Füsioterapeutide Liiduga (kuni 31.12.2018).

2017. a. lõpuks töötatakse välja järelevalve metoodika ja järelevalve akti lisa vorm programmina osutatavale rehabilitatsiooniteenusele.

Osaleti järgmistes asutustes tehtud järelevalvetes:

Erihoolekandeteenuse osutajad: AS Hoolekandeteenused Tallina Mustakivi üksus, SA Lõuna-Läänemaa Tervishoiu- ja Sotsiaalhoolekande Keskus, MTÜ Mamily, Kiviõli Linnavalitsus, AS Viru Haigla, Maarjamaa Hariduskolleegium, OÜ Helxu.

Rehabilitatsiooniteenuse osutaja: MTÜ Meie Kool.

Teenuseosutajate tagasiside saamiseks järelevalve protsessi kohta viidi läbi veebipõhiseid küsitlusi, mille tulemusi kasutatakse järelevalvesüsteemis parendamiseks ja täiendamiseks.

2017. aasta teises pooles viimistleti lõplikult eesti keelde tõlgitud EQUASS 2018 metoodika dokumendid ning edastati konsultantidele, audiitoritele ja teenuseosutajatele ning lisati EQUASS.ee kodulehele. Selgitati välja millised 2016. aastal rakendamisega alustanud asutustest soovivad minna kuni 2018. aasta veebruarini (k.a) testauditisse ja lõppauditisse (vana metoodikaga). Kokku on neid asutusi kolm- SOS Lasteküla Eesti Ühing, Väätsa Eakate Kodu, Valgamaa Tugikeskus. Ülejäänud 2016.aastal alustanud asutustest (10 tk) jätkavad järgmisel aastal 2018. aasta metoodika järgi.

Koguti infot konsultantidelt ja audiitoritelt, kes soovivad koostööd jätkata ning nende sertifikaadi kehtivuse kohta. Selgitati välja koolitusvajadus järgnevas aastaks, mis tagaks valmiduse konsulteerida EQUASS 2018 metoodikat rakendama asuvaid asutusi. Sõlmiti lõplikud kokkulepped EQUASS Euroopa kontoriga EQUASS 2018 metoodika konsultantide ja audiitorite koolitamiseks. Toimus EQUASS 2018 konsultantide koolituse I osa (11.-13.12.2017). Lepiti kokku EQUASS Euroopa kontoriga EQUASS 2018 ka audiitorite koolitusaeg - 15.-18.01.2018.

11.09 toimus EQUASS 2018 metoodikat tutvustav infopäev teenuseosutajatele, konsultantidele ja audiitoritele, kus osales 48 inimest.

Valminud on sotsiaalteenuste üldine kvaliteedijuhis. Käesoleval perioodil tegeleti üldise kvaliteedijuhi täiendamisega. Tegeleti ka erihoolekandeteenuse kvaliteedijuhi täiendamisega. Töötati välja kvaliteedijuhi kirjeldatud kvaliteedipõhimõtete kriteeriumide kontrollmehhanism erihoolekandeteenustele, mida piloteeriti kahe erihoolekandeteenuse osutaja juures - Tallinna Vaimse Tervise Keskus ja MTÜ Viljandimaa Singel. Piloteerimise tulemusel kontrollmehhanismi täiendatakse

ja korrigeeritakse.

Teiste teenusepõhiste kvaliteedijuhiste täiendamise või välja töötamisega tegeletakse järgmisel aastal. Kuulutati välja uus hange ekspertide järelevalvesse kaasamiseks järgmistelt erialadelt: psühholoog, tegevusterapeut, loovterapeut, eripedagoog, arst, öde, sotsiaaltöötaja. Ühtegi pakkumust esindusühingutelt ja erialaliitudelt ei laekunud. Ekspertide kaasamiseks järelevalvesse jätkatakse otsepöördumisega ekspertide poole. Vajadus kaasata eksperte järelevalvetoimingutesse tuleneb sellest, et järelevalve spetsialist suudab hinnata teenuse vastavust õigusaktidele, kuid ei ole pädev hindama teenuste sisulist kvaliteeti, sest tal puudub teenust osutava erialaspetsialisti pädevus.

Kaasatava eksperdi puhul on valiku võtmetegurid: vastava valdkonna eriala ja kogemus teenuse osutamisel (senini siis erihooldekandeteenuste või rehabilitatsiooniteenuse valdkonnas). SKA on saatnud ekspertide hankes osalemise kutsed erialaliitudele, mis koondab vastavaid eksperte ja tagab nende kompetentsi. Kuid spetsialiste, kes oleksid valmis hindama oma kolleegide tööd valdkonnas, on raske leida.

Analüüsi rehabilitatsiooniteenuse järelevalve akti vormi ning korrigeeriti seda viisil, mis võimaldab vormi kasutada ka programmina osutatava rehabilitatsiooniteenuse järelevalve puhul.

Osaleti järgmistel asutustel järelevalvetes:

Erihooldekandeteenuse osutajad: MTÜ Päevakeskus LAD ja MTÜ Life Factor., MTÜ Põlvkondade Maja,

Lastekaitse valdkond: Kristiine LOV, Mustamäe LOV, Haabersti LOV ja Põhja-Tallinna LOV.

15.oktoobril toimus Tartus kogemuskohutamine Põlva- ja Võrumaa erihooldekandeteenuse osutajale. Keskenduti peamiselt järelevalve tulemustele, soovitudele ja kogemuste jagamisele – millised olid teenuseosutamise alustamisel peamised raskused ning nende lahendused. Eraldi käsitleti tegevusplaani koostamise nõudeid.

Teenuseosutajate tagasiside saamiseks järelevalve protsessi kohta viidi läbi veebipõhiseid küsitlusi, mille tulemusi kasutatakse järelevalvesüsteemis parendamiseks ja täiendamiseks. 2017 teise poolaasta järelevalve küsitluse kokkuvõtte valmib järgmise aasta alguses.

Koolitustel on osalenud kokku 180 inimest (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed).

2018. aasta esimeses pooles toimus Väätsa Eakate Kodu ja Valgamaa Tugikeskuse lõppauditid. Auditeerimine toimus nendel kahel asutusel EQUASS 2012 metoodika alusel (tegu on 2016.a alustanud rakendajatega). Toimus EQUASS 2018 metoodika konsultantide koolituse II osa (29.-30.01.2018) ja audiitorite koolitus (15.-18.01.2018). Konsultantide koolitusel osales 8 (2017.a alustasid 9 koolitavat) ja audiitorite koolitusel 5 inimest. Kuna kvaliteedijuhtimissüsteemide võrdleva analüüsi hanke tellimine on korduvalt ebaõnnestunud, siis korraldati 8.02.2018 selle hanke infopäev, mille raames vaadati üle hanke sisu ja tingimused. Hanke tingimusi kohandati ning uus pakkumuskutse saadeti infopäeval osalenutele laiali. Kahjuks aga ühtegi pakkumust ei laekunud. Sellest tulenevalt võetakse antud tegevus järgmise TAT muudatusega tegevustest välja. Otsest eelarve vähendamist selle analüüsi ära jäämisega ei toimu, vaid keskendutakse planeeritust suuremas matus teenusepõhiste kvaliteedijuhiste koostamisele ja tutvustamisele ning seeläbi hooldekandeteenuste kvaliteedi parandamisele. Korraldati teenuse osutajatele mitmeid koolitusi ja infopäevi, kus toimus EQUASS 2018 põhimõtete, kriteeriumite sisu, rakendamise protsessi ja sotsiaalteenuste kvaliteedijuhise tutvustamine. Kuna 1. jaanuarist muutus kõigi sotsiaalteenuste (sh KOV teenused) järelevalve läbi viimine SKA ülesandeks, siis viidi läbi SKAsse tööle tulnud ametnikele järelevalve spetsialistide koolitusprogramm. Lisaks koolitusele korraldati järelevalve spetsialistidele regulaarselt praktika arutelusid, mille käigus valmistati ette erinevate sotsiaalteenuste järelevalve teostamine (seadustes ja rakendusaktides kehtestatud nõuded, järelevalve töövormid, järelevalve akti koostamine jm) ning arutati juba läbiviidud järelevalvete käigus kerkinud küsimusi. Töötati välja KOV korraldatavate sotsiaalteenuste (väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse ja asendushooldusteenuse) järelevalve töövormid. Täiendati järelevalve üldist juhendit järelevalve dokumentide vormistamise osaga. Samuti jätkati kvaliteedipõhimõtete kontrollmehhanismide väljatöötamisega asendushooldust osutavatele hooldusperedele ja sotsiaalse rehabilitatsiooni teenustele.

Lisaks sotsiaalteenuste üldisele kvaliteedijuhisele on valminud teenusepõhistest kvaliteedijuhistest: erihooldekandeteenuse, asendushooldusteenuse, rehabilitatsiooniteenuse ja üldhooldusteenuse kvaliteedijuhis.

28.03 ja 24.04 toimusid Tallinnas kogemuskohutused sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust osutavatele asutustele. Tutvustati sotsiaalse rehabilitatsiooni valdkonna arenguid, lastekaitse seadusest

tulenevaid nõudeid lastega töötavatele isikutele, SHS sätestatud kvaliteedipõhimõtteid ja üldist kvaliteedijuhist. Tehti kokkuvõtte järelevalve tulemustest ning anti soovitusi edaspidiseks teenuse parendamiseks.

Osaleti järgmistes järelevalvetes:

Tapa Hooldekodu (väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenus);

Juuru SOS Lasteküla (asendushooldusteenus);

De la Cardie (väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenus);

Haapsalu linnavalitsus (KOV teenused).

Teenuseosutajate tagasiside saamiseks järelevalve protsessi kohta viidi läbi veebipõhiseid küsitlusi, mille tulemusi kasutatakse järelevalvesüsteemis parendamiseks ja täiendamiseks. Koostati ka ülevaatlik kokkuvõtte 2017.a. tagasiside kohta.

TAT spetsiifiliseks koolitatute 2018. a sihttasemeks on 277 inimest. Kumulatiivselt kokku on koolitatud 228 inimest (siin kajastuvad TAT spetsiifilised näitajad ehk inimesed ei ole unikaalsed).

2018.a teises pooles tehti otsus, et Sotsiaalkindlustusamet on EQUASS Eesti kohalik esindus kuni 2019.aasta maini (siis lõppeb SKA leping Euroopa Rehabilitatsiooni Platvormiga) ja edaspidi Eestis seda rolli SKA ei täida. Alustatud on läbirääkimisi paari asutusega, kes võiksid EQUASS esinduse rolli Eestis üle võtta. Eesti asutustel on võimalik peale maid pöörduda ka otse Brüsselisse EQUASS sertifikaadi saamiseks või uuendamiseks. Kuna sotsiaalhoolekande seadusest läks välja sertifitseeritava kvaliteedijuhtimissüsteemi rakendamise nõue rehabilitatsiooniteenuse osutajatele ning selle asemel sätestati seadusega kvaliteedipõhimõtted, mida kõik sotsiaalteenuse osutajad peavad sotsiaalteenust osutades järgima, keskendutakse teenusepõhiste kvaliteedijuhiste (aitab täita seaduses välja toodud kvaliteedipõhimõtteid) väljatöötamisele ja teenuseosutajate koolitamisele.

Kuni EQUASS Eesti esindaja rolli lõppemiseni jätkab SKA rakendavate asutuste toetamist ja täidetakse kohaliku esinduse rolli. Aruandlusperioodil on toimunud rakendavate asutuste toetamine ja nõustamine: 18.07 Vändra Alevi Sotsiaalmaja eneseanalüüsi läbiviimine; 8.-9.09 OÜ Lapsehoiuteenuse eneseanalüüsi läbiviimine.

Läbi on viidud järgmised koolitused/infopäevad:

26.-27.09 SKA järelevalve töötajate kvaliteedijuhiste/põhimõtete alane koolitus, mille järgselt viidi läbi piloothindamised viie teenuseosutaja juures. Piloothindajate gruppi kuulusid SKA kvaliteediosakonna järelevalve spetsialistid, juristid ja toetavate isikutena projekti töötajad. Piloothindamiste põhjal koostati analüüsitud tagasiside, mis edastati soovitude näol teenuseosutajatele ja tutvustati SKAs;

08.10 teenuseosutajatele suunatud koolituse "Tulemusnäitajad";

18-19.10 EQUASS konsultantidele ja audiitoritele suunatud kalibreerimiskoolitus;

08.11 kvaliteedipõhimõtete vastavuse piloothindamise tulemuste arutelu-seminar järelevalve spetsialistidele. Seminaril analüüsiti teenuseosutajate valmisolekut kvaliteedipõhimõtete rakendamiseks ning piloothindamiste protsessi tugevusi ja arenguvajadusi;

12.11 rehabilitatsiooniteenuse osutajatele kvaliteedialane koolitus Tallinnas;

15.11 rehabilitatsiooniteenuse osutajatele kvaliteedialane koolitus Tartus;

26.11 sotsiaalteenuste kvaliteedialne teabepäev teenuseosutajatele;

17.12 EQUASS infopäev sotsiaalteenuse osutajatele, konsultantidele ja audiitoritele;

17.12 EQUASSi esindajatega kohtumine, kus arutati Eesti sotsiaalteenuste kvaliteedi tulevikusuundade üle.

Toimus neli kohaliku omavalitsuse järelevalve järgset kogemuskohutumist (02.10 Toila vald, 10.10 Loksa linn, 18.10 Valga vald ja 10.12 Mustamäe linnaosavalitsus). Kõikidel kogemuskohutumistel tehti kokkuvõtte läbiviidud järelevalve tulemustest, räägiti isikukesksest lähenemisest ja kvaliteedipõhimõtetest sotsiaalteenuste osutamisel.

12.11 osales nõunik Maie Puusepp Kohtla-Järve Vanurite Hooldekodu järelekontrollis (väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus).

27.-28.11 osales spetsialist Garri-Kerto Lissabonis EQUASS konverentsil.

Kvaliteedijuhistest avaldati SKA kodulehel hooldusperede kvaliteedijuhis. Turvakoduteenuse, eluruumi tagamise teenuse, lapsehoiuteenuse ja varjupaigateenuse kvaliteedijuhiste koostamiseks moodustati töögrupid. Iga teenuse kohta toimus kaks töögrupi kohtumist, kokku 8 kohtumist. Detsembris koguti tagasisidet töögruppis valminud teenusepõhiste kvaliteedijuhiste kohta laiemalt ringilt. Ettepanekud koguti kokku ning viidi juhistesse sisse. Projekti meeskond külastas väljatöötatavate kvaliteedijuhiste teenuse osutajaid, et saada parem ülevaade teenuste sisust ning teenuste kvaliteedi hetkeseisust, et

saadud infot kasutada teenusespetsiifiliste kvaliteedijuhiste koostamisel. Uuriti, tuginedes kvaliteedipõhimõtetele, kuidas on seni rakendatud oma igapäevatoos kvaliteedipõhimõtteid.

TAT spetsiifiliseks koolitatute 2018. a sihttasemeks on 277 inimest. Kumulatiivselt kokku on koolitatud 321 inimest.

2019.a esimeses pooles toimus EQUASS kohaliku esinduse lepingu lõpetamine (leping kehtis kuni 29.05.2019) ja sellest EQUASSi rakendavate asutuste informeerimine ning asutustele viimase dokumentatsiooni saatmine. Viidi läbi rakendavate asutuste (OÜ Lapsehoiuteenused väikelaste päevahoid Kukeräädsik ja Vändra Alevi Sotsiaalmaja) auditid ning toimus auditijärgne dokumentatsioon, nõustamine. Toimus EQUASS konsultantide ja audiitorite kogemuskohtumine. Tõlgiti eesti keelde EQUASS eduraporti juhend ja EQUASS uuendatud Assurance ja Excellence auditiavaldus.

SKA kohaliku esinduse rolli ajal on EQUASS esmarakendajaid olnud viis: Vändra Alevi Sotsiaalmaja, OÜ Lapsehoiuteenused väikelaste päevahoid Kukeräädsik, Kuressaare Perekodu, Valgamaa Tugikeskus, Väätša Eakate Kodu.

Osaleti järelevalvete läbiviimises Vastseliina Hooldekodus (üldhooldusteenus), Kohtla-Nõmme Lastekodus ja Kohtla-Järve asenduskodus MTÜ Südamepaik (asendushooldusteenus). Läbi kvaliteedipõhimõtete prisma kontrolliti teenusele sätestatud nõuete täitmist.

Viidi läbi järgmised kogemuskohtumised:

10.04 Pärnu linna ja Põhja-Pärnumaa valla järelevalve järgne kogemuskohtumine, kuhu olid kutsutud ka teiste Pärnumaa KOVide esindajad;

24.04 Võru üldhooldusteenuse järelevalvejärgne kogemuskohtumine;

8.05 Kambja valla järelevalvejärgne kogemuskohtumine.

Teenusepõhiste kvaliteedijuhiste väljatöötamise raames toimusid teenuseosutajate külastused (Keila Sotsiaalkeskus; Viljandi Päevakeskuse külastus, kus osalesid Viljandi sotsiaallala juhataja ja puuetega inimeste hoolekande spetsialist ning Viljandi Päevakeskuse juhataja ja koduteenuste osakonna juhataja; kohtumine MTÜ Teeme, Viljandi Maanaiste Ühenduse liikmetega, kes pakuvad sotsiaalteenuseid Viljandi maakonnas).

Kohtumisel saadud info aitab saada parema ülevaate teenuste olemusest ja hetkeseisust. Teises poolaastal töös olevate kvaliteedijuhiste (isikliku abistaja teenus, täisealise isiku hooldus, tugiisikuteenus, koduteenus) kohta tagasiside kogumine SKA osakondadelt ja töögrupi liikmetelt. Ettepanekute ja kommentaaride juhisesse sisse viimine ja ettevalmistamine KOVidelt tagasisidestamisele saatmiseks.

Alustatud on varasemalt avaldatud kvaliteedijuhiste lühendamist ning kompaktsemaks muutmist. Seoses uute kvaliteedijuhiste loomisega on töögruppidele tulnud mitmeid ettepanekuid juhiste lühendamiseks ja korduste väljavõtmiseks, et ühtlustada juhiste vormi ja sisu ning muuta juhised kasutajatele kergemini mõistetavaks.

Läbi on viidud järgmised koolitused/infopäevad:

25.02 sotsiaalteenuse osutajatele mõeldud koolitus "Eesmärgistamine, tulemuslikkuse ja mõju hindamine";

06.05 SKA juhtrühmas teenuseosutajatele loodava enesehindamisvahendi eesmärgi tutvustamine;

15.05 Tartus Isikliku abistaja teenuse kvaliteedijuhise väljatöötamiseks töögrupi II kohtumine;

26.-27.02 SKA erihoolekande juhtumikorraldajatele kvaliteedipõhimõtteid tutvustav seminar;

11.04 Pärnus ja 29.04 Rakveres erihoolekandeteenuse ja erihoolekandeteenuse kvaliteedijuhise põhimõtetele tuginev kvaliteediseminar sotsiaalteenuse osutajatele;

25.04 Tartus ja 26.04 Tallinnas üldhooldusteenuse ja üldhooldusteenuse kvaliteedijuhise põhimõtetele tuginev kvaliteediseminar sotsiaalteenuse osutajatele;

Osaleti järgmistel koolitustel/infopäevadel:

14.01 Eesti Kvaliteediühingu poolt korraldatud Protsessijuhtimise ABC koolitusel osalemine, saamaks ülevaadet parimate praktikate rakendamisest;

06.02-07.02 "Meeskonnatöö ja kvaliteediparenduse projekti juhtimine" koolitusel osalemine;

20.03 osalemine Valgas toimunud üldhooldusteenuse teabepäeval, kus rahvusvahelised esinejad rääkisid, kuidas toimub kvaliteedi rakendamine teenuste osutamisel nende päritolumaal;

03.04 kohtumine Töötukassas, sotsiaalteenuste kvaliteedijuhise, selle rakendamise ja järelevalve tutvustamine;

8.04 Tallinnas ja 11.04 Tartus rehabilitatsioonispetsialistide baaskoolitusel kvaliteedipõhimõtete ja sotsiaalse rehabilitatsiooniteenuse kvaliteedijuhise sisu tutvustamine;

27.05 Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli sotsiaaltöö erialaga tutvumine, kvaliteedipõhimõtete ja juhiste sidumine õppekavaga;
28.05 Väike-Maarja Hooldekodu päevakeskuse külastus eesmärgiga saada ülevaade järelevalvetööst ja osutatavate teenuste tänasest kvaliteedist;
31.05 Türil ESTA korraldatud teemapäeval "SHS KOV üksuse sotsiaalteenused. Koduteenus" loodava koduteenuse tutvustamine

TAT koolitavate 2023.a sihttasemeks on 351. Kumulatiivselt kokku on koolitatud 315 inimest.

2019.a teises pooles jätkus teenusepõhiste kvaliteedijuhiste väljatöötamine sotsiaaltransporditeenusele ja võlanõustamisteenusele. Lisaks alustati järelehooldusteenuse ja kinnise lasteasutuse teenuse (KLAT) kvaliteedijuhiste väljatöötamisega. Kvaliteedijuhiste sisendi saamiseks ja teenuse olukorra kaardistamiseks külastati ka KOV teenuseosutajaid. 6.06 toimus Tori vallas kohtumine abivallavanemaga ja Põhja-Pärnumaa vallas sotsiaalosakonna juhatajaga ning 7.06 Pärnu linna sotsiaalosakonna juhatajaga. Kohtumiste eesmärgiks oli saada ülevaade sotsiaaltranspordi, võlanõustamise, kinnise lasteasutuse ja järelehooldusteenuse korraldusest piirkonniti.

18.10.2019 toimus Pärnus sotsiaaltransporditeenuse kvaliteedijuhis töögrupi kohtumine. 21.10.2019 toimus Tallinnas võlanõustamisteenuse töögrupi kohtumine. Mõlemas töögrupis osalesid nii teenuse korraldajad, teenuse pakkujad, kui ka SKA esindajad. Töögruppide sisendi järgi täiendati juhiseid ning nende sisuosa valmis detsembris. 2020 tegevused hõlmavad nende juhiste vormi ühtlustamist üldise juhisega, mida muudeti vastavalt enesehindamisvahendi töögrupi sisendile.

Järelehooldusteenuse kvaliteedijuhise esialgne vorm koostati 2019. aasta detsembris. Juhis on hetkel SKA lastekaitseosakonnas täiendamisel.

KLAT kvaliteedijuhise koostamisel loodi KLAT teenuse spetsialistidest koosnev töögrupp. 29.08 toimus Maarjamaa Hariduskolleeiumi külastus, et tutvuda KLAT teenuse eripäraga ja nüanssidega asutuses kohapeal. 18.12 toimus kohtumine SKA ohvriabiosakonna KLAT teenuse spetsialistidega, et leppida kokku loodava juhise struktuur ja rääkida üle teenuse eripärad. Kuna järelehooldusteenus ja kinnise lasteasutuse teenus on alles väljaarendatavad teenused ja ka teenuse osutamine teenuse pakkuja poolt alles algusjärgus, vajab juhise loomine rohkem täpsustusi ja täiendavat sisendit, seda nii teenuse pakkuja, kui ka majasiseste sisuosakondade (ohvriabi, lastekaitseosakond) poolt. Töö nende kahe juhisega jätkub 2020.aastal.

Lisaks toimus üldise kvaliteedijuhise struktuuri muutmine ja eelnevalt loodud teenusepõhiste kvaliteedijuhiste ülevaatamine ja kohandamine vastavalt uuele struktuurile. Vajadus muudatuse järgi on tulnud nii enesehindamisvahendi töögrupi liikmete ettepanekutest kui ka otse teenuseosutajatelt. Tegevused selles osas jätkuvad 2020.aastal.

Sotsiaalhoolekandeseaduses nimetatud üheksale kvaliteedipõhimõttele tuginedes loodud kvaliteedijuhiste ja kvaliteedipõhimõtete rakendamise olulisust tutvustati sotsiaaltööd õpetavates kõrgkoolides seal õppivatele tudengitele.

Osaleti SKA poolt läbi viidavates sotsiaalse rehabilitatsiooni järelevalvet ettevalmistavates tegevustes ja järelevalves: 17.09. Hariduse Tugiteenuste Keskuses ja 18.09 Emajõe Koolis. Järelevalve fookusteks olid isikukesksus, kaasamine, vajaduspõhise teenuse kättesaadavus - läbi kvaliteedipõhimõtete prisma kontrolliti teenusele sätestatud nõuete täitmist. Järelevalve viidi läbi meeskonnana. Samuti toimus nelja järelevalvejärgse kogemuskohutumise korraldamine: väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutajale: 8.11. Haapsalus (osalejaid 27 in), 12.11 Tallinnas (36 in), 14.11 Tartus (67 in) ja 15.11 Sõmerul (Lääne-Virumaa, 58 in). Peamiseks teemaks eesmärkide püstitamine teenuse osutamisel ja hooldusplaanide koostamine. Järgneva aasta kogemuskohutumiste ettevalmistustega alustamine.

Alustati teenuseosutajatele mõeldud sotsiaalteenuste kvaliteedi enesehindamisvahendi väljatöötamisega. Võimalike lahenduste kaardistamiseks osaleti perearstiteenuse kvaliteedi hindamisel külalisaudiitorina. Sotsiaalteenuste enesehindamisvahendi väljatöötamiseks loodi töögrupp ja korraldati neli seminari Tallinnas 21.08, 25.09, 16.10 ja 13.11. Töögruppi kuuluvad erihoolekande-, sotsiaalse rehabilitatsiooni-, ja asendushooldusteenuse osutajad ja esindusorganisatsioonid, KOV esindajad, Eesti Töötukassa esindaja, Eesti Kaitseväge esindaja (kokku 28 organisatsiooni) ning SKA erinevate osakondade spetsialistid. Töögrupis väljatöötatud materjali põhjal enesehindamisvahendi elektroonilise lahenduse loomine jätkub 2020.aastal.

Toimusid ettevalmistavad tegevused järgneva aasta koolituste ja kvaliteedijuhiste rakendamise seminaride korraldamiseks. 2019.a teises pooles koolitusi ei toimunud.

TAT koolitavate 2023.a sihttasemeks on 351. Kumulatiivselt kokku on koolitatud 315 inimest.

2020.a esimeses pooles alustati teenuseosutajate ja muude sidusrühmade kvaliteedialaste koolituste planeerimisega. Esialgsed koolituspäevad lükkusid seoses eriolukorraga (Covid-19) edasi. Uueks koolituse ajaks on planeeritud augusti lõpp.

Viidi läbi kaks SKA sisekoolitust järelevalvespetsialistidele (23 inimest). Alustati ettevalmistustega sügisel toimuvaks järelevalvespetsialistide koolituseks.

Toimusid kogemuskohtumised väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutajatele (75 osalejat) ja kogemuskohtumine naiste tugikeskuste ja kov esindajatele (28 osalejat).

Jätkati enesehindamisvahendi töögrupi seminari materjalide põhjal enesehindamisvahendi veebiplatvormi väljatöötamist ja kujundamist, millele järgnes testversiooni valmimine märtsi lõpus ja selle katsetamine. Algselt planeeritud sotsiaalteenuste kvaliteedi enesehindamisvahendi kasutamise seminar jäi eriolukorra tõttu ära. Selle asemel viidi seminar läbi Skype'i vahendusel. Millele eelnevalt oli enesehindamisvahendi väljatöötamise töögrupil võimalik iseseisvalt enesehindamisega veebikeskkonnas algust teha. Keskkonna paremaks kasutamiseks ja mõistmiseks koostati üksikasjalik manuaal, mis teenuseosutajatele koos ligipääsuga keskkonnale laiali saadeti. Toetati ja koordineeriti piloodis osalevate teenuseosutajate tegevust.

Kvaliteedijuhiste koostamiseks ja parendamiseks toimus kohtumine kinnise lasteasutuse teenuse teenuseosutajate ja SKA teenuse spetsialistidega. Alustati kinnise lasteasutuse teenuse kvaliteedijuhise väljatöötamisega. Koostöös SKA lastekaitseosakonnaga alustati järelehooldusteenuse kvaliteedijuhise väljatöötamisega. Jätkus töö teenusepõhiste kvaliteedijuhistega (asendushooldusteenus, sh hoolduspere, rehabilitatsiooniteenus, erihoolekandeteenus, turvakoduteenus, lapsehoiuteenus, varjupaigateenus) ning jätkati kvaliteedijuhiste ühtlustamist koostöös SKA teenuste sisuosakondade spetsialistidega. Toimus juhiste ajakohastamine ja jätkus juhiste uuendatud põhjale ümbertöötamine.

Alustati kvaliteedijuhiste seminaride planeerimisega, eeldatav toimumisaeg III kvartal.

Kvaliteedialase teadlikkuse tõstmiseks alustati kvaliteedikäsiraamatu koostamisega. Kvaliteedikäsiraamat on abiks sotsiaalteenuse osutajatele ja korraldajatele, et tähelepanu pöörata teenuse osutamisega seotud kvaliteedi tagamise olulistele nüanssidele. Käsiraamatu eesmärk on kokku tuua kvaliteedijuhised, teenusejuhised ja teoreetilist, tõenduspõhist kinnitust kvaliteedijuhtimisest/strateegilisest planeerimisest sotsiaalteenuste osutamisel.

TAT koolitatute 2023.a sihttasemeks on 437. Kumulatiivselt kokku on koolitatud 315 inimest. Antud perioodil uusi koolitatuid ei lisandunud.

2020.a teise poolaasta peamisteks tegevusteks olid sotsiaalteenuste kvaliteedi enesehindamisvahendi piloteerimine, mis sisaldas endas teenuseosutajate enesehindamist ja välishindamise protsessi. Teenuseosutajad hindasid vahendit vajalikuks ja heaks abivahendiks.

Toimus sotsiaalteenuste kvaliteedijuhiste ühtlustamine ning tehti otsus, et erihoolekandeteenuse- ja rehabilitatsiooniteenuste kvaliteedijuhised seotakse tulevikus teenuse osutamise lepinguga. Mis toob välja kvaliteedijuhiste vajalikkuse ja olulisuse teenuse osutamise aspektist.

Kvaliteedialastel koolitustel, osales oodatust vähem inimesi, mis on tingitud Covid-19 levikust.

Kvaliteedialased seminarid, mis olid planeeritud IV kvartalis, jäeti seoses viiruse levikuga ära. Seminaride formaat nägi ette teenuseosutajate kogunemist ja vahetut kogemuste jagamist ja seda ei olnud otstarbekas veebi teel läbi viia.

TAT koolitatute 2023.a sihttasemeks on 437. Kumulatiivselt kokku on koolitatud 427 inimest. Koolitatute sihttase jäi saavutamata seoses covid-19 viiruse levikuga.

Tegevus lõppes plaanipäraselt 2020.a lõpuga. Tegevuse raames töötati välja sotsiaalteenuste üldine kvaliteedijuhis ja 19 teenusespetsiifilist kvaliteedijuhist ning kvaliteedi juhendmaterjal. Lisaks valmis ka sotsiaalteenuste kvaliteedi enesehindamisvahend. Välja töötatud materjalid on ka edaspidi kasutatavad nii teenuse osutajatele kui teenuse korraldajatele. SKA on otsustanud erihoolekandeteenuse- ja rehabilitatsiooniteenuste kvaliteedijuhised siduda tulevikus teenuse osutamise lepinguga. Saab öelda, et käesolev tegevus täitis oma eesmärgi ning panustas hoolekandeteenuste kvaliteedi edendamisse.

Alamtegevuse nr ja nimetus ¹⁵	3.4 Eelanalüüside koostamine maakondade lõikes ning kohalike omavalitsuste ja omavalitsuste liitude toetamine avatud taotlusvooru
--	--

¹⁵ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

	projektide koostamisel		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.09.2015-31.12.2016	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.10.2015-31.12.2016
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.			
<p>2015. aasta teisel poolaastal on sõlmitud lepingud kõigi maakondlike arenduskeskustega, kes on alustanud sotsiaalteenuste kaardistuste koostamisega ja arendusseminaride planeerimise ja elluviimisega. Kaardistused valmivad 2016 aasta jaanuari lõpuks.</p> <p>2016. aasta esimeses pooles valmisid maakondlikud sotsiaalteenuste kaardistused ja analüüsid ning üle-eestiline sotsiaalteenuste koondanalüüs aastateks 2016-2020. Toimusid igas maakonnas arendusseminarid, et tõsta KOVide teadlikkust töötamist toetavate hoolekandeteenuste arendamise võimalustest (sh läbi avatud taotlusvooru). Valminud koondanalüüsiga on tutvunud erinevad osapooled (Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustik, Kutsekoda jne) kellelt oleme saanud positiivset tagasisidet. Sellisel teemal ei ole varem infot nii suures mahus koondatud. Valminud analüüsid (sh koondanalüüs) saavad olema üheks sisendiks ka avatud taotlusvoorude taotluste kirjutamisel.</p> <p>2016. aasta teises pooles tegelesid maakondlikud arenduskeskused nende kohalike omavalitsuste ja maavalitsuste liitude konsulteerimisega, kellel oli huvi esitada projekt hoolekande meetme avatud taotlusvooru. Konsultatsiooniteenust osutas kokku 13 maakondlikku arenduskeskust. Konsultatsiooniteenust ei osutanud TAT raames Ida-Virumaa ja Valgamaa arenduskeskused. Avatud vooru raames said toetust 12 taotlust, millest 9 said konsultatsiooni TAT antud punkti raames.</p> <p>Tegevused lõppesid 2016. aastaga. Algselt oli planeeritud MAKide poolne konsultatsiooni pakkumine taotlejatele ka teises avatud taotlusvoorus. Kuna aga ajakava voorude läbi viimise osas muutus, siis ei osutunud enam võimalikuks MAKde sellisel kujul konsultantidena kaasamine.</p>			
Tegevuse nr ja nimetus	4. Kohalike omavalitsuste võimekuse tõstmine ja koostöö toetamine sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks.		
Alamtegevuse nr ja nimetus ¹⁶	4.1 Kõrgemad sotsiaalkaitse kursused		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.09.2016-31.12.2022	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.09.2016-31.12.2022
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.			
<p>2016. aasta teises pool - kursused toimusid 25-27. oktoober 2016.aastal Vihula mõisas. Kokku osales 69 inimest. Osalejate arv osutus esialgu planeeritust natuke kõrgemaks (2016. a sihttase oli 50). Üritusel oli väga palju erinevaid ettekandeid, mille eesmärk oli anda ülevaade Eesti olulistest sotsiaalkaitse probleemidest ning arutada koos võimalikke lahendusi. Ettekande üritusel tegi ka Eesti president.</p> <p>2017. aasta esimeses pooles (16-19. mai) toimusid teised kõrgemad sotsiaalkaitsekursused. Üritusel osales 70 inimest. Üritusel oli väga palju erinevaid ettekandeid, millega anti ülevaade Eesti olulisematest sotsiaalkaitse probleemidest ning arutada koos võimalikke lahendusi. Toimus ka vastavateemaline meeskonnamäng. Kursuse avas Eesti president. Läbi viidud kursustega on suurendatud teadlikkust sotsiaalvaldkonna eesmärkidest.</p> <p>2017. aasta teises pooles selle punkti alt tegevusi ei tehtud. Sotsiaalkaitse kursust on planeeritud läbi viia korra aastas .Käesoleval perioodil toimusid ettevalmistused 2018.a kursuse läbi viimiseks.</p> <p>2018. aasta esimeses pooles (11-13 aprill) toimusid kolmandad kõrgemad sotsiaalkaitsekursused. Kokku osales 79 inimest. Sotsiaalkaitsekursusel käsitleti ühiskonna tegevusi oma liikmete heaolu tagamisel sotsiaalsete riskide ja probleemide korral keskendudes sotsiaalkaitsepoliitikas tervise</p>			

¹⁶ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

valdkonnale. Kursusel keskenduti sellele, mis meie inimeste heaolu sh tervist mõjutavad, kuidas need mõjutegurid eri sotsiaalsete gruppide ja piirkondade vahel jagunevad ning kuidas saame kogukonna, kohaliku omavalitsuse ja riigi tasandil lühemas ja pikemas perspektiivis olukorda parandada. Üritusel oli väga palju erinevaid ettekandeid ja töögrupe ning ettekandega osales ka Eesti president. Osalejate arv kursustel on esialgsest planeeritust suurem ning seoses sellega suurendatakse TAT muudatusega antud näitaja 2023. a sihttasest 110 inimese võrra (praegune sihttase 250, uus 360).

Kokku on kumulatiivselt sotsiaalkaitse kursustel osalenud 218 inimest.

2018.a teises pooles tegevusi selle punkti alt ei tehtud.

2019.a esimeses pooles toimusid Vihula mõisas kõrgemad sotsiaalkaitse kursused neljandat korda (24.-26. aprill). Kursuse eesmärk oli tutvustada sotsiaalkaitse valdkonna eesmärkide olulisust ning suurendada elluviimise tõhusust, mõjusust ja kvaliteeti nii kohalikul kui riiklikul tasandil. Kursusel arutati, kuidas tulla toime töökaite nappuse ja vananeva ühiskonnaga ning millisel moel saab kasutada tehnoloogilisi arenguid ja teadmisi nende väljakutsete vastu võtmiseks. Keskenduti läbivalt inimeste kõrge sotsiaalse kaitse ja hea tervise tagamisele ning asetati eriline rõhuasetus kohaliku tasandi tegevustele ja tulevikule. Lisaks ülevaatlikele ning põhjalikele ettekannetele esitati osalejatele ka ülesanne, mille eesmärk oli leida lahendus ühe Eesti piirkonna sotsiaalkaitse probleemidele, kasutades kursuse jooksul omandatud teadmisi.

Koos esinejatega oli kõigil kolmel päeval kokku kutsutud 82 osalejat, kelle seas oli juhte kohalikult ja riiklikult tasemelt ning ka erasektorist. Lisaks oli kutsutud ajakirjanikke, välismaiseid kõnelejaid ning ka Sotsiaalministeeriumi töötajaid. Osalejaid kokku oli 69. Kursusel esines koos Sotsiaalministeeriumi ministrite, kantsleri ja sotsiaalala asekancleriga 18 kõnelejat.

TAT 2023.a sihttasemeks on 360. Kokku on kumulatiivselt sotsiaalkaitse kursustel osalenud 287 inimest.

2019.a teises pooles tegevusi ei toimunud

2020.a esimeses poolde planeeritud üritus jäi seoses Covid-19 eriolukorraga ära ning vormistati lepingu muudatus, millega lükati sotsiaalkaitsekursuse läbi viimine sügisesse.

2020.a teises pooles toimus Kõrgem Sotsiaalkaitse Kursus 30. september – 02. oktoober 2020 Vihula mõisas. Kursuse eesmärgiks oli tutvustada sotsiaalkaitse valdkonna eesmärkide olulisust ning suurendada elluviimise tõhusust, mõjusust ja kvaliteeti riigi- ja omavalitsuse tasandil. Kursusel arutati ühiskonna õppetunde ja väljakutseid Covid-19 viiruse leviku tõkestamisel ning tervishoiu ja sotsiaalkaitse edasisi kriitilisi tegevusi riigi- ja omavalitsuse tasandil. Lisaks andisid kursused ülevaate ka teiste riikide kogemustest Covid-19 kriisis.

Kursustel keskenduti läbivalt inimeste kõrgele sotsiaalse kaitsele ja hea tervise tagamisele, uues olukorras, kus oluliseks terviseriskiks on just kõige haavatumates ühiskonnagruppides vanemaealised ja riskigruppidesse kuuluvad inimesed. Selle kõige juures oli eriline rõhuasetus kohaliku tasandi tegevustele ja tulevikule. Lisaks ülevaatlikele ning põhjalikele ettekannetele esitati osalejatele ka 1. oktoobril kolm praktilist ülesannet, mida aitasid lahendada kursustel omandatud teadmised ja mille eesmärk oli leida lahendused kohalikul tasandil murekohtadele Covid-19 kriisis. Kokku osales kursusel 62 inimest.

TAT 2023.a sihttasemeks on 360. Kokku on kumulatiivselt sotsiaalkaitse kursustel osalenud 349 inimest. Aruandlusperioodil näitajaid ei lisandunud.

2021.a esimeses pooles viidi läbi raamhange 2021 ja 2022.a sotsiaalkaitse kursuste korraldamise koha leidmiseks. Hanke võitis Vihula Mõis.

2021.a teises pooles lõpetati aasta alguses sõlmitud leping. Otsustati, et seoses Covid -19 levikuga, jäetakse 2021.a koolitus ära ning kuna juriidiliselt ei olnud võimalik teha muudatust, millega oleks jäänud leping ainult 2022.a ürituse korraldamine, siis pidi Sotsiaalministeerium lepingu ennetähtaegselt lõpetama.

TAT 2023.a sihttasemeks on 530. Kokku on kumulatiivselt sotsiaalkaitse kursustel osalenud 349 inimest. Aruandlusperioodil näitajaid ei lisandunud.

2022.a esimeses pooles tegevusi ei tehtud. Seoses Ukraina sõjaga on nii riigi kui KOV tegevused suunatud suures mahus põgenike saabumisega kaasneva olukorra lahendamisele ning kursuste korraldamine lükkub edasi.

2022.a teises pooles tegevusi ei tehtud. Seoses Ukraina sõjaga on nii riigi kui KOV tegevused suunatud suures mahus põgenike saabumisega kaasneva olukorra lahendamisele, toimepidevuse

võimekuse suurendamisele ning kursuste korraldamine lükkub edasi. Täpne ajakava järgmiste kursuste osas ei ole hetkel veel kokku lepitud.

TAT 2023.a sihttasemeks on 530. Kokku on kumulatiivselt sotsiaalkaitse kursustel osalenud 349 inimest. Aruandlusperioodil näitajaid ei lisandunud.

2023.a esimeses pooles tegevusi ei tehtud. TAT planeeritava muudatusega antud tegevus võetakse TATst välja ja vähendatakse sellega seoses ka eelarvet. [Tegevus on märgitud 2022.a lõpu seisuga lõppenuks.](#)

Alamtegevuse nr ja nimetus ¹⁷	4.2 Sotsiaaltransporditeenuse korralduse arendamine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	<u>20.01.2017-31.12.2018</u>	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	<u>20.01.2017-31.12.2018</u>

Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.

Tegevusega alustati 2017. aasta alguses. Tegevuse raames toimusid koostöökohtumised kohalike omavalitsutega, eesmärgiga välja selgitada kohalike omavalitsuste poolt korraldatavate teenuste arendusvajadus. 2017. a esimeses pooles toimusid kohalike omavalitsustega järgmised kohtumised: 4.05 Jõhvis (osalesid Jõhvi, Ida-Virumaa ja Lääne-Virumaa esindajad), 9.05 Tallinnas (osalesid Harjumaa, Raplamaa ja Järvamaa esindajad), 11.05 Pärnus (osalesid Pärnu, Saaremaa ja Hiiumaa esindajad), 24.05 Tartus (osalesid Tartu, Jõgeva ja Viljandimaa esindajad) ja 31.05 Põlvas (osalesid Põlva, Valga ja Võru esindajad). Toimunud kohtumistel keskenduti kohalike omavalitsuste pakutavate sotsiaalteenuste, sh sotsiaaltransporditeenuse arenguvajadustele ja täpsustati, millist tuge vajaksid kohalikud omavalitsused omavahelise koostöö arendamisel, teenuseosutamise suutlikkuse ja teenuste sisulisel arendamisel. Koostöökohtumistelt saadud ettepanekute arutlemiseks ja olemasolevatele probleemidele läbi ESF vahendite kasutamise lahenduste leidmiseks korraldatakse Sotsiaalministeeriumi ja Rakendusüksuse omavaheline kohtumine juunis.

2017. aasta teises pooles toimusid erinevad kohtumised Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga, Maanteeametiga, erinevate Ühistranspordikeskustega. Töötati välja sotsiaaltransporditeenuse kontseptsioon kolme erineva valikuvariandiga (avatud voor ühistranspordikeskustele, ühistranspordikeskustega ühishange operaatoriteenuse hankimiseks pluss toetus teenuse osutamiseks, pilootprojekt ühe kuni kolme ühistranspordikeskusega). Otsustati piloteerima hakata varianti, millega kaasatakse teenuse korralduse arendamiseks üks kuni kolm Ühistranspordikeskust. Piloteerimisega alustatakse 2018. a lõpus, 2018. a esimeses pooles toimuvad ettevalmistavad tegevused.

2018. aasta 18. jaanuaril toimus infokoosolek kuhu olid kutsutud kõik loodud ühistranspordikeskuste (ÜTK) ja saarte (saartel on transpordi korraldamine KOV ülesandeks) esindajad. Tutvustati sotsiaaltransporditeenuse piloodi kontseptsiooni ning kuulati tagasisidet. Vastavalt ÜTK-delt saadud tagasisidele täiendati kontseptsiooni ning saadeti ÜTK-le ametlik päring piloodis osalemiseks, millele ootasime vastust 31.05.2018. Lisaks pidid ühistranspordikeskused saatma samaks ajaks ka esmased andmed piloodis osalejate hulga ning potentsiaalse kilometraaži kohta. Ühistranspordikeskuste ettepanekul (kuna läbirääkimised KOV-ga on ajamahukaid) lükati piloodis osalemise kinnitamise tähtaega edasi ning hiljemalt 08.06 saadavad piloteerida soovivad ÜTK-d oma kinnituskirja. Sotsiaaltranspordi piloteerimiseks koostöös ÜTK-ga koostatakse hoolekande meetmest uus TAT ja sellest TATist toimivad pilootprojekti toetavad tegevused.

2018.a teises pooles toimus kohtumine kahe Ühistranspordikeskuse (Kagu Ühistranspordikeskus, Pärnumaa Ühistranspordikeskus) ja Saaremaa Vallavalitsusega, et arutada sotsiaaltransporditeenuse arendamise võimalusi neljas maakonnas (Võrumaa, Põlvamaal, Saaremaal, Pärnumaal). Kohtumisele oli kutsutud ka Viljandimaa Ühistranspordikeskus, aga nende esindajat kohtumisele ei tulnud. Arutleti, kuidas muuta KOV-ide poolt osutatava sotsiaaltransporditeenuse korraldamine efektiivsemaks ning eelkõige kohalike inimeste vajadustest lähtuvaks, mitte üksnes olla sõltuvuses KOV-i võimalustest. Kohtumisel selgusid praegused murekohad sotsiaaltransporditeenuse korraldamisel ning arutati võimalikke lahendusviise selle teenuse efektiivseks korraldamiseks. Sotsiaaltransporditeenuse

¹⁷ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

osutamist hakatakse rahastama sama meetme TAT-st „Sotsiaaltransporditeenuse korraldusmudelite testimine“.

2019.a esimeses pooles tegevusi selle punkri alt ei tehtud.

Tegevused lõppesid 31.12.2018.a lõpuga.

Alamtegevuse nr ja nimetus ¹⁸	4.3 Vabaühenduste, kohalike omavalitsuste ja sotsiaalteenuse osutajate koostöö arendamine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	20.11.2017-31.12.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	20.11.2017-31.12.2023
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.			
<p>Tegevusega alustati 2017. aasta lõpus hankedokumendi sisendi koostamisega.</p> <p>2018. aasta esimeses pooles toimus vabatahtlike hanke sisuline ettevalmistus ja märtsis kuulutati välja hange koostööpartnerite leidmiseks Eesti kahes piirkonnas.</p> <p>2018.a teises pooles toimus hanke „Vabatahtlike rakendamise koostöömudeli testimine hoolekandesüsteemis ja üle-eestiliselt rakendatava koostöömudeli väljatöötamine“ pakkumuste hindamine. Hanke esimesele osale (Põhja-Eesti piirkond) esitati kaks tingimustele vastavat pakkumust (Eesti Evangeelne Luterlik Kirik ja MTÜ Eesti Külaliikumine Kodukant) ja teisele osale (Lõuna-Eesti piirkond) ka kaks tingimustele vastavat pakkumist (MTÜ Eesti Omastehooldus ja MTÜ Eesti Külaliikumine Kodukant.). Pakkumuste hindamisel osutus mõlema hanke osas võitjaks MTÜ Eesti Külaliikumine Kodukant, kellega sõlmiti leping tegevuste ellu viimiseks. Hanke eesmärgiks on testida kahes Eesti piirkonnas (Põhja-Eesti piirkond: Hiiumaa, Harjumaa, Läänemaa, Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa, Raplamaa, Järvamaa ning Lõuna-Eesti piirkond: Saaremaa, Pärnumaa, Viljandimaa, Jõgevamaa, Tartumaa, Põlvamaa, Valgamaa, Võrumaa) pakkuja poolt pakutud nägemust koostöömudelist vabatahtlike rakendamiseks hoolekandesüsteemis ning üle-eestiliseks rakendamiseks sobiva koostöömudeli välja töötamine. Hanke sihtrühmaks on eakad (vanuses 65+ eluaastat) ja täisealised erivajadusega inimesed. Vahetult vabatahtliku tegevuse läbi abi saanud inimeste arv ühes hanke piirkonnas peab olema vähemalt 500 ehk kokku kahe piirkonna peale kokku abistatakse vähemalt 1000 inimest.</p> <p>Aruandlusperioodil on antud hanke raames ellu viidud järgmised tegevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valminud juhend alustavale vabatahtlikule; - Valminud juhendmaterjal abivajajate kaardistamiseks; - Toimunud andmekaitse teemaline koolitus projekti meeskonnale; - Toimunud 5 maakondlikku seminari sotsiaalpartneritele; - Sõlmitud koostöölepingud 16 kohaliku omavalitsusega ja 6 kohaliku ühendusega; - Sõlmitud lepingud 79 vabatahtlikuga; - Tegevusi on alustatud kokku 72 kliendiga; - Valminud koolituskava vabatahtlikele; - Viidud läbi 5 vabatahtlike koolitust; <p>2018. a sihttasemeks on 0, aga kuna teenuse osutamisega oli võimalik alustada planeeritust varem, siis on 2018.a näitajaks 72 teenuse saajat.</p> <p>2019.a esimeses pooles viidi hanke raames ellu järgmised tegevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vabatahtlike tegevus abivajajate juures jätkub; - 5 arengupäeva ja 6 klubilist kohtumist vabatahtlikele; - 5 vabatahtlike koolitust; - Alustati abivajajate 6-kuu tagasiside küsitluse ja analüüsi läbi viimisega; - Sõlmitud koostöölepingud 1 kohaliku ühendusega ja 1 kohaliku omavalitsusega; - Sõlmitud lepingud 76 vabatahtlikuga; <p>TAT teenuse saajate 2023.a sihttasemeks on 1000 inimest. Kumulatiivselt kokku on teenust saanud 218 inimest.</p> <p>Planeeritud teenuse saajate sihttase on tänase seisuga osutunud liiga kõrgeks. Põhjuseks ei ole kindlasti abivajajate puudumine, pigem vabatahtlike leidmine ja nende valmisolek pikaajaliselt</p>			

¹⁸ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

panustada. Peamiseks probleemiks vabatahtlikele on mahukas paberimajandus, mida on vaja täita (abi saajaga hea tahte kokkuleppe sõlmimine ja andmete kogumise/kasutamise nõusoleku allkirjastamine, läbi viidud tegevuste ja tegevuse mahtude kohta aruandluse täitmine ning lisaks sõlmitakse ka leping vabatahtlikuga). Oleme seoses selle probleemiga lepingu partneriga kohtunu ning arutanud variante kuidas oleks võimalik TAT näitajat täita. Lepingupartner saadab oma nägemuse ning ettepanekud näitajate täitmise realistlikkuse osas juuli alguses.

2019.a teises pooles viidi hanke raames ellu järgmised tegevused:

- jätkus vabatahtlike tegevus abivajajate juures;
- 6 arengupäeva ja 1 klubiline kohtumine vabatahtlikele;
- 2 vabatahtlike koolitust;
- koostatud ning esitatud vahekokkuvõtte vabatahtlike kaasamise mudeli testimisest;
- läbi viidud 6 vabatahtlike kaasamise mudeli redisaini seminari;

Lepingupartner on avaldanud, et realistlik teenuse saajate arv lepingu lõpuks on 600. Oleme saavutanud kokkuleppe, et näitaja täitmine vaadatakse üle lepingu lõpus ning vajadusel alandatakse lepingu hinda vastavalt näitaja täitmisele/ sihttaseme saavutamisele.

Kokku on hanke algusest koostöölepingud sõlmitud 21 kohaliku omavalitsusega:

1. Harjumaal: 1) Keila linn, 2) Saue vald, 3) Saku vald, 4) Raasiku vald
2. Hiiumaal: 1) Hiiu vald
3. Lääne-Virumaal: 1) Viru-Nigula vald, 2) Rakvere linn, 3) Tapa vald, 4) Väike-Maarja vald
4. Pärnumaal: 1) Pärnu linn, 2) Saarde vald, 3) Häädemeeste vald, 4) Põhja-Pärnumaa vald, 5) Tori vald
5. Põlvamaal: 1) Põlva vald
6. Võrumaal: 1) Võru vald, 2) Võru linn, 3) Rõuge vald, 4) Antsla vald, 5) Setomaa vald
7. Viljandimaal: 1) Viljandi vald

Tänaseks on selge, et nõutud indikaatorit (OSA 1 500+ OSA 2 500 abistatud) ei suuda MTÜ täita. MTÜ sõnul ei ole 1000 abivajajani jõudmise saavutatav esmajoonel meie ühiskonnas levinud hirmust dokumendibürokraatia ja andmete avaldamise osas. Eelkõige hirmutab vabatahtlike (ja ka abivajajaid) mahukas paberimajandus koostöösuhte alustamisel. Paljud on loobunud, sest ei soovi tegeleda andmekaitse nõusolekute, lepingute ning kohustuslike küsimustikega. Lepingupartner on teinud ettepaneku vähendada indikaatorit 300 abivajajani OSA 1 piirkonnas ja 300 abivajajani OSA 2 piirkonnas. Tänaseks on SOM ja Kodukant leppinud kokku, et Kodukant pingutab indikaatori täitmise eesmärgil. Juhul kui projekti lõpus selgub, et indikaatorit ei õnnestu täita, vähendame selle võrra ka väljamakstavat summat. Indikaatori täitmiseks on Kodukant võtnud projekti lisapiirkondi (mõlemas hanke piirkonnas oli nõutud vähemalt 9 KOVi kaasamist vähemalt kahest maakonnast) – hetkel on I piirkonnas kaasatud 9 KOVi kolmest maakonnast ning II piirkonnas 12 KOVi neljast maakonnast. Kodukant korraldab 2020.a alguses seminarid, mis on suunatud uute piirkondade värbamiseks. Ning ettevalmistamisel on juhised kogukonnapõhise mudeli katsetamiseks, kus koordinaatorit ei palgata ning kohalik kogukond võtab Kodukandi juhendamisel ise asja vedada. Lisaks kavandatakse käimist Pärnu ja Võru kutsekoolides ning kolledžis käia, et pakkuda võimalust vabatahtliku töö proovimiseks. TAT teenuse saajate 2023.a sihttasemeks on 1000 inimest. Kumulatiivselt kokku on teenust saanud 381 (191 inimest I osas ja 190 II inimest) inimest. Kokku on lepingud sõlmitud 228 vabatahtlikuga.

2020.a esimeses pooles viidi hanke raames ellu järgmised tegevused:

- jätkus vabatahtlike tegevus abivajajate juures;
- toimus 1 arengupäev ja 5 klubilist kohtumist vabatahtlikele;
- toimus 5 vabatahtlike koolitust;
- läbi viidud hanget tutvustavad seminarid Tartus ja Paides;
- läbi viidud fookusgrupi arutelud koostööpartneritega;
- lõpuküsitluste läbiviimine;
- sõlmitud lepingud 41 vabatahtlikuga.

Katsetati ka kogukonnamudeli rakendamist, mille raames värvati kokku 7 vabatahtlikku, kes pakkusid teenust kokku 32 inimesele. Seoses eriolukorra kehtestamisega 12.03.2020 osutus vajalikuks pakkuda abi uutele inimestele, kellega ei olnud võimalik dokumente vormistada. Nende inimeste andmed on koondatud eraldi Exceli tabelisse ning sel moel on abi pakutud kokku 155 inimesele.

Kumulatiivselt on kokku teenust saanud 678 inimest (s.h I osas 319 ja II osas 359). Mõlemas osas oli lepingu järgi planeeritud teenust osutada 500 inimesele. Seega ei ole indikaatorit

täidetud ning seoses sellega vähendatakse ka väljamakstavat summat. Kokku on lepingud sõlmitud 269 vabatahtlikuga, kellest 47% on vanemaealised ehk vanuses 55+.

2020.a teises pooles (augustis) lõppes hanke „Vabatahtlike rakendamise koostöömodeli testimine hoolekandesüsteemis ja üle-eestiliselt rakendatava koostöömodeli väljatöötamine” raames sõlmitud leping. Käesoleval perioodil toimus hanke lõpparuande (sh täiendatud koostöömodeli) koostamine ja kooskõlastamine Sotsiaalministeeriumiga.

Hanke käigus testiti vabatahtlike rakendamist hoolekandesüsteemis ning töötati välja üle Eesti rakendamiseks sobiv koostöömodel. Koostöömodelit testiti ja vabatahtlike abi pakuti 12 maakonnas ja 43 kohalikus omavalitsuses. Projekti tulemused näitasid, et vabatahtlike toetus parandas abivajajate enesetunnet (77%), toetas nende iseseisvat toimetulekut (42%), võimaldas jätkata kodus elamist (23%) jms. Sellest tulenevalt on plaanis laiendada välja töötatud vabatahtlike kaasamise ja rakendamise mudelit üle Eesti. Teenuse pakkumine kogu Eestis toetab olulisel määral abivajajate iseseisvat toimetulekut oma kodus, sest paindlik ja inimlik tugi parandab abivajajate elukvaliteeti, täiendab ametlikke teenuseid, aitab edasi lükata abivajaduse süvenemist ja/või ennetada hooldusasutusse paigutamist. Kumulatiivselt on kokku teenust saanud 678 inimest (s.h I osas 319 ja II osas 359).

2021.a esimeses pooles (veebruaris) kuulutati välja riigihange vabatahtlike koostöömodeli rakendamiseks üle Eesti. Kahjuks ei esitatud ühtegi pakkumust ja hange kuulutati ebaõnnestunuks. Peamiseks puuduseks hankel oli lepingusse planeeritud tööde üleandmise (sh maksmise) etapid, mis oleks eeldanud lepingupartnerilt väga suure nn vaba raha olemasolu või siis laenu võtmist. 10.05. kuulutati täiendatud hankedokumentidega välja uus riigihange, mille tähtajaks on 7. juuni.

Aruandlusperioodil näitajaid ei lisandunud.

2021.a teises pooles korraldati teenuse tellimiseks kaks riigihanget, millest esimesele ei esitatud ühtegi pakkumust ja teisele üks pakkumus, mis aga ei vastanud tingimustele. Seejärel korraldati riigihange väljakuulutamisetähtaegade läbirääkimistega hankemenetlusena ning seejärel sõlmiti 31. augusti seisuga leping MTÜ-ga Eesti Külaliikumine Kodukant. Kodukant on sõlminud koostöökokkulepped 32 kohaliku omavalitsusega ja esitanud esimese aruande.

Teenuse saajaid käesoleval perioodil ei lisandunud.

2022.a esimeses pooles toimus teenuse osutamine vastavalt hankelepingule. Seisuga 30.04.2022 on projekti kaasatud 173 vabatahtlikku ja 51 KOV-i (sh allkirjastamise faasis olevad lepingud).

Vabatahtliku tuge projektist on saanud 164 eakat või täisealist erivajadustega inimest. Toimused koolitused ja infotunnid KOV-dele, koordinaatoritele, hoolekandeesutustele ja kogukondadele.

Toimused järgmised piirkondlikud koolitused vabatahtlikele seltsilistele: Tartumaal (04.-05.02.22, Tartumaa ja Jõgevamaa piirkond, osales 9 vabatahtlikku); Ida-Virumaal (12.-13.03.22, osales 9 vabatahtlikku); Viljandis (18.-19.03.22, osales 13 vabatahtlikku); Harjumaal (16.-17.03.22, osales 16 vabatahtlikku) ja Põlvas (01.-02.04.22, osales 13 vabatahtlikku. Vabatahtlikele seltsilistele on viidud läbi veebinar „Eetika, millest vabatahtlike seltsilisena lähtuda“.

Viidi läbi järgmised infotunnid: Võrumaal (21.-22.01.22, osales 7 vabatahtlikku), Tallinnas (22.-23.01.22, osales 13 vabatahtlikku) ja Pärnus (28.-29.01.22, osales 20 vabatahtlikku); Järvamaa KOV-de kaasamiseks on läbi viidud üks infotund Zoomis. 16.03.22 toimus kogukondadele veebinar projekti tegevuste tutvustamiseks ja 22.02.22 toimus hoolekandeesutustele suunatud veebinar „Vabatahtlike seltsiliste kaasamine hoolekandeesutustes“;

Läbi teavitustegevuste (nt ajakirjas „Sotsiaaltöö“) suurenes KOV-de, kogukondade ja elanike teadlikkus vabatahtlike seltsiliste tegevustest, võimalusest hakata ise vabatahtlikuks seltsiliseks.

Peamised teavitustegevused toimusid 2021. aastal ehk esimeses projekti etapis.

Kumulatiivselt on kokku teenust saanud 842 inimest (s.h I hange 678 ja II hange 164).

2022.a teises pooles toimus teenuse osutamine vastavalt hankelepingule. Seisuga 31.10.2022 on projekti kaasatud 288 vabatahtlikku ja personaalset abi on saanud 440 abivajajat. Kahepoolne leping on sõlmitud 42 KOV-ga, 7 KOV-i tegutsevad projektis esialgse kinnituskirja alusel ja 10 KOV-iga on lepingud ettevalmistuse etapis. Projektis osalemisest on loobunud 3 KOV-i (pole leidnud kas sobivaid abistatavaid või vabatahtlikke).

Koordinaatoritele on viidud läbi regulaarseid infotunde ja kohtumisi.

Koostöös Vabaühenduste Liiduga on toimunud ümarlauad erinevates piirkondades Ukrainast saabunud põgenike abistamiseks: 9. juunil Paides (Järva- ja Raplamaa piirkonnad); 13. juunil Põlvas (Põlva- ja Võrumaa piirkonnad); 20. juunil Haapsalus (Läänemaa ja Hiiumaa piirkonnad).

Läbi on viidud piirkondlikke vabatahtlike seltsiliste koolitusi: Järvamaal (14.-15.05.22; Järvamaa ja

Raplamaa piirkonnad; osalejaid 14), Lääne-Virumaal (09.-10.09.22; osalejaid 12), Raplamaal (07.-08.10.22; osalejaid 11), Tartumaal (14.-15.10; Tartumaa ja Jõgevamaa piirkonnad, osalejaid 19), Saaremaal (14.-15.10, Saaremaa ja Hiiumaa piirkonnad, osalejaid 12).

13 vabatahtliku seltsilisega on läbi viidud fookusgrupi intervjuud.

Sotsiaalministeeriumile on täiendavalt esitatud nägemus ja planeeritavad tegevused abivajajate arvu suurendamiseks erinevate etappide kaupa ning selgitatud andmebaasi sisu ja tegevusi.

Alates 26.10.2022 käivitus koostöös AS-ga Postimees Grupp üle-eestiline meediakampaania, mille fookuses on vabatahtlike seltsiliste tegevuste tutvustamine ja vabatahtlike värbamine.

26.10. ilmus vaheleht „Postimehe“ vahel, mida levitati 69000 lugejale. Lisaks tehti täiendav lisatiraaz 2500 lehte, mida jaotavad piirkondlikud koordinaatorid.

Perioodil 28.-31.10.2022 ilmusid Postimehe maakondlikes väljaannetes kogemuslood nii abivajajatest kui ka seltsilistest, kokku 6 lugu.

Koostöös Riigikogu sotsiaalkomisjoniga korraldati 27.10.2022 Riigikogus inspiratsioonikonverents „Vaba tahe sotsiaalhoolekandes – kellele ja miks?“. Konverentsil osales 59 inimest (sh kohalike omavalituste, hoolekandetasutuste, vabaühenduste ja vabatahtliku valdkonnaga tegelevate organisatsioonide esindajad). Konverentsil tutvustati ellu viidud tegevusi ning arutleti võimalike tulevikuplaane.

Kumulatiivselt on kokku teenust saanud 1118 inimest (s.h I hange 678 ja II hange 440), 2023.a sihttase on 2478.

2023.a esimeses pooles toimus teenuse osutamine vastavalt hankelepingule. Projekti on kaasatud 460 vabatahtlikku ja 54 KOV-i, kes tegutsevad kahepoolselt sõlmitud lepinguga või esialgse kinnituskirja alusel. 8 KOV-iga on lepingud allkirjastamisel või sellele eelnevas etapis. Toimused koolitused ja infotunnid KOV-dele, koordinaatoritele, hoolekandetasutustele ja kogukondadele. Vabatahtlike poolt personaalset abi saanud abivajajaid oli 1231 inimest (aruandlusperioodil lisandus 791 teenuse saajat). Kokku on abivajajate hulgas 633 hoolekandetasutustes elavat inimest ja 598 kodudes elavat inimest.

Üle-eestilise partnerina on seisuga 31.01.2023 kaasatud Eesti Leader Liit ja maakondlike partneritena on sõlmitud koostöölepingud Jõgevamaa Ettevõtlus ja Arenduskeskuse ning Lääne-Viru Arenduskeskusega. Samuti on sõlmitud koostöölepingud: OP Eakate Kodu OÜ; AS Hoolekandeteenused Sinimäe Kodu, Kaiu Hooldekodu, Kihelkonna Hooldekodu. AS Viru Haigla „Pihlakodud“ (Tabasalu, Viimsi, Nõmme ja Tapa). Jätkus novembris 2022 käivitunud kogukondliku sotsiaaltöömudeli rakendamise testimine eakate ja erivajadustega inimeste abistamiseks. Testimise periood kestab 30. juunini 2023. Jätkunud on teavitustööd ja kaasamistegevused (sh üliõpilased, eraettevõtted).

Perioodil 01.02.-30.04.2023 viidi läbi veebipõhine infoseminar LEADER tegevusgruppidele vabatahtlike seltsiliste tegevuse tutvustamiseks. Eesti Linnade ja Valdade Liidu päevadel tutvustati vabatahtlike kaasamise eesmärgi hoolekandesüsteemis läbi ennetustegevuste planeerimise. Läbi on viidud ka vabatahtlikele seltsilistele inspiratsioonipäev Pärnus ja sissejuhatavad baaskoolitused vabatahtlikele. Sõlmitud on koostöölepingud: Rapla Hooldekeskus; Järvamaa Puuetega Inimeste Koda; Väätsa Eakate kodu; Kaarepere Pansionaat; Kääpa Hooldekeskus, SA Ida-Virumaa Keskhaigla. Kaasatud on kogukondlikud partnerid MTÜ Sinimäe SK Sõnn, MTÜ Vaivara laulu ja mänguselts Vikerkaar, MTÜ Vidrike külaselts. Lisaks viidi läbi teavitustegevusi ja rahuloluküsitlus KOV-de seas.

Kumulatiivselt on kokku teenust saanud 1909 inimest (s.h I hange 678 ja II hange 1231 sh käesoleval perioodil lisandus 791 inimest), 2023.a sihttase on 2478.

2023.a teises pooles toimusid Kodukandi lepingujärgsed tegevused kuni oktoobri lõpuni. Seejärel toimus aruannete koostamine ja täiendamine. Projekti kaasati 57 kohaliku omavalitsuse üksust, kes tegutsesid kahepoolselt sõlmitud koostöölepe alusel ja projekti jooksul osales 545 vabatahtlikku. Osutatud tegevuste maht alates lepinguperioodi algusest oli kokku 19 374 kontakti/külastust kogumahuks 31 000 tundi. Lepingujärgselt pidi Kodukant kaasama projekti 60 KOVi, aga kuna kaasati 57, siis vähendati viimase etapi tegevuste väljamakset 9000 euro + käibemaksu võrra. Tasu vähendamine on proportsionaalne lepingu täitmise mittevastavusega st Kodukant ei täitnud täielikult lepingu tingimusi, kuid tegutses koostöölepete sõlmimise nimel ja samuti saavutas sisuliselt (vabatahtlikku teenust osutati hankes ette nähtud mahus) hanke eesmärgid.

Loodi arendusprogramm, mille raames toimus 31. oktoobril 2023 hoolekandetasutuste meistriklasse veebis. 30. septembril, 13. oktoobril ja 14. oktoobril 2023 toimusid kogukonna eestvedajate meistriklasse. 25. augustist kuni 6. oktoobrini 2023 viidi läbi vabatahtlike koolitajate koolitus. 21.

<p>oktoobril ja 28. oktoobril 2023 viidi läbi vabatahtlike koolitused.</p> <p>Koostati analüüs ja viidi läbi teenusedisain vabatahtlike teenuse pakkumise jätkusuutlikkuse tagamiseks koos arenduspartneriga Brand Manual. Mudeli esmane tutvustus toimus 26. oktoobril 2023 lepinguperioodi lõpuürituse raames.</p> <p>Kumulatiivselt on kokku teenust saanud 2 479 inimest (s.h I hange 678 ja II hange 1801 sh käesoleval perioodil lisandus 570 inimest), 2023.a sihttase on 2 478.</p>			
Alamtegevuse nr ja nimetus ¹⁹	4.4 Kohalike omavalitsuste sotsiaalhoolekande alane nõustamine elanikkonna abistamiseks		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2019-31.12.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2019 – 31.12.2023
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.			
<p>Tegevusega alustati 2019.aasta algusest. Projektijuht alustas tööd 1. jaanuarist. Projekti tegevuste ellu viimiseks on Eesti jagatud neljaks piirkonnaks (Põhja piirkond, Lõuna piirkond, Ida piirkond ja Lääne piirkond) ja jaanuaris alustasid tööd kolm ja veebruaris üks piirkonnajuht. Mais võeti tööle üks jurist, kelle ülesandeks on lahendada KOV teenustega seotud sisulisi küsimusi ja probleeme (nt vead teenuste kordades). Juunis alustavad tööd 6 nõustajat ja analüütik. Meeskonna komplekteerimine veel käib ja otsitakse hetkel ühte nõustajat ning juristi, kelle ülesandeks saab olema samuti lahendada KOV teenustega seotud sisulisi küsimusi ja probleeme. SKA majasiseste ümberkorralduste tõttu lahkus mais töölt Põhja piirkonnajuht ning seoses sellega toimub uue piirkonnajuhi otsimine. Piirkonnajuhtide poolt on ära kaardistatud KOV-de algtase, liigutakse edasi analüüsi etappi. Välja on töötatud abimaterjal sotsiaaltranspordi korraldamiseks. Teenuse nõustajad alustav 12.06. sotsiaalteenuste sisukirjelduste loomist. Läbi on viidud erinevaid infopäevi: "Puude mõju sotsiaalkaitsele" (Põlva, Jõhvi, Narva), "Toimetulekutoetuse teemapäev" (Valga, Haapsalu), "Sotsiaaltöötaja väärtustamine" (Tallinn). KOV-d on nõustamisüksuse hästi vastu võtnud, sõlmitud on kokkulepped edasisteks tegevusteks. Läbi on viidud 36 KOV-ide nõustamist ning 3 teenuseosutaja nõustamist. 2019.a alguses on toimunud tegevuste käivitamine ja meeskonna komplekteerimine ja saab öelda, et tegevused antud perioodil on toimunud plaanipäraselt.</p> <p>2019.a teisel poolaastal jätkati KOV-de nõustamisega. Meeskond koosneb projektijuhist, kolmest piirkonna juhust, seitsmest nõustajast, analüütikust ja kahest juriidilisest nõustajast. Aasta viimases kvartalis plaanitud tegevused viidi ka ellu, seega sai esmakordselt rääkida planeeritud tegevuste ja teostatud tegevuste ühtlustumisest.</p> <p>2019. aastal nõustati 58 korral strateegilistes toimingutes (tugi sotsiaalkaitse tegevuste ja abimeetmete planeerimisel, valdkonna arengukavade koostamisel ja eelarve planeerimisel) järgmisi KOVe: Saku vald, Lüganuse vald, Põhja-Sakala vald, Võrumaa, Põlvamaa, Rõuge vald, Viljandi linn, Kastre vald, Võru linn, Jõhvi vald, Kohtla-Järve linn, Viljandimaa, Mustvee vald, Narva linn, Pärnumaa, Hiiumaa vald, Saaremaa vald, Saue vald, Toila vald, Lääneranna vald, Tallinn, Jõelähtme vald, Kadrina vald, Elva vald, Kambja vald, Tartu vald, Nõo vald, Luunja vald, Kiili vald, Narva-Jõesuu linn, Kohila vald, Viimsi vald, Vinni vald, Haljala vald, Sillamäe, Väike – Maarja, Viru – Nigula.</p> <p>2019. a rakendusliku nõustamisena (õigusaktide tõlgendamisel ja rakendamisel nõustamine, koolituste ja kogemusseminaride korraldamine) tehti koostööd 40 korral järgnevate KOVidega: Maardu, Lääne-Nigula valla, Haapsalu linna, Vormis valla, Põltsamaa valla, Jõgeva valla, Valgamaa, Tartu linna, Saue, Võrumaa, Valgamaa, Setomaa valla, Saaremaa valla, Türi valla, Viljandi linna, Mustvee valla, Elva valla, Valga valla, Lüganuse valla, Lääne-Harju valla ja Sillamäega.</p> <p>2019.aastal pöörduti keerulisemate kliendijuhtumite lahendamiseks KOV nõustamisüksuse poole kokku 58 korral. Pöördumisi tehti järgnevatest KOVidest: Tallinn (Nõmme LOV), Tartu linn, Järva vald, Tallinn (Põhja-Tallinna LOV), Tallinn (Haabersti LOV), Kambja vald, Maardu linn, Kohila vald, Kadrina vald, Saaremaa vald, Lääne-Harju vald, Tori vald, Tallinn (Mustamäe LOV), Jõgeva vald, Alutaguse vald, Valga vald, Jõgeva vald, Türi vald, Väike- Maarja vald, Põlva vald, Kehtna vald, Viljandi linn, Lääne- Nigula vald, Tallinn (Lasnamäe LOV), Pärnu linn, Tallinn (Kesklinna LOV), Haljala vald, Elva</p>			

¹⁹ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse rida.

vald, Harku, Põltsamaa vald, Saue, Otepää.

Põhjalikumalt on analüüsitud igas piirkonnas paari KOVi seda nii avalikkusele kättesaadava sotsiaalhoolekande teenuseid puudutava info osas kui KOVi arendustegevuste osas sotsiaalkaitstes. Kogutud teavet kasutatakse muuhulgas piirkondliku sotsiaaltöö koostöövõrgustiku loomisel kui ka parimate praktikate vahendamisel KOVide vahel.

On saadud tagasiside ja parandusettepanekud praktikas esinevate, kuid õigusaktides reguleerimata või mitmeti tõlgendatavatest olukordadest. Saadud tagasisidet praktikas esinevate õigusaktide mitmeti tõlgendatavuse kohta on edastatud SKAs teenuste/toetuste juhtidele, et luua laiem teadmine, mis KOVides on probleemiks (nt STAR andmebaas, toimetulekutoetuse määramine ja maksmine, erinevate sotsiaalteenuste korraldamise, arendamise ja osutamise küsimused).

Koostamisel on Sotsiaalhoolekande seaduses nimetatud kohustuslike KOV sotsiaalteenuste juhendmaterjalid sotsiaaltöötajatele. Nende eeldatav valmimine ja avalikkusele kättesaadavaks tegemine on planeeritud 2020.aprilliks. Nende abil soovitakse luua ühelaadsem baastase teenuste korraldamiseks KOVides. Nendele saavad oma töös toetuda KOV sotsiaaltöötajad.

Piirkonnajuhtide poolt on ära kaardistatud KOV-de algtase, 6 KOV-i strateegiline analüüs on teostatud ja toimub nõustamine. Teenuse nõustajad on ära kirjeldanud kohustuslikest sotsiaalteenustest üldhooldusteenuse juhise. Hetkel on pooleli teiste kohustuslike KOV sotsiaalteenuste (nt koduhooldus, isiklik abistaja, tugiisik, hooldaja määramine jm) juhiste koostamine. KOV üksuse analüütik on koostanud 79 KOVi koondpildi SKA andmebaaside põhjal, sh andmete pilootprojekt Viimsiga (teenuste süvavaade). Koondandmed on edastatud igasse KOVi ja samuti kättesaadavad SKA veebilehelt.

Korraldatud on erinevaid infopäevi: "Puude mõju sotsiaalkaitsele" (Põlva, Jõhvi, Narva), "Toimetulekutoetuse teemapäev" (Valga, Haapsalu, Toila, Paide), "Sotsiaaltöötaja väärtustamine" (Tallinn), "Eestkostete teemapäev" (Jõhvi).

19-20.11.2019 toimus koostöös Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsiooniga sotsiaaltöö konverents. KOV üksus sisustas konverentsi teise päeva nelja töötoaga. Peamisteks teemadeks, mida käsitleti olid:

- päris sotsiaaltöö ehk omavalitsuste parimad praktikad (Eestimaa eri nurkadest on häid praktikaid ja kogemusi jagasid neli omavalitsust, kes kõik usuvad, et hooliv inimesekeskne sotsiaaltöö on Eestimaal päriselt olemas ja inimene on meie ühiskonna väärtus. Parimad lahendused leitakse ja sünnivad koostöös kogukonnaga; Otsiti need võimalused koos üles ja anti uut hoogu sotsiaalvaldkonna arengule);
- kuidas olla professionaalne sotsiaaltöötaja? (Töörühmas räägiti sotsiaaltöötaja kutsestandardist. Uuriti, kuidas on sotsiaaltöö professionaalsusega Eesti omavalitsustes. Jagati sotsiaaltöötaja kutse omandamist väärtustava organisatsiooni kogemust oma töötajate tunnustamisel);
- omavalitsuste ja ühiskonna toimetulek vananemisega (Vananemisest positiivselt: Kuidas näha vananemist positiivse võimalusena? Vanem inimene kui uus tarbijaklass. Vananemine algajatele. Hoolduskoordinatsioon- millega on tegu? Elu dementsusega);
- hooliv sotsiaaltöö praktika - kuidas jõuda väärivate sotsiaalteenusteni. (Maailma Terviseorganisatsiooni tegevused ja tööriistad teenuste kvaliteedi hindamisel - QualityRights meetodika ja Eesti kogemused. QualityRights eestikeelne e-õppekeskkond ja selle tutvustamine).

Meediakajastuse ja informatsiooni levitamise osas on KOV nõustamisüksus välja andnud kolm elektroonilist KOV uudiskirja ja koostanud artikleid Sotsiaaltöö ajakirjale ja kohalikele ajalehtedele (nt Lõuna –Postimees). Nendes on kajastust leidnud nii toimunud teema-infopäevad, uuendused sotsiaalkaitstes ja -hoolduses, KOV üksuse eesmärgid, tegevussuunad ja plaanid järgmiseks aastaks. Aasta jooksul on KOV üksuse infopäevadelt, teemapäevadelt, seminaridelt ja konverentsil osa võtnud üle 400 inimese. Lisaks uuendatud teadmistele on soodustatud omavahelist läbikäimist sotsiaaltöö tegijate vahel, eesmärgiga luua üle-Eestilised võrgustikud, levitada häid praktikaid.

Arvestades KOVide vajadusi on koostatud on 2020.a koolituskava.

2020.a esimeses pooles jätkati KOV-de nõustamisega. Eelmise aastaga (2019) võrreldes on kasvanud juhtumipõhiste nõustamiste arv. Pöördumiste teemadest suurem osa (ca 70 %) oli seotud KOVide nõustamisega toimetulekutoetuse menetluste küsimustes, teise suurema blokina eristus hooldekodude küsimused KOVide ja teenuseosutajadega. Esile on tulnud ka KOVide poolsed

algatused teenuste disainimiseks ja muutmiseks, mille osas soovitakse KOV nõustamisükuse osavõttu.

Valminud on KOV sotsiaalteenuste juhendid (11 tk), mille osas toimub praegu partneritelt saadud tagasiside üle vaatamine. Ettevalmistamisel on sotsiaaltöötajate koolitused, mis viiakse läbi 11 veebiseminarina (juuni, juuli, august, september).

Tegemisel on juriidiline analüüs 79 KOVi koduteenuse määruste osas eesmärgiga tuua välja puudused, mis vajavad muutmist, et teenuse korraldus vastaks kehtivale õigusele. Esimesed kaheksa tagasisidet on KOVidele saadetud. Õigusaktide analüüsiga plaanitud lõpetada september-oktoober.

Kui Eestis kuulutati välja eriolukord (Covid-19), kasvas hüppeliselt eraisikute pöördumiste hulk KOV sotsiaaltoetuste ja abivajaduse osas. KOV nõustamisüksus liideti www.kriis.ee ja kriisitelefoni 1247 vastajate ringi.

Peamine fookus on olnud KOVide toetamine eriolukorras. Palju kaasuseid on tekkinud tulenevalt muutunud majanduslikust olukorrast inimestele (kaotatud tööd jm). Jooksvalt panustati läbi nõustamise hoolekandetasutuste toetamisele COVID-19 viirusega toimetulekul.

Koolitatute 2023.a sihttasemeks on 100 inimest. Koolitusi ei ole toimunud.

2020.a teises pooles jätkati KOV-de strateegilise, rakendusliku ja juhtumipõhise nõustamisega.

2020.aastal pöörduti keerulisemate kliendijuhtumite lahendamiseks KOV nõustamisüksuse poole kokku 367 korral. Nii nagu 2020.a esimeses pooles, nii ka 2020.a teises pooles oli suurem osa nõustamisi seotud KOVide nõustamisega toimetulekutoetuse menetluste küsimustes ja hooldekodude küsimused KOVide ja teenuseosutajatega.

Strateegilise nõustamise käigus on esile tulnud KOVide poolsed algatused teenuste disainimiseks ja muutmiseks. KOV nõustamisükuse osavõttu oodatakse ja soovitakse.

Tegevuste käigus on põhjalikumalt analüüsitud igas piirkonnas paari KOVi nii avalikkusele kättesaadava sotsiaalhoolekande teenuseid puudutava info osas kui ka KOVi arendustegevusi sotsiaalkaitstes. Kogutud teavet kasutatakse muuhulgas piirkondliku sotsiaaltöö koostöövõrgustiku loomisel kui ka parimate praktikate vahendamisel KOVide vahel.

Valminud on kaardistus 79 KOVi kümne sotsiaalteenuse kohta. Ülevaade koostamisel on aluseks võetud KOVide kodulehel olev info (nn kliendivaade). Samuti on koondatud ning igakuiselt uuendatud riiklikes registrites olev üldinfo (elanikkonna, puuetega inimeste arvu, puude liikide, pensionite, sotsiaaltoetuste rahastuse osatähtsuse jm) kohta KOVide lõikes. Ülevaade kõigi KOVide kohta valmis ja see tehti avalikkusele kättesaadavaks SKA kodulehel. 2020.a tehti teine seire 79 KOVi kodulehel sotsiaalteenuste kohta. Kahe aasta võrdlevad andmed kättesaadavad SKA kodulehel.

Valminud on SHS-is nimetatud kohustuslike KOV sotsiaalteenuste (koduteenus, üldhooldusteenus, tugiisiku teenus, isikliku abistaja teenus, täisealisele isikule hooldaja määramise teenus, varjupaiga teenus, turvakodu teenus, eluruumi tagamise teenus, sotsiaaltranspordi teenus, võlanõustamisteenus) juhendmaterjalid sotsiaaltöötajatele ning avalikkusele kättesaadavaks tehtud SKA kodulehel. Nende abil soovitakse luua ühelaadsem baastase teenuste korraldamisteks KOVides. Nendele saavad oma töös toetuda KOV sotsiaaltöötajad, õppeasutused koolitades sotsiaalala asjatundjaid.

Detsembris valmis õiguslik analüüs kõigi 79 KOVi koduteenust reguleerivate õigusaktide kohta eesmärgiga tuua välja puudused, mis vajavad muutmist, et teenuse korraldus vastaks kehtivale õigusele. Kõik KOVid said enda õigusliku regulatsiooni seaduspärasuse kohta analüüsi, mille põhjalt on võimalik parendada KOVi õigusaktide kvaliteeti ja selle kaudu tagada KOVi inimestele parem juurdepääs teenustele.

Peamine fookus 2020. a teises pooles on olnud seotud KOVide ja inimeste toetamisega eriolukorra järgses olukorras. On sagenenud pöördumised sotsiaalpindade, varjupaiga ning eluaseme teenuse osas.

Läbi on viidud koolitushanked võlanõustamise ja haldusakti koostamise koolituste korraldamiseks sotsiaaltöötajatele. Võlanõustamise koolitus viidi läbi viies kohas (3 kontaktkoolitustena ja 2 veebikoolitusena) ja haldusakti koolitus kahepäevase veebikoolitusena. Kõik materjalid ja haldusakti koolituse puhul ka koolituse videosalvestus on avalikkusele kättesaadavaks tehtud SKA kodulehel. Viidi läbi sari 11 veebiseminarist, mis toimusid juunist - septembrini 2020. Osavõtt seminaridest oli suur (erinevatel veebiseminaridel alates 50-200 inimeseni). Üldine tagasiside veebiseminaridele oli väga positiivne.

KOV nõustamisüksus on välja andnud elektroonilist KOV uudiskirja ja koostanud artikleid Sotsiaaltöö ajakirjale. Nendes on kajastust leidnud nii toimunud teema-infopäevad, uuendused sotsiaalkaitstes ja -hoolduses, KOV üksuse eesmärgid, tegevussuunad ja plaanid järgmiseks aastaks.

Aasta jooksul on KOV üksuse infopäevadelt, teemapäevadelt, seminaridelt ja konverentsil osa võtnud kokku üle 1000 inimese. Lisaks uuendatud teadmiste le on soodustatud omavahelist läbikäimist sotsiaaltöö tegijate vahel, eesmärgiga luua üle-eestilised võrgustikud, levitada häid praktikaid.

2020.a lõpu seisuga on koolitatud 330 inimest. 2023.a sihttasemeks on 100 inimest. 2020.a läbi viidud koolitused osutusid väga populaarseks ning enamuse koolituste läbi viimine veebi teel võimaldas esialgu planeeritud osalejate mahtu oluliselt suurendada.

2021 esimesel poolaastal on kõigis neljas Eesti piirkonnas töö samaväärselt tihe. Rakenduslikus nõustamises on Ida piirkonnas töötatud koos Väike-Maarja, Narva-Jõesuu, Tapa, Kadrina valla ja Sillamäega. Lõuna piirkonnas on rakenduslikku nõustamist läbi viidud Võru vallas, Võru linnas, Jõgeval, Põlvas, Otepääl, Kastres, Tartu linnas, Rõuges ja Elvas. Lääne piirkonnas on rakenduslikku nõustamist läbi viidud Pärnus, Põhja- Pärnumaa, Hiiumaal, Ruhnus ja Saaremaal. Põhja piirkonnas on rakenduslikult nõustatud Harkut, Sauet, Maardut, Paidet ja Kiilit. Juhtumipõhiselt on nõustamis läbi viidud kõigis 38-s KOVis. Suur osa juhtumipõhiseid nõustamisi olnud seotud KOVide ja kodanike küsimustega toimetulekutoetuse, võlanõustamise ning üldhooldusteenuse eest tasumise kohta. Lisaks on omavalitsusi nõustatud küsimustes, kuidas hinnata isiku maksevõimet, kuidas määratleda ülalpidajate kohustusi, eestkostjate kohustusi, kuidas viia läbi vaidemenetlust, kuidas osutada abi keeruliste probleemidega klientidele jne. KOV-id said läbi rakendusliku nõustamise abi küsimustes, mis puudutasid sotsiaalhoolekandelse abi andmist ja korraldust. Strateegilises nõustamises on nõustamisüksuse piirkondlikud meeskonnad esitanud statistilisi profile, aidanud paika panna muutuste planeerimist ja asunud läbi viima tegevusi pilooti valitud KOV-de strateegiliseks nõustamiseks (Elva, Saue vald). Esimese poolaasta tegevused on olnud seotud ka KOVide ja hoolekandetasutuste nõustamisega COVID-19 kriisis, isikukaitsevahendite, vaksineerimiste, infektsioonivolinike, viirusetõkestamise, tööjõu küsimuste koordineerimisega partnerasutuste vahel (Töötukassa, kriisistaabid, KOVid, asutused). Parimate praktikate jagamiseks on korraldatud üle-riigilisi ja regionaalseid veebiseminare. Ida piirkonnas on toimunud on 3 veebiseminari koostöös Töötukassaga, mis tutvustasid nii töötukassa kui KOV teenuseid, samuti puude määramise menetlust ning töövõime hindamist. Koostööpartner hindas toimunud väga kasulikuks ning piirkondlikku asutuste vahelist koostööd toetavaks. Teades, kuidas toimetavad erinevad asutused sotsiaalsektoris, on lihtsam toetada kliente nende probleemidele lahenduste otsimisel

Üle-eestilise veebiseminarina viidi läbi 31.03.2021 "Koduteenuse korraldamise probleeme kohalikes omavalitsustes", millel osales üle 150 inimese. Seminar oli väga põhjalik ja praktiline, andes vastuseid väga paljudele küsimustele, millega sotsiaaltöötajad igapäevaselt kokku puutuvad. Lisaks on osaletud Ida-Virumaa mentorlusprogrammi kohtumistel ning nõustatud piirkonna omavalitsusi avatud taotlusvooru esitatavate taotluste ettevalmistamisel.

2021.a 31. mai seisuga on koolitatud 330 inimest. 2023.a sihttasemeks on 400 inimest. Käesoleval perioodil koolitatuid ei lisandunud.

2021.a teise poolaasta lõpus said KOV nõustamistalituse tähelepanu peamiselt teemad, mis olid seotud väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutajatega ja viibimiskoha andmete kandmisega STARi (Sotsiaalteenuste Andmeregister). Lisaks energiatoetusega seotud toimingud STARis.

2021 aasta sisutegevuseks oli koduteenuse miinimumstandardi loomine- inimesekeskse lähenemise kaudu arendada ja ühtlustada koduteenuse osutamist Eestis tervikuna. Standardi loomisel oli tegemist olemasoleva koduteenuse arendamisega, kus sooviti selgitada välja teenuse kitsaskohad, parimad praktikad ning abivajajate ja lähedaste vajadused. Lisaks alustati ka koduteenuse kulude planeerimise töövahendi loomisega.

Jätkati õiguslike analüüside koostamisega KOVi sotsiaalala õigusaktidele nii teenusepõhiselt kui ka strateegiliste nõustamiste osana. Valmisid õiguslikud analüüsid 79 KOVi isikliku abistaja teenuse reguleerivate õigusaktide kohta. Eesmärgiga tuua välja peamised puudused ja kitsaskohad, mis vajavad muutmist, et teenuse korraldus vastaks kehtivale õigusele. Kõik KOVid said enda õigusliku regulatsiooni seaduspärasuse kohta analüüsi, mille põhjalt on võimalik parendada KOVi õigusaktide kvaliteeti ja selle kaudu tagada KOVi inimestele parem juurdepääs teenustele. Koondanalüüs valmib 2022 aasta alguses koos analüüsi tulemusi tutvustava veebiseminariga.

Riigikontroll lõpetas auditit eakate sotsiaalsete probleemide ennetamisest KOVides, millega seoses viidi läbi intervjuusid ja küsiti kirjalikku sisendit KOV nõustamistalituselt.

Strateegilises nõustamises on piirkondlikud meeskonnad esitanud statistilisi profile. Aasta teises pooles alustati tegevusi Jõhvi valla ja Lääneranna valla strateegiliseks nõustamiseks, mis jätkuvad 2022 aasta esimeses kvartalis. Nõustamise käigus on esile tulnud KOVide poolsed algatused

kodukesksete sotsiaalteenuste disainimiseks (nt. koduteenus-isikuabi), arendamiseks ja muutmiseks. KOV nõustamistalituse tuge, kogemusi ja praktikaid soovitakse.

Viidi läbi kolmas seire 79 KOVi kümne sotsiaalteenuse kohta (nn kliendivaade KOVi kodulehtedele). Ülevaade koostamise aluseks on võetud KOVide kodulehel olev info. Eraldi on koostatud väljundid riiklikes registrites olev üldinfo elanikkonna, puuetega inimeste arvu, puude liikide, töötuse, pensionite, sotsiaalkaitse kulude jm kohta nii KOVi kui ka teenuste kaupa. Koostöös Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuametiga toimus koolitusseminar, mis oli suunatud esmatasandi tervishoiutöötajatele ning käsitleti järgmisi teemasid: sotsiaalhoolekande teenused ja toetused (riigi ja KOV teenused); abivahendi taotlemise tingimused ja protsess; KOV sotsiaalhoolekande spetsialistide töövahend STAR programm. Korraldati STAR koolitus Lõuna piirkonna KOVidele (osales 52 inimest). Nõustamistalitus jätkab STAR koolituse korraldamisega teistes piirkondades 2022.a esimeses kvartalis. Lisaks viidi läbi ja korraldati seminar „Eestkoste teemapäeva kohalikele omavalitsustele“, mille eesmärgiks oli pakkuda praktilisi lahendusi omavalitsuste poolt tõstatatud probleemidele ja vastuseid õiguslikele küsimustele, mis on seotud täisealiste eestkoste valdkonnaga ning kus omavalitsus on määratud täitma eestkostja ülesandeid/rolli.

2021. aastal nõustati kohalikke omavalitsusi strateegilistest toimingutes 21 korral, rakendusliku nõustamisena tehti koostööd KOV-dega 356 korral ja keerulisemate kliendijuhtumite lahendamiseks pöörduti KOV nõustamistalituse poole kokku 228 korral.

2021.a lõpu seisuga on koolitatud 382 inimest. 2023.a sihttasemeks on 400 inimest.

2022.a esimeses pooles on suur osa juhtumipõhiseid nõustamisi olnud seotud KOVide ja kodanike küsimustega toimetulekutoetuse, eestkoste seadmise, isikliku abistaja ja koduteenuse teemadel. Lisaks on omavalitsusi nõustatud küsimustes, kuidas hinnata isiku maksevõimet, kuidas määratleda ülalpidajate kohustusi, eestkostjate kohustusi, kuidas osutada abi keerulistele klientidele (asotsiaalsete eluviisidega ja alkoholiprobleemidega). KOV-id said läbi rakendusliku nõustamise abi küsimustes, mis puudutasid sotsiaalhoolekandelase abi andmist ja korraldust. Oluline läbiv teema on esimeses kvartalis olnud isikliku abistaja teenuse vaade läbi õiguslike tõrgete. Alates märtsist on laual juhtumid, kuidas Ukraina põgenikega tegeleda.

Üle-eestilise veebiseminarina viidi läbi 03.03.2022 "Isikliku abistaja teenuse probleeme kohalikes omavalitsustes", millel osales üle 150 inimese.

Tulenvalt Euroopa Liidu Nõukogu 4. märtsi 2022 rakendusotsust (EL) nr 2022/382, millega määratakse kindlaks Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevoolu olemasolu direktiivi 2001/55/EÜ artikli 5 tähenduses ning nähakse selle tulemusena ette ajutine kaitse, täidab SKA KOV nõustamistalitus ajutiselt Eestisse saabunud isikute kohalikesse omavalitsustesse ümberpaigutamisega seotud ülesandeid. SKA nõustamistalitus oli alates 11.03.2022 PPA peadirektori poolt välja kuulutatud hädaolukorra raames loodud hädaolukorra lahendamise ühendstaabi sotsiaalteenuste grupi KOV teemade korraldaja ja tekkinud küsimustele lahenduste leidja. SKA KOV nõustamistalituse piirkonnajuhtide vastutusel oli lisaks kõigile regionaalsete sotsiaalkaitse teemadele (töötus, lapsed, eluruumid, toimetulek, haridus, integratsioon) juhtida nn kolm tööliini: vastuvõtupunktide, majutusasutuste ja KOV-i suunamise tööliini. Nõustamistalituse nõustajad, teenuse arendusnõustajad, juriidilised nõustajad on liidetud nende tööliinidega. Nõustamistalituse töötajad tegelesid Ukraina põgenike teemaga juba alates 28.02, kui SKA peadirektor andis teada, et SKA tegutseb CHARLIE kriisijuhtimise situatsioonis, mis lubab asutusel lõpetata teatud tavapärased tegevused ning inimesed tööle suunata kriisitegevustesse. Sellest hetkest on KOV nõustamistalituse inimesed panustanud Ukraina põgenike kriisi lahendamise tegevustesse. Nõustamistalituse juht on nimetatud SKA peadirektori käskkirjaga nr 12 1.03.2022 seisuga SKA kriisikomisjoni koosseisu KOV suuna koordineerijaks. Kõik teised talituse töötajad on saanud talituse juhilt korraldused hakata ellu viima tegevusi Ukraina põgenike kriisi lahendamiseks.

Alates 23.05 on SKA struktuuris liigutatud kõik Ukraina põgenike kriisiga tegelevad inimesed kriisireguleerimise osakonna alla. KOV piirkondlikul tasandil ja SKA staabitegevustes jätkavad oma nõustamistegevusi KOV suunal kõik nõustamistalituse töötajad. Eesmärgiga aidata KOVidel paremini toime tulla suure hulga põgenike iseseisvasse ellu suunamisega, nende abivajaduse hindamise ja täiendavate ülesannete toime tulemisega.

KOVide kaasamine on olnud Ukraina kriisi pidev ja järgmistes koostööformaatides:

- Regulaarsed ja vajaduspõhised töökohtumised toimuvad ennekõike pöhirõhuga nende KOVidega, kus on SKA lepingupartnerid (lühiajalised majutusasutused), kes pakuvad lühiajalist

majutust.

- RKK istungid 1x nädalas
- Vajaduspõhine nõustamine KOVi pöördumisel
- Maakondlikud/piirkondlikud kohtumised/ümarlauad (1x kuus)
- Juhendmaterjalide ja suuniste jagamine. Selgitavad kohtumised/infotunnid.
- SITREPi keskkonna formaat. Küsimused, tegevused ja vajadused on võimalik KOV juhtidel saata läbi SITREPi SKA piirkonnajuhile. Infovahetus läbi selle keskkonna toimib suurepäraselt ja operatiivselt.
- Küsitlused, uuringud KOVide suunal- põgenike kaardistus, prognooside jaoks.

Ukraina kriisiga tegelemise ülesanne on käimasoleva TAT muudatusega lisatud ka üheks tegevuse 4.4 alategevuseks.

2022.a mai lõpu seisuga on koolitatud 382 inimest. 2023.a sihttasemeks on 400 inimest. Käesoleval perioodil koolitatavaid ei lisandunud.

2022 teisel poolaastal on suur osa juhtumipõhiseid nõustamisi olnud seotud KOVide ja kodanike küsimustega toimetulekutoetuse määramise, matusetootusega, eluasemeteenusega UA põgenikele teemadel. Kuni 31.12.2022 olid KOV nõustamistalituse inimesed liidetud SKA kriisi reguleerimise tegevustega ning panustati suures mahus ka Ukraina põgenike kriisi lahendamise tegevustesse. Tegutseni nii KOV piirkondlikul tasandil, kui ka tsentraalselt SKA staabitegevustes. Eesmärgiks oli aidata KOVidel paremini toime tulla suure hulga UA põgenike iseseisvasse ellu suunamisega, nende abivajaduse hindamise ja täiendavate ülesannete toime tulemisega. Kuna KOV nõustamistalituse töötajad tegutsesid rändekriisi igal tasandil (UA põgenike vastuvõtt, vältimatu sotsiaalse, transiit, majutus, KOVide nõustamine, halduslepingute sõlmimise protsess), siis kõik need UA põgenikud, kes riigilt abi vajasisid, said teenust KOV nõustamistalituse inimeselt. Statistika UA põgenike kohta on kätte saadav SKA kodulehelt. Alates 01.01.2023 ei ole nõustamistalituse inimesed enam kriisi reguleerimise tegevustega sellises mahus seotud ning suuremas mahus tegeletakse arendustegevustega.

Alates novembrist said KOV nõustamistalituse tähelepanu teemad, mis olid seotud väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse reformi ettevalmistusega. Kuna 1. juulist 2023 peavad KOVid ja teenuseosutajad korraldama teenusele pääsemist, teenuse hinnastamist ja finantseerimist teisiti kui seni, on vaja läbi viia tegevusi (sh teavitustegevusi, koolitusi, nõustamisi), et üleminek oleks toetatud ja toimuks võimalikult väheste tõrgetega.

Viidi läbi neljas seire 79 KOVi kümne sotsiaalteenuse kohta (nn kliendivaade KOVi kodulehtedele). Koondatud info nähtav siin: <https://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/asutus-kontaktid/statistika-ja-aruanne>. Ülevaade koostamise aluseks on võetud KOVide kodulehel olev info. Eraldi on koostatud ja uuendatud väljundid riiklikes registrites oleva üldinfo elanikkonna, puuetega inimeste arvu, puude liikide, töötuse, pensionite, sotsiaalkaitse kulude jm kohta nii KOVi kui ka teenuste kaupa.

Uuendatud on KOVide sotsiaalteenuste juhendmaterjalid (va üldhooldus, koduteenus ja üldjuhend-need uuendatakse 2023). Juhendmaterjalid leitavad siit: <https://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/kvaliteet-jarelevalve/kohaliku-omavalitsuse-noustamistalitus>

2022.a lõpu seisuga on koolitatud 382 inimest. 2023.a sihttasemeks on 400 inimest. Käesoleval perioodil koolitatavaid ei lisandunud.

2023.a esimeses pooles toimus suuremas mahus töö Sotsiaalministeeriumi poolt läbi viidava hooldereformi rakendamise toetamiseks: toimusid kõikide KOVidega (79) kohtumised; teenuseosutajate referentsgrupiga regulaarsed kohtumised kord kuus, eesmärgiga seirata teenuse osutajate muresid seoses reformiga ning otsida koos lahendusi; KOVidele ja teenuseosutajatele mõeldud KKK-de loomine ja täiendamine, inimesele suunatud KKK-d asutuse veebis loomine; KOVidele lihtsustatud üldhooldusteenuse korralduse muudatuste töövoo loomine; teemakohase STAR juhendi kaasajastamine.

Märtsis toimus 7 piirkondlikku koolituspäeva KOVidele ja teenuse osutajatele (519 koolitatavat).

29.mai toimus veebis infotund arvelduste küsimuses seoses reformiga (330 koolitatavat). Loodud täiendavad tööriistad: kalkulaatori ja haldusakti näited.

KOVide kutsel osaleti ka volikogude istungitel eesmärgiga selgitada poliitikutele reformi tausta, mõjusid ja eeldatavaid KOVi tegevusi ning toetada KOVide sotsiaaltööjuhte piirmäärade sätestamise jt teemadel.

Koostati hooldereformi infomaterjal inimestele (eesti ja vene keeles), mida jagati hooldekodudele ja KOVidele.

Toimus üldhooldusteenuse juhendi kaasajastamine ja üldhooldusteenuse osas nõustamine: rakenduslik, juhtumipõhine (sihtrühmad: inimesed, nende pereliikmed, KOVID, teenuseosutajad, partnerasutused): üle 400 nõustamise, enamik nõustamisi juhtumipõhised või siis rakendusliku iseloomuga, abistamiseks KOVe ettevalmistada tegevusi 1.juuliks (hooldusreformi jõustumiseks).

Samuti toimus Kagu-Eesti arenguprogrammi ettevalmistus: 11 KOViga eeltööd (loodud profiilid ja õigusaktide kvalitatiivsed analüüsid, üle vaadatud teenuste korraldus ja arengukavad).

Tegeleti ka kõikide KOV kohustuslike sotsiaalteenuste juhendite täiendamiseks.

Jooksvalt toimus nõustamine (rakenduslik, juhtumipõhine): kõikide sotsiaalhoolekande teenuste küsimustes, enim on pöördumisi on seotud toimetulekutoetuse määramise, Ukraina põgenike sotsiaalsete garantiide ja üldhooldusteenuse kohta.

Aruandlusperioodi lõpu seisuga on koolitatud 1231 inimest. 2023.a sihttasemeks on 689 inimest. Käesoleval perioodil lisandus 849 koolitatavat.

2023.a teise poolaasta peamised tegevused olid suunatud hooldereformi jõustumise järgsele nõustamisele ja sihtrühmade toetamisele. Suur osa rakenduslikke ja juhtumipõhiseid nõustamisi olid seotud KOVide, teenuseosutajate ja kodanike küsimustega, kuidas üldhooldusteenuse rahastamine käib, kuidas käib isiku abivajaduse hindamine, mis on erinevate poolte kohustused ja roll teenusele saamisel. Samuti oli suures hulgas pöördumisi seoses toimetulekutoetuse määramise ja vaietega selles osas, Ukraina sõjapõgenike sotsiaalsete garantiide ja toetuste osas. Tugevalt on esile kerkinud dementsusega vanurite teema üldhoolduses ja koduteenustel, mille puhul on nõustamistel kaasatud ka Dementsuse Kompetentsikeskust, kellel on välja töötatud koolitused ja nõustamised. Nõustatud on KOVide sotsiaalkomisjone, nende esimehi, sotsiaaltöö juhte suuresti hooldereformi, selle rahastuse ja ka toimetulekutoetuse menetluste osas kõikides piirkondades. On antud sisendit omavalitsuste õigusaktide muutmise protsessidesse.

Alates septembrist panustati KOVide koduteenuse korralduste analüüsile eesmärgiga saada sisendit KOVide vajadustest, tegelikust olukorrast seoses teenuse korralduse ja selle menetluslike aspektide osas. Eraldi tähelepanu pöörati KOVides tehtavatele otsustusprotsessidele ja menetluse ökonoomikale.

Palju panustamist oli teenuseosutajate toetamise, koostöö võimestamisele üldhooldusklientide abivajaduse hindamise, rahastuse kokkuleppimise ja hooldekodukohtade puuduse seiramiseks. Sotsiaalministeeriumile on esitatud erinevate perioodide seireandmeid KOVide, teenuseosutajate sisendite kohta hooldereformi kajastamisel STARis ja teistes andmekogudes.

Kagu-Eesti toetusprogrammi ettevalmistamisel koostati 11 KOVi profiilid, käidi kohtumistel tutvustamas koostatud strateegilisi dokumente omavalitsuste kohta kohapeal ning kaardistamas omavalitsuste ootusi programmiks. Viidi läbi hankemenetlus lepingupartneri leidmiseks (rahastus 2021+ perioodi TAT-st).

Viidi läbi neljandat korda seire 79 KOVi kümne sotsiaalteenuse kohta (nn kliendivaade KOVi kodulehtedele). Ülevaade koostamise aluseks on võetud KOVide kodulehel olev info.

Aruandlusperioodi lõpu seisuga on koolitatud 1231 inimest. 2023.a sihttasemeks on 689 inimest. Käesoleval perioodil koolitatavaid ei lisandunud.

Alamtegevuse nr ja nimetus ²⁰	4.5 Ida-Virumaa toetamine sotsiaalteenuste arendamisel ja pakkumisel		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.05.2019-31.12.2022	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	31.05.2019-31.12.2022
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.			
2019.a teises pooles on toimunud mentorlusprogrammi hanke sisuliste tingimuste koostamine. Toimunud on kohtumised kõigi kaheksa Ida-Virumaa kohaliku omavalitsusega. Iga kohaliku omavalitsuse kohta on koostatud teenuseosutamise profiilid. Antud profiile on tutvustatud igale Ida-Virumaa omavalitsusele. TAT tegevust on tutvustatud Ida-Virumaa KOV volikogudele ning sotsiaalkomisjonidele, kus on arutatud omavalitsuste sotsiaalteenuste kättesaadavust. Kuna Ida-Virumaa omavalitsustel tekkis suur huvi mentorlusprogrammi vastu, siis seoses sellega korraldasid KOVID mitmeid infopäevi, kuhu kaasati SoMi kas esinejatena või ekspertidena. 2019 a. teises pooles on osaletud mitmetel Ida-Virumaad puudutavatel infopäevadel nagu nt LEDEAR kohtumine (14-15			

²⁰ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

august), Kohtla-Järve foorum (5-6 september), Ida-Virumaa Eesti Puuetega Inimeste Koja infopäev (22 november), Sillamäe Linnavalitsuse infotund (2. november). SoM poolt korraldati kolm suurt üritust:

- 11. juunil Ida-Virumaa omavalitsuste juhtidega kohtumine Sotsiaalministeeriumis.

Ida-Virumaa omavalitsuste juhid kohtusid kantsleri ja asekancleriga. Kohtumise käigus tutvustati Ida-Virumaa mentorlusprogrammi ja arutati millised uued väljakutsed sotsiaalhoolekandes seisavad omavalitsuste ees lähimas tulevikus.

- 19. juunil Toilas „Ida-Virumaa mõttetalgud“. Mõttetalgutele olid kutsutud kõikide omavalitsuste sotsiaalvaldkonna spetsialistid, teenuseosutajad ja erinevad partnerid nt Töötukassa, Politsei- ja Piirivalveamet jne. Mõttetalgutel tutvustasime TAT tegevust ning toimub kaks töötuba. Esimeses töötoas laudkonnapõhiselt kaardistati esmaseid probleeme, mida saaks mentorlusprogrammi käigus käsitleda. Teises töötoas laudkonnapõhiselt otsiti kaardistatud probleemidele lahendusi.

- 5. novembril Ida-Virumaa omavalitsuste juhtidega kohtumine Sotsiaalministeeriumis.

Ida-Virumaa omavalitsuste juhid kohtusid kantsleri ja asekancleriga. Kohtumisel toimus arutelu järgmistel teemadel:

- Ida-Virumaa omavalitsuste tugevused ja võimalused sotsiaalhoolekandes;
- Vajalikud arendustegevused ja muudatused Ida-Virumaa piirkonnas;
- Kohaliku omavalitsuse ja riigi rollide jaotus sotsiaalhoolekande küsimustes;
- Millised on omavalitsuste võimalused oma inimeste heaolu tagamiseks.

Ida-Virumaa kohta koostatud teenuseosutamise profiilidest tuli välja, et osad Ida-Virumaa omavalitsused paljuski asendavad teenusepakkumist toetuse maksmisega nagu nt Sillamäe ja Kohtla-Järve Linnavalitsus. Sellel teemal toimusid antud valdades mitmed suuremad kohtumised, eesmärgiga selgitada lahti numbrilist statistikat ning selgitada teenuste osutamise efektiivsust toetuste maksmise asemel.

Tänu mentorlusprogrammi käivitamisele paljud Ida-Virumaa omavalitsused hakkasid korrastama enda teenuseosutamise kordasi. Sell teemal on toimunud mitmete KOViga kohtumised. Omavalitsuste juhid on hakanud rohkem teadvustama, et sotsiaalhoolekande peab saama ka nende prioriteediks ja aina rohkem tuleb tegeleda sotsiaalteenuste arendamisega seotud küsimustega.

Antud TAT tegevus on käivitunud plaanipäraselt.

2020.a esimeses pooles korraldati Narvas infopäev Ida-Virumaa kohalikele omavalitsustele. Infopäeva sisuks oli 2019.a detsembris avalikustatud kohtulahendi otsus Narva Linnavalitsuse kohta, mis käsitles piiravaid tingimusi sotsiaalteenuste osutamisel kohalikus omavalitsuses. Infopäevale olid kutsustatud kõik Ida-Virumaa KOV esindajad ja nende teenuste osutajad, riigikogu sotsiaalkomisjoni liikmed, õiguskantsleri büroo esindajad, kohtunik (kes oli üks otsuse autor) ning tema nõunikud. Infopäeval käsitleti Narvale tehtud otsust kui näidist sellele, mida tuleks muuta, arvestada ja paremini teha ka teistes KOVides sotsiaalteenuste osutamisel.

Osaletud on mitmel KOV kohtumisel, kus arutati KOVide valmidust arendusprogrammis osalemiseks. Kõik Ida-Virumaa KOVid on huvitatud arendusprogrammist osalemisest. Koos Töötukassa, IVEK, IVOLi lepidi kokku III sektori arendussuunad ehk kuidas luua rohkem töökohti sotsiaalvaldkonnas, mis saaksid tulevikus panustada Ida-Virumaa arendusprogrammi.

05.02 lõppes Ida-Virumaa arendusprogrammi konkurss, võitjaks osutas INVICTA OÜ. Märtsi kuu alguses sõlmiti partneriga leping kuid seoses 12.03 väljakuulutatud eriolukorraga oli vaja vormistada lepingu muudatus ning peatada Ida-Virumaa arendusprogrammi tegevused kuni eriolukorra lõppuni. Leping pikeneb eriolukorra võrra. Alates 18 maist alustati arendusprogrammi tegevustega täies mahus. Mai kuu jooksul toimus kokku 5 INVICTA OÜ ja KOVi vahelist kohtumist, mille käigus INVICTA tutvustas enda tegevus- ja ajakava, samuti kohtumiste ajal toimusid küsitlused, ette saadetud küsimuste põhjal ning iga KOViga eraldi lepidi kokku edaspidised tegevused.

Poolaasta kohtumiste loetelu:

- 8-9.01 Regionaalne areng Ida-Virumaal, kolmanda sektori kaasamine sotsiaalteemadesse (SKA, RAM, SOM).
- 16.01 Narva Linnavalitsusega ja Eesti toidupangaga. Kuidas Narva linnas saaks tekitada toidujagamise võrgustiku, et paremini jõuda abivajajateni.
- 24.01 Infopäev: Narva kohtulahendi arutelu.
- 27.02 Regionaalne areng Ida-Virumaal, kolmanda sektori kaasamine sotsiaal teemadesse

(SKA, RAM, SOM, IVOL, IVEK).

- 05.03 Kohtumine Ida-Virumaa töötukassaga ja partneritega. Kohtumise tulemusel sai valmis sotsiaalvaldkonnas tegutsevate MTÜde kaardistus.
- 12.03 Pressikonverents, kuhu olid kaasatud nii kohalik meedia kui ka Ida-Virumaa KOVID, et üheskoos käia läbi valmidus Covid- 19 levikuks Ida-Virumaa maakonnas.
- 12.05 Kohtumine koostööpartneritega (SKA, IVOL). Arenguprogrammi partneriga (INVICTA) eelne kohtumine. Esmane kaardistus sotsiaal probleemidest Ida-Virumaa maakonnas.
- 22.05 Kohtumine Ida-Virumaa arendusprogrammi elluvijaga, IVEKiga, Töötukassaga, RAMiga, SKAga

2023.a koolituste sihttasemeks on 21 inimest. Koolitusi aruandlusperioodil ei ole toimunud.

2020.a teises pooles toimus 25.08 Jõhvis ja 26.08 Narvas Ida-Virumaa kohalike omavalitsuste sotsiaalteenuste arendusprogrammi tutvustamiseks kaks suuremat infopäeva. Infopäevade eesmärk oli kokku koondada sotsiaalhoolekande spetsialistid üle kogu maakonna, et koos arutleda Ida-Virumaa arenguvõimaluste üle ning saada sisendit projektitaotlustele, mida planeeritakse 2021.a kevadel avanevasse taotlusvooru esitada. Infopäevadel anti ülevaade valdkonna väljakutsetest ja tutvustati tulevikuvaateid Sotsiaalministeeriumi poolt. Sotsiaalkindlustusamet jagas statistilist ülevaadet Ida-Virumaa sotsiaalhoolekande 2020 arvudest. Samuti oli kaasatud välisekspert Norrast, kes andis ülevaate, et mida mujal tehakse, kuidas lahendatakse hajaasustusega piirkondades sotsiaalvaldkonna teenuste efektiivset pakkumist. Info oli vajalik võrdluste väljatoomiseks ja võimaluste kaardistamiseks ning andis võimaluse õppida teiste edukogemustest. Kokku osales infopäevadel 100 inimest ning infopäevaga loodi alus edaspidiseks arendusprogrammi läbi viimiseks.

Juunis ja juulis 2020 toimusid kohtumised Ida-Virumaa kohalike omavalitsustega mille käigus kaardistati sotsiaalhoolekande valdkonna kitsaskohti ning hoolekande strateegia seisu.

Kohtumised toimusid:

- 8. juunil Narva Linnavalitsuses ja Narva-Jõesuu Linnavalitsuses
- 9.juunil Sillamäe Linnavalitsuses ja Kohtla-Järve Linnavalitsuses
- 16. juunil Jõhvi Vallavalitsuses ja Alutaguse Vallavalitsuses
- 17.juunil Toila ja Lüganeuse Vallavalitsustes

Eraldi 16.juulil toimus kohtumine piirkondlike MTÜ-dega Jõhvis, et selgitada välja mis võimalused on Ida-Virumaa MTÜdel panustada sotsiaalteenuste arendusse.

13.augustil toimunud kohtumisel omavalitsuste juhtidega, kus osales ka Sotsiaalministeeriumi kantsler Marika Priske, OÜ Invicta tegi ülevaate kaardistatud tulemustest ja varasemate kohtumiste sisust.

Oktoobris algasid strateegia loomise ja teenuste disaini koolitusprogramm, mille raames toimus 12 kohtumist, kus alguses õpetati teenuse disaini põhimõtteid ning seejärel alustas iga KOV strateegia koostamisega ning nendele vajaliku teenuse disainimisega. Kõik koolitused salvestatakse ja lisatakse TalentLMS koolituskeskkonda, kust kõik osalejad saavad koolitusmaterjale järelvaadata. Lisaks saavad osalejad antud keskkonda lisada ka kodutööd ja koolitajatel/ mentoritel on võimalik samas keskkonnas anda ka neile tagasisidet. Kogu Teenuste disaini ja strateegia koolituste käigus pakutakse mentorkohtumisi. Nõustamised toimuvad koolituspäevade vahelisel perioodil.

2023.a koolituste sihttasemeks on 21 inimest. Koolitustel osales aruandlusperioodil 40 inimest.

2021.a esimeses pooles toimusid KOV-ide sotsiaalvaldkonna strateegia teemade koolitused ja seminarid, mida oli kokku 8 päeva (64 akadeemilist kontaktundi ja 40 tundi iseseisvat tööd, mille raames valmisid KOV-ide sotsiaalvaldkonna strateegiad). Strateegia väljatöötamisele lisandus 96 tundi nõustamist.

Teenuste disaini koolitusi oli 2021.a esimeses pooles kokku 6 päeva (48 akadeemilist kontaktundi ja 60 tundi iseseisva tööna), millele lisandus 112 tundi teenuste disaini mentorlust. KOV-ide palvel toimus 2 lisa koolituspäeva 16 akadeemilist tundi) teemal "Kommunikatsioon" ja „Eelarvestamine“.

Teenuste disaini ja strateegia koolituste mentorkohtumised ja nõustamised toimusid koolituspäevade vahelisel perioodil.

Strateegia koolitusprogrammi tulemused olid järgmised:

Narva – koostati arengukava sotsiaalvaldkonna uus peatükk, mille linnavolikogu ka juba heaks kiitis.

Narva-Jõesuu – valmis arengukava sotsiaalvaldkonna uuendatud peatükk, mis on hetkel

linnaalvitusel arutluseks.

Jõhvi –KOV arengukava sotsiaalvaldkonna peatükk töötati läbi, kuid sisemine kokkulepe linnas oli, et volikogusse minnakse peatükiga mitte enne suve, pigem isegi sügisel peale volikogude valimisi.

Kohtla-Järve – töötati välja sotsiaalvaldkonna eraldi arengukava, mis on KOV arengukava lisa.

Mahukas dokument on hetkel veel projekti staatuses, kuid soovitakse enne suve jõuda volikogusse.

Alutaguse – ollakse ümber kirjutamas nii KOV arengukava sotsiaalvaldkonna peatükki, kui koostatakse eraldi sotsiaalvaldkonna strateegiat.

Lüganuse – toimus täiesti uue sotsiaalvaldkonna strateegia koostamine. Dokument on hetkel vallavalitsuses sisemistel protseduuridel.

Sillamäe ja Toila - olemasolevat arengukava peatükki hetkel ei uuendatud.

Meetmest „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ rahastatavas avatud taotlusvoorus on taotlusi tänaseks SFOSi sisestama hakanud kõik 8 KOVi. Taotluste esitamise tähtaeg on 07.07.2021.

2023.a koolituste sihttasemeks on 53 inimest. Koolitustel osales aruandlusperioodil 84 inimest.

2021. teises pooles (13. oktoober) toimus arendusprogrammi tänuüritus. Ürituse ühe osana toimus RÜ eestvedamisel infopäev, kus avatud vóorus toetuse saajatele korraldi infopäev. Arendusprogrammis osalejatele tänusónad andsid edasi sotsiaalkaitse minister Signe Riisalo ja sotsiaalministeeriumi asekanlsler Rait Kuuse. Arendusprogrammi üheks oluliseks tulemuseks oli see, et taotlusvoorus esitasid kõik 8 Ida-Vírumaa omavalitsus projekti ja said ka rahastuse tegevuste ellu viimiseks.

Sotsiaalministeerium viis läbi väikeostu „Koolitus Ida-Vírumaa kohalike omavalitsuste sotsiaalvaldkonna töötajatele“. Antud koolituse vajadus kerkis esitle arendusprogrammi elluviimisel. Väikeost kuulutati välja 05. juulil ning lepingut sõlmiti 16.november Tartu Ülikooliga (koolituse läbiviija Narva Kolledži filiaal).

Koolituse sisuks on määratudkaks põhi eesmärki :

- tuua Ida-Vírumaaale uusi oskusi ja teadmisi ning toetada sotsiaalvaldkonna arengut tervikuna, arvestades Ida-Vírumaa KOV-ide spetsiifikat;
- õpetada Ida-Vírumaa KOV-ides sotsiaalvaldkonnas töötavatele spetsialistidele täiendavaid teadmisi ja oskusi ühiskonna muutustest tingitud probleemide äratundmiseks ja seoste nägemiseks eri valdkondade vahel ning oskusi valida probleemide lahendamiseks kohane lähenemine sotsiaalvaldkonna juhtimises ja arengus.

Koolituse maht on 35 AP ja on mõeldud 32 osalejate. Koolituse raames avatakse kaks koolits gruppi (eestikeelne ja venekeelne).

Eraldi toimusid kohtumised piirkondlike MTÜ-dega ja teenuseosutajatega, et selgitada välja mis võimalused on Ida-Vírumaa sotsiaalkaitse teenuseosutajatel panustada Ida-Vírumaa sotsiaalteenuste arendusse. Samuti toimus kohtumine Ida-Vírumaa Omavalitsus Liiduga, et arutada läbi Ida-Vírumaa arengukava, tuua rohkem esile sotsiaalhoolekande valdkonna arenguid ja edaspidist suunda.

Koolitatavaid aruandlusperioodil ei lisandunud.

2022.a esimeses pooles alustati Narva Kolledži poolt koolituste läbi viimisega:

- 28.01.2022 Peamised lähenemised, sotsiaalkaitse, seadusandlus. Osales 33 inimest.
- 29.01.2022 Kvaliteedi- ja tulemusjuhtimise, protsesside ja ressursside juhtimise roll valdkonna eesmärkide saavutamises ning teenuste tõhusamas korraldamises. Osales 33 inimest.
- 11.-12.02.2022 Kliendikeskne lähenemine, s.h. kohalolu põhimõtted ja rakendamine, avatud dialoog, tugevustele orienteeritud lähenemine, lahenduskeskne lähenemine. Osales 20 inimest.
- 18.-19.02.2022 Kliendikeskne lähenemine, s.h. kohalolu põhimõtted ja rakendamine, avatud dialoog, tugevustele orienteeritud lähenemine, lahenduskeskne lähenemine. 18.02. osales 15 inimest; 19.02. osales 14 inimest.
- 22.-23.02.2022 Esimene õppereis. Teema "Sotsiaaltöö lõimumine teiste valdkondadega". Osales 19 inimest.
- 25.-26.02.2022 Juhtumipõhine lähenemine sh uudsete paindlike lahenduste kasutamine KOV-i sotsiaalhoolekandeteenuste korraldamisel ja osutamisel. 25.02. osales 20 inimest; 26.02. osales 18 inimest.
- 04.- 05.03.2022 Juhtumipõhine lähenemine sh uudsete paindlike lahenduste kasutamine KOV-i sotsiaalhoolekandeteenuste korraldamisel ja osutamisel. 04.03. osales 13 inimest; 05.03. osales 15 inimest.
- 15. -16.03.2022 Teine õppereis. Teema "Sotsiaaltöö lõimumine teiste valdkondadega". Osales

16 inimest.

- 18.-19.03.2022 Väärtused sotsiaaltöös, inimõigused, sotsiaalala töötaja eetikakoodeks, sotsiaaltöötaja professionaalne identiteet. Osales 16 inimest.
- 25.-26.03.2022 Väärtused sotsiaaltöös, inimõigused, sotsiaalala töötaja eetikakoodeks, sotsiaaltöötaja professionaalne identiteet. Osales 18 inimest.
- 01.-02.04.2022 Sotsiaalteenuste korraldamine ja arendamine, arvestades tänapäeva ühiskonnas ja valitsemises muutunud vajadusi, ootusi ja praktikat. 01.04. osales 15 inimest; 02.04. osales 14 inimest.
- 08.-09.04.2022 Sotsiaalteenuste korraldamine ja arendamine, arvestades tänapäeva ühiskonnas ja valitsemises muutunud vajadusi, ootusi ja praktikat. 08.04. osales 20 inimest; 09.04. osales 19 inimest.
- 11.04.2022 Inimkeskse ja kasutajasõbraliku teenusedisaini praktiline seminar I. Osales 17 inimest.
- 12.04.2022 Inimkeskse ja kasutajasõbraliku teenusedisaini praktiline seminar II. Osales 15 inimest.

Kokku osales koolitusel 35 unikaalset inimest.

Samuti toimus kaks õppereisi:

1. Tutvuti Mödriku Sotsiaaltöö laboriga ning külastati Rakvere linnavalitsust (Eesmärk oli tutvuda innovaatiliste lahendustega sotsiaalvaldkonnas ning kuidas on korraldatud sotsiaalvaldkonna võrgustik ning teenuseosutamine kõrval maakonnas).

2. Tutvumine sotsiaalvaldkonna teenuste korraldamisega Tartu vallas ning Võru linnas.

Kogu koolituse vältel osalejad kasutavad Moodli keskkonda õppematerjalide uurimiseks ja vaatamiseks, samuti iseseisvate ja rühmatööde tegemiseks. Alates õppetöö algusest (koolituse algus oli 28.01.2022) on vene ja eesti keelsetel rühmades osalejatel tehtud 5 iseseisvat tööd ja 2 rühmatöö. Osalejate tagasiside küsimustuku tulemused esitatakse suvel.

2023.a koolituste sihttasemeks on 53 inimest. Koolitustel osales 119 inimest.

2022.a teises pooles toimus Narva Kolledži poolt Ida-Virumaa sotsiaaltöötajate koolituse kohta tagasiside kogumine ja lepingu viimase etapi aruande esitamine. Enamus osalejatest on olnud rahul nii koolituspäevade sisuga, õppematerjalidega, meetoditega, koolitajate lähenemistest ja aruteludega ning grupidöödega, kõrge rahulolu ka õppereisidega. Individuaalsest refleksioonist selgus, et enamus võtab kaasa uued teadmised koostöö osas, inimesekeskse lähenemist, innovatsiooni, inimõiguste alased teadmised ning palju märkasid ka erinevaid oskusi. Inimesed ei olnud rahul, et olid mahud kodutööd, liiga pikad koolituspäevad ja õppimine laupäeviti. Osalejad leidsid, et vajavad veel aega ja oskusi avatud dialoogi, strateegilise planeerimise arendamiseks, samas vajavad veel motivatsiooni ning vajavad aega kutse taotlemiseks.

Koolitusel osales kokku 119 inimest. Käesoleval perioodil koolitatavaid ei lisandunud.

Tegevused lõppesid 2022.a lõpuga.

Alamtegevuse nr ja nimetus ²¹	4.6 Inimkeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi korralduse arendamine esmatasandi hoolduskoordinatsiooni süsteemi abil hooldusvajadusega inimesele		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2020-31.12.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2020-31.12.2023
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.			
2020.a esimeses pooles tegeleti hoolduskoordinatsiooni süsteemi arendamiseks sobivate partnerite leidmiseks konkurssi tingimuste välja töötamisega. Samuti toimus hoolduskoordinatsioonis osalevate spetsialistide koolitusvajaduse välja selgitamine ning koolitushanke tingimuste koostamine.			
2020.a teises pooles (juunis) kuulutati välja konkurss „Inimesekeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordinatsioonimudel“, mille raames alustati kuues piirkonnas paindliku			

²¹ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

koordinatsioonimudeli rakendamist:

- 1) Tallinn - Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet, AS Ida-Tallinna Keskhaigla, AS Medicum Perearstikeskus, Lasnamäe Linnaosa Valitsus;
- 2) Raplamaa - Rapla Vallavalitsus, Kohila Vallavalitsus, Märjamaa Vallavalitsus, Kehtna Vallavalitsus, SA Raplamaa Haigla, Rapla Perearstikeskus OÜ ja Märjamaa Perearstikeskus OÜ;
- 3) Lääne-Virumaa, Järvamaa - Rakvere Linnavalitsus, Tapa Vallavalitsus, Järva Vallavalitsus, Paide Linnavalitsus, Türi Vallavalitsus, AS Järvamaa Haigla, AS Rakvere Haigla, Rakvere Perearstikeskus, OÜ Tapa Perearstikeskus, Paide Perearstikeskus, OÜ Türi Tervisekeskus, FIE Enn Sults;
- 4) Saaremaa - Saaremaa Vallavalitsus, Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Kuressaare Haigla SA, Kuressaare Perearstikeskus OÜ, Perearst Anu Krischka, Perearst Sille Väli OÜ, Permer OÜ, Salme Perearstikeskus OÜ, Osaühing Muhu Perearstikeskus;
- 5) Viljandimaa - Viljandi Linnavalitsus, Viljandi Vallavalitsus, SA Viljandi Haigla, Helve Kansi OÜ, Osaühing Mustla Perearstikeskus, Mare Metsur-Benzel OÜ, Osaühing Perekeskus ja OÜ Peremeedik;
- 6) Tartumaa - Tartu Linnavalitsus, OÜ Tartu Kesklinna Perearstikeskus, SA Tartu Ülikooli Kliinikum.

Iga piirkonnad leppis oma eripäradest ja ressurssidest lähtuvalt kokku edasise koordinatsioonimudeli rakendamise, mis eeldab ühist rollide paika panemist, kokkulepete sõlmimist ja süsteemse (üksikjuhtumipõhise, aga ka juhtumiteülese) võrgustikutöö käivitamist, mida rakendatakse ja täiendatakse kogu perioodi vältel.

Piirkondades viidi aruandlusperioodil läbi 16 üksikjuhtumite ülest võrgustikutöö kohtumist ja 9 üksikjuhtumite lahendamise seotud juhtumimeeskonna võrgustikukohtumist. Perioodil oktoober 2020 detsember 2020 tegeleti võrgustikutöö käigus 31 kliendi kompleksjuhtumiga ja sõlmiti valdkonnaülesed kokkulepped inimesekeskse abi pakkumiseks.

Koolitushanke partner on läbi viinud 6 piirkondlikku koolitust (juhtumikorraldus, võrgustikutöö SCIROCCO küpsusmudel), üks igale piirkonnale ja lisaks kõigile veel ühe koolituse (teenuste disaini erinevate tööriistade kasutamine). Koolitatute seireandmed ja arv esitatakse hankepartneri poolt Sotsiaalministeeriumile aprillis.

2021.a esimesel kvartalil viidi kuues katsepiirkonnas läbi 24 üksikjuhtumite ülest võrgustikutöö kohtumist, 23 üksikjuhtumite lahendamise seotud juhtumimeeskonna võrgustikukohtumist ning tegeleti 56 kliendi kompleksjuhtumiga. Mai lõpu seisuga on 2021. aastal läbi viidud 11 erinevat koolitust (laiemale sihtrühmale, võrgustike juhtidele).

Iga piirkonnaga on Sotsiaalministeerium korraldatud kaks kohtumist, et arutada aruandlustes välja toodud probleeme ja küsiti tagasisidet koordinatsioonimudeli toimimise kohta ning ettepanekuid selle täiendamiseks. Lisaks töötatakse välja kliendi rahuloluküsimustikku, mille abil koordinatsioonimudeli tõhusust hinnata kliendi taseme vaatest. Kõik piirkonnad olid kaasatud küsimustiku parendamise protsessi.

Aprillis alustati uue konkursi ettevalmistusi.

Kumulatiivselt on projekti käigus läbi viidud 30 üksikjuhtumite ülest võrgustikutöö kohtumist (2023.a sihttase 68), 32 kliendijuhtumitega seotud võrgustikutöö kohtumist (2023.a sihttase 120) ja koolitatud 135 inimest (2023.a sihttase 450).

2021. a teises pooles kohtus Sotsiaalministeerium piirkondadega mõlemas kvartalis, et saada tagasisidet koordinatsioonimudeli rakendamise kitsaskohtadest ja saada sisendit vajalike muudatuste kohta edaspidiste tegevuste planeerimiseks. Koolitaja viis läbi kõik lepingulised koolitused, aasta lõpus toimusid piirkondadele nii supervisioon kui teine SCIROCCO hindamine. Piirkondadele anti katsetamiseks kliendi rahuloluküsimustikud, esimesed vastused on saadetud ka Sotsiaalministeeriumile, et teha järeldusi küsimustiku efektiivsuse kohta. Töö küsimustikega jätkub ka uues projektist. Detsembris kuulutati välja avatud taotlusvoor, et 2020. aastal alustanud projektipiirkonnad saaksid tegevusi jätkata ja uued piirkonnad liituda. Kõik kuus piirkonda on saatnud oma lõpparuanded, mis annavad sisendi Sotsiaalministeeriumi majaprojektile: Inimesekesksed sotsiaal- ja tervishoiuteenused.

Kumulatiivselt on projekti käigus läbi viidud 108 üksikjuhtumite ülest võrgustikutöö kohtumist (2023.a sihttase 68), 109 kliendijuhtumitega seotud võrgustikutöö kohtumist (2023.a sihttase 120) ja koolitatud 151 inimest (2023.a sihttase 450).

2022.a esimeses pooles (kuni 28.02.2022) oli võimalik omavalitsustel esitada taotlusi "Inimkeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordinatsioonimudeli rakendamine kohalikul tasandil" projektis osalemiseks. Tegeleti esitatud taotluste hindamisega ning hiljem ka lepingute sõlmimisega.

01.01.2022-31.04.2023 osaleb projektis „Inimesekeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordinatsioonimudel“, kaheksa piirkonda:

1. Elva piirkond - Elva Vallavalitsus, Nõo Vallavalitsus;
2. Pärnu piirkond - Pärnu Linnavalitsus;
3. Rakvere piirkond - Rakvere Linnavalitsus, Järva Vallavalitsus;
4. Rapla piirkond - Rapla Vallavalitsus, Kohila Vallavalitsus, Märjamaa Vallavalitsus, Kehtna Vallavalitsus;
5. Tõrva piirkond - Tõrva Vallavalitsus, Otepää Vallavalitsus, Valga Vallavalitsus;
6. Saaremaa piirkond - Saaremaa Vallavalitsus, Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus;
7. Tallinna piirkond - Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet (Lasnamäe LOV);
8. Tartu piirkond - Tartu Linnavalitsus.

Iga piirkond lähtub koordinatsioonimudeli rakendamisel just oma eripäradest ja ressurssidest. Moodustatakse piirkondlik juhtühm, võrgustik ja tööle hakkavad ka juhtumipõhised võrgustikud. Koordinatsioonimudeli eesmärk on toimiv võrgustikutöö, mis eeldab selget rollijaotust, kokkuleppeid ning pidevat ja süsteemset koostööd kõikidelt osapooltelt. Projekti esimesel kolmel kuul tegelevadki uued projekti piirkonnad (2022 alustas 3 uut – Pärnu, Elva, Tõrva) oma võrgustike moodustamisega. Jätkupiirkonnad (neid on 5), kes oma võrgustikud on eelnevalt juba moodustanud, tegelevad uute partnerite leidmisega, rakendavad juhtumipõhist koostööd ning korraldavad vajadusel võrgustiku liikmetega kohtumisi.

Projektis osalevad piirkonnad on välja toonud, et sotsiaalvaldkonnas on töökoormus erinevate kriiside tõttu tohutult kasvanud ning sellest tulenevalt on ka projektiga seostud tegevused olnud keerulisemad. Näiteks on kahel uuel 2022 alustanud piirkonnal (Elva ja Pärnu) olnud raskusi töötajate leidmisega, kes hakkaks projekti tegevusi juhtima ja koordineerima. Samuti on välja toodud, et suurema koormuse tõttu ka võrgustikutöös olnud takistusi, sest kohtumisi on ajanappuse tõttu keerulisem organiseerida.

Esimeses poolaastas esitas kolm piirkonda enda esimesed kvartali aruanded ning kokku on algatatud 21 juhtumimenetlust ning toimunud 12 piirkondliku võrgustike liikmete kohtumist.

Samuti toimus 2022 aasta esimeses pooles hoolduskoordinatsioonis osalevate spetsialistide eelmise aasta koolitushanke üle vaatamine ning uue hanke tingimuste koostamine.

05.05.2022 toimus „Inimesekeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordinatsioonimudeli rakendamine Rapla maakonnas- avaseminar“, kus ka Sotsiaalministeeriumi esindaja osales.

Kumulatiivselt on projekti käigus läbi viidud 120 üksikjuhtumite ülest võrgustikutöö kohtumist (2023.a sihttase 68), 114 kliendijuhtumitega seotud võrgustikutöö kohtumist (2023.a sihttase 120) ja koolitatud 151 inimest (2023.a sihttase 450).

2022 teise poolaasta lõpuks on partnerite poolt töösse võetud 112 kompleksjuhtumit ning toimunud on 79 juhtumimeeskonna kohtumist. Piirkondlike võrgustikuliikmete kohtumisi on kõigil projektis osalejatel kokku 81.

17.08.2022- Toimus Valga Haiglas hoolduskoordinatsiooni projektist Valga, Kuressaare, Viljandi ja Elva ja PAIK projekti ühiskohtumine. Tõdeti, et kahel projektil on palju kokkupuutepunkte keeruliste juhtumite lahendamisel ning arutelu käigus toodud näitete põhjal said osalejad häid tähelepanekuid, kuidas keeruliste juhtumite korral võiks tegutseda (nt koduõdede kaasamine, kokkulepped kiirabiga kiire infovahetuse osas).

27.09.2022 Toimus Rakvere koordinatsiooni seminar, kus tutvustati projekti sisutegevusi ja ootusi edaspidiseks rakendamiseks.

19.10.2022 toimus projektis osalejatega kohtumine Tartus, kus tehti kuue piirkonna kvartali aruannete kokkuvõtte seni tehtus tegevustest. Samuti arutati, millal, kus ja kuidas korraldada projekti lõpuüritus.

23.11.2022 toimus kohtumine Tallinnas, et arutada Tallinna ja Harjumaa koordinatsioonimudeli väljatöötamiseks edasisi samme.

Toimus katseprojektide jätkamiseks uue määruse tingimuste välja töötamine.

2022.a lõpuga Tallinna ja Tartu piirkond lõpetasid oma projektitegevused. Lõpetanud projektid täitsid määruses ette nähtud näitajad. 2022.a esimeses kvartalis jätkavad tegevustega veel kuus piirkonda- Saaremaa lõpetab 31.01.2023 seisuga, Pärnu 30.04.2023 seisuga ning ülejäänud piirkonnad 31.03.2023 seisuga.

Tegevuse raames planeeritud koolitushanke läbi viimine ebaõnnestus kahel korral (ei esitatud ühtegi pakkumist) ning Sotsiaalministeerium loobus selle hanke korraldamisest.

Kumulatiivselt on projekti käigus läbi viidud 189 üksikjuhtumite ülest võrgustikutöö kohtumist (2023.a sihttase 68), 188 kliendijuhtumitega seotud võrgustikutöö kohtumist (2023.a sihttase

120) ja koolitatud 151 inimest (2023.a sihttase 450).

2023.a esimeses pooles jätkasid tegevustega veel kuus piirkonda. Toimused igakuised maksetaotluste ja aruannete menetlused ning kohtumised piirkondadega. 26.01-27.01.2023 toimus Saaremaal projekti lõpuüritus, kus osales kokku 63 inimest.

Toimused kohtumised ka tegevuste edaspidise jätkamise planeerimiseks. Koostatud on 2022-2023 koordinatsiooni projekti kokkuvõte ning kõikide seni toimunud koordinatsiooni projektide koond, mis on osa sotsiaalministeeriumi integratsiooniteema tulevaseks planeerimiseks.

Kumulatiivselt on projekti käigus läbi viidud 208 üksikjuhtumite ülest võrgustikutöö kohtumist (2023.a sihttase 153), 212 kliendijuhtumitega seotud võrgustikutöö kohtumist (2023.a sihttase 194) ja koolitatud 151 inimest (2023.a sihttase 450).

2023.a teiseks pooleks olid kõik koordinatsiooniprojektid lõpetanud. Toimus lõppenud projektide osas kokkuvõtete ja järelduste tegemine (nt tehti otsus, et Harjumaale ja Tallinnale olemasolev lähenemine ei sobi ja otsustati sellele piirkonnale disainida järgnevatel aastatel teine lähenemine) ning selle põhjal uue avatud vooru ettevalmistamine. Toetuse abil saab 2023-2025.a maakonnapõhist koordinatsioonimudelit töös hoida ja edasi arendada ning olemasolevat mudelit maakonnapõhiseks laiendada (rahastus toimub perioodist 2021+).

Toimus ka koordinatsiooniprojekti tulemuste ning arendusplaanide tutvustus erinevatele omavalitsustele, tervishoiusüsteemi ja teistele osapooltele. Harjumaale sh Tallinnale sobiva koordinatsioonimudel välja töötamiseks osaleti 11-12. oktoobril Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsiooni korraldatud sotsiaalvaldkonna konverentsi „Sotsiaal(t)öö – kuhu ja kellega liigub?“. Sel aastal oli märksõnadeks muutus, areng ja koostöö.

Kumulatiivselt on projekti käigus läbi viidud 208 üksikjuhtumite ülest võrgustikutöö kohtumist (2023.a sihttase 153), 212 kliendijuhtumitega seotud võrgustikutöö kohtumist (2023.a sihttase 194) ja koolitatud 151 inimest (2023.a sihttase 450). Koolitavate näitaja jäi täitmata kuna 2023.a planeeritud koolitushange ebaõnnestus kahel korral.

8. Näitajate²² täitmine (kumulatiivselt)			
Näitaja nimetus (viide TAT punktidele, missugusest tegevusest kujuneb)	Kavandatud saavutustase ²³	Tegelik saavutus tase	Põhjendus näitaja üle- või alatäimisel
TAT panus rakenduskava väljundnäitajasse			
Hoolekande teenuste saajate arv (1.2, 1.3, 1.7, 2, 4.3, 4.4)	2885 (2018. a sihttase) 4575 (2023.a sihttase)	5792	TAT spetsiifiliseks väljundnäitajaks on 31.12.2023 seisuga 6 907 teenuse saajat (ei ole unikaalsed). 2023.a teises pooles lisandus 570 teenuse saajat (tegevusest 4.3). Unikaalseid teenuse saajaid kokku on 5 792 (siia ei ole arvestatud teenuse saajaid, kes on kajastatud laiendatud andmekorje tabelis, keda oli 525. Puudub isikukood inimeste kattuvuse kontrollimiseks). Vaadates rakenduskava 2023.a lõpptaset (teenuse saajate arv 4575), siis on näha, et näitaja on üle täidetud. TAT näitajate planeerimisel 2015.aastal ei olnud võimalik päris täpselt kõiki tegevusi ning nendega saavutatavaid väljundnäitajaid ette planeerida. TAT tegevuste ellu viimisel oli eesmärk saavutada maksimaalne kasu

²² Näidatakse nii väljund- kui ka tulemusnäitajate tasemed

²³ TATs fikseeritud saavutustase.

			sihtrühmale ja seetõttu tekkis olukord kus TAT väljundnäitaja on üle täidetud.
TAT panus rakenduskava tulemusnäitajasse			
Osalejad, kes 6 kuud pärast teenuse saamise algust on tööturul (1.2, 1.3, 1.7, 2, 4.3, 4.4)	30%	51,1%	Näitaja mõõtmise aluseks on võetud inimesed, kelle teenuse saamise algusest on möödunud 6 kuud (4911 inimest). Teenuse saajate arv, kelle teenuse saamise algusest on möödunud 6 kuud ja kes on tööturul/suundunud aktiivsetele tööturuteenustele on 2510 Aluseks võetud Statistikaameti andmed seisuga 31.12.2022. Statistikaamet esitab viimase andmed 2023.a kohta 2024.a kevadel ning seejärel antud näitajat korrigeeritakse. TAT tulemusnäitajate planeerimisel 2015.aastal ei olnud võimalik täpselt kõiki tegevusi ning nendega saavutatavaid tulemusi ette planeerida. Sihttaseme määramisel ei saanud aluseks võtta ka varasemat kogemust kuna täpselt sama metoodikaga näitajat ei olnud eelnevalt ESF tegevuste ellu viimisel kogutud. Eesmärk oli saavutada maksimaalne kasu sihtrühmale ja seetõttu tekkis olukord kus TAT tulemusnäitaja on üle täidetud.
Osalejate suhtarv, kes said aasta jooksul ESFist toetatud hoolekandeteenuseid ning kelle toimetulek seeläbi paranes või kelle puhul välditi ööpäevaringsele institutsionaalsele teenusele suundumist (1.2, 1.3, 1.7, 2, 4.3, 4.4)	15%	70,7%	Teenuse saajate arv, kellel on paranenud toimetulek või paranenud toimetulek ning välditud ööpäevaringsele institutsionaalsele teenusele suundumist on 3 305. Näitaja mõõtmise aluseks on võetud kõik teenuse saajad (kõik on lõpetanud), kellelt on kohistus küsida toimetuleku paranemise infot (4675 (5792-1117) inimest). TAT tulemusnäitajate planeerimisel 2015.aastal ei olnud võimalik täpselt kõiki tegevusi ning nendega saavutatavaid tulemusi ette planeerida. Sihttaseme määramisel ei saanud aluseks võtta ka varasemat kogemust kuna sellist näitajat ei olnud eelnevalt ESF tegevuste ellu viimisel kogutud. Eesmärk oli saavutada maksimaalne kasu sihtrühmale ja seetõttu tekkis olukord kus TAT tulemusnäitaja on üle täidetud.
TAT spetsiifilised väljundnäitajad²⁴			

²⁴ Võimaluse korral esitada andmed soolises lõikes

Erivajadustega inimestele ning nende pereliikmetele tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste arendamine ja osutamine (1.2, 1.3, 1.7)	2490 (2023.s sihttase)	2406	Tegevus 1.2 - abivahendialane nõustamine 905 ja keskkonnakohanduse alane nõustamine 291 teenuse saajat (tegevus on lõppenud 31.12.2020 seisuga) Tegevus 1.3 – 1210 teenuse saajat. Tegevus 1.7 – teenuse osutamine sellel teemal toimub avatud vóorus. Näitaja täitmine kumulatiivselt alates tegevuste algusest. Näitaja alataitmise peamiseks põhjuseks on tegevuse 1.7 TATist ära jäämine. Teenuse osutamine sama teema raames toimus läbi avatud taotlusvóorude.
Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele (2)	2022 (2018.a ja 2023.a sihttase)	2022	Tegevused algasid 2016. aastast. Näitaja täitmine tegevuse 2 alt. Näitaja täitmine kumulatiivselt alates tegevuse algusest. Teenuse osutamine 2018.a lõpuga lõppenud.
Hoolekandevaldkonna koolitustel osalenud inimeste arv (1.2,1.3, 1.7, 1.8)	1372 (2018.a sihttase) 2132 (2023.a sihttase)	2448	Tegevuse 1.2 alt 255 abivahendispetsialisti ja keskkonnakohanduse teemal KOV spetsialisti koolitamine ja tegevuse 1.3 alt 2170 rehabilitatsioonispetsialisti koolitamine, 1.8 alt 23 vene viipekeeletólgi koolitus. Tegevusega 1.7 alt koolitusi ei korraldatud. Näitaja täitmine kumulatiivselt alates tegevuste algusest. Näitaja ületäitmise põhjuseks oli suur vajadus antud koolituste järele ning tegevuste pikendamine ja ellu viia ka 2022 ning 2023.a (esialgu olid enamus tegevusi planeeritud lõppema varem).
Hoolekandevaldkonna koolitustel ja supervisioonidel osalenud inimeste arv (3.1, 3.3)	1194 (2018 a. Sihttase) 1532 (2023.a sihttase)	1593	Koolitusel osalejad on tegevuse 3.1 (1166 inimest sh 54 käesoleval perioodil) ja 3.3 (427 inimest) alt. Näitaja täitmine kumulatiivselt alates tegevuste algusest. Näitaja ületäitmise põhjuseks oli suur vajadus antud koolituste järele ning tegevuste pikendamine ja ellu viia ka 2022 ning 2023.a (esialgu olid enamus tegevusi planeeritud lõppema varem).
Hoolekandevaldkonna koolitustel osalenud inimeste arv (4.1, 4.4, 4.5, 4.6)	218 (2018 a. Sihttase) 1498 (2023.a sihttase)	1850	Koolitusel osalejad tegevuse 4.1 (349 inimest), 4.4 (1231 inimest), tegevuse 4.5 (119 inimest), tegevuse 4.6 (151 inimest) alt. Näitaja täitmine kumulatiivselt alates tegevuse algusest. Näitaja ületäitmise põhjuseks oli suur vajadus antud koolituste järele ning tegevuste pikendamine ja ellu viia ka 2022 ning 2023.a (esialgu olid enamus tegevusi planeeritud lõppema varem).

Hoolekandeteenuste saajate arv (p 4.3)	2478 (2023.a sihttase)	2479	Tegevuse 4.3 teenuse saajad. Käesoleval perioodil lisandus 570 teenuse saajat.
TAT panus üldistesse näitajatesse			
Kas TAT viisid osaliselt või täielikult ellu sotsiaalpartnerid või vabaühendused?	Jah	Tegevusi TAT perioodi viisid partnerina ellu Maakondlikud Arenduskeskused, Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus, Sotsiaalkindlustusamet, Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon ja Tervise Arengu Instituut. Läbi voorude on kaasatud Kohalikud Omavalitsused ellu rakendama koordinatsiooniprojekti ning läbi riigihanke leiti koostööpartneriks MTÜ Eesti Külaliikumine Kodukant, kes kaasas Kohalikke Omavalitsusi vabatahtlike tegevuse rakendamiseks sotsiaalvaldkonnas.	
Kas TAT üheks eesmärgiks oli naiste jätkusuutliku osaluse ja edu tagamine tööhõives?	ei		
Kas TAT oli suunatud riigi, piirkonna või kohaliku tasandi haldus- ja ametiasusutele või avalike teenuste osutamisele?	jah	TAT tegevused panustavad nii riigi kui ka kohalike omavalitsuste teenuste kvaliteetsemasse osutamisse ja kättesaadavuse parandamisse.	
Otseselt (nii rahaliselt kui mitterahaliselt) toetatud mikro-, väikese- ja keskmise suurusega unikaalsete ettevõtete (sh ühistute ja sotsiaalmajandusettevõtete) arv	0	Antud TAT raames sellist infot ei koguta	
TAT lõppeesmärgist täidetud (%):	Statistikaameti andmete põhjal seisuga 31.12.2022 on näitaja „Osalejad, kes 6 kuud pärast teenuse saamise algust on tööturul“ 51,1% ja näitaja „Osalejate suhtarv, kes said aasta jooksul ESFist toetatud hoolekandeteenuseid ning kelle toimetulek seeläbi paranes või kelle puhul välditi ööpäevaringsele institutsionaalsele teenusele suundumist“ 70,7%.		
TAT lõppeesmärgi täitmise selgitus:	Lõppeesmärgi täitmine hea, mõlemad tulemusnäitajad ületavad seatud sihttaset.		

9. Hinnang TAT tulemuslikkusele ja püstitatud eesmärkide saavutamisele²⁵

1.01.2015 - 31.12.2016

Vaadates rakenduskava väljundnäitaja lõpptaset (teenuse saajate arv 3875), siis TAT ellu viidud tegevuste panus täitmise osas Statistikaameti andmete põhjal (1.01-31.12.2015) on esimesel aastal tagasihoidlik (teenust saanud 32 inimest). Aastal 2015 ei olnud mitu teenuse osutamise projekti veel alustanud. Täitmine seisuga 31.12.2016 TAT spetsiifiliste näitajate põhjal (teenust saanud 1375

²⁵ Täidetakse üks kord aastas kumulatiivsel seisuga 31.12

inimest) on 35,5 %.

TAT tulemusnäitajate täitmise osas hetkel hinnangut ei saa anda, sest ei ole veel Statistikaameti poolt koostatavat sellekohast kokkuvõtet saanud.

1.01.2017 – 31.05.2017

Vaadates rakenduskava väljundnäitaja lõpptaset (teenuse saajate arv 3875), siis TATis ellu viidud tegevuste panus näitajate täitmise osas Statistikaameti andmete põhjal (1.01.2015 - 31.12.2016) on esimesel kahel aastal hea (teenust saanud 1378 inimest). Rakenduskava tulemusnäitajad on täidetud.

1.06. 2017- 31.12.2017

Statistikaameti andmeid veel 2017.a teenuse saajate osas ei ole laekunud.

Vaadates TAT spetsiifiliste näitajate põhjal teenuse saajate osakaalu planeeritud mahust seisuga 31.12.2017 on täitmine 74,8% ja sellest unikaalsete inimeste puhul täitmine 73,34%.

Eelarve täitmise kokkuvõte MT 1-30 (kajastab kulusid kuni 2017.a oktoobri lõpuni):

Väljundi 2.1 „Erivajadustega inimestele ning nende pereliikmetele tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste osutamine“ eelarve täitmine on 47,69%. Väljundi 2.2 „Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele“ eelarve täitmine on 30,32%. Menetluses oleva TAT muudatusega vähendatakse väljundi eelarvet 300 000 euro võrra, mis tõstab oluliselt täitmise protsenti.

Väljundi 2.3 „Sotsiaalvaldkonna spetsialistide pädevuse toetamine hoolekandeteenuste osutamiseks“ eelarve täitmine (MT1-30 andmetel) on 42,87%.

Väljundi 2.4 „Kohalike omavalitsuste võimekuse tõstmine ja koostöö toetamine sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks“ eelarve täitmine on 4,62%. Antud väljundi täitmine on väga madal kuna alategevus 2.4.2 „Sotsiaaltransporditeenuse (STT) korralduse arendamine“ ellu viimine on lükkunud edasi. Menetluses oleva TAT muudatusega vähendatakse alategevuse 2.4.2 eelarvet, mis tõstab oluliselt väljundi täitmise protsenti.

Kokku TAT (otsesed ja kaudsed kulud) täitmine on 37,97%. Kui arvestada menetluses oleva TAT muudatuse eelarvet, siis on täitmine ligi 50%. Võttes arvesse uue muudatusega kinnitatava eelarve ja info, et väga paljud suured maksed jäid 2017.a novembri ja detsembri kuusse, siis TAT eelarve täitmist võib hinnata heaks.

1.01.2018-31.12.2018

Vaadates rakenduskava 2023.a TAT sihttaset (teenuse saajate arv 4575), siis ellu viidud tegevuste panus näitajate täitmisesse Statistikaameti andmete põhjal (1.01.2015-30.06.2018) on hea (teenust saanud 3391 inimest).

TAT tulemusnäitajad Statistikaameti andmete põhjal (1.01.2015- 30.06.2018) on üle täidetud. Näitaja „Osalejad, kes 6 kuud peale teenuse saamise algust on tööturul“ saavutustasemaks on 56,14% ja näitaja „Osalejate suhtarv, kes said aasta jooksul ESFist toetatud hoolekandeteenuseid ning kelle toimetulek seeläbi paranes või kelle puhul välditi ööpäevaringsele institutsionaalsele teenusele suundumist“ on 42,25%.

Eelarve täitmise kokkuvõte MT 1-42 (kajastab kulusid kuni 2018.a septembri lõpuni):

Väljundi 2.1 „Erivajadustega inimestele ning nende pereliikmetele tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste osutamine“ eelarve täitmine on 81,18%.

Väljundi 2.2 „Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele“ eelarve täitmine on 89,61%. Selle väljundi tegevused lõppevad 2019.a 1. jaanuariga.

Väljundi 2.3 „Sotsiaalvaldkonna spetsialistide pädevuse toetamine hoolekandeteenuste osutamiseks“ eelarve täitmine on 78,47%.

Väljundi 2.4 „Kohalike omavalitsuste võimekuse tõstmine ja koostöö toetamine sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks“ eelarve täitmine on 43,12%. Väljundi eelarve täitmine on madal kuna alategevus 2.4.5 „Vabaühenduste, kohalike omavalitsuste ja sotsiaalteenuse osutajate koostöö arendamine“ alustamiseks planeeritud kulud osutusid väiksemaks. Kuna eelarve jääk 2018.a tekkis eelarve planeerimisvea tõttu, siis järgmise TAT muudatusega kantakse selle tegevuse kulud sama tegevuse 2019.a ja 2020.a eelarvesse.

Kokku TAT (otsesed ja kaudsed kulud) täitmine on septembri lõpu seisuga 89%. TAT eelarve täitmist võib hinnata heaks.

1.01.2019-31.12.2019

Vaadates rakenduskava 2023.a TAT sihttasest (teenuse saajate arv 4575), siis ellu viidud tegevuste panus näitajate täitmisesse Statistikaameti andmete põhjal (1.01.2015-30.06.2018) on hea (teenust saanud 3391 inimest).

TAT tulemusnäitajad Statistikaameti andmete põhjal (1.01.2015- 30.06.2018) on üle täidetud. Näitaja „Osalejad, kes 6 kuud peale teenuse saamise algust on tööturul“ saavutustasemaks on 56,14% ja näitaja „Osalejate suhtarv, kes said aasta jooksul ESFist toetatud hoolekandeteenuseid ning kelle toimetulek seeläbi paranes või kelle puhul välditi ööpäevaringsele institutsionaalsele teenusele suundumist“ on 42,25%.

Eelarve täitmise kokkuvõte MT 1-54 (kajastab kulusid kuni 2019.a septembri lõpuni):

Väljundi 2.1 „Erivajadustega inimestele ning nende pereliikmetele tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste osutamine“ eelarve täitmine on 68,25%.

Väljundi 2.2 „Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele“ eelarve täitmine on 99,97%. Selle väljundi tegevused lõppevad 2019.a 1. jaanuariga.

Väljundi 2.3 „Sotsiaalvaldkonna spetsialistide pädevuse toetamine hoolekandeteenuste osutamiseks“ eelarve täitmine on 66,25%.

Väljundi 2.4 „Kohalike omavalitsuste võimekuse tõstmine ja koostöö toetamine sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks“ eelarve täitmine on 26,01%. Väljundi eelarve täitmine on madal kuna siia on lisandunud TAT muudatusega kolm („Kohalike omavalitsuste sotsiaalhoolekandele nõustamine elanikkonna abistamiseks“, „Ida-Virumaa toetamine sotsiaalteenuste arendamisel ja pakkumisel“, „Inimkeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi korralduse arendamine esmatasandi hoolduskoordinatsiooni süsteemi abil hooldusvajadustega inimestele“) uut alategevust, millest kahega alustati 2019.aastal ning ühega alustatakse 2021.aastal.

Kokku TAT (otsesed ja kaudsed kulud) täitmine on septembri lõpu seisuga 63,12%. TAT eelarve täitmist võib hinnata heaks.

Kui võrrelda 2018.a lõpuga kirjeldatud eelarve täitmise seis, siis protsendiliselt on täitmine vähenenud, kuna TAT abikõlblikkuse perioodi on pikendatud kuni 2021.a lõpuni ja sellega seoses on suurenenud ka TAT kogueelarve 4 303 609 euro võrra.

1.01.2020-31.12.2020

Vaadates rakenduskava 2023.a TAT sihttasest (teenuse saajate arv 4575), siis ellu viidud tegevuste panus näitajate täitmisesse Statistikaameti andmete põhjal (1.01.2015-31.12.2019) on hea (teenust saanud 4386 inimest).

TAT tulemusnäitajad Statistikaameti andmete põhjal (1.01.2015- 31.12.2019) on üle täidetud. Näitaja „Osalejad, kes 6 kuud peale teenuse saamise algust on tööturul“ saavutustasemaks on 55,8% ja näitaja „Osalejate suhtarv, kes said aasta jooksul ESFist toetatud hoolekandeteenuseid ning kelle toimetulek seeläbi paranes või kelle puhul välditi ööpäevaringsele institutsionaalsele teenusele suundumist“ on 78,42%.

Eelarve täitmise kokkuvõte MT 1-68 (kajastab kulusid kuni 2020.a septembri lõpuni):

Väljundi 2.1 „Erivajadustega inimestele ning nende pereliikmetele tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste osutamine“ eelarve täitmine on 45,03%. Väljundi eelarve täitmine on madal kuna 2021 ja 2023 aastasse on planeeritud suuremahuline riigihange „Omastehooldajate tugivõrgustiku väljatöötamine“ ja selle tegevuse osas käivad hetkel ettevalmistavad tööd ja sisulise ellu viimisega pole veel alustatud.

Väljundi 2.2 „Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele“ eelarve täitmine on 100%. Selle väljundi tegevused lõppesid 2019.a 31. jaanuariga.

Väljundi 2.3 „Sotsiaalvaldkonna spetsialistide pädevuse toetamine hoolekandeteenuste osutamiseks“ eelarve täitmine on 66,18%.

Väljundi 2.4 „Kohalike omavalitsuste võimekuse tõstmine ja koostöö toetamine sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks“ eelarve täitmine on 24,16%. Väljundi eelarve täitmine on madal kuna kaks suuremahulist tegevust („Kohalike omavalitsuste sotsiaalhoolekandele nõustamine elanikkonna abistamiseks“, „Inimkeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi korralduse arendamine esmatasandi hoolduskoordinatsiooni süsteemi abil hooldusvajadustega inimestele“) jätkuvad ka 2021-2022.aastal.

Kokku TAT (otsesed ja kaudsed kulud) täitmine on septembri lõpu seisuga 47,45%. TAT eelarve täitmist ei saa hinnata väga heaks, kuid on teada, et 2021.a viiakse läbi mitmed suuremahulised

hanked (tegevuse 2.1.7 raames korraldatakse hange omasteholdajate tugivõrgustiku väljatöötamiseks eeldatava maksumusega 1 milj eurot, tegevuse 2.4.3 raames kuulutatakse välja hange vabatahtlike rakendamiseks sotsiaalvaldkonnas eeldatava maksumused 1,2 miljonit eurot ja tegevuse 2.4.6 raames viiakse läbi konkurss hoolduskoordinatsiooni süsteemi katsetamiseks uute partnerite leidmiseks ja hange osalevate partnerite koolitamiseks, mille eeldatav maksumus kokku on 1,7 miljonit eurot) ning käimasoleva TAT muudatusega pikendatakse TAT abikõlblikku perioodi 2023.a lõpuni ning sellega seoses on ette teada olulised väljamaksed aastatel 2021-2023.

1.01.2021-31.12.2021

Vaadates rakenduskava 2023.a TAT sihttaset (teenuse saajate arv 4575), siis ellu viidud tegevuste panus näitajate täitmisesse Statistikaameti andmete põhjal (1.01.2015-31.12.2020) on hea (teenust saanud 4650 inimest).

TAT tulemusnäitajad Statistikaameti andmete põhjal (1.01.2015- 31.12.2020) on üle täidetud. Näitaja „Osalejad, kes 6 kuud peale teenuse saamise algust on tööturul“ saavutustasemaks on 53,6% ja näitaja „Osalejate suhtarv, kes said aasta jooksul ESFist toetatud hoolekandeteenuseid ning kelle toimetulek seeläbi paranes või kelle puhul välditi ööpäevaringsele institutsionaalsele teenusele suundumist“ on 86%.

Eelarve täitmise kokkuvõte 2021.a lõpu seisuga:

Väljundi 2.1 „Erivajadustega inimestele ning nende pereliikmetele tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste osutamine“ eelarve täitmine on 61,86%. Väljundi eelarve täitmine ei ole väga kõrge kuna selle väljundi alla oli planeeritud suuremahuline riigihange „Omasteholdajate tugivõrgustiku väljatöötamine“, mida tegelikkuses sellisel kujul ellu ei viida. RA-le on esitatud TAT muudatus, millega TAT omasteholdajate tegevuse eelarvet vähendatakse ligi 1 milj euro võrra ning see kantakse TATist välja sama meetme raames läbi viidava avatud vooru korraldamiseks. Lisaks hoolduskoormuse hindamismetoodika uuring telliti riigieelarvelistest vahenditest, mitte TAT eelarvest.

Väljundi 2.2 „Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele“ eelarve täitmine on 100%. Selle väljundi tegevused lõppesid 2019.a 31. jaanuariga.

Väljundi 2.3 „Sotsiaalvaldkonna spetsialistide pädevuse toetamine hoolekandeteenuste osutamiseks“ eelarve täitmine on 89,39%. Väljundi 2.4 „Kohalike omavalitsuste võimekuse tõstmine ja koostöö toetamine sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks“ eelarve täitmine on 38,49%. Väljundi eelarve täitmine on madal kuna kaks suuremahulist tegevust algasid planeeritust hiljem. Tegevuse „Inimkeskse hoolekande-ja tervishoiusüsteemi korralduse arendamine esmatasandi hoolduskoordinatsiooni süsteemi abil hooldusvajadustega inimestele“ ajakava on seoses hilisema algusega pikendatud ka 2023 aastasse. Samuti jätkub 2023.a ka tegevus „Vabaühenduste, kohalike omavalitsuste ja sotsiaalteenuse osutajate koostöö arendamine“, kuna 2021.a kaks riigihanget ebaõnnestusid ja leping tegevuse ellu viimiseks sõlmiti alles augusti lõpus. Planeeritust madalamad maksed on olnud ka tegevusel „Kohalike omavalitsuste sotsiaalhoolekandearane nõustamine elanikkonna abistamiseks“. Selle põhjuseks on Covid-19 seotud ürituste korraldamise piirangud, mis ei võimaldanud korraldada erinevaid kohtumisi ja koolitusi.

Kokku TAT (otsesed ja kaudsed kulud) täitmine on 2021.a lõpu andmete põhjal 60,92%. TAT eelarve täitmist ei saa hinnata väga heaks, kuid on teada, et 2022 ja 2023.a hakkavad toimuma kahe suuremahulised tegevuse väljamaksed (tegevus 2.4.6 ja 2.3.4). RA-le on esitatud TAT muudatus, millega on pikendatud osade tegevuste abikõlblikkuse perioodi kuni 2023.a lõpuni ning näeme, et eelarve täitmisega abikõlblikkuse perioodi lõpuks probleeme ei ole. Käimasoleva TAT muudatusega vähendatakse TAT eelarvet ligi 1 milj euro võrra.

1.01.2022-31.12.2022

Vaadates rakenduskava 2023.a TAT sihttaset (teenuse saajate arv 4575), siis ellu viidud tegevuste panus näitajate täitmisesse Statistikaameti andmete põhjal (1.01.2015-31.12.2021) on hea (teenust saanud 4649 inimest).

TAT tulemusnäitajad Statistikaameti andmete põhjal (1.01.2015- 31.12.2021) on üle täidetud. Näitaja „Osalejad, kes 6 kuud peale teenuse saamise algust on tööturul“ saavutustasemaks on 53,2% ja näitaja „Osalejate suhtarv, kes said aasta jooksul ESFist toetatud hoolekandeteenuseid ning kelle toimetulek seeläbi paranes või kelle puhul välditi ööpäevaringsele institutsionaalsele teenusele suundumist“ on 86,9%.

Eelarve täitmise kokkuvõte 2022.a lõpu seisuga:

Väljundi 2.1 „Erivajadustega inimestele ning nende pereliikmetele tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste osutamine“ eelarve täitmine on 85,07%. TAT 2023.a tegevuskava kinnitamisega

vähendatakse selle väljundi eelarvet 118 297 euro võrra. Väike jääk jääb SKA ligipääsetavuse (teavitustegevus läks TAT tegevusest välja), rehabilitatsiooni arendustegevused ja kuulmispuudega inimestele suunatud kaugtölketeenuse pakkumisel. Samuti jääb jääk SoM omasteholdajate toetamiseks planeeritud tegevuse ellu viimisel kuna veebiplatvormi tegevus läheb TATist välja. Mitmed tegevused (2.1.3, 2.1.7 ja 2.1.8) jätkuvad ka 2023.a ja eelarve täitmisega probleemi ei tohiks tekkida. Väljundi 2.3 „Sotsiaalvaldkonna spetsialistide pädevuse toetamine hoolekandeteenuste osutamiseks“ eelarve täitmine on 91,26%. TAT 2023.a tegevuskava kinnitamisega suurendatakse selle väljundi eelarvet 232 369 euro võrra (koolitustegevuste, infopäevade ja arutelude ellu viimiseks). 2023.a jätkub tegevus 2.3.1, mille alt planeeritakse sotsiaalvaldkonna töötajate kvalifikatsiooni hoidmiseks ja arendamiseks koolitusi, arutelusid jne.

Väljundi 2.4 „Kohalike omavalitsuste võimekuse tõstmine ja koostöö toetamine sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks“ eelarve täitmisega on 69,19%. TAT 2023.a tegevuskava kinnitamisega vähendatakse eelarvet 133 156. Suuremas summas väheneb koordinatsiooniprojekti tegevuse eelarve, sest hanked planeeritud koolituse läbi viimiseks nurjusid ning see tegevus jääb TATist tegemata. Enamus tegevusi jätkuvad ka 2023.a (2.4.1, 2.4.3, 2.4.4, 2.4.6) ja näeme, et planeeritud eelarve saab kasutatud.

Kokku TAT (otsesed ja kaudsed kulud) täitmine on 2021.a lõpu andmete põhjal 81,21%. 2023.a jätkuvad mitme suuremahulised tegevuse väljamaksed (sh tegevus vabatahtlike teenus, rehabilitatsiooniteenuse arendustegevused, koordinatsiooniprojektide tegevused 6 projektiga, KOV nõustamistalituse tegevused) ning näeme, et eelarve täitmisega abikõlblikkuse perioodi lõpuks olulisi probleeme ei ole. Täpsema hinnangu eelarve täitmise osas saame anda järgmise aruandega.

1.01.2023-31.12.2023

Vaadates rakenduskava 2023.a TAT sihtaset (teenuse saajate arv 4575), siis ellu viidud tegevuste panus näitajate täitmisel on olnud väga hea (unikaalne teenuse saajate arv 5792 inimest).

Samuti on TAT tulemusnäitajad üle täidetud.

Eelarve täitmise seis 2023.a detsembri seisuga (novembri ja detsembri kulusid veel ei ole veel välja makstud) näitab, et osa eelarvest jääb kasutamata. Kuna mõningad tegevused TAT-st on ellu viidud väiksemas mahus või on tegevused lükkunud uude ESF+ perioodi, siis on näha, et TAT eelarvet ei kasutata ära täies mahus (selles osas teavitatud ka Rakendusametust):

Väljundi 2.1 „Erivajadustega inimestele ning nende pereliikmetele tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste osutamine“ eelarvest jääb jääki seoses sellega, et personali ei värvatud täies mahus ning osade tegevuste maksumus osutus väiksemaks kui esialgu planeeritud (nt kasutati vähem kirjutustõlke teenust ning äpi kasutuselevõtt kaugtõlke teenuse osutamiseks on veninud ja liigub 2021+ TATi).

Väljundi 2.3 „Sotsiaalvaldkonna spetsialistide pädevuse toetamine hoolekandeteenuste osutamiseks“ eelarves jääb osa eelarvet kasutamata seoses koolituse „Abi- ja toetusvajaduse ja hoolduskoormuse hindamisinstrumentide koolitused KOV-idele“ ajalise perioodi sh osalejate mahu ning koolituse vormi muutumise tõttu. Kuna koolitus lükkus aasta lõppu, siis viidi koolitus ellu väiksemas mahus ning katsetati veebikoolitusi füüsiliste kohtumiste asemel.

Väljundi 2.4 „Kohalike omavalitsuste võimekuse tõstmine ja koostöö toetamine sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks“ eelarves jääb jääki seoses sellega, et personali ei värvatud täies mahus ning osad tegevuste maksumus osutus väiksemaks kui esialgu planeeritud.

Üheksa rakendamisaasta jooksul on ellu viidud mitmeid TAT muudatusi ning kujundatud tegevusi ümber vastavalt vajadusele (nt lisati uusi vajalikke tegevusi, tõsteti hoolduskoormusega inimeste toetamise arendustegevus TATst koos eelarvega välja ning anti võimalus neid arendustegevusi ellu viia läbi avatud vooru KOVidel), mis on nii pika tegevusperioodi jooksul arusaadav. TAT rakendamist saab pidada tulemuslikuks kuna kõik olulisemad näitajad ja eesmärgid on saavutatud.

10. TAT mõju läbivatele teemadele²⁶

Läbiv teema	Kavandatud mõju (märkida ristiga)		Tegelik mõju (märkida ristiga)	
	Jah	Ei	Jah	Ei
Regionaalareng	X		X	

²⁶ Täidetakse üks kord aastas kumulatiivselt seisuga 31.12

1.01.2015 - 31.12.2016

Selgitus: Hoolekandeteenuste arendamise, kvaliteedi parandamise ja kättesaadavuse toetamiseks osutatakse erinevaid teenuseid ja korraldatakse koolitusi ning viiakse läbi arendustegevusi Eesti erinevates piirkondades.

Integreeritud teenuste osutamise raames arendatakse piirkondlike koordinaatorite tegevust, mille raames saavad kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajad tuge keerukamate juhtumite lahendamisel ning abivajajad suunatakse teenustele, mida kohalik omavalitsus ise pakkuda ei suuda. Koordineeritavad piirkonnad on Tallinn (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa, Hiiumaa); Pärnu (Pärnumaa, Saaremaa, Läänemaa, Viljandimaa), Jõhvi (Ida-Virumaa, Lääne-Virumaa), Tartu (Tartumaa, Jõgevamaa) ja Võru (Põlvamaa, Võrumaa, Valgamaa).

Üle Eesti pakutakse ka abivahendialast, elukeskkonna- ja töökeskkonnavalast nõustamisteenust. Kliente oli nii Tallinnast, Harjumaalt, Muhu vallast kui ka Lõuna-Eestist.

Hoolekandeteenuste ühetaolisema kättesaadavuse tagamiseks pakutakse rehabilitatsiooniprogrammide alast konsultatsiooni ja koolitust teenuseosutajatele üle Eesti (konsultatsioonid on toimunud Tallinnas, Tartus, Pärnus, Viljandis, Keilas, Elvas), rehabilitatsioonispetsialistide baaskoolitus toimus nii Tallinnas kui Tartus ning toetatud töölerakendamise metoodika koolitus Tallinnas, Tartus ja Jõhvis. Hamet töövõimekuse hindamise metoodika jätkuarendamisel partnerid valitud ja koolitatud (sh uute moodulite osas) järgmistes piirkondades: Harjumaa (Tallinn ja Keila vald), Järvamaa (Türi), Lääne-Virumaa (Rakvere), Võrumaa (Võru linn), Läänemaa (Uuemõisa), Pärnumaa (Pärnu Linn). 2017. a koolitused jätkuvad, sh vene keeles.

Kvaliteedijuhtimissüsteemi rakendajate valiku üheks tingimuseks on regionaalne jaotuvus kogu Eesti ulatuses, et kompetents jaguneks ühtlaseks. Ka kõik korraldatavad üritused on jaotunud Eesti erinevate osade vahel, et kõigil oleks võrdsed võimalused osalemiseks.

Pakkudes koolitusi „töö psüühikahäirega kliendiga“ kõigile kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajatele ja KOVide hallatavate asutuste spetsialistidele ning võimalikult lähedal nende töökohale ühtlustab teenuse kvaliteeti erinevates Eesti piirkondades.

Järelevalve põhimõtete ja metoodika ühtlustamine toetab erinevates regioonides tegutsevate teenuseosutajate poolt teenuste osutamise kvaliteedi ühtlustumist, toetades seeläbi ka regionaalarengut.

TAT ellu viimine mõjutas kohaliku ja piirkondliku arendusvõimeluse tugevnemist läbi Maakondlike Arenduskeskuste tegevuse, mille raames arenduskeskused koostasid igas maakonna sotsiaalteenuste hetkeseisu kaardsituse, mis oli omakorda üheks sisendiks sotsiaalteenuste vajaduse analüüsi koostamisel. Tegevuse eesmärk oli aidata kaasa kohalike omavalitsuste koostööle, tõsta nende võimekust, et kohalikud omavalitsused saaksid paremini hakkama piirkonna hoolekandeprobleemide lahendamisel.

1.01.2016 - 31.12.2017

Selgitus: Hoolekandeteenuste arendamise, kvaliteedi parandamise ja kättesaadavuse toetamiseks jätkatakse erinevate teenuste osutamisega ja koolituste korraldamisega ning viiakse läbi arendustegevusi Eesti erinevates piirkondades.

1.01.2018 - 31.12.2018

Selgitus: Hoolekandeteenuste arendamise, kvaliteedi parandamise ja kättesaadavuse toetamiseks jätkatakse erinevate teenuste osutamisega ja koolituste korraldamisega ning viiakse läbi arendustegevusi. Eesti erinevates piirkondades (Harjumaal Tallinnas, Ida-Virumaal, Lõuna-Eestis Tartus, Läänemaal Haapsalus, Kesk-Eestis Türil, Edela-Eestis Pärnus) viidi läbi Kohalike Omavalitsuste sotsiaaltöötajate õiguslase pädevuse suurendamise koolitused, kus osales kokku 229 inimest. Korraldati hange üle-eestiliselt supervisiooniteenuse osutamiseks sotsiaalteenust vahetult osutatavatele spetsialistidele. Alustati projektiga, kus toimub vabatahtlike rakendamise koostöömodeli testimine hoolekandesüsteemis ja üle-eestiliselt rakendatava koostöömodeli väljatöötamine, mille eesmärgiks on testida kahes Eesti piirkonnas (Põhja-Eesti piirkond: Hiiumaa, Harjumaa, Läänemaa, Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa, Raplamaa, Järvamaa ning Lõuna-Eesti piirkond: Saaremaa, Pärnumaa, Viljandimaa, Jõgevamaa, Tartumaa, Põlvamaa, Valgamaa, Võrumaa) pakkuja poolt pakutud nägemust koostöömodelist vabatahtlike rakendamiseks hoolekandesüsteemis ning üle-eestiliseks rakendamiseks sobiva koostöömodeli välja töötamine.

1.01.2019 - 31.12.2019

Selgitus: Hoolekandeteenuste kvaliteedi parandamise ja kättesaadavuse toetamiseks jätkati erinevate teenuste osutamisega, koolituste korraldamise ja juhendmaterjalide koostamisega. Jätkati projektiga,

kus toimub vabatahtlike rakendamise koostöömodeli testimine hoolekandesüsteemis ja üle-eestiliselt rakendatava koostöömodeli väljatöötamine”, mille eesmärgiks on testida kahes Eesti piirkonnas (kokku tegevuste ellu viimine 31.12.2019.a seisuga 21 kohalikus omavalitsuses) pakkuja poolt pakutud nägemust koostöömodelist vabatahtlike rakendamiseks hoolekandesüsteemis ning üle-eestiliseks rakendamiseks sobiva koostöömodeli välja töötamine.

2019.a alustati SKAs kohalike omavalitsuste nõustamisüksuse tegevustega. Nõustamistegevus erinevates piirkondades on lähtunud KOVide regionaalsest eripärast. Selgelt on eristatavad Ida-, Lääne, Lõuna ja Põhja-Eesti eripärad KOVides. Ida-Eestis on olnud partneriks Ida-Virumaa mentorlusprogrammile, teistes piirkondades on nõustamistel ja koostöö arendamisel panustatud sotsiaaltöötajate konsulteerimisele, KOV nõustamisele, oma soovitusel on lähtutud koondatud arv-analüütikast hoolekandes. KOVidele on kätte saadavaks tehtud nende koodandmed riiklikes registrites, mis peaks võimaldama KOVidel paremini sihitada oma tegevusi ja arendusprogramme oma elanikele vastavalt.

Toetamaks Ida-Virumaad sotsiaalvaldkonna probleemide lahendamisel, alustati uue tegevusega, mille raames katsetatakse mentorlusprogrammi. Toimuvad mitmed kohtumised Ida-Virumaa KOV-ide juhtide, sotsiaaltöötajate ja sotsiaalteenuste osutajatega. Kasutades teenusedisaini töömeetodeid, toetatakse KOV-e vajalike teenuste väljatöötamisel ning nõustatakse sobilikest toetusmeetmetest, sh meetme „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ 2021. aastal avatavast taotlusvoorst toetuse taotlemisel. Avatud taotlusvoor on Ida-Virumaa KOV-idele hea võimalus kasutada lisaraha teenuste käivitamiseks ning teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamiseks.

1.01.2020 – 31.12.2020

Selgitus: Hoolekandeteenuste kvaliteedi parandamise ja kättesaadavuse toetamiseks jätkati erinevate teenuste osutamisega, koolituste korraldamise ja juhendmaterjalide koostamisega. Viidi ellu projekt, mille raames toimus vabatahtlike rakendamise koostöömodeli testimine hoolekandesüsteemis ja üle-eestiliselt rakendatava koostöömodeli väljatöötamine”, mille eesmärgiks oli testida kahes Eesti piirkonnas (kokku tegevuste ellu viimine 43 kohalikus omavalitsuses) pakkuja poolt pakutud nägemust koostöömodelist vabatahtlike rakendamiseks hoolekandesüsteemis ning üle-eestiliseks rakendamiseks sobiva koostöömodeli välja töötamine.

SKAs jätkati kohalike omavalitsuste nõustamisüksuse tegevustega. SKA KOV nõustamisüksus on nõustamistel ja koostöö arendamisel panustatud sotsiaaltöötajate konsulteerimisele, KOV nõustamisele jne. Samuti on olnud partneriks Ida-Virumaa arendusprogrammile. Oma soovitusel on KOV üksus lähtunud koondatud analüütikast hoolekandes. KOVidele on kättesaadavaks tehtud nende koodandmed riiklikes registritest, mis peaks võimaldama KOVidel paremini sihitada oma tegevusi ja arendusprogramme oma elanikele vastavalt.

Jätkus Ida-Virumaa arendusprogramm sotsiaalvaldkonna probleemide lahendamiseks. Toimusid mitmed kohtumised Ida-Virumaa KOV-ide juhtide, sotsiaaltöötajate ja sotsiaalteenuste osutajatega. Kasutades teenusedisaini töömeetodeid, toetatakse KOV-e vajalike teenuste väljatöötamisel ning nõustatakse sobilike toetusmeetmete teemal, sh meetme „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ 2021. aastal avatavast taotlusvoorst toetuse taotlemisel. Avatud taotlusvoor on Ida-Virumaa KOV-idele hea võimalus kasutada lisaraha teenuste käivitamiseks ning teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamiseks.

2020. aasta juunis kuulutati välja konkurss „Inimesekeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordineerimismudel“, mille raames alustati kuues piirkonnas (Saaremaa, Viljandimaa, Tartumaa, Tallinn, Raplamaa, Lääne- Virumaa ja Järvamaa) paindliku koordineerimismudeli rakendamist. Projekti käigus on mitme piirkonna kogemustele tuginedes ühelt poolt võimalik olemasoleva koordineerimismudeli kirjeldust testida ja täiendada (sh täpsustada, milline peaks olema rahastamismudel ja selle komponendid ning millist tuge vajavad piirkonnad riigilt – nt abistavad juhendmaterjalid, praktilised tööriistad, koolitused ja täiendav analüüs) ning teisalt luua positiivseid näiteid toimivatest koordineerimismudelitest.

1.01.2021 - 31.12.2021

Selgitus: Hoolekandeteenuste kvaliteedi parandamise ja kättesaadavuse toetamiseks jätkati erinevate koolituste korraldamise ja juhendmaterjalide koostamise või täiendamisega. Alustati projektiga, millega alustatakse välja töötatud vabatahtlike koostöömodeli rakendamist hoolekandesüsteemis üle-eestiliselt. Kaasatakse igast maakonnast vähemalt üks KOV ja kokku vähemalt 62 kohalikku omavalitsust. SKAs jätkati kohalike omavalitsuste nõustamisüksuse tegevustega. SKA KOV nõustamisüksus on nõustamistel ja koostöö arendamisel panustatud sotsiaaltöötajate konsulteerimisele, KOV nõustamisele jne. Samuti on olnud partneriks Ida-Virumaa

arendusprogrammile. Oma soovitusel on KOV üksus lähtunud koondatud analüütikast hoolekandes. KOVidele on kättesaadavaks tehtud nende koondandmed riiklikes registritest, mis peaks võimaldama KOVidel paremini sihitada oma tegevusi ja arendusprogramme oma elanikele vastavalt.

Lõppes Ida-Virumaa arendusprogramm sotsiaalvaldkonna probleemide lahendamiseks. Toimusid mitmed kohtumised Ida-Virumaa KOV-ide juhtide, sotsiaaltöötajate ja sotsiaalteenuste osutajatega. Kasutades teenusedisaini töömeetodeid, toetati KOV-e vajalike teenuste väljatöötamisel ning nõustati sobilike toetusmeetmete teemal, mille tulemusena esitati meetme „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ avatud taotlusvooru projekt igast Ida-Virumaa KOV-st.

2020. aasta juunis välja kuulutatud konkurssi raames „Inimesekeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordineerimismudel“ tegutsesid 2021.a kuus piirkonda (Saaremaa, Viljandimaa, Tartumaa, Tallinn, Raplamaa, Lääne- Virumaa ja Järvamaa) paindliku koordineerimismudeli rakendamiseks ning löid positiivseid näiteid toimivatest koordineerimismudelitest. 2021.a tegeleti vastavalt saadud tagasisidele uue konkurssi välja töötamisega mis võimaldab 2022.a nii juba alustanud kui ka uutel piirkondadel koordineerimistegevusega tegeleda.

1.01.2022 - 31.12.2022

Selgitus: Hoolekandeteenuste kättesaadavuse toetamiseks jätkati erinevate koolituste korraldamise ja juhendmaterjalide koostamise või täiendamise. Jätkati vabatahtlike koostöömudeli rakendamist hoolekandesüsteemis üle-eestiliselt. SKAs jätkati kohalike omavalitsuste nõustamisüksuse tegevustega. SKA KOV nõustamisüksus on nõustamisel ja koostöö arendamisel panustanud sotsiaaltöötajate konsulteerimisele, KOV nõustamisele jne. Nõustamistegevus erinevates piirkondades on lähtunud kohalike omavalitsuste regionaalsetest eripäradest. Sotsiaalkaitse alase info pidev ja uuendatud kättesaadavaks tegemine omavalitsustele võimaldab nii inimestel kui ka KOVidel saada võrdlevat, ühetaolist ning ajakohast teavet sotsiaalhoolekande olukorra kohta riigis ning iga omavalitsuse kohta eraldi. Analüüside ja ettepanekute koostamine ning võrreldavate andmete loomine aitab nii riigil kui KOVil teha teadlikumaid valikuid nii teenuste korraldamisel kui ka teenuste osutamisel ja planeerida tõhusamalt vajalikke sotsiaalkaitse meetmeid ning regionaalse ebavõrdsuse vähendamisele sotsiaalhoolekande teenuste korraldamisel.

Toimus „Inimesekeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordineerimismudel“ paindliku koordineerimismudeli rakendamine kaheksa partneri poolt.

1.01.2023 - 31.12.2023

Selgitus: Hoolekandeteenuste kättesaadavuse toetamiseks jätkati erinevate infopäevade, koolituste (dementsuseteemalised koolitused hooldusasutuste töötajatele, abi- ja toetusvajaduse hindamisvahendi koolitused, hooldereformi infopäevad) korraldamise ja erinevate juhendmaterjalide koostamise või täiendamise. Jätkati vabatahtlike koostöömudeli rakendamist hoolekandesüsteemis üle-eestiliselt. SKAs jätkati kohalike omavalitsuste nõustamisüksuse tegevustega. SKA KOV nõustamisüksus on nõustamisel ja koostöö arendamisel panustanud sotsiaaltöötajate konsulteerimisele, KOV nõustamisele jne. 2023 a. on palju panustatud Kagu-Eesti toetusprogrammi välja töötamisse, mis loob selle piirkonna 11 KOVile võimaluse saada täiendavat teadmist, teenusedisainimise oskust, uuemate sotsiaalhoolekandelist arengute kursis olemist. Nõustamistegevus erinevates piirkondades on lähtunud kohalike omavalitsuste regionaalsetest eripäradest. Sotsiaalkaitse alase info pidev ja uuendatud kättesaadavaks tegemine omavalitsustele võimaldab nii inimestel kui ka KOVidel saada võrdlevat, ühetaolist ning ajakohast teavet sotsiaalhoolekande olukorra kohta riigis ning iga omavalitsuse kohta eraldi. Analüüside ja ettepanekute koostamine ning võrreldavate andmete loomine aitab nii riigil kui KOVil teha teadlikumaid valikuid nii teenuste korraldamisel kui ka teenuste osutamisel ja planeerida tõhusamalt vajalikke sotsiaalkaitse meetmeid ning regionaalse ebavõrdsuse vähendamisele sotsiaalhoolekande teenuste korraldamisel. Aastal 2023 on suures mahus töötatud üleriigilise hooldereformi elluviimise toetamiseks.

Toimus „Inimesekeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordineerimismudel“ paindliku koordineerimismudeli rakendamise lõpetamine kaheksa Eesti piirkonna poolt, mis andis sisendi tegevuste edaspidiseks planeerimiseks.

Tervise Arengu Instituut jätkas dementsuseteemalise arenguprogrammi läbi viimist, mille raames koolitati üle Eesti 15 asutust, mis tegelevad hooldusteenuse osutamisega.

Infoühiskond	X			X
--------------	---	--	--	---

1.01.2015 - 31.12.2016

Selgitus: Tegevuse 3.4 raames valmivate sotsiaalteenuste kaardistuste üheks eesmärgiks oli uurida

ka kohalike omavalitsuste valmisolekut ja juba toimivaid lahendusi hoolekandeteenuste osutamiseks läbi info- ja kommunikatsioonivahendite lahenduste.

1.01.2016 - 31.12.2017

Korraldati ideekonkurss, kus arendati välja uuenduslikke ideid sotsiaalvaldkonna probleemide lahendamiseks. Nii mitmedki ideed olid just info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevad hoolekandeteenuste osutamise lahendused. Välja töötatud ideedel on võimalus tulla taotlema toetust idee edasi arendamiseks, piloteerimiseks ja teenuse/toote pakkumiseks sama meetme avatud taotlusvoorudest.

1.01.2018 - 31.12.2018

Jätkatakse RFK (rahvusvahelisel funktsioneerimisvõime, vaeguste ja tervise klassifikatsioonil) tugineva elektroonse hindamiskeskonna testimisega, mis võimaldab dokumenteerida rehabilitatsiooniprotsessi osapoolte kogutavat informatsiooni isiku kohta meditsiinilises, sotsiaalses ja tööalases rehabilitatsioonis, hinnata inimese funktsioneerimisvõimet ja abivahendi vajadust, dokumenteerida vajalikud sekkumised ning hinnata rehabilitatsioonitsükli tulemuslikkust.

1.01.2019 - 31.12.2019

Valmis meditsiiniseadmete ja abivahendite andmekogu (MSA) arendus, mis toetab andmekogu efektiivsemat toimimist ja lihtsustada andmekogusse abivahendite andmete sisestamist ning muuta see nii abivahendeid väljastavatele ettevõtetele kui ka abivahendi vajajatele kasutajasõbralikumaks ja funktsionaalsemaks.

1.01.2020 – 31.12.2020

Selgitus: Käesoleval perioodil otseselt sellesse valdkonda panustavaid tegevusi ei tehtud.

1.01.2021 – 31.12.2021

Selgitus: Käesoleval perioodil otseselt sellesse valdkonda panustavaid tegevusi ei tehtud.

1.01.2022 – 31.12.2022

Selgitus: Käesoleval perioodil otseselt sellesse valdkonda panustavaid tegevusi ei tehtud.

1.01.2023 – 31.12.2023

Selgitus: Käesoleval perioodil otseselt sellesse valdkonda panustavaid tegevusi ei tehtud.

Riigivalitsemine	X		X	
------------------	---	--	---	--

1.01.2015 - 31.12.2016

Selgitus: TAT tegevus toetab teenuse kvaliteedi ühtlustumist kogu riigis. Läbi info- ja kaasamisürituste pakuti maavalitsuste, kohalike omavalitsuste ja teenuse osutajatele võimalust teadlikkuse tõstmiseks sotsiaalteenuste kvaliteedist ning kvaliteedijuhtimisest. Rehabilitatsioonialaste hindamis- ja sekkumismetoodikate arendamisel ja koolituste pakkumisel tehti koostööd Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonnaga, Sotsiaalkindlustusameti ja Töötukassaga, toetades seeläbi terviklikku riigivalitsemist ja teenuse kvaliteedi ühtlustamist riigis. Järelevalve põhimõtete ja metoodika ühtlustamine toetab osutatavate teenuste kvaliteedi tõusu ja ühtlustumist kogu riigis, toetades seeläbi tõhusat riigivalitsemist.

1.01.2016- 31.12.2017

Selgitus: Jätkus rehabilitatsioonialaste hindamis- ja sekkumismetoodikate arendamine ja koolituste pakkumine, mille raames tehti koostööd Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonnaga, Haridusministeeriumi, Sotsiaalkindlustusameti ja Töötukassaga, toetades seeläbi terviklikku riigivalitsemist ja teenuse kvaliteedi ühtlustamist riigis. Jätkuvalt tegeleti järelevalve põhimõtete ja metoodika ühtlustamisega, mis toetab osutatavate teenuste kvaliteedi tõusu ja ühtlustumist kogu riigis, toetades seeläbi tõhusat riigivalitsemist.

1.01.2018 - 31.12.2018

Selgitus: TAT tegevused toetavad teenuse kvaliteedi ühtlustumist kogu riigis. Läbi erinevate koolituste, supervisioonide ja infoürituste pakuti sotsiaalvaldkonnas töötavatele spetsialistidele võimalust tõsta oma pädevust sotsiaalteenuste osutamisel.

1.01.2019 - 31.12.2019

Selgitus: TAT tegevused toetavad teenuse kvaliteedi ühtlustumist kogu riigis. Läbi erinevate koolituste, juhendmaterjalide koostamise (juhendit KOV kohustuslike sotsiaalteenuste kohta, teenuste kvaliteedijuhised) ja infoürituste pakuti sotsiaalvaldkonnas töötavatele spetsialistidele võimalust tõsta oma pädevust sotsiaalteenuste osutamisel. Toetades KOV sotsiaaltöötajaid aidatakse kaasa ühtlasema riigivalitsemise praktikale.

1.01.2020 – 31.12.2020

Selgitus: TAT tegevused toetavad teenuse kvaliteedi ühtlustumist kogu riigis. Läbi erinevate koolituste, juhendmaterjalide koostamise (juhendit KOV kohustuslike sotsiaalteenuste kohta, teenuste

kvaliteedijuhised) ja infoürituste pakuti sotsiaalvaldkonnas töötavatele spetsialistidele võimalust tõsta oma pädevust sotsiaalteenuste osutamisel. Toetades KOV sotsiaaltöötajaid aidatakse kaasa ühtlasema riigivalitsemise praktikale.

1.01.2021 – 31.12.2021

Selgitus: TAT tegevused toetavad teenuse kvaliteedi ühtlustumist kogu riigis. Läbi erinevate koolituste, juhendmaterjalide koostamise/täiendamise (juhendit KOV kohustuslike sotsiaalteenuste kohta) ja infoürituste pakuti sotsiaalvaldkonnas töötavatele spetsialistidele võimalust tõsta oma pädevust sotsiaalteenuste osutamisel. Toetades sotsiaalvaldkonna töötajaid, aidatakse kaasa ühtlasema riigivalitsemise praktikale ja regionaalse ebavõrdsuse vähendamisele Eestis.

KOV nõustamistalituse üheks tegevussuunaks on juhendite/juhiste koostamine ja täiendamine KOV kohustuslike sotsiaalteenuste kohta. Need on kättesaadavad SKA välisveebis. Toetades KOV sotsiaaltöötajaid sh teenuse osutajaid erinevate juhiste välja töötamisega ja koolituste ning infoürituste korraldamisega, aidatakse kaasa ühtlasema riigivalitsemise praktikale. Samuti panustavad oma tegevustega sotsiaalvaldkonna töötajate teadmiste tõstmisesse ja teenuste kvaliteedi parandamisse TAI (üldhooldusteenuse osutajate koolitused töötamiseks dementsusesündroomiga inimestega), ESTA (erinevad fookusgrupid sotsiaalteenuste osutajatele, seminarid ja infopäevad), SKA rehabilitatsioonitegevused (sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse tulemuslikkuse hindamise metoodika väljatöötamine ja tulemuslikkuse hindamine, RFK koolitused), Ida- Virumaa arendusprogramm (teenusedisaini meetodit kasutades välja töötatud teenused, millele avatud voorust küsitud toetust).

1.01.2022 – 31.12.2022

Selgitus: TAT tegevused toetavad teenuse kvaliteedi ühtlustumist kogu riigis. Läbi erinevate koolituste, juhendmaterjalide koostamise/täiendamise (juhendit KOV kohustuslike sotsiaalteenuste kohta) ja infoürituste pakuti sotsiaalvaldkonnas töötavatele spetsialistidele võimalust tõsta oma pädevust sotsiaalteenuste osutamisel. Toetades sotsiaalvaldkonna töötajaid, aidatakse kaasa ühtlasema riigivalitsemise praktikale ja regionaalse ebavõrdsuse vähendamisele Eestis.

KOV nõustamistalituse üheks tegevussuunaks on juhendite/juhiste koostamine ja täiendamine KOV kohustuslike sotsiaalteenuste kohta. Need on kättesaadavad SKA välisveebis. Toetades KOV sotsiaaltöötajaid sh teenuse osutajaid erinevate juhiste välja töötamisega ja koolituste ning infoürituste korraldamisega, aidatakse kaasa ühtlasema riigivalitsemise praktikale.

Samuti panustavad oma tegevustega sotsiaalvaldkonna töötajate teadmiste tõstmisesse ja teenuste kvaliteedi parandamisse TAI (üldhooldusteenuse osutajate koolitused töötamiseks dementsusesündroomiga inimestega), ESTA (erinevad fookusgrupid sotsiaalteenuste osutajatele, seminarid ja infopäevad), SKA rehabilitatsioonitegevused (sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse tulemuslikkuse hindamise metoodika väljatöötamine ja tulemuslikkuse hindamine, RFK koolitused), Ida- Virumaa arendusprogramm (teenusedisaini meetodit kasutades välja töötatud teenused, millele avatud voorust küsitud toetust).

1.01.2023 – 31.12.2023

Selgitus: TAT tegevused toetavad teenuse kvaliteedi ühtlustumist kogu riigis. Läbi erinevate koolituste, juhendmaterjalide koostamise/täiendamise ja infoürituste pakuti sotsiaalvaldkonnas töötavatele spetsialistidele võimalust tõsta oma pädevust sotsiaalteenuste osutamisel. Toetades sotsiaalvaldkonna töötajaid, aidatakse kaasa ühtlasema riigivalitsemise praktikale ja regionaalse ebavõrdsuse vähendamisele Eestis.

KOV nõustamistalituse üheks tegevussuunaks on juhendite/juhiste koostamine ja täiendamine KOV kohustuslike sotsiaalteenuste kohta. Need on kättesaadavad SKA välisveebis. Toetades KOV sotsiaaltöötajaid sh teenuse osutajaid erinevate juhiste välja töötamisega ja infoürituste (sh hooldereformi ellu viimise toetamiseks) korraldamisega, aidatakse kaasa ühtlasema riigivalitsemise praktikale.

Samuti panustavad oma tegevustega sotsiaalvaldkonna töötajate teadmiste tõstmisesse ja teenuste kvaliteedi parandamisse TAI (hooldusteenuse osutajate koolitused töötamiseks dementsusesündroomiga inimestega), SKA rehabilitatsioonitegevused (sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse tulemuslikkuse hindamise metoodika väljatöötamine ja tulemuslikkuse hindamine, RFK koolitused),

Võrdsed võimalused	X		X	
sh sooline võrdus	X		X	

Selgitus: Otseselt ei sihitata tegevusi meestele või naistele- kõik on võrdselt tegevustes oodatud osalema.

sh võrdne kohtlemine	X			
<p>1.01.2015 - 31.12.2016</p> <p>Selgitus: Tegevused on suunatud tööturul vähemate võimalustega sihtrühmade toetamisele, hõlmates erinevast soost ja rahvusest ning erinevas vanuses ja tervises seisundiga inimeste ühiskonnaelus täisväärtusliku osalemise võimaluste võrdsustamist teiste ühiskonnaliikmetega.</p> <p>1.01.2016 - 31.12.2017</p> <p>Selgitus: Tegevused on suunatud tööturul vähemate võimalustega sihtrühmade toetamisele, hõlmates erinevast soost ja rahvusest ning erinevas vanuses ja tervises seisundiga inimeste ühiskonnaelus täisväärtusliku osalemise võimaluste võrdsustamist teiste ühiskonnaliikmetega.</p> <p>1.01.2018 - 31.12.2018</p> <p>Selgitus: Tegevused on suunatud tööturul vähemate võimalustega sihtrühmade toetamisele, hõlmates erinevast soost ja rahvusest ning erinevas vanuses ja tervises seisundiga inimeste ühiskonnaelus täisväärtusliku osalemise võimaluste võrdsustamist teiste ühiskonnaliikmetega.</p> <p>1.01.2019 - 31.12.2019</p> <p>Selgitus: Tegevused on suunatud tööturul vähemate võimalustega sihtrühmade toetamisele, hõlmates erinevast soost ja rahvusest ning erinevas vanuses ja tervises seisundiga inimeste ühiskonnaelus täisväärtusliku osalemise võimaluste võrdsustamist teiste ühiskonnaliikmetega. Ühtlustades KOVide praktikaid sotsiaalteenuste osutamisel, panustatakse võrdsema ühiskonna tekkimisele, toetades seega sidusa ja jätkusuutliku ühiskonna kujunemist. KOVide tegevused on suunatud tööturul vähemate võimalustega sihtrühmade toetamisele, hõlmates eri soost ja rahvusest ning eri vanuses ja tervises seisundiga inimeste ühiskonnaelus täisväärtusliku osalemise võimaluste võrdsustamist teiste ühiskonnaliikmetega.</p> <p>1.01.2020 – 31.12.2020</p> <p>Selgitus: Tegevused on suunatud tööturul vähemate võimalustega sihtrühmade toetamisele, hõlmates erinevast soost ja rahvusest ning erinevas vanuses ja tervises seisundiga inimeste ühiskonnaelus täisväärtusliku osalemise võimaluste võrdsustamist teiste ühiskonnaliikmetega. Ühtlustades KOVide praktikaid sotsiaalteenuste osutamisel, panustatakse võrdsema ühiskonna tekkimisele, toetades seega sidusa ja jätkusuutliku ühiskonna kujunemist. KOVide tegevused on suunatud tööturul vähemate võimalustega sihtrühmade toetamisele, hõlmates eri soost ja rahvusest ning eri vanuses ja tervises seisundiga inimeste ühiskonnaelus täisväärtusliku osalemise võimaluste võrdsustamist teiste ühiskonnaliikmetega.</p> <p>1.01.2021 – 31.12.2021</p> <p>Selgitus: Tegevused on suunatud tööturul vähemate võimalustega sihtrühmade toetamisele, hõlmates erinevast soost ja rahvusest ning erinevas vanuses ja tervises seisundiga inimeste ühiskonnaelus täisväärtusliku osalemise võimaluste võrdsustamist teiste ühiskonnaliikmetega. Ühtlustades KOVide praktikaid sotsiaalteenuste osutamisel, panustatakse võrdsema ühiskonna tekkimisele, toetades seega sidusa ja jätkusuutliku ühiskonna kujunemist. KOVide tegevused on suunatud tööturul vähemate võimalustega sihtrühmade toetamisele, hõlmates eri soost ja rahvusest ning eri vanuses ja tervises seisundiga inimeste ühiskonnaelus täisväärtusliku osalemise võimaluste võrdsustamist teiste ühiskonnaliikmetega.</p> <p>1.01.2022 – 31.12.2022</p> <p>Selgitus: Tegevused on suunatud tööturul vähemate võimalustega sihtrühmade toetamisele, hõlmates erinevast soost ja rahvusest ning erinevas vanuses ja tervises seisundiga inimeste ühiskonnaelus täisväärtusliku osalemise võimaluste võrdsustamist teiste ühiskonnaliikmetega. Ühtlustades KOVide praktikaid sotsiaalteenuste osutamisel, panustatakse võrdsema ühiskonna tekkimisele, toetades seega sidusa ja jätkusuutliku ühiskonna kujunemist. KOVide tegevused on suunatud tööturul vähemate võimalustega sihtrühmade toetamisele, hõlmates eri soost ja rahvusest ning eri vanuses ja tervises seisundiga inimeste ühiskonnaelus täisväärtusliku osalemise võimaluste võrdsustamist teiste ühiskonnaliikmetega.</p> <p>1.01.2023 – 31.12.2023</p> <p>Selgitus: Tegevused on suunatud tööturul vähemate võimalustega sihtrühmade toetamisele, hõlmates erinevast soost ja rahvusest ning erinevas vanuses ja tervises seisundiga inimeste ühiskonnaelus täisväärtusliku osalemise võimaluste võrdsustamist teiste ühiskonnaliikmetega. Ühtlustades KOVide praktikaid sotsiaalteenuste osutamisel (nt erinevate juhiste koostamine, infoüritused ja koolitused), panustatakse võrdsema ühiskonna tekkimisele, toetades seega sidusa ja jätkusuutliku ühiskonna kujunemist.</p>				

11.Toetuse saaja hinnang partnerluse toimimisele²⁷

1.01.2015 – 31.12.2016

TAT partneriteks on:

Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus, mis viib ellu tegevusi 1.2, 1.3 ja 3.3

Tervise Arengu Instituut, mille korraldada on punkti 3.1 alt koolitus „Töö psüühikahäiretega kliendiga“
Sotsiaalkindlustusamet, mis viib punkti 3.2 alt ellu Sotsiaalkindlustusameti poolt korraldavate ja osutavate teenuste kvaliteedi tõstmist läbi järelevalve parandamise.

Maakondlikud arenduskeskused (**SA Järvamaa Arenduskeskus, SA Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, SA Ida-Viru Ettevõtluskeskus, SA Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus, SA Läänemaa Arenduskeskus, SA Lääne-Viru Arenduskeskus, SA Põlvamaa Arenduskeskus, SA Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, SA Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus, SA Saaremaa Arenduskeskus, SA Tuuru, SA Tartu Arinõuandla, SA Valgamaa Arenguagentuur, SA Viljandimaa Arenduskeskus, SA Võrumaa Arenguagentuur**) koostasid punkti 3.4 raames sotsiaalteenuste kaardistusi ning analüüsi sotsiaalteenuste arendamise ja osutamise kohta perioodiks 2016-2020. MAKid andsid sisendi ka sotsiaaltranspordi korraldamise kontseptsiooni.

Koostöö TAT partneritega on sujunud sisuliste teemade osas hästi. Probleeme on olnud 15 partneri (Maakondlikud Arenduskeskused) maksearuannete kinnitamisega. Arenduskeskuste poolt sõlmitud lepingutes, täidetud tööajatabelites on TAT tööd väga üldsõnaliselt lahti kirjutatud, mis raskendab hinnata erinevate töötajate tehtavate tööde erisust. Mõningate lepingute mahud ületavad 5000 euro piiri või lihthanke piirmäära, aga MAK ei ole võtnud võrdlevaid pakkumusi ning lihthanke puhul pole pannud teadet riigihangete registrisse. Esitatud aruanded ei ole esitatud korrektselt. Seoses MAK tegevustega esitatud RÜ poolt finantskorrektsiooni otsus (845,74 eurot). MAK tegevused TATis 2017. aastaks on lõppenud.

1.01.2017 – 31.05.2017

TAT partneriteks on:

Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus, mis viib ellu tegevusi 1.2 ja 1.3.

Tervise Arengu Instituut, mille korraldada on punkti 3.1 alt koolitused spetsialistidele, kes tegelevad psüühikahäiretega kliendiga.

Sotsiaalkindlustusamet, mis viib punkti 3.3 alt ellu hoolekandeteenuste kvaliteedi edendamist kvaliteediteemaliste koolituste, konsultatsioonide ja kvaliteedijuhtimissüsteemide tutvustamise ning rakendamise kaudu.

Maakondlikud arenduskeskuste tegevus TATis lõppes 2016. aasta lõpuga.

Seoses Sotsiaalministeeriumi allasutuste (Sotsiaalkindlustusamet ja Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus) ülesannete ümberkujundamisega viidi alamegevuses 1.2 abivahendite nõustamise ja alamtegevuses 3.3 kvaliteedijuhtimisega seotud ülesanded Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskusest üle Sotsiaalkindlustusametisse. Kvaliteedijuhtimisega seotud ülesannete täitmise osas on SKAI olnud probleeme seoses vastavate spetsialistide puudumusega.

Eelarve täitmise aruandes on kajastatud riigikassast 31.05.2017 seisuga välja makstud aruannete summad (kuni MT17), mis kattuvad eelmise eelarve täitmise aruandega esitatud summadega. Maksetaotlused (18-22) olid pikemat aega Rakendusüksuses järelevalve osakonnas kontrollis ning sellest tulenevalt ei kinnitatud 2017. a esimeses pooles maksetaotlusi 18-22.

30.06 seisuga on need maksetaotlused kinnitatud ja aruande esitamise ajaks on maksetaotlused nr 18-22 ning 23 ja 24 väljamakstud.

Ajavahemikul 02.08-22.12.2016 viis Rakendusüksus läbi programmi auditi, mille lõpparuandes nr ESF-121/2016 toodi välja, et toetuse saaja ei ole arvestanud puhkusetasu proportsionaalselt projekti heaks töötatud ajaga. Auditi käigus leiti TAT partneri Astangu KRK osas mitteabikõlblike kuludid kokku summas 135,13 eurot, millele lisandusid ka kaudsed kulud 13,79 eurot. Kokku oli 3.03.17 esitatud finantskorrektsiooni otsus summas 151,81 eurot. Finantskorrektsioon puudutas maksetaotlusi 1 ja 5.

Rakendusüksus kontrollis tulenevalt projektiauditis nr ESF-121/2016 välja toodud puhkusetasude ebakorrektselt arvestamise metoodikast ka teiste antud TATi töötajate puhkusetasude abikõlblikkust, mille tulemusena esitati 22. 04.17 finantskorrektsiooni otsus vähendada TAT eelarvet mitteabikõlblike kulude võrra summas 1024,74 eurot (sh kaudsed kulud). Otsus puudutas Astangu KRK poolt välja

²⁷ Täidetaks juhul, kui TAT tegevuste elluviimisele on kaasatud partnerid või on ettenähtud koostöö, mis on eelduseks TAT eesmärkide saavutamisele.

makstud otseseid personalikulusid. Finantskorrektsioon puudutas järgmisi maksetaotlusi: MT 4,5,7,8,10, 11, 12, 16. Antud summasid veel TAT kogueelarvest maha pole võetud, vaid seda tehakse järgmise TAT muudatusega.

Koostöö TAT partneritega on sujunud sisuliste teemade osas hästi.

1.06.2017 – 31.12.2017

TAT partneriteks on:

Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus, mis viis ellu tegevust 1.2 (kuni 30.09.2017) ja tegevust 1.3.

Tervise Arengu Instituut, mille korraldada on punkti 3.1 alt koolitused spetsialistidele, kes tegelevad erivajadustega kliendiga.

Sotsiaalkindlustusamet, mis viib alates 1.02.2017 punkti 3.3 alt ellu hoolekandeteenuste kvaliteedi edendamist kvaliteediteemaliste koolituste, konsultatsioonide ja kvaliteedijuhtimissüsteemide tutvustamise ning rakendamise kaudu. Punkti 1.2 alt viiakse alates 1.10.2017 ellu keskkonnakohanduse ja alates 1.02.2017 abivahendialast nõustamistegevust ja koolitusi.

Tervise ja Heaolu Infosüsteemide keskus, mille tegevused on kajastatud TAT punktis 2.1.3, 2.1.3 ja 2.4.2.

Eelarve täitmise aruandes on kajastatud riigikassast 31.05.2018 seisuga välja makstud aruannete summad. Hetkel on kinnitamata kaks maksetaotluse aruannet (MT 32 ja 36), mille kinnitamisel tõuseb kogueelarve täitmise protsent 55 protsendilt 61 protsendile. Ettevalmistamisel oleva TAT muudatusega vähendatakse TAT 2018.a eelarvet umbes 600 000 euro võrra kuna sotsiaaltranspordi IT lahenduse arendamine lükkub edasi 2019. aastasse ja sotsiaaltransporditeenuse osutamise jaoks koostatakse eraldi TAT ning sellele teenusele TATis raha ei ole vaja planeerida (2018.a oli planeeritud 100 000 eurot). TAT muudatusega viiakse vastavusse ka 2017.a eelarve täitmine ning sellest tulenevalt vähendatakse TAT eelarvet umbes 300 000 euro võrra. Seoses alustatud TAT muudatusega väheneb 2015-2018. aastaks planeeritud eelarve kokku ligikaudu 1 miljoni euro võrra.

1.01.2018 – 31.05.2018

Koostöö partneritega on hea. Koostöös partneritega on ettevalmistamisel TAT muudatus ning toimuvad kohtumised 2019-2020 tegevuskava koostamiseks. Jooksvalt toimub partneritega arutelu tegevuste ellu viimisel üles kerkinud jooksvate küsimuste osas.

Partneritega on lahendamisel ka mõned olulisemad esile kerkinud probleemid:

- Tegevuse 3.3 „Eesti hoolekandeteenuste kvaliteedi edendamine kvaliteediteemaliste koolituste, konsultatsioonide ja kvaliteedijuhtimissüsteemide tutvustamise ning rakendamise kaudu“ osas oleme leidnud kulud, mille maksmine TATist ei ole abikõlblik ja valmistame koostöös SKAga vabatahtliku tagastuse kirja RÜ-le.
- Tegevuse 1.3 „Rehabilitatsioonialaste hindamis- ja sekkumismetoodikate arendamine ning koolituste pakkumine“ osas on probleemid tekkinud seoses 2017.a teenitud tulu teemal. RÜ poolt on esitatud finantskorrektsiooni otsus, millega seoses on toimunud mitmeid kohtumisi Astangu, AR, RÜ ja Rahandusministeeriumiga. Antud teema arutelud jätkuvad ka 2018.a teises pooles.
- Tegevuse 2 „Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele“ osas on probleemina välja tulnud SKA kütuse hankemenetlus (algatatud RÜ poolt järelevalvemenetluse), mis on takistanud TAT nr 32 maksetaotluse välja maksmist. Antud teema arutelud jätkuvad ka 2018.a teises pooles.

Seoses projektijuhtide lahkumisega tegevuses 1.3 (Astangu) ja 3.1 (TAI) on käesolevast perioodist tööle kaks uut projektijuhti, ka tegevuses 1.4 (SKA) võeti tööle projektijuht. Kõigi uute projektijuhtidega on tehtud mitmeid koostöökohtumisi arutamaks TATis planeeritud tegevuste ellu viimist.

1.06.2018 – 31.12.2018

Koostöö partneritega on hea. Jooksvalt toimub partneritega arutelu tegevuste ellu viimisel üles kerkinud küsimuste osas:

- Tegevuse 1.3 „Rehabilitatsioonialaste hindamis- ja sekkumismetoodikate arendamine ning koolituste pakkumine“ osas jätkus arutelu 2017.a teenitud tulu teemal. TAT muudatusega lisati eelarvesse projektivälise ehk mitteabikõlblike kuludena Astangu kulud, mida antud projekti ellu viimisega tehti. Rakendusüksusele esitatud täiendatud materjalid.
- Tegevuse 2 „Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele“ osas toimusid läbirääkimised projekti pikendamiseks ühe kuu võrra. Projekti sujuvamaks lõpetamiseks selline otsus viimase TAT muudatusega ka tehti ja tegevusi pikendati kuni 31.01.2019.
- Seoses Sotsiaalministeeriumi allasutuste (Sotsiaalkindlustusamet ja Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus) ülesannete ümberkujundamisega tehti otsus, et

rehabilitatsiooniteenuse arendamisega seotud ülesanded viiakse Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskusest üle Sotsiaalkindlustusametisse. Seoses sellega arutati TAT tegevuse 1.3 „Rehabilitatsioonialaste hindamis- ja sekkumismetoodikate arendamine ning koolituste pakkumine“ edasisi tegevusi ning TAT muudatusega on alates 2019.a algusest tegevuse 1.3 ellu viijaks Sotsiaalkindlustusamet. Tegevusega liigub kaasa ka suurem osa Astangu personalist, kes antud TAT tegevust seal ellu viisid.

- Parteritega arutati TAT 2019-2020 tegevuskava ning eelarvega seotud küsimusi.

1.01.2019-31.05.2019

Koostöö partneritega on hea. Jooksvalt toimus partneritega arutelu tegevuste ellu viimisel üles kerkinud küsimuste osas. Olulisemad küsimused, millega aruandlusperioodil tegeleti:

- Tegevuse 1.3 „Rehabilitatsioonialaste hindamis- ja sekkumismetoodikate arendamine ning koolituste pakkumine“ 2017.a teenitud tulu osas esitas RÜ otsuse, et kuna Astangul kaasnesid antud tegevuse ellu viimisega ka suured projektivälised kulud, siis ei olnud tegu tulu teenimisega ja finantskorrektsiooni otsust sellega seoses ei esitatud ning Astangul tagasimakset ei tulnud teha.
- Tegevuse 3.2 „Varem välja arendatud ja rakendatud teenuste levimuse, mõju ja arenguga seotud uuringud edasiseks teenuste korralduseks ja arendustegevus“ osas toimus TAI-ga arutelu läbi viidud dementsuseteemalise koolituse osalejatelt tasu võtmise osas ning saadi RÜ-lt finantskorrektsiooni otsus, millega seoses vähendatakse TAT muudatusega TAT 2018.a eelarvet 600 euro võrra.
- Sotsiaalkindlustusamet avastas raamatupidamise järelkontrolli käigus, et maksetaotlustesse on pandud mõningad kulud, mis ei ole tegelikult projektiga seotud ning samuti leiti ka kulusid, mis olid maksetaotlustesse jäänud lisamata. Sesoses sellega toimus Sotsiaalkindlustusametiga arutelu, kuidas nende kuludega toimida. TATiga mitte seotudkukude osas tegi SKA vabatahtliku tagastuse ning varasemate aastate kulud, mis olid maksetaotlusest välja jäänud, esitati 2019.a maksetaotlusesse.
- 28. märtsil toimus rakenduskoosolek, kus osalesid ka Sotsiaalkindlustusameti projektijuhid.

Koostöös partneritega on ette valmistamisel ka TAT muudatus.

1.06.2019-31.12.2019

Koostöö partneritega on üldiselt hea. Jooksvalt toimus partneritega arutelu tegevuste ellu viimisel üles kerkinud küsimuste osas. Mõningaid probleeme on esinenud osalejate andmekorja tabli õigeaegse esitamisega partnerite poolt. Põhjuseks on olnud töötaja suur töökoormus aruande esitamise perioodil. Aastal 2019 toimus ka TAT muutmine (09.07.2019 kk 47) ja olulisemad muudatused olid:

- Lisati alategevus 2.1.5 „Teadlikkuse suurendamine innovaatilistest hoolekandeteenustest“, mille raames korraldab Sotsiaalministeerium üritusi, mille eesmärk on suurendada teadlikkust tehnoloogilise innovatsiooni võimaluste kasutamise kohta sotsiaalhoolekandesektoris.
- Tunnistati kehtetuks alategevus 2.4.2 „Sotsiaaltransporditeenuse korralduse arendamine“. Kuna samast meetmest elluviidava TAT „Sotsiaaltransporditeenuse korraldusmudelite testimine“ tegevused on planeeritud pikema ettevalmistuse tõttu edasi lükkunud, jääb sotsiaaltransporditeenuse korraldamiseks planeeritud infotehnoloogilise lahenduse väljatöötamine sellest TAT-st ära. Sotsiaaltranspordi TAT tegevuste elluviimisel võetakse kasutusele juba olemasolevad infotehnoloogilised lahendused, mida kohandatakse vastavalt projekti vajadustele. Nimetatud alategevus on märgitud 2018. aasta lõpu seisuga lõpetatuks.
- Lisati alategevus 2.4.5 „Ida-Virumaa toetamine sotsiaalteenuste arendamisel ja pakkumisel“, mille eesmärgiks on käivitada Ida-Virumaa sotsiaalvaldkonna spetsialistidele mentorlusprogramm, mis aitaks kaasa Ida-Virumaal sotsiaalteenuste loomisele, arendamisele ja pakkumisele.
- Lisati alategevus 2.4.6 „Inimkeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi korralduse arendamine esmatasandi hoolduskoordinatsiooni süsteemi abil hooldusvajadusega inimesele.“, mille eesmärgiks on katsetada täiendatud hoolduskoordinatsiooni mudeli rakendatavust Eesti eri piirkondades, hindamaks kas ilmneb veel kitsaskohti, millele tähelepanu pöörata ja mida keskselt reguleerida.

TAT tegevuste ellu viimine ja seatud eesmärkide saavutamine 2019.a teises pooles toimus suures osas plaanipäraselt.

1.01.2020-31.05.2020

Koostöö partneritega on üldiselt hea. Jooksvalt toimus partneritega arutelu tegevuste ellu viimisel üles kerkinud küsimuste osas. Antud perioodil olid peamised küsimused seotud Covid-19 viirusest tingitud

eriolukorra piirangutega seotud (kuidas korraldada koolitusi, küsida osalejatelt isikuandmeid, pikendada lepinguid jne). Seoses Covid-19 viirusega kehtestatud eriolukorra tõttu on pikendatud lepingute tähtaegu ja sellest tulenevalt on ette näha mõningate tegevuste puhul ka ajakavade nihkumisi 2-3 kuu võrra hilisemaks.

2020 aasta esimeses pooles toimus ka TAT muutmine (31.03.2020) ja olulisemad muudatused olid:

- Pikendati TAT üldist abikõlblikkuse perioodi kuni 31.12.2022 seoses uute tegevuste lisandumisega.
- TAT kogueelarvet suurendati 4 750 000 euro võrra (sh ESF 4 037 500 ja omafinantseering 712 500). Eelarvet suurendati meetme tegevuse 2.2.1 avatud voorude eelarvest. Muudatuse põhjuseks oli uute tegevuste lisamine TAT-sse ja juba toimuvate tegevuste pikendamise vajadus.
- Täiendati tegevust 2.1.5 „Teadlikkuse suurendamine innovaatilistest hoolekandeteenustest“ 2020. aastal toimuvate tegevuste kirjeldusega.
- Lisati uued tegevused 2.1.6 „Sotsiaalvaldkonna infotehnoloogiakonverents“ ja 2.1.7 „Omastehoolajate tugivõrgustiku väljatöötamine“.

1.06.2020-31.12.2020

Koostöö partneritega on üldiselt hea. Jooksvalt toimusid partneritega arutelud tegevuste ellu viimisel üles kerkinud küsimuste osas. Antud perioodil olid peamised küsimused seotud Covid-19 viirusest tingitud eriolukorra piirangutega seotud (kuidas korraldada koolitusi, küsida osalejatelt isikuandmeid, pikendada lepinguid jne). Seoses Covid-19 viirusega kehtestatud eriolukorra tõttu on pikendatud mõningate lepingute tähtaegu ja sellest tulenevalt on ette näha mõningate tegevuste puhul ka ajakavade nihkumisi 2-3 kuu võrra hilisemaks.

2020.a lõpuga lõppeesid TATis järgmised tegevused:

1.2 Keskkonna kohandamise ja abivahendialane nõustamine (plaanipäraselt). See oli SKA tegevus.

1.5 Teadlikkuse suurendamine innovaatilistest hoolekandeteenustest (plaanipäraselt). See oli SoM tegevus.

1.6 Sotsiaalvaldkonna infotehnoloogiakonverents (konverentsi fookus muutus oluliselt ning see ei sobinud enam TATist rahastamiseks. Ühtegi kulu antud tegevusega ei tekkinud). See oli SKA tegevus.

3.3 Eesti hoolekandeteenuste kvaliteedi edendamine kvaliteediteemaliste koolituste, konsultatsioonide ja kvaliteedijuhtimissüsteemide tutvustamise ning rakendamise kaudu (plaanipäraselt). See oli SKA tegevus.

1.01.2021-31.05.2021

Koostöö SKA, TAI ja ESTAga on üldiselt hea. Jooksvalt toimusid partneritega arutelud tegevuste ellu viimisel üles kerkinud küsimuste osas. Peamised küsimused on olnud seotud hankedokumentide sisustamisega, koolituste läbi viimisega (Covid-19 tingimustes) jne.

Tegevuste läbi viimisega partnerite poolt hetkel probleeme pole. Kuigi mõningad tegevused on partneritele Covid-19 tõttu takerdunud (nt pole võimalik piloteerida, sest grupiteenuseid ei saa osutada ja programmi pilooti ei saa alustada, sest inimesed ei soovi kohtuda. Viibinud rehabilitatsiooniteenuse tulemuslikkuse analüüs, kuna partner ei saa teha intervjuusid osade sihtgruppidega), siis partnerid hetkel ei näe, et eelarves tekiks olulise jääke.

Alates 2021.a algusest on TATis uus partner Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon (ESTA), kes hakkas ellu viima tegevust 2.3.1. „Sotsiaalvaldkonna töötajate ja teenusepakkujate supervisioon ja täienduskoolitus“. ESTA-ga sõlmiti ka koostöölepe TAT tegevuste ellu viimiseks. Lisaks lisandus TATi aasta algusest veel kaks uut alategevust, mida viib TAT partnerina ellu SKA:

- 2.1.21. Sotsiaalteenustele ligipääsu koordineerimine
- 2.1.8. Kuulmispuudega inimestele suunatud kaugtölketeenuse pakkumine

1.06.2021-31.12.2021

Koostöö SKA, TAI ja ESTAga on üldiselt hea. Jooksvalt toimusid partneritega arutelud tegevuste ellu viimisel üles kerkinud küsimuste osas. Peamised küsimused on olnud seotud hankedokumentide sisustamisega, koolituste läbi viimisega (Covid-19 tingimustes), tulevaste tegevuste planeerimisega jne. Tegevuste läbi viimisega partnerite poolt hetkel probleeme pole. Kuigi mõningad tegevused on partneritel takerdunud peamiselt Covid-19 tõttu, nt pole teenuste katsetamine või koolituste läbi viimine, sest grupiteenuseid/koolitusi ei saa osutada tavapärasel moel, sest inimesed ei soovi või ei julge kohtuda.

1.01.2022-31.05.2022

Koostöö SKA, TAI ja ESTAga on üldiselt hea. Jooksvalt toimusid partneritega arutelud tegevuste ellu

viimisel üles kerkinud küsimuste osas. Peamised küsimused on olnud seotud hankedokumentide sisustamisega, koolituste läbi viimisega (Covid-19 tingimustes), tulevaste tegevuste planeerimisega sh 2021+ struktuurifondide vahenditest jne.

Tegevuste läbi viimisega partnerite poolt hetkel välja toomist vajavaid probleeme pole.

Oleme alustanud TAT muudatusega, mille kohaselt pikendatakse TAT tegevuste 1.3 ja 4.4 ellu viimist ka 2023.aastasse.

1.06.2021-31.12.2022

Koostöö SKA, TAI ja ESTAgas on üldiselt hea. Jooksvalt toimusid partneritega arutelud tegevuste ellu viimisel üles kerkinud küsimuste osas. Peamised küsimused on olnud seotud 2023.a tulevaste tegevuste planeerimisega. Tegevuste läbi viimisega partnerite poolt hetkel välja toomist vajavaid probleeme pole. Koos partneritega on koostatud 2023.a tegevuskava, mis on esitatud kinnitamisele.

1.01.2023-31.05.2023

Koostöö SKA ja TAI-ga on hea. Jooksvalt toimusid partneritega arutelud tegevuste ellu viimisel üles kerkinud küsimuste osas. Peamised küsimused on olnud seotud 2023.a tegevuste lõpetamisega ning tulevaste tegevuste planeerimisega. Tegevuste läbi viimisega partnerite poolt hetkel välja toomist vajavaid probleeme pole.

1.06.2023-31.12.2023

Koostööd TAT partneritega (SKA ja TAI) saab pidada heaks. Vastavalt vajadusele toimusid partneritega arutelud tegevuste ellu viimisel üles kerkinud küsimuste ja probleemide osas. Peamised küsimused käesoleval perioodil on olnud seotud ESF perioodi lõpetamisega ning tulevaste tegevuste planeerimisega. Tegevuste läbi viimisega partnerite poolt välja toomist vajavaid probleeme pole.

NB! Koos seirearuandega esitatakse eelarve täitmise aruanne (lisa 2)

	Nimi	e-post	Kuupäev
Aruande koostaja	Terry Ney	Terry.ney@sm.ee	

Kinnitus esitatud andmete õigsuse kohta

	Nimi	Allkiri	Kuupäev
Allkirjaõiguslik isik		/allkirjastatud digitaalselt/	

Täidab meetme rakendusüksus

Aktsepteerin aruande:

Nimi	Ametikoht	Allkiri	Kuupäev

Kinnitan aruande:

Nimi	Ametikoht	Allkiri	Kuupäev